

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque
Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

Liber Quartus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13883

DE SUSPENSIONIS CENSURA

Liber Quartus.

P R A E L V D I V M.

Autores, qui de Suspensione tractant.

DE CENSURA hac Suspensionis tractant Theologi in 4. dist. 18. quamvis non ita late, ac de excommunicatione, ubi Palud. quaest. 7. per totam quaestionem. & S. Thomas obiit de ea agit in 2. quaest. 100. ar. 6. ad primum, & secundum, & par. 3. quaest. 64. artic. 6. ad secundum. & quaest. 82. artic. 9. in Corp. & in addit. ad 3. partem, quaest. 2. artic. 3. & artic. 5. ad secundum. & Mart. Ledesmius, 2. 4. quaest. 26. ar. 2. sicut in 4. dist. 22. quaest. 3. ar. 1. Barthol. Medina, lib. 1. in fin. confessor. cap. 1. & 8. Gregorius de Valentia tomo 4. Disputa. 7. quaestio. 18. Puncto 1. Henricus Henriquez lib. 13. a cap. 3. usque ad 40. Canonista sparsim in iure Canonico, praecipue autem in cap. Apostolica, de exception. ubi Panormitanus, Decius, Felinus, & alij. Summa Confessorum lib. 1. tit. 1. q. 21. & q. 47. & lib. 3. tit. 29. q. 5. & q. 6. & tit. 33. q. 61. & q. 81. Astensis in Summa tit. 16. lib. 7. Antoninus par. 3. tit. 28. Nicolaus Ploue, in tractatu Sacerdotali, titulo de Suspensione. Ioan. Bernardus Diaz in Practica crimin. Canon. c. 28. & 122. Nauar. in Manuali c. 27. a numero 15. usque ad 164. Covarruias in Clementi. si furiosus, par. 1. de homicidio. Simon Maiolus, lib. 3. cap. 19. Martinus Alphonsus Vivaldus in suo Candelabro aureo, par. 1. tit. de Suspensione. Bartholomeus Vgolinus de Genjuris Ecclesiasticis, Tabula 4. Corona Confessorum, par. 3. c. 10. tit. de Suspensione. Cosmas Pbilircus, de officio Sacerdotis, par. 1. lib. 4. cap. 1. & 2. Thomas Zerula Episcopus Minorensis, in Praxi Episcopali, in verbo, Suspendio, Iacobus de Grassis, in lib. 4. Decisionum aurearum, ca. 25. Sebastianus Medicus, in Summa peccatorum Capitalium, tit. 9. q. 15. & seq. Cardinalis Poletus, lib. 1. Instruct. Sacerd. c. 12. & alij recentiores.

Suspensio Quid, & Quotuplex sit.

Cap. I.

S Y M M A R I V M.

- 1 Suspensionis nomen, unde deductus sit.
- 2 Actum pendentem tenere, quidnam proprie sit.
- 3 Suspendus ab officio, vel beneficio, nec ab illis omnino est suspendus, nec ea omnino habet.
- 4 Suspensionis vox quot modis accipi solet.
- 5 Reges aliquando a sua potestate, & Magistratus a suis officijs laicis suspenduntur.
- 6 Suspendio prohibitionem exercitij spiritualis ex quacunque causa significat.
- 7 Clericus quo sensu sine culpa propria, sed non sine causa suspendus dicitur.
- 8 Suspendio triplex est; una quoad se tantum; Alia quoad alios tantum; Tertia, quoad se, & alios simul.
- 9 Suspendus quoad se tantum is dicitur, qui est in peccato mortali.
- 10 Suspendus quoad alios tantum quisnam censetur.
- 11 Suspendus quoad se, & alios is dicitur, qui prohibetur celebrare, & alij eius celebrationi interesse vetantur.
- 12 Suspensionis nomen proprie, & ut censura est, acceptum quid significet.
- 13 Suspensionis definitio quanam sit.
- 14 Suspendio quare [censura] esse dicatur.
- 15 Suspendio quare [censura Ecclesiastica] appelletur.
- 16 Clerici soli suspensionis capaces sunt.
- 17 Suspensionis censura, aut ordinis, aut iurisdictionis Ecclesiastica, aut beneficij exercitium prohibet.
- 18 Christianus quilibet excommunicari, solus autem Clericus suspendi potest.
- 19 Suspensionis censura non nisi ob culpam incurritur.
- 20 Suspendio a iure lata non nisi ob culpam mortalem incurritur, ab homine vero lata etiam ob venialem incurrit potest.
- 21 Dubitans de culpa, aut de causa, ob quam fertur suspensio, si ante tali dubio, a prohibitis abstinere tenetur.
- 22 Interdictum generale propter culpam alienam imponi potest, suspensio autem non nisi ob propriam incurritur.
- 23 Suspendio non nisi ab habente potestatem publicam fieri potest.
- 24 Suspensionis materia subiecta quanam, & quotuplex sit.
- 25 Suspendio aliquando ad tempus, aliquando in perpetuum fertur.
- 26 Suspendio in perpetuum lata non est depositio.
- 27 Suspendio aliquando a toto, aliquando a parte exercitij ordinis, aut beneficij excludit.
- 28 Suspendio alia ab homine, alia a iure fertur.
- 29 Suspendio aliquando ob culpam, aliquando propter contumaciam fertur.
- 30 Suspendio ex parte materia quotuplex sit.
- 31 Suspendio alia est absoluta, alia conditionata, & quidnam utraque sit.
- 32 Suspendio ex parte durationis, quotuplex sit.
- 33 Suspendio aliquando sine absoluteione per solū lapsū in potestate cessat.
- 34 Suspendio an reCle in maiorem, & minorem ab auctoritate diuidatur.

VT materia haec, quae satis obscura, & difficilis est, clarior facilius reddatur, ante oia sciendum est, quod suspensio, si nominis interpretatione spectemus nihil aliud est, quam rem aliquam in suspensio, in pendenti, seu quod idem est, in dubio, & in incerto manere, ducto nomine in verbo Suspendo, quod futurum pendere significat; Hinc si nomen hoc suspensionis ad Ordinem, Iurisdictionem, vel Beneficium applicetur, ista pendencia teneri denotat: Non tamen eo sensu, quod per hanc suspensionem teneatur peccare deus.

dens ipsum Beneficium, Ordo, vel Iurisdictione, quasi homo non vere retineat omnino titulum ipsius Beneficij, & possessio, Ordinem aut Iurisdictionem; sed solum refertur ad exercitium, & actum, ita, vt in pendenti actum ipsius Beneficij, Ordinis, vel Iurisdictionis teneat; Tenuerit autem actum pendente, non est aliud, quam actus ipsius exercitium prohiberi, quousque aliud fiat. Vnde, ab Officio, vel Beneficio suspensus nec omnino Beneficio, vel Officio, a quo suspenditur priuatus est; sed neq; omnino hac eadem habere censetur; quandoquidem nec Beneficij fructus habere, nec Officij munera exercere permittitur, ideo que hęc pendencia tenere dicitur.

Suspensionis autem Vox variis modis a DD. accipitur.

Primo, latissime, prout significat prohibitionem, & suspensionem actus alicuius officij, qualiscunq; actus ille sit, etiam secularis; qua significatione glos. in Clem. Cupientes, in verbo, Suspenditur, vt medium, de penis, vultur, vbi inter suspensiones enumerat eam, que fit ab officio aduocationis, ab officio Notarij, arg. cap. Si aduersus, de heret. ab officio & collatione Magisterij, arg. Clem. Cum sit, de Magist. Quo modo etiam quandoque Reges suspenduntur a sua potestate; & Barones & alij a suis officijs, etiam laicis, que suspensio cum officijs laicis communis sit, impropria omnino est vt notant S. Anton. 3. par. titulo 26. ca. 1. & tit. 28. ca. 1. Tabiena, verbo, Suspenditur, num. 1. Simon Maiol. lib. 3. de Irreg. cap. 19. num. 18. versic. Decima declaratio qui etiam citat. Specul. in cap. Quicunque nu. 4. de sent. excomm. lib. 6. & idem docent Nauar. in Manua. cap. 37. num. 153. versic. Septimo dico. Henriquez lib. 1. 3. de excomm. & Suspend. cap. 3. §. 1. in hac significatione Concilium Tridentin. Sess. 22. ca. p. 10. de reform. docet, Episcopum suspendere posse Notarios ab eorum officijs, etiam Apostolica, Imperiali, aut Regia auctoritate creati fuerint.

Secundo, accipitur strictius, vt solum significat prohibitionem exercitij spiritualis, vel spiritualibus annexi, ex quacunque causa & quocunque contingat ista prohibitio, siue ex morbo & egrotudine inculcata, vt ex Epilepsia, Leptra, Sæcitate, Debilitate, vt accipitur in cap. Tua nos, de Reconv. & cap. finali de Cleric. egrot. & cap. 1. eod. titu. lib. 6. quo sensu dicunt nonnulli Clericum fieri interdum minus proprie suspensum sine culpa propria, sed non sine causa, vt S. Thom. in addit. 3. par. quest. 22. artic. 5. ad secundum, Syluest. verb. Suspenditur, §. Quarto. Henriquez v. b. supra. §. 1. in annot. litera D. & innuit Caiet. in Sum. verbo, Suspenditur, siue proueniat ratione alicuius censure, vt in cap. repetuntur, 1. quest. 2. iuncta glos. in verbo, anathematis, & in verbo, ex quo, vbi excommunicationis nomen pro suspensione accipitur, dum Simoniaci ordinatus anathemate damnatur: siue proueniat ex peccato mortali; si quidem existens in peccato mortali, quamdiu in illo maneat, actus Sacros exercere prohibetur; cap. fina. de cohob. Cler. & mul. Panor. in cap. si celebrat, num. 4. de Cleric. excomm. in fine. Et secundum hanc acceptionem solent nonnulli, vt glos. in d. cap. fina. in verbo, Ad suspensum, de cohob. Cler. & mulie. Panor. vbi supra Syluest. verbo, Suspenditur, quest. 1. Summa Confess. lib. 1. tit. 1. q. 2. 1. versic. Item nota. & Sebastianus Medices in Summa, par. 2. tit. 9. quest. 16. Tabiena in verbo Suspenditur, num. 2. versic. 1. & Summiste communiter, in verbo suspensio, distinguere triplicem suspensionem; *nam*, quam vocant quoad se tantum; *Alteram*, quoad alios tantum; *Tertiam*, quoad se, & alios simul.

Quoad se tantum dicuntur suspensi illi, qui sunt in peccato mortali, qui non aliunde impediuntur a celebratione, nisi ex proprio peccato, arg. eorum que habentur in cap. Testamentum, dist. 6. & cap. Sacerdotis, 1. quest. 1. & cap. fina. de temp. Ordin. & c. vestra, & capit. Quasitum, de sol. ab. Cler. & mulier. Et idem dicunt de excommunicatione minori, hęc enim participatione Sacramentorum priuat.

Quoad alios tantum dicuntur suspensi illi, qui licet ex parte quidem sua celebrare possint, ex parte tamen aliorum

qui interfant, non possunt, vt exempli causa, Clerici existentes in Ciuitate interdicta propter delictum laicorum tantum, prohibentur publice celebrare, quia laici eorum celebrationi interesse non possunt, vnde clam ianuis clausis celebrare possunt, cap. fina. de sent. excomm. libr. 6. sic Clerici peregrini, quamuis quoad se suspensi non sint, in secreto enim celebrare possunt, quoad alios tamen censetur, suspensi, quia in publico, antequam fidem certam per literas, aut per testes fecerint de eorum ordinatione, celebrare ne queunt c. Tua, de Cler. peregrin.

11. Quoad se, & alios simul suspensi sunt illi, qui prohibentur ipsi celebrare, & alij etiam eorum celebrationi interesse prohibentur, quo modo publici concubinarij suspensi sunt cum; & ipsi propter peccatum celebrare non possint, & populus eorum officijs interesse prohibetur. c. Nullus, & c. prater hæc, d. 32. c. vestra, & ibi Pan. nu. 5. & c. fina. de cohob. Cler. & mulier.

12. Tertio accipitur nomen suspensionis proprie, prout est Censura Ecclesiastica, qua ita homo celebrare prohibetur, & alios actus exercere, vt si contra suspensionem celebret, fiat irregularis, & si alia officia exerceat, depositionem, & alias penas mereatur, de quibus infra.

13. Suspendio igitur proprie & stricte accepta, sic definitur, Suspendio est Censura Ecclesiastica, qua Clerico, quatenus Clericus est, ob suam culpam prohibetur exercitium Ordinis, Officij, vel Beneficij ab habente potestatem, ad tempus, vel in perpetuum, in totum, vel in partem, in qua Definitione, duæ vltimæ particule, scilicet, in perpetuum, vel ad tempus, non tam ad naturam, & quidditatem ipsius suspensionis, quam ad pleniorum cognitionem, & declarationem eius pertinent. Sic autem communiter eam Doctores definiunt, vt Summistæ, in verbo, Suspendio, vbi Angelica, Syluest. Tabiena, & alij. Martini Ledesm. 2. 3. quest. 26. artic. 1. tr. de Suspensione. Sotus 4. dist. 22. quest. 3. artic. 1. Nauar. in Manua. cap. 17. num. 151. & tom. 1. Conf. Confil. 40. num. 5. de temp. ordin. & tom. 2. confil. 64. nu. 3. de sent. excomm. Simon Maiol. lib. 3. ca. 19. de irreg. in principio Henriquez lib. 1. 3. de excommunicat. & suspens. cap. 3. §. 2. Vgolin. de Censur. Eccles. Tab. 4. cap. 10. Alphonsus in Candelab. tractat. de Suspensione, num. 4. Corona Confess. eodem tractat. Gregorius de Valentia. tom. 4. Disput. 7. q. 18. Puncto 1. Cosmus Philiarthus lib. 4. de officio Sacerdotis, par. 1. c. 1. Sebast. Medices, in Summa, par. 2. tit. 9. quest. 15. & alij omnes.

14. Dicitur Primo, Censura qua ratione distinguitur ab irregularitate, depositione, degradatione, que non sunt proprie censure, vt patet ex cap. Quarenti, de verb. signific. sed priuationes, & inhabilitationes, que vel priuant officio, vel inhabilem omnino reddunt ad ordinem obtinendum, vel exercendum quamuis Innoc. in c. fina. de excess. prælat. & alij extenso suspensionis vocabulo eas nonnunquam suspensiones vocant. Differt etiam a peccato mortali, quia hoc est culpa, suspensio autem est Censura, id est, pena, peccatum autem mortale Censura non est, sed vt ait Nauar. in Man. cap. 27. nu. 152. antiquius omni Censura, qualis est Suspendio. Quo nomine etiam differt suspensio ab exilio carcere, & priuatione beneficij, que penę quidē sunt, censure tamen non sunt, cum solum ues Censure sint, Excommunicatio, Suspendio, & interdictum, vt in d. c. Quarenti, de verb. signif. habetur.

15. Dicitur Secundo, Ecclesiastica Per quod distinguitur a censuris civilibus, & legibus secularibus: Et præterea exinde significatur Suspensionem ab Ecclesia institutam esse; & denique sic dicitur, qui ab eis solum ferri potest, qui iurisdictionem Ecclesiasticam in foro exteriori habent. Quare dum confessarius in penitentiam prohibet penitentem, nec celebret, aut ne audiat confessiones, suspensio, & prohibitio hæc vere censura Ecclesiastica nou est, quia ille iurisdictionem contentiosam non habet, que ratio est, eum contraueniens illi irregularis non sit ex Specul. in de Dispensatione, §. iuxta, num. 32. Nauar. in Manua. cap. 27. num. 151. in fine, & tom. 2. confil. 4. num. 4. de penis Henriquez lib. 1. 3. de excommunicat. & suspens. c. 24. §. 3. in fine, & c. 32. §. 2. in annot. litera, K. Angelica, verbo suspensio, §.

- num. 2. gl. in c. is qui, in verb. in iure, de sent. excom. lib. 6. & Matol. lib. 3. de irreg. c. 19. nu. 23. versic. Decima quinta, & Sylvest. verbo Suspendio, quest. 5. in princip. & Alphonsus Viualdis in suo Candelibro, tract. de Suspendione, nu. 12. & Iacobus de Grassi. lib. 4. Decis. iure cap. 25. num. 2. & Couar. in Clement. Si furiosus, par. 1. §. 1. vers. Secundo est; nu. 2. de homicid. post Innoc. in c. si celebrat, de Cleric. excom. ministr.
- 16 *Dicitur Tertio, Quia Clericus, ut Clericus est, ut ostendatur subiectum proprium in capax huius censuræ; solus enim Clericus suspenditur, ut patet ex omnibus suspensionibus quæ in iure habentur, omnes enim in solos Clericos feruntur; & ubicunque in iure præcipitur, ut suspensio feratur, in solos Clericos ferri iubetur, ut in cap. Quoniam, & cap. a crapula, de vita & honest. Cler. & in c. Clericus, & in cap. sicus, de cohab. Cler. & mulier. & in c. 1. de Cler. coniug. & clarius, in c. Tuarum, de priuileg. & cap. Dura, de crim. falsi, & in Extrau. vnica, §. Alioquin, ex tunc, de Censib. vbi, qui contra ea faceret, si laici sint, ut excommunicentur, aut interdicto subijciantur, iubetur; Clerici autem ab officio, & beneficio suspenduntur. Deinde hoc ipsum omnes auctores communiter tradunt, ut gloss. in c. Quicumque, in verbo *Ministros*, & ibi Gemin. de sent. excom. lib. 6. Innoc. in c. finali, num. 2. de excessib. prælat. Hostiensis, quem refert, ac sequitur Panorm. in cap. Dura, num. 9. de crim. falsi. Mandos. in Praxi commiss. commiss. 2. in verbo Ecclesiasticis Caiet. in Sum. in verbo suspensio, ait, Quoniam suspensiones ad Clericos pertinet, ipsi de se loquantur. Syluest. & Summistæ, in verbo, Suspensio, Nau. in Manual. c. 27. num. 156. Felicianus in Enchiridio de censur. c. 1. de suspensione, & cap. 9. in fine, Burgas. tract. de irreg. & dispens. par. 6. de sent. interdicti num. 3. vbi ait, se nunquam legisse, quod laicus suspensus fuerit. Summa Corona in 2. par. de suspensione cap. 10. nu. 5. Tolero. lib. 1. Instructio Sacerdotum, cap. 13. Henriquez lib. 13. de excom. & suspens. c. 3. §. 2. Vgolin. de censur. Eccles. Tab. 4. cap. 11. qui omnes expresse docent, Suspensionem ad Clericos proprie pertinere. Id quod etiam hac ratione confirmari potest; Suspensio enim ut est censura prohibet exercitium alicuius horum trium, scilicet, aut Ordinis, aut Iurisdictionis Ecclesiasticæ, aut Beneficij, quorum vnumquodque necessario supponit ordinem Clericalem, scilicet, primam tonsuram, eius enim susceptione in Clericorum numerum ascribuntur, ut habetur in cap. cum contingat, & gloss. ibi, in verbo, ordo confertur, & ibi Panorm. num. 1. de etat. & qual. ordin. & facit cap. fina. & ibi gloss. in verbo, Homini, & verbo tonsuram, de temp. ordin. lib. 6. & gloss. in ca. 1. in verbo, Psalmista, dist. 21. adeo, ut quamuis alicuius Religionis approbatæ professus sit, si primam tonsuram non habeat, proprie Clericus non est, nec suspendi proprie potest; Non enim qui primam tonsuram nondum acceperunt, officij, aut beneficij Ecclesiastici capaces sunt, cum & officia Ecclesiastica ab ordine saltem Clericali dependant, arg. c. clericos, dist. 21. & cap. 1. dist. 25. & qui merè laici sunt, beneficia Ecclesiastica habere nequeunt, ut docet Panorm. in cap. cum adeo, num. 3. de Rescript. Cum igitur qui tonsuratus non est, omni ordine careat, & officij, & beneficij Ecclesiastici incapax sit, suspendi proprie non potest, ut pote qui Clericus non est, vnde non recte Caiet. in Sum. in verbo, suspensio, suspensionem definiens, voce *Homini*, pro voce *Clerici* vsus est.*
- 17 *Dicitur Quarto Quatenus Clericus est, in quo difert tum ab Excommunicatione, tum ab interdicto; quia per excommunicationem non separatur quis a communione fidelium, quatenus Clericus est, sed quatenus Christianus est, vnde, non solum Clericus, sed etiam quilibet Christianus excommunicari potest, eum tamen solum Clericus suspendi possit; eodemque modo cum quis a Diuinis Ecclesiæ ex interdicto separetur interdicto quilibet fidelis subijcitur, cum Christiani omnes diuinorum sint capaces, suspendi verò solum potest Clericus. Deinde prohibitio facta Clerico de alio exercitio, quam quia Clericus est, proprie suspensio non est, vnde suspensio facta Clerico aduocandi etiam in foro Ecclesiastico, non est Censura, de qua nunc a-*
- gimus, quia talis aduocatio non est proprie officium Ecclesiasticum, ut notat Summa Corona vbi supra.
- 19 *Dicitur Quinto, Propter suam culpam; Cum enim omnis censura sit pœna, & pœna non habeat locum, vbi non precessit culpa, non potest aliquis vlla censura suspensionis affici nisi præcesserit culpa, ex Nauar. in Manual. cap. 27. nu. 151. & num. 133. vers. Sexto, & numer. 159. & tom. 1. c. 1. conf. 40. nu. 6. de temp. ordin. Caiet. in Sum. verbo, suspensio, Solo 4. d. 22. q. 3. artic. 1. & Summa Confessorum vbi supra, num. 11. Medina lib. 1. Instruct. Confess. cap. 11. §. 1.*
- 20 Henriquez lib. 13. de excom. & suspens. c. 3. §. 1. sicut Vgolin. Tab. 4. cap. 12. & satis est culpa venialis ad eam incurrendam, quando imponitur ab homine, ex Nauar. Caiet. Med. Henriquez & Sebast. Medice, quest. 15. & Tolero. lib. 1. Instruct. Sacer. cap. 3. vbi su præ, sicut etiam hæc fuit et pro excommunicatione minori; suspensio tamè a iure ob nisi ob peccatum mortale incurritur, ideoque, ut ait Henriquez loco citato, qui per ignorantiam (scilicet probabilem) iuris, aut facti, a culpa mortali excusatur, hic iuris suspensionem non incurrit. Qui vero de culpa propria, aut de causa, ob quam Iudex suspendit, dubitat, abstinere prohibetur debet tanquam suspensus (nisi dubium rationabiliter deponat) quia talis etiam suspensio in vtroque foro ligat. Dixi *ab culpam suam*; quamuis enim interdictum generale etiam propter culpam alienam imponi possit, vnde dum populus pro culpa Domini habentis Iurisdictionem temporalem interdicto subiectus sit, suspensio tamen propria sumpta, siue ab homine, siue a iure lata sit, absque propria culpa non incurritur, ut præfati auctores tradunt, & si censura propter errorem feratur, vbi nulla est culpa, inanis, & nulla erit.
- 23 *Dicitur Sexto, Ab habente potestatem; Quia punitio proximi auctoritate priuata fieri non potest, sed necessario faciendâ est auctoritate publica superioris; ideoque ille solus potest punire, ut in alijs penis, sic in censuris, qui super re ipsam legitimam potestatem habet.*
- 24 *Dicitur Septimo ab exercitio Ordinis, Iurisdictionis, vel beneficij; ut cognoscatur tota materia subiecta suspensionis, quæ est censura; suspensus enim ab Ordine, actum Ordinis exercere prohibetur, & suspensus a Beneficio impeditur, quo minus Beneficij fructus percipiat, & Iurisdictione suspensus, quæ ad Iurisdictionem spectant, exercere nequit.*
- 25 *Dicitur Octauo In perpetuum, vel ad tempus ad ostendendos varios suspendendi modos, & variam efficaciam suspensionis, alia enim suspensio fertur ad tempus determinatum, vel indeterminatum, alia vero simpliciter, & absque vlla temporis determinatione, alia tertio in perpetuum sine vlla spe dispensationis; etenim, & suspensio in perpetuum ferri potest, ex Innoc. in cap. Ad hæc, nu. 4. de appell. Nau. in Manual. cap. 27. num. 162. Henriquez lib. 13. de excom. & suspens. cap. 3. §. 3. Vgolin. de cens. Eccles. Tab. 4. cap. 4. §. 2. num. 13. vbi notandum est, quod licet suspensio ratio in perpetuum fieri soleat, & sic in perpetuum lata, siue ab Officio, siue a Beneficio, multum participet et natura priuationis, seu depositionis ut notant Panorm. in-*
- 26 *At si Clerici, numero septimo, de iudic. Ledesin. 2. 4. questione vigesima sexta, articul. 2. tract. de suspens. in principio; & Tolero. lib. 1. Instruct. Sacerd. c. 12. vera tamen priuatio seu depositio non est, sed retinet aliquid suspensionis;*
- Primo enim retinet nomen, & dicitur suspensio; Secundo, retinet etiam naturam suspensionis ratione intrinseca, ita, ut quamuis aliquis in perpetuum suspenderetur a beneficio, nec titulum, nec possessionem beneficij perderet, sed solum fructus, priuatus autem utrumque amittit, ex Panormitan. in cap. cum bonæ numero sexto, de etat. & qual. ordin. & consequenter sic suspensus, partem aliquam fructuum, pro necessaria sustentatione sua, bona conscientia retinere potest glossa in cap. cum Vintoniensis, in verbo admittent, & ibi Panorm. num. 10. de elect. & gloss. in Clement. vt ij, qui, in verbo, pars dimidia, de etate & qual. Panorm. in cap. Apostolica, numero 7. de except. Similia Ma-*

Maiol. lib. 3. cap. 19. num. 10. de irreg.

Tertio, Suspensio vi sua reuocabilis est, priuatio autem iure ordinario reuocabilis non est, vt Doctores communiter affirmant.

Quarto, Suspensio veram censuram rationem retinet, priuatio autem vera censura non est, vnde si suspensus ab ordine in perpetuum celebraret efficeretur irregularis, & in potenda dispensatione irregularitatem etiam exprimeret oportet, arg. cap. 1. de sent. & re iudic. lib. 6. & cum medicinalis, de sent. exc. lib. 6. Specul. in tit. de dispens. 8. aucta, vers. vt autem in hac materia. Simon Maiol. lib. 3. de irreg. c. 19. nu. 2. vers. Quarta extensio.

27 Dicitur Nono Quoad totum vel pro parte quia aliquando quis suspenditur a toto ordine, sive ab omnibus ordinibus, aut ab omnibus beneficiis, vel a toto exercitio aliquando ab aliquo vno certo beneficio, aliquando ab vno certo ordine, aliquando ab omni officio, aliquando a certa parte beneficii, vnde tanta vim habet suspensio, quantum sonant verba, & aliquando etiam maiorem, vt ex ijs, quae dicemus inferius manifestum erit.

28 Quoad diuisionem vero suspensionis, varias afferunt Doctores, nos hic visitatores solum afferemus.

Primo enim diuiditur ex parte causae efficientis, quod alia sit a iure, alia ab homine. Summa Astenfis par. 2. lib. 7. tit. 16. art. 1. q. 11. & art. 7. Angelica, verbo, suspensio 1. in princip. Syluest. in verbo, suspensio, in princip. & q. 5. Tolet. lib. 1. instruct. Sacerd. c. 12. Tabiena, verbo, suspensio, nu. 7. vers. Sexto. & num. 8. vers. Septimo. Martin. Ledefm. 2. q. 16. art. 2. tract. de suspens. Nauar. in Man. c. 27. num. 154. Henriquez li. 13. de excom. & suspens. c. 3. l. 3. Vgolin. Tab. 4. c. 1. & c. 3.

29 Secundo ex parte causae, propter quam fertur, & est duplex, vna propter culpam, id est peccatum, altera propter contumaciam, ex Summa Astenfis, vbi supra, par. 2. tit. 16. art. 2. Syluestro in verbo, suspensio, q. 4. Tolet. lib. 1. c. 13. & Vgol. Tab. 3. c. 12.

30 Tertio ex parte materiae, & est triplex vna est suspensio ab Ordine; Alia a Iurisdictione; Tertia a Beneficio: suspensio autem ab Officio duas priores continet.

31 Quarto ex parte modi suspendendi, & est duplex, vna est suspensio absoluta; altera conditionata. Absoluta secum trahit statim executionem, conditionata vero executione non trahit, nisi postquam accedat conditio, ex Syluestro vbi supra, q. 4.

32 Quinto, ex parte durationis, & est triplex, vna est simpliciter sine vlla temporis mentione; Alia cum determinatione temporis, vsque ad annum, mensem, &c. aut quousque hoc vel illum fecerit. Tertia, cum exclusione temporis in perpetuum, & de hac superius diximus, quod cum depositione participet.

33 Sexto, ex parte cessationis eius, & est duplex; vna est quae cessat sine absolute per solum lapsum temporis; Altera per exercitium, vel omissionem alicuius actus. Quae omnes diuisiones ex his quae inferius dicimus manifeste erunt.

34 Reliquae diuisiones aut falsae, aut impropriae sunt, illa enim quae fit in suspensionem maiorem, & minorem omnino falsa est, cum in iure non reperitur talis suspensio minor. Deinde suspensio est species distincta ab excommunicatione minori. Praeterea, excommunicatio minor prohibet passiuam receptionem Sacramentorum, cap. si celebrat, de Cler. excom. in iust. suspensio autem proprie prohibet, ne Sacramenta ministret, aut sacra ex officio faciat, arg. cap. 1. §. fin. de sent. & re iudic. lib. 6. & cap. 1. §. fin. de sentent. excommunicat. lib. 6. & sic actiue tantum: vnde suspensus Sacramenta recipere potest: Item excommunicatio minor communis est omnibus fidelibus, suspensio Clericis tantum competit, vnde diuisio haec, quam sequuntur & afferunt Panorm. in cap. cum dilectus, num. 20. de Consuetud. & in cap. si celebrat, num. 4. de Cler. excommunicat. ministr. Alphonsus Vualdus, in suo Candellabro aureo tit. de Suspens. numero 6. & numero 9. & Gregorius de Valentia, Tom. 4. Disput. 7. questio. 18. Puncto 1. & Syluest. verbo, suspensio, numero 1. falsa est, & merito a Nauar. in Manual. cap. 27. num. 152. Henriquez lib. 13. de excom. & susp. cap. 3. l. 3. & Vgolin. Tab. 4. capit.

quinto, refertur. Illa etiam, qua suspensio diuiditur in eam, quae est quoad se tantum, vel quoad alios tantum; vbi quoad se, & alios simul, quam affert Panorm. in cap. si celebrat, de excom. ministr. improprie suspensio, extensio suspensionis vocabulo, vt praefati auctores vbi supra tradunt.

De Ministro Suspensionis, & forma ferendi illam. Cap. II.

S Y M M A R I V M.

- 1 Excommunicare qui potest, etiam suspendere valet.
- 2 Ius commune in quemcunque clericum totius orbis suspensionem ferre potest.
- 3 Legatus Sedis Apostolicae personas in loco sua legationis existentes tantum suspendere valet.
- 4 Episcopus subditos suos extra territorium suum existentes suspendere nequit.
- 5 Episcopus alienum in sua dioecesi delinquentem, & manentem suspendere potest.
- 6 Praelatus quilibet iurisdictionem Ecclesiasticam fori exterioris habens subditos sibi suspendere valet.
- 7 Suspensionis sententiam qui ferat, clericus saltim tonsuratus esse debet.
- 8 Confessarius poenitentem proprie suspendere nequit.
- 9 Abbatis an clericos ecclesiarum sibi subditarum a beneficio suspendere possit.
- 10 Feminis suspendendi facultatem Papa concedere potest.
- 11 Suspensio in non sibi subditum lata nulla est, & irrita.
- 12 Religiosi ab ordinarijs locorum an, & quando suspendi possint.
- 13 Suspensio ferenda nulla certa verborum forma praescripta est.
- 14 Suspensio non nisi praemissa monitione ferri debet.
- 15 Suspensio in scriptis, & expressa causa ferenda est.
- 16 Monitio in sententijs generalibus a iure, vel ab homine, pro facto futuro latis, non est necessaria.
- 17 Iudices Ecclesiastici sine solemnitatibus debitis suspensionis sententiam ferentes quas poenas incurrant.
- 18 Episcopus aliquem ab actu, qui illi solo iure ipsius suspendentis competit, sine debitis solemnitatibus suspendit, poenas iuris non incurrit.
- 19 Episcopus parochum ab audiendis confessionibus sine scriptis suspendens, peccat, & poenas iuris incurrit.
- 20 Praelati regulares religiosos sibi subditos ab audiendis confessionibus sine scriptis suspendentes communiter non peccant, & quae sit ratio huius.
- 21 Religiosi potestatem audiendi confessiones a Papa, non nisi cum subordinatione ad superiorem religionis, accipere censentur.

1 **Q**uae de ministro excommunicationis in primo libro dicta sunt, etiam suspensioni conueniunt; siquidem qui excommunicare potest hic etiam suspendere valet ex Summa Astenfis, par. 2. lib. 7. tit. 16. artic. septimo, in fine. Syluest. verbo Suspensionis. 1. numero 2. Tabiena, verbo suspensio, 1. numer. 8. vers. Septimo. Nauar. in Manu. cap. vigesimo septimo, numero 159. Cosmo Philiarcho, de officio Sacerd. par. 1. lib. 4. capit. 1. Sebastiano Medice par. 2. Summa, tit. 9. questio. 17. Tolet. lib. 1. de instruct. Sacerd. capit. 13. Vgolin. de censur. Eccles. Tab. 4. cap. 1. Henriquez l. 13. de excommunic. & suspens. cap. 3. §. 1. vnde breuiter Ius commune in quemcunque Clericum totius orbis sententiam suspensionis ferre potest. Deinde auctor iuris scilicet Summus Pontifex, vel Concilium Generale id ipsum facere possit; Alij vero praelati generalem sententiam

tiam suspensionis in omnes ferre non possunt; sed solum
 3 in personas sibi legitime subiectas, vnde Legatus Sedis
 Apostolicæ hanc sententiam in personas tantum in loco
 suæ legationis existentes ferre valet; Episcopi etiam in quæ
 cunque Clericum suæ Diocesis id ipsum possunt; qui si-
 cut iurisdictionem limitatam habent quantum ad perso-
 4 nas, ita quantum ad territorium propriæ Diocesis, adeo
 vt extra territorium positos etiam suos subditos suspen-
 dere nequeant, sicut nec excommunicare; vnde, si generalis
 sententiam suspensionis contra omnes subditos in aliqua
 particulari re delinquentes proferat, non comprehenduntur
 subditi qui extra territorium deliquerunt, & manent.
 Quia licet subditi ratione personæ, & pro foro conscientie
 Episcopo proprio subiacent, pro foro tamē Exteriori Episco-
 5 po loci subijciuntur; Immo vero, nec comprehenditur
 subditus qui intra Diocesim manet, si in loco exēpto delin-
 6 quat. Econtra vero, cum ratione delicti Clericus illius
 Diocesis esse censetur in qua moratur, alienū in sua Die-
 cesi delinquentem, & manentem suspendere potest Episco-
 7 pus, non tamen si ab ea recessit nisi fuerit citatio præuen-
 tus. Et denique vnusquisque prælatus habens iurisdictionem
 8 Ecclesiasticam in foro exteriori habet etiam potestatem
 ferendi sententiam suspensionis in personas sibi legiti-
 9 mē subiectas, vt Generales ordinum, Prouinciales, Ab-
 bates, & alij similes, quibus secundum suas Regulas com-
 petit iurisdictione exterior, in suos subditos has sententias su-
 10 pensionis ferre possunt. Quæ omnia latius in materia ex-
 communicationis exposita sunt.

*Præter autem quis sententiam suspensionis in aliquem ferre
 possit, non solum iurisdictionem in foro exteriori habere
 debet, (qua ratione confessarius, vt diximus, propter peni-
 tentem suspendere nequit, quamuis si homo acceptauerit,
 in penitentiam suspensionem, teneatur seruire sub peccato
 non tamen transgrediendo irregularis erit;) sed etiā
 Clericus saltem iurisdictionem esse debet; vnde, licet Syluester,
 in verb. Abbatis, & verbo, suspensio, num. 2. ex Innoc. &
 Henriquez lib. 13. de excomm. & suspens. c. 35. §. 1. dicere
 videntur Abbatisam suspendere posse a beneficio Clericos
 Ecclesiarum sibi subditarum, si hoc sibi ex consuetudine
 sit concessum, arg. cap. dilecta, de maiorit. & obed. Cō-
 11 munitamen Doctorem, & recepta sententia est, quam se-
 quuntur glo. in d. dilecta, in verbo, iurisdictionem, &
 Innoc. & Panorm. ibidem. Palud. 4. dist. 18. q. 2. art. 3. Con-
 clus. 4. Alphonsus Viualdus in suo Candelabro, aureo, tractat.
 de suspensione, nu. 151, qui alios refert, & alij omnes
 hanc suspensionem proprie non esse, nec veram censuram,
 quia Abbatisa tum ex defectu ordinis tum ex defectu sexus,
 non est capax iurisdictionis Ecclesiasticæ, immo vero
 Innoc. in d. cap. dilecta, in fine, & Panorm. & Felin. ibi, nu.
 4. dicunt, nec consuetudine, vt id possit fieri posse; quam-
 12 uis consuetudine aliqua Abbatisa præscriperunt potestatem
 exercendi aliquos actus, qui in Clerico essent actus iurisdictionis,
 qui tamen in Abbatisa ipsa non sunt actus iurisdictionis
 habent. Neque contrarium ex d. dilecta, colligitur, illa enim
 suspensio potius simplex quædam prohibitiō fuit, quam vera
 suspensio. Qua de causa Pontifex non iubet ei, ad quam rescribit,
 vt curet suspensionem seruandam, sed solum vt Abbatisa
 mandatis obtemperaret, nulla prorsus mentione suspensio-
 nis facta, cuius tamen mentionem fecisset, si suspensio
 13 valuisset, vt Innoc. ibidem animaduertit, vnde nec contra-
 ueniens eo loco dicuntur incurrisse irregularitatem, quam
 tamen incurrisissent, si suspensio illa ab Abbatisa facta
 14 vera suspensio, & censura Ecclesiastica fuisset. Potest
 tamen Papa etiam feminis facultatem suspendendi concedere,
 vt Palud. 4. d. 18. quest. 2. art. 3. Conclus. 5. §. Anton. 3. par.
 tract. de suspens. cap. de causa efficiēte. At illa verbo excomm.
 num. 24. Vgolin. de censur. Eccles. Tab. 1. cap. 2. §. 7. num. 5.
 Henriquez lib. 13. excomm. & suspens. cap. 35. §. 1. cum hoc
 solum sit de iure humano illis prohibitum, cui Papa præest,
 argu. c. proposuit, de concess. præbend.*

*Deinde vero suspensio lata ab eo, qui iurisdictionem fori
 exterioris habet in personam non sibi subditam, nulla &
 irrita est, vt latius tradit Palud. 4. d. 18. q. 2. in 2. par. artic. 2.*

quo modo per Alexand. Papam in quodam privilegio, non
 incipit; *Nimis iniqua*, declaratum est, suspensiones latas
 per quoscuque Prælatos, contra Fratres Prædicatores, &
 contra Indulta privilegiorum ordinis, esse ipso facto irritas,
 12 & inanes; ex S. Anton. 3. par. tit. 27. cap. 4. & Tabiena,
 verbo, suspensio numero 14. vers. Decimo tertio. Eadem
 iudicium est de alijs ordinibus Religioforum, qui ferre om-
 nes exempti sunt a iurisdictione Ordinarij, exceptis
 casibus in quibus Religiosi etiam exempti Ordinarijs sub-
 iiciuntur, cuiusmodi aliqui in iure nouo Concilij Trident.
 habentur. Alia quæ ad hanc rem pertinent ex dictis de ex-
 communicatione manifesta sunt.

*Quoad formam autem, quamuis sententia suspensio-
 nis sicut & aliarum censurarum non habeat vllam determi-
 natam formam, qua ferri debet, sed vim habeat sub quacum-
 que forma proferatur, dummodo per verba sententiam
 latam experimentia feratur, ex Nau. in Man. cap. 27. num.
 161. vers. Sexto; Henriquez lib. 13. de excomm. & susp. c. 34.
 §. 3. Vgolin. Tab. 4. c. 14. Toledo lib. 1. Instru. de Sacer. c. 13.
 & alijs; in iure tamen solemnitates quædam in hac senten-
 13 tia præferenda requiruntur.*

*Prima est, vt præcedat monitio. In qua re, licet Panorm.
 in comprehensibilis, num. 3. & 4. de appell. & Tabiena, ver-
 bo, suspensio numero 8. vers. Septimo, & alij simpli-
 citer dicant, ad ferendam sententiam suspensionis neces-
 sariam esse monitionem; multo tamen melius Innocentius
 c. Ad hæc quoniam de appell. & in c. 1. de excess. præb. &
 in c. 1. de sent. excomm. lib. 6. Summa Atonensis, par. 2. lib. 7.
 tit. 16. artic. 8. Nauar. in Man. c. 27. nu. 159. & 164. Vgolin.
 Tab. 1. c. 18. num. 2. Syluester verbo, suspensio, quest.
 4. & Sebastianus Medices, par. 2. Summa. tit. 9. q. 18. &
 communior opinio Canonistarum hoc limitat, ad eam io-
 lum suspensionem quæ fertur propter contumaciam, ita
 vt non habeat locum in ea quæ fertur propter crimen, seu
 delictum, arg. c. 2. de Constitut. lib. 6. & c. Quamquam, de
 censib. eod. lib. eo quod monitio respicit futurum, crimen
 autem sit quod præteritum est.*

*Secunda est, vt feratur in scriptis, & exprimat causa
 propter quam fertur, & vt Iudex requisitus exemplum sen-
 tentiæ in fra mensum tradat, vt habetur c. cum medicinalis,
 de sent. excomm. lib. 6. Summa Atonensis, Syluester, & Nauar.
 vbi supra, num. 159. Henriquez lib. 3. de excomm. &
 susp. c. 34. §. 3.*

*Circa has autem solemnitates tria præcipue obseruanda
 sunt:*

*Vnum est, Quod in suspensionibus, quæ feruntur in generalibus
 factis futuris, sine ferantur a iure sine ab homine non
 requiritur vlla monitio præter publicationem, qua fertur
 ipsa censura, ipsa enim habet locum monitionis, vt Ex-
 15 emplum causa, si Episcopus dicat, Si Clericus tale quid fuerit
 suspensus sit &c. illa est sufficiens monitio. Ratio est: Quia
 dum hæc sententia generalis sit, nullum respicit particularem,
 quem monere possit, ex Vgolin. de cens. Eccles. Tab. c. 18. in
 princip. nu. 2. & §. 1. post Palud. 4. dist. 18. q. 7. art. 7.
 Conclus. 10.*

*Alterum est, circa secundam solemnitatem, vt scilicet
 iudices Ecclesiastici quæ prætermissa sententias excommunicationis
 aut suspensionis ferunt, has penas incurrant.*

*Primo quidem, quod sint per mensum suspensi ab ingressu
 Ecclesiæ, & diuinis officijs.*

*Secundo, tenentur ipsis suspensis, de expensis & inter-
 esse.*

*Tertio, puniendi sunt alijs penis condignis, & gravioribus
 ad terrorem aliorum, vt habetur in cap. cum medicinalis,
 de sent. excomm. lib. 6.*

*Tertium est, ex Palud. vbi supra, Conclus. 10. quod notatu
 dignum, & vtilissimum est, has penas non habere locum
 nisi quando Iudex Ecclesiasticus aliquem suspendit ab illo
 18 actu quod suo iure competit ipsi suspensio; si vero suspenderet
 ab actu quod illi competit iure ipsius suspendentis, scilicet
 ex commissione ipsius suspendentis, tunc nec incideret iudex
 iste in penas, neque peccaret. Vt exempli gratia, simplex
 Sacerdos non habens curam animarum, non potest confessiones
 iure suo audire; vnde si Episcopus*

scopus commisit simplici Sacerdoti facultatem audiendi confessiones, & postea illum ab audiendis confessionibus etiam sine scriptis suspendat, nec peccat Episcopus, nec in practicas penas incurrit. Cuius rei haec ratio est: quia suspensio haec non est proprie suspensio, quae est censura, sed inhibitiō, & reuocatio concessiōnis iam factae. Quare sicut Episcopus a principio simplici verbo facultatem audiendi confessiones committere potuit, ita etiam ex post facto simplici verbo potest illam reuocare potest; & sicut simplici verbo potest illam in totum reuocare, ita etiam & in parte, & ad tempus utendo nomine suspensionis. Sin autem Episcopus parochum ab audiendis confessionibus suspenderet sine scriptis, grauius peccaret, & penas d. c. cū medicinalis, incurret; quia est vera, & proprie dicta suspensio, & ei competit ex officio.

20 Et quod diximus de Episcopis, pari ratione dici potest de Abbatibus, & Prioribus Religionum; communiter enim non peccant Praelati Religiosorum suspendendo Religiosos sibi subditos ab audiendis confessionibus sine scriptis. Et quidem si illos suspendant ab audiendis confessionibus Religiosorum ipsorum, res est certa, quia confessiones eorum audire, non incumbit illi confessario, nisi ex commissione superiorum, ideoque totam potestatem, si velit, reuocare poterit nudo verbo, sicut dedit, & multo magis potestem; Sin verò suspendat illum ab audiendis confessionibus quorumcumque, etiam laicorum, est maxima difficultas, eo quod potestas audiendi confessiones laicorum ipsis ex delegatione suorum superiorum non incumbit, sed ex Summi Pontificis delegatione. Quia in re licet Paludanus ubi supra, art. 3. Concluf. 10. parum dubitet, nec ita tuto affirmet, dicit tamen etiam tunc superiorem penas illas non incurtere, quia etsi Religiosus potestatem audiendi confessiones accipiat a summo Pontifice, illam tamen absolute, & simpliciter a Papa non accipit, sed cum subordinatione ad superiores Religionis: immo post Conciliū Tridentinum, vt habetur Sessione 23. de reform. ca. 15. etiam cum subordinatione ad Episcopos, ita vt nullus Religiosus confessiones secularium audire possit, nisi ab Episcopo per examen approbatus fuerit; nullus autē ab Episcopo approbari potest, nisi prius de vita, & moribus a superioribus approbetur. Cum igitur facultas haec non nihil pendeat a commissione superioris, probabilissimum est quod a Paludanus, superiores confessarios huiusmodi solo verbo suspendere possit.

dimis superioris peccet, irregularis tamen non est, & que huius ratio sit.

- 11 Irregularitas non nisi in casibus a iure expressis incurritur.
- 12 Prohibitio exercitij ordinis superioris in suspēso ab inferiori unde nasci censetur.
- 13 Suspensio ab ordine inferiori exercendo, uel cōferendo, ab inferioris exercitio, uel collatione non suspenditur.
- 14 Suspensio a collatione Diaconatus, ordines minores conferre potest.
- 15 Suspēsus ab actione determinata, ab alijs actionibus, quae illi non sunt annexae, non suspenditur.
- 16 Suspensio ab altaris officio, reliqua Sacerdotij munera sine peccato exercere potest.
- 17 Suspensio ab altaris officio solemniter baptizare, & alia Sacramenta conferre potest.
- 18 Suspensio ab uno certo officio, ab alijs muneribus ei non annexis quare non censetur suspensus.
- 19 Suspensio ab aliquo, in quo plura fundantur, an ab alijs in illo fundatis sit suspensus.
- 20 Iurisdictio Ecclesiastica in ordine fundatur.
- 21 Fundamento sublato, quod supra fundatum erat, consistere non potest.
- 22 Executio rei fundatae a substantia ipsius rei, non autē ab executione fundamenti dependet.
- 23 Operatio rei fundatae ab operatione fundamenti non dependet.

Varius ac multiplex suspendendi modus tum in iure tum ab homine reperitur, quia nobis prius repetendus, postea verò explicandus est.

Primus est simplex, & absolutus, explicato solo suspensionis nomine, tacito tamē a quo quis suspensus sit, vt cū suspensio sic fertur, *Suspendo te*, Quae suspendendi forma habetur in c. cum bonae, de etat. & qual. & in c. vt Clericorum, de vita & honest. Cler. & in cap. 1. de vsur. lib. 6. & in Clem. 1. §. ceterum, iuncta glossa in verbo, suspensionis, de priuileg. & in Extrauagan. 3. tit. eod.

Secundus est suspendo te ab ordine.

Tertius, ab ordine Pontificali.

Quartus, a Pontificalibus.

Quintus, a collatione ordinis.

Sextus, a collatione determinati ordinis.

Septimus, a Iurisditione.

Octauus, ab aliquo alio ordine particulari.

Nonus, ab officio.

Decimus, ab officijs diuinis.

Undecimus, ab aliquo particulari officio.

Duodecimus, a beneficio, vel beneficijs.

Decimus tertius, ab officio, & beneficio.

Decimus quartus, ab officio vel beneficio.

Decimus quintus, ab administratione Ecclesiae in spiritualibus, & temporalibus.

Decimus sextus, a perceptione Sacramentorum.

Decimus septimus, a collatione Sacramentorum.

Decimus octauus, ab ingressu Ecclesiae. De quibus omnibus in particulari in sequentibus late dicemus. In praesentiarum solum generales quasdam Regulas ad praedictorum intelligentiam afferemus.

2 Prima igitur Regula sit, Suspensio ab ordine inferiori prohibet exercitium non solum illius ordinis, sed etiam omnium ordinum superiorum; ita vt suspensus a Diaconatu, nullum exercere possit actum Sacerdotalem; Quae Regula non solum procedit in exercitio ordinis suscepti, sed etiam in collatione ordinis; unde Episcopus suspensus a collatione ordinis inferioris, verbi gratia, subdiaconatus, suspenditur simul a collatione superiorum, ita vt Diaconatum, vel presbiteratum conferre nequeat; sicut qui epistolam cantare non poterit, nec Euangelium canere valet. Quae regula colligi potest ex glossa in cap. 1. in verb. ordinum, de temp. ordin. lib. 6. Hostiensium cap. 11.

Bb 3 clus.

De variis modis, quibus ferri solet suspensio. Cap. III.

S Y M M A R I V M.

- 1 Suspendendi varij sunt modi, & quinam illi sine.
- 2 Suspensio ab ordine inferiori, etiam ab exercitio ordinum superiorum suspenditur.
- 3 Episcopus a collatione ordinis Diaconatus suspēsus, presbiteratum conferre nequit.
- 4 Cui quod minus est, non licet, nec ei quod maius est licere debet.
- 5 Suspensio ab officio praedicandi ab actibus Diaconatus, et ordinum superiorum suspensus non est.
- 6 Particula restrictiue [Tantum, solum] & [Duntaxat] quid in censuris positae significant.
- 7 Episcopus primam tonsuram illiterato cōferens a collatione primae tonsurae est suspensus.
- 8 Suspensio ab eo, in quo peccauit, a quibus censetur suspensus.
- 9 Suspensio a Diaconatu, quamuis Missam celebrare non possit, ab alijs tamen muneribus Sacerdotij non suspenditur.
- 10 Suspensio ab ordine inferiori, quamuis exercendo actū or-

ctus, de temp. ordi. in antiq. & Panor. in c. vel non est cō-
 pos. nu. 5. eod. tit. & lib. Angelica, verbo, ſuſpenſio, 3, nu.
 3. Summa Aſtenſi, part. 2. lib. 7. tit. 16. art. 1. q. 1. t. Summa Pi-
 ſanella, verbo, ſuſpenſus, §. vlt. Tabiena, verbo, ſuſpenſio,
 nu. 5. verſ. Quarto, Sylueſt. verbo, ſuſpenſio, nu. 5. verſ. Et
 ſimiliter, ſi ſit collatione, Henriquez lib. 13. de excom. &
 ſuſpenſ. ca. 32. §. 2. Alphonſo Vivaldo tit. de ſuſpenſ. nu.
 137. & Coſimo Philiarcho de officio Sacerd. lib. 4. par. 1. c.
 1. Thoma Zerula, in praxi Episcopali, in verbo, ſuſpenſio
 §. ad ſecundum. Toledo lib. 1. Inſtruct. Sacerd. cap. 12. Vgo-
 lin. de cenſur. Eccleſ. Tab. 4. cap. 6. §. 6. nume. 3. & eſt com-
 munitis Regula omnium Summiſtarum, & Canonitarū,
 & facit quod dicitur in l. Relegatorum, §. ſin. ff. de interd.
 vbi Vlpianus, ait, [Alicui & vnus honor interdici, ſcilicet,
 poteſt, ſic tamen, vt ſi cui honore vno interdicitum ſit, non
 tantum cum honorem petere poſſit, verum nec eos quo-
 que, qui eo honore maiores ſunt; eſt enim per quā ridicu-
 lum, eum, qui minoribus penę cauſa prohibitus ſit, ad ma-
 iores aſpirare.] Ratio eſt; quia ſi quis indignus eſt ordine
 inferiore, indignior multo eſt ſuperiore, argum. l. qui indi-
 gnus, ff. de Senator. & l. cui pacto, ff. de ſeru. expor. cui eni-
 4 num quod minus eſt, non licet, nec ei quod maius eſt, lice-
 re debet, arg. c. cum illorum, de ſent. excom. & ibi gloſ. in ver-
 bo minora, & c. cui licet, de reg. iur. lib. 6.
 5 *Hæc tamē Regula ſic generaliter ab auctoribus poſi-
 ta, nonnullas exceptiones, ſeu limitationes habet, Qua-
 rum*
*Prima eſt, Quod ſuſpenſus ab officio prædicandi, etiam
 ſecundum illos qui tenent eſſe actum proprium ordinis
 Diaconatus, non eſt ſuſpenſus alijs actibus, nec Diacona-
 tus, nec ordinum ſuperiorum. Sic Nauar. in Man. cap. 27.
 num. 163. verſ. Octauo, & fauet Angelica, verbo, ſuſpen-
 ſio, 3. numero 8. & ratio eſſe poteſt; quia quando ſus-
 penditur ſolum ab officio prædicationis, videtur ſo-
 lum ſuſpendi ex defectu doctrinæ, vel ratione modi
 prædicandi, & ideo aliorum ordinum exercitium non
 impedit.*
 6 *Secunda eſt, Quando ſpecialiter, & ſolum a minore Iu-
 dex ſuſpendere voluit, & id ſuſpendens manifeſto ſignifi-
 cat, quod ſit quando ſuſpenſio ab ordine inferiori facta
 eſt cum particulari reſtrictiua, Tantum; Solum; Duntaxat,
 vel ſimili (Cum enim cenſura vis ex ſententis volunta-
 te dependeat, arg. cap. cum voluntate, de ſent. excom. & l.
 cum quid, ff. ſi cert. pet.) ab eo tantum ſuſpenſus erit, a quo
 7 Iudex voluit; quo modo, Episcopos, qui primam tonſurā
 illiterato conferri, vt habetur cap. ſina. de temp. ordin. li. 6.
 a collatione tantum primæ tonſuræ ſuſpenditur, non autem
 a collatione ordinum aliorum, vt notat gloſ. in d. c. ſi-
 na. in verbo, Duntaxat, quia id Pontifex ibi ſignificauit.
 Pari ratione, vbi quis ſuſpenditur ab eo, in quo peccauit,
 & ob eam rationem, vt cum dicitur, *vt in quo peccauit, in
 eo puniatur* illum ſolum ordinem exequi, aut cōſerre pro-
 ni detur, non maiores, quia per talem cauſæ particularis af-
 ſignationem ſuſpenſio illa coarctatur, arg. l. Regula. §. ſin.
 de in. & facti ign. iura namque que penam imponunt per
 verba indefinita, ad id tantum referuntur, cui, ex delicto
 iniuria facta eſt, arg. c. ſi compromiſſarius, de elect. li. 6. &
 quia ſuſpendens, hoc loquendi modo, ſe id velle ſignifica-
 re tacitus videtur.*

9 *Tertia eſt, Quando maius ſine illo minori haberi, &
 exerceri poteſt arg. cap. ex literis, verſ. communiter, de ex-
 ceſſ. prælat. vnde licet ſuſpenſus a Subdiaconatu, vel Dia-
 conatu, eo quod miſſæ factum eorum ordinum func-
 tionibus adhibitis celebrauit, ob eam rem a Miſſa celebra-
 da ſuſpenſus ſit, non tamen ab alijs muneribus Sacer-
 dotij ſuſpenditur; alioquin, quod vna via prohibetur,
 per aliam fieret, contra c. cum quid vna via, de Reg. iur.
 lib. 6.*

10 *Quarta eſt, Quod hæc Regula ſolum locum habet quā-
 tum ad impedimentum actuum ſuperiorum ordinum, vt
 non poſſint ſine peccato exerceri, nō autem quantum ad
 irregularitatem tranſgreſſori inducendam. Ratio eſt, quia
 ad iudicandum de peccato ſatis eſt ratio quædam inde-
 centiæ; v. g. ſi quis non eſt aptus ad exercitium actus ordi-
 nis inferioris, multo minus aptus, & indignior erit ad exer-*

11 *citium ſuperioris, & ideo ſi prohibetur ab actu inferiori,
 multo magis ab eo quod maius eſt impediatur. A iudi-
 candum autem de irregularitate, hoc non eſt ſatis ſed ac-
 quiritur textus aliquis a iure expreſſus, cum nemo niſi in
 caſibus a iure expreſſis irregularis iudicandus ſit, cap. in
 qui, de ſent. excom. lib. 6. Arch. in cap. Apofolice, diſtin. 5. ſcā
 princip. & in cap. excommunicatos, 1. r. q. 3. Felin. in caſu
 audientiam, in ſine, de homicid. vnde Nicolaus Diony. de
 Peruſ. in d. cap. in qui, ait quod qui dicit aliquem eſſe irre-
 gularem, cauſam legis adducere debet. Simon Maiol. lib. 1.
 12 de irreg. cap. 2. num. 2. Que ratio confirmari poteſt, quia
 prohibuit exercitij ordinis ſuperioris in ſuſpenſo ab infe-
 riori, non naſcitur formaliter ex vi ipſius ſuſpenſionis, ne-
 que videtur eſſe in reſpectu ad illum ordinem vera ſuſpen-
 ſio, ſed ſolum eſt impedimentum conſequens ratione in-
 decentiæ, vt dictum eſt, eo quod indecens eſt, vt qui non
 poteſt actum inferiorem, ſuperiorem actum in illo ordi-
 ne exercere poſſit, quicquid Simon Maiolus li. 3. de irreg.
 c. 19. nu. 17. verſ. Nona declaratio. & Sylueſt. in verbo,
 ſuſpenſio, q. 5. §. ſi verò ſit ab ordine Episcopali, ſine textu,
 aut ratione, hunc verbo irregularem eſſe velint, neque Ta-
 bierna, in verbo ordo, 3. quem ille citat, hoc affirmat, vlti-
 genti manifeſtum eſſe poteſt.*

13 *Secunda Regula eſt: ſuſpenſus ab ordine ſuperiore exer-
 cendo, ſue conferendo, ab ordine inferiori exercendo, aut
 conferendo nullo modo ſuſpenſus eſſe cenſetur, vt aucto-
 res omnes in prima regula citati teſtantur, & id colligitur
 ex cap. ſignificauit, de corp. vitiat. ex quo tamen loco non
 recte colligi videtur. Ratio autem poteſt eſſe; quia nulla
 eſt indecentia, vt qui tanquam indignus repellitur ab or-
 dine ſuperiori, admittatur in ordine inferiori. Ex qua re-
 gula inferitur, vt licet quis à collatione Diaconatus ſuſpen-
 ſus ſit, ordines tamen minores cōſerre poſſit, vt docet lo.
 14 Andr. quem referit, ac ſequitur Panor. in cap. vel non eſt
 compos. num. 5. de temp. ordin. & qui a Sacerdotio ſuſpen-
 ſus eſt, alio Miſſam celebrante, Epistolam, aut Euangelium
 ex officio, & ſolemniter cantare poteſt, & ſic Diaconus,
 vel Subdiaconus munera licite exercere valet, ſecus ta-
 men ſi ſiſemet Miſſam celebraret, ex Vgolino Tab. 4. ca.
 6. §. 6. nu. 2.*

15 *Tertia Regula eſt: ſuſpenſus ab aliqua actione determi-
 nata, nullo modo intelligitur ſuſpenſus ab alijs actionibus
 quæ non ſunt annexæ illi a qua eſt ſuſpenſus, id eſt in eod-
 em ordine actionum, vt exempli gratia, ſuſpenſus ab of-
 16 ficio prædicandi, Euangelium cantare poteſt; & ſuſpenſus
 ab altaris officio, reliqua Sacerdotij munera ſine peccato,
 aut irregularitatis nota exercere poteſt; ex gloſ. in cap. ſi-
 gnificauit, in verbo, officium. & ibi Panor. nu. 2. de corp.
 vitiat. & colligitur manifeſte ex d. c. ſignificauit, vbi eu-
 dam preſbitero conceditur, vt Sacerdotij officium exer-
 ceat abſque altaris miniſterio. Quæ regula colligitur ex d.
 c. ſignificauit, & ex c. 2. & c. ſeq. de Cler. percuff. vbi a Miſ-
 ſarum celebratione quis tantum ſuſpenditur, & Sylueſt.
 in verb. ſuſpenſio, num. 5. Nau. in Man. c. 27. nu. 160. verſ.
 Tertio dico, & num. 163. verſ. Quinto inferitur. Vgol. Tab.
 4. ca. 6. §. 6. nu. 4. vnde ſic ab altaris officio ſuſpenſus, & ſo-
 lenniter baptizare, c. conſtat, de conſecr. diſt. 4. Sacramen-
 tum poenitentia miniftrare, arg. c. omnis vtriuſque ſexus,
 de poenit. & remiſſ. Extremam vnctionem conferre,
 17 Trid. ſeſſ. 14. cap. 6. ſponſas benedicere, arg. c. 1. & c. 3. de
 ſecund. nupt. & Trid. ſeſſ. 24. c. 1. de reform. matrim. Mot-
 tuos vſitatis cærimonij ſepelire. Panor. in d. cap. ſignifi-
 cauit, numer. 2. Aquam baptiſmalem, arg. cap. Tribus, &
 c. Sabbato Sancto, de conſecr. diſt. 3. & aquam benedi-
 ctam qua fideles aſperguntur, conſecrare, & benedicere
 poteſt, arg. cap. Aqua, de conſecr. d. 3. hæc enim omnia Sa-
 cerdotis munera ſunt. Ratio huius Regule eſſe poteſt.
 Quia hic ceſſat ratio illa indecentiæ, & cauſa prohibiti-
 onis alterius; quod ſi eſſet cauſa aliqua cur vtræque actio-
 nes prohiberentur, ad iudicem vtramque actionem ex-
 18 mtere pertineret. Deinde ſicut ſuſpenſus ab vnus officio, in
 actione reliquis eiſdem functionibus licite exercere, ita ab of-
 ficio determinato ſuſpenſus, ab alijs muneribus et non an-
 nexis non eſt ſuſpenſus.*

19 *Quarta Regula eſt quæ a plerique aſſignati ſolet, vt a*

panorm. in cap. cum dilectus, num. 20. de consuetud. Angelica, verbo suspensio 3. num. 3. Syluest. verbo suspensio, num. 6. Tabiena, verbo suspensio, nu. 4. v. s. Tertio, in qua communiter conveniunt Summiste, aut saltem maior pars eorum, quod suspensus ab aliquo, in quo plura fundatur, consequenter ab omnibus suspensus est, quæ in illo fundantur, vt exempli gratia, in ordine fundatur Iurisdicção Ecclesiastica, & beneficium, cum sine ordine neutrius horum quisquam capax esse possit; deo inferunt præfati DD. suspensum ab ordine, consequenter a iurisdicção, & ab omni beneficio Ecclesiastico esse suspensum. Id quod duplici regula probari videtur, vna Naturali: quia sublato fundamento corrumpunt omnia, quæ super illud fundatur; Altera verò Canonistarum propria est: quia sublato principali tolluntur omnia accessoria, sed non e contra, arg. cap. cum quid prohibetur. & cap. accessorium, de reg. iur. lib. 6.

In hac tamē re duo dicenda esse verius existimo *unum* est, Quod id quod inferunt, vel assumunt tanquam exemplum, falsum est; Quamvis enim duæ illæ Regulæ allatæ vera sint, quantum ad ipsarum rerum substantiam, siquidem sublato fundamento, quod supra fundatum erat, consistere non potest; quantum tamen ad actus exercitium vera non sunt; quandoquidem manente substantia fundamenti, & substantia rei, quæ supra ipsum fundatur exercitium ipsius fundamenti; Siquidem, executio rei fundatæ ab executione fundamenti non dependet, sed a substantia ipsius rei: vnde quatenus homo, nec exerceat, nec exercere possit ipsius ordinis actum, actum tamen Iurisdicção- nis exercere poterit.

Alterum est, Quod nec substantia ipsius Regulæ certa & fixa est, immo mihi valde dubia videtur, vt ex ratione allata manifestum est; Quia postquam manet substantia rei fundatæ, operatio ipsius nulla ratione ab operatione fundamenti dependet, & proinde quarta hæc, quæ passim ab auctoribus regula ponitur, aut non vera, aut non certa, & stabilis esse videtur.

De octo primis Suspendendi modis.

Cap. IV.

SYMMARIUM.

- 1 Suspensio his verbis [Suspendo te] lata quid operetur, utria sunt Doctorum sententia.
- 2 Suspensio in iure simpliciter lata, de suspensione ab officio, & beneficio simul intelligi debet.
- 3 Genus de omnibus suis speciebus æque dicitur.
- 4 Suspensio ab homine simpliciter prolata, qualiter intelligenda, & quid in tali casu agendum sit.
- 5 Suspensio his verbis [Suspendo te ab ordine] lata omnem actum cuiusque ordinis prohibet.
- 6 Suspensio ab ordine an iurisdicçãois actum in ordine fundatum prohibeat.
- 7 Tonsura prima propriè ordo non est.
- 8 Iurisdicção Ecclesiastica quamvis sine ordine esse nequeat, usus tamen iurisdicçãois sine ordinis vsu esse poterit.
- 9 Suspensus ab ordine an ab actu primæ tonsuræ censetur suspensus.
- 10 Suspensus ab ordine an cum alijs in choro canere queat.
- 11 Suspensus ab ordine Pontificali solum actus proprios ordinis Pontificali prohibet.
- 12 Electus, & confirmatus episcopus, ante consecrationem actus iurisdicçãois exercere potest.
- 13 Suspensio a Pontificalibus solum actum apparatus Pontificali, seu insignia Pontificalia prohibet.
- 14 Suspensus a Pontificalibus Missam priuatam celebrare non prohibetur.

- 15 Suspensio a Pontificalibus plura quam suspensio ab ordine Pontificali prohibet.
- 16 Iurisdicção ad apparatus Pontificalem non pertinet.
- 17 Suspensus a Pontificalibus an violando censuram irregularis efficiatur.
- 18 Suspensio a collatione ordinum, cuiuscunque ordinis collationem prohibet, non autem primæ tonsuræ, & quare.
- 19 Suspensio a collatione certi ordinis lata, illius tantum ordinis determinati collationem directe prohibet.
- 20 Suspensus a iurisdicçãoe, nec beneficia ecclesiastica conferre, nec censuras ferre potest.
- 21 Suspensus a iurisdicçãoe, a peccatis in foro conscientia ab solvere nequit.
- 22 Suspensus ab aliquo certo ordine quid scire, aut non facere possit.

Quod Primum suspensionis modum, qui his verbis, *Suspendo te*, fertur, non satis inter se conveniunt Doctores, quid hæc verba operentur. Quidam enim, vt Glos. in Clem. 1. §. ceterum. in verbo Suspensionis, de privileg. & ibi Ancha. num. 22. v. s. Duodecimo, & Zabar. num. 5. v. s. Septimo, & Felin. in cap. penult. in fine, de sentent. excom. hac forma verborum, suspensionem ab officio latam esse putant. Burgasius in tract. de irreg. par. 6. in tit. de sen. suspens. num. 2. §. quatuor alias refert hæc de re sententias, Quarum

Prima est, Altissid. quem etiam plerique sequuntur, in hac suspensione attendendam esse causam huius suspensionis; & inuenta causa, examinandos esse Canones & iura, & videndum, si qua suspensio in iure inveniatur lata pro illa causa, & de illa intelligi debere hanc suspensionem; Quod si vel ignoret, & causa, vel nulla inveniatur in iure suspensio, tunc ait, attendendam esse qualitatem delicti, & secundam illam iudicandum. At certe, sententia hæc obscura est, & multos scrupulos, & perplexitates non paucas generat, quod est maximum malum, & denique dubia & incerta est.

Secunda est Antonij de Butrio in ca. At si Clerici, de iudic. dicentis; quando nihil in particulari exprimitur, intelligendam esse suspensionem ab officio, quæ sententia eadem omnino est cum altera illa quam glossa, & aliorum esse diximus. Quæ sententia nullum pro se fundamentum habet, nulla enim maior ratio est, cur hæc verborum forma intelligi potius debeat suspensio ab officio, quam a beneficio; vel cur potius a toto officio, quam a parte officij, vel ab vno ordine potius quam ab omnibus.

Tertia est Vincent. in ca. Quanto, de magistr. quem refert Ioann. de Lign. in cap. latores, de Cler. excom. ministr. & Addit. ad Panor. in cap. penult. in litera A, de sent. exc. Imola, in cap. cum dilectus, de consuetud. & Ioann. And. ibidem dicentium, intelligendam esse de vtraque, scilicet, de suspensione ab officio, & beneficio, & fauet Innoc. ex Syluest. in verbo suspensio, nu. 5. in fine. Innocentius enim nullam videtur differentiam ponere inter suspensionem simplicem, & suspensionem ab officio, & beneficio. & Palud. 4. d. 18. q. 7. art. 3. conclus. 8. idem significat, ait enim, quod suspensus simpliciter, intelligitur ab omni officio, & beneficio suspensus, & nihil potest, quod homo prohibere potest, & ingerens se diuinus est irregularis. Nauar. in Manual. cap. 27. num. 170. licet non loquatur de suspensio, de interdicto tamen simpliciter, ait omnia illi vetari, quæ per interdictum prohibentur. Et hæc etiam sententiam ex recentioribus sequuntur Henriquez li. 13. de excom. & suspens. cap. 32. §. 1. & Vgol. de cens. Eccles. Tab. 4. c. 14. §. 1. & Cosmus Philarchus lib. 4. de officio sacerdotis, par. 1. cap. 1. de qua sententia quid ipse sentiam, ex sequentibus constabit.

Quarta est dicentium simpliciter suspensum a nulla re suspensum esse; Quia sententia incerta nomen sententia non meretur, Cuius sententia quæ sine certa quant. profertur, per totum, & h. cum ex pluribus, ff. de fideicommiss. libet.

bert. Quę sententia nimis libera videtur, maxime cum in iure reperiantur sententia sic lata, vt ex dictis constat; dicere autem nihil operari huiusmodi sententias a iure latas absurdum esse videtur.

2 In hac igitur Doctotum varietate mihi videtur probabile;

Primo, vbiunque in iure Canonico, vt in cap. r. de vsu, lib. 6. vbi simpliciter suspenduntur Episcopi, qui vsurarijs domos locant, habetur hæc suspendendi forma, intelligi debet de suspensione ab officio, & beneficio simul; prout auctores Tertie sententia vbi supra doctuerunt, dummodo contrarium aut ex verbis, aut ex intentione suspendentis non constet. In qua re plurimum prodest considerare, & precedentia & consequentia, ex illis enim, vt plurimum mens ferentis sententiam colligi potest: Quod si ex illis nihil certi colligi poterit, puto declarationem faciendam esse per sententiam Iudicis legitimi, qui iura possit interpretari; vnde cum in Concilio Trident. sess. 24. de reform. Matrim. cap. 1. parochus, vel quiuis alius Sacerdos, qui sine licentia proprii parochi alterius parochie sponfos Matrimonio coniungere, aut benedicere ausus fuerit, ita simpliciter suspenditur; pro huius iuris declaratione, ad eundem Concilio præficiuntur; interim verò ab officio, & beneficio se suspensum esse credat. Ratio huius est: quia cum suspensio simpliciter prolata, genus sit, & genus æque de suis omnibus speciebus dicatur, absolute prolata vtramque speciem comprehendit, cum non sit ratio cur hanc potius quam illam contineat; sicut a simili constat de excommunicatione, quæ simpliciter prolata non minorem solum excommunicationem, sed maiorem etiam comprehendit, vt in cap. penult. de sent. excom. Gregorius Nonus declarauit, & faciunt, quæ tradit gl. in c. unico, in verbo, suspensionis, de his, quæ vi met. cau. sunt. lib. 6. vbi suspensionis nomine simpliciter prolata, glossa indistincte de quauis suspensione intelligit, id est, siue ab officio, siue a beneficio, siue ab ingressu Ecclesie, & Gemin. ibi, nu. 6. & Philip. Franc. ibid.

Secundo, Si huiusmodi sententia feratur ab homine, hæc videntur posse, & debere seruari; *Primo*, vt examinentur verba præcedentia, & sequentia, vt diximus de sententia iuris. *Secundo*, quando ex illis nihil colligi potest, recuratur ad ipsum Iudicem pro declaratione, cui standum est. *Tertio*, si non habetur copia eiusdem Iudicis, quæri potest a successore; interim ab vtriusque suspensum se existimare debet.

5 *Secundus* modus est, *Suspendo te ab ordine*; Qui suspensionis modus ex communi sententia prohibet omnem actum cuiuscunque ordinis: Sic Sylu. verbo suspensio, nu. 5. & Henriquez lib. 13. de excom. & suspens. cap. 3. §. 2. & Corona Confessorum vbi supra, cap. 10. tit. de suspensione, num. 6. & Bernard. Diaz in præct. Canon. capit. 122. eo quod idem est simpliciter dicere, *Suspendo te ab ordine*, & dicere vniuersaliter *ab omni ordine*; vnde quicquid est, vel iure Diuino, vel iure Ecclesiastico, humano, vel consuetudine annexum alicui ordini, a suspensio ab ordine exerceri nequit. Circa hunc autem suspensionis modum dubia, quædam sunt soluenda.

6 *Dubium* primum est, An suspensio ab ordine prohibeat actum Iurisdictionis, aut aliarum rerum, quæ in ordine fundantur? Panorm. in c. cum dilectus, nu. 29. de consuetud. Sylu. est. verbo, suspensio, num. 5. Angelica, verbo suspensio 4. nu. 3. Tabiena, verbo suspensio, nu. 4. vers. Tertio, & alij nonnulli partem affirmatiuam absolute tenent, *Contrarium* verò sententiam tenent expresse S. Thom. in addit. 3. par. quæst. 22. artic. 3. Caiet. verbo suspensio, Nauar. in Manual. cap. 27. numero 160. & Felicianus Episcopus Scalensis, in Enchir. de censur. cap. 11. Vgolin. de censur. Eccl. Tab. 4. capit. 6. §. 5. Cosmus Philiaricus de officio Sacerd. par. 1. lib. quarto, capit. 1. Corona Confess. vbi supra, & Toletus lib. 1. instruct. Sacerd. cap. 12. Quæ opinio mihi videtur esse verior, secundum ea, quæ capit. 3. in Regula quarta dicta sunt, & probari potest; suspensio enim est pœna; in pœnis autem non est facienda largior interpretatio, sed strictior, argum. cap. odia, & cap. in penis, de

reg. iur. lib. 6. & l. interpretatione, ff. de pen. Nomine igitur ordinis intelligendus est solus ordo. Deinde ordo proprie dicitur a Iurisdictione, vt constat, vnde electus confirmatus ea, quæ Iurisdictionis sunt, facere potest, non quæ sunt ordinis, ex glo. in cap. Transmissam, in verbo, de talibus, de elect. ideoque suspensus ab ordine a Iurisdictione suspensus non est; diuersis enim non fit illatio, arg. l. Papinianus exuli, ff. de minor. Preterea, Iurisdictione, & beneficio, de quibus est questio, non fundantur in ordine proprie dicto, sed solum in ordine Clericali primæ tonsuræ, qui non est proprie ordo secundum Theologos. Et ordo, quæ licet primæ tonsuræ sit ordo, & Iurisdictione fundatur in ordine, adhuc probabilius est secunda sententia. Quia etsi non possit esse Iurisdictione sine ordine, vsu tamen Iurisdictionis sine vsu ordinis, & independentem ab ordinis vsu esse poterit. Ex qua doctrina Vgolinus inferre, Sacerdotem ab ordine suspensum, excommunicationem ab excommunicatione absolueri posse, sed non solum ab ordine, sed etiam a Iurisdictione suspensum esse, cum eam sine ordine exercere non possit.

9 *Dubium* secundum est, An suspensus ab ordine suspensus sit ab actu primæ tonsuræ? Respondetur, eo quod primæ tonsuræ non est proprie ordo, & suspensio est pœna, probabile est sub nomine ordinis in hac suspensione non intelligi primam tonsuram, ne faciamus in penis latioris interpretationem, arg. cap. odia, & cap. in penis, de reg. iur. lib. 6.

10 *Dubium* tertium esse potest, An suspensus ab ordine in alijs in Choro canere possit? Pro qua re sciendum est, etiam munus psallendi in Choro fuit olim distinctum ab alijs actibus ordinis minorum, & ipsius Clericalis tonsuræ, fuit enim quidam distinctus gradus dictus Psalmistatus, cuius munus proprie fuit Psalmos in Choro canere, cap. dist. 21. & cap. per electos, d. 25. Qui gradus desinit esse in Ecclesia, & munus psallendi putatur esse constitutum in gradu tonsuræ Clericalis. *Ceterum*, quicquid sit de hoc, cum neque Psalmistatus, neque Tonsura sint ordines, vtriusque videtur suspensum ab ordine licite posse canere Psalmos in Choro; Non potest tamen ea facere in Choro, quæ ad alios ordines pertinent; exempli gratia, si Lectura in Choro non soleant legi, nisi ab habente ordinem Lecturatus, suspensus ab ordine lectiones in Choro legere non poterit.

11 *Tertius* modus est, ab ordine Pontificali suspendo te; Hæc censura, secundum communem sententiam solum prohibet actus proprios ordinis Pontificalis, Dixi, actus proprios ordinis Pontificalis, ad excludendos actus Iurisdictionis; & hoc etiam secundum illos, qui putant Iurisdictionem simpliciter pendere ab ordine, qui etiam volunt Iurisdictionem Pontificalem nullo modo ab ordine Pontificali pendere, quod certum est; tum, quia Iurisdictione Pontificali ab ordine Pontificali distinguitur, arg. cap. Transmissam, de elect. & c. Aqua, de consec. Eccl. vel altar. tum quia ex communi praxi totius Ecclesie, electus, & confirmatus ante consecrationem vbi que actus Iurisdictionis exercet. Vnde, Episcopus sic suspensus, nec ordines conferre, nec virgines consecrare, nec chrismata consecrare, nec Ecclesias, aut altaria consecrare, aut confirmata, quæ ministerium consecrationis Episcopalis requirunt, facere potest; quæ verò Iurisdictionis sunt, puta iudicare, cognoscere de causis, instituire, excommunicare, corrigere, & confirmata, quæ in Iurisdictione consistunt, & quæ omnia in confirmatione consequitur, exercere poterit, ex glo. in c. Transmissam, in verbo, de talibus, & in d. c. Aqua, in verbo, Iurisdictionis.

13 *Quartus* modus est, *suspendo te a Pontificalibus*; Hæc suspensio adeo affinis est præcedenti, vt quidam putent esse eandem, cum tamen verè sit diuersa. Proprie autem, & dicitur hæc censura prohibet actum apparatus Pontificalis, scilicet, insignia Pontificalia, vt vsus baculi, mitre,

pillij, etiam in illis, quibus pallium competit. Vnde manifestum est suspensionem hanc a precedenti differre, cum procedens directe exercitium ordinis Pontificalis prohibet; Sic igitur suspensus, quamvis Missam priuatam celebrare non prohibetur, aut alia facere sine ornamentis Pontificalibus, quæ ei ratione Sacerdotalis officij competunt, vt baptizare, penitentias dare, & huiusmodi; Missam tamen Sacram Mittere, & baculo celebrare non potest; Immo vero consecratiue etiam suspensio hæc omnem actum ordinis Pontificalis prohibet; cum actus ordinis Episcopalis non debeant, nec soleant sine ipsis insignibus Pontificalibus exerceri, qua de causa glo. in Extrauag. *Suspensio regimini*. in verb. *A Pontificalibus*, de elect. docet suspensionem a Pontificalibus, prohiberi etiam ab his, quæ sunt sibi alias vt Pontifici permiffa, & a dependentibus ab eis, puta, ab ordinum celebratione, fronsu chrisimatis, huiusmodi, seu virginum consecratione, & similibus; Quod si quis actus sit qui sine istis insignibus solet exerceri, ille non est prohibitus.

15. *Hæc sequitur primo*, Suspensionem hanc latiore esse precedenti, quia non solum prohibet exercitium ordinis Pontificalis, sed etiam in exercitio actuum aliorum ordinum apparatus Pontificalium prohibet, ita vt Episcopus suspensus a Pontificalibus Missam cum baculo, & mitra cantare non possit; Nec in Missa solemnem benedictionem solemnem dare potest, per illa verba, *Sit Nomen Domini benedictum*, facit c. Ecce. & ibi gloss. in verbo, benedicere, Nicolaus Dionys. de Perusio, in c. 1. §. caueant, de sent. excom. in 6. Alphonsus Viualdus vbi supra, num. 143. Econtra vero, si quis sit actus Episcopalis, qui sine hoc apparatu exercetur, hæc suspensio minor erit precedente, eo, quod non prohibet istum actum, quem precedens prohibet.

16. *Inferitur secundo*, Hanc suspensionem non prohibere exercitium Iurisdictionis Episcopalis, & multo minus quæ precedens, vt expresse docent Hostiensis, & Ioan. And. in cap. cum medicinalis, de sentent. excomm. lib. 6. quos refert, & sequitur Panorm. in cap. cum dilectus, num. 20. de consuetud. Tabiena, verbo Suspensio, nu. 4. verfic. Tertio, Angelica, verbo Suspensio 3. num. 3. Syluester verbo Suspensio, quæst. 5. Vgolin. de censur. Eccles. Tab. 4. cap. 6. §. 6. num. 5. & alij ferè omnes. Ratio est: quia Iurisdictioni nullo modo pertinet ad apparatus Pontificalem, vt notant DD. in c. Transmissam, de elect. & in c. Aqua, de consecr. Eccles. vel altar.

17. *Dubium tamen est inter DD.* An Episcopus suspensus a Pontificalibus, si celebret Missam, aut actus aliorum ordinum, qui non sunt Episcopi, cum apparatu Pontificali, sicut peccat violando suspensionis sententiam, & censuram, ita etiam efficiatur irregularis? De qua re, comodiore differendi locus erit in cap. 16. vbi ostendetur, in quibus casibus violatio suspensionis irregularitatem inducat.

18. *Quæritur modus est, Suspendo te a collatione ordinum*, Hæc suspensio, vt ipsemet titulus declarat, exercitium vniuersi tantum actus ordinis Episcopalis, scilicet, collationis ordinum prohibet, vnde est multo strictior duab. Prohibet autem collationem vniuersaliter cuiuscumque ordinis, qui est proprie ordo, siue maioris, siue minoris; vt testatur Henriquez lib. 13. de excomm. & susp. c. 3. §. Quoad collationem autem primæ tonsuræ, mihi probabilissimum est, eam non prohibere, cum hæc proprie ordo non sit, sed dispositio quedam ad ordines; penæ verò non amplianda, sed potius restringenda sunt, arg. c. odia, & cap. in pen. de reg. iur. lib. 6.

19. *Secundus modus est, Suspendo te a collatione alicuius determinati ordinis*. Quæ censura primo, & per se directe prohibet actum collationis illius ordinis determinati, de quo loquitur. In qua sententia vera est regula prima, quam in superiori capite attulimus ex cōmuni DD. opinione, vbi dicitur suspensum ab ordine inferiori, consequenter ab omnibus superioribus ordinibus esse suspensum; Id quod non solum de exercitio, sed etiam de collatione ordinis verum esse censet; adeo, vt sicut suspensus a minoris ordinis exercitio tanquam a fundamento censetur a superioribus suspensus, ita etiam suspensus a collatione ordinis inferioris

suspenditur simul a collatione superiorum, vt auctores cōmuniter testantur. Ratio est: Quia sicut exercitium actus ordinis superioris dignius est exercitio actus ordinis inferioris, ita etiam, & collatio ordinis superioris dignior quodammodo censetur collatione ordinis inferioris; vnde rationabiliter suspensus ab executione, vel collatione ordinis inferioris, ab executione, vel collatione superioris suspensus esse censetur, propter maiorem superioris ordinis dignitatem.

20. *Septimus modus est, Suspendo te a iurisdictione*. Hæc suspensio, vt ex dictis constat, nullo modo prohibet actus ordinum, sed solum actus Iurisdictionis, ex Nauar. in Manual. cap. 27. nu. 160. Feliciano Episcopo Scalensi, in Enechirid. de Censur. cap. 11. Vgolin. de censur. Eccles. Tab. 4. ca. 6. §. 5. §. 7. Cosmo Philiarcho, lib. 4. de officio Sacerd. par. 1. c. 1. & est communis DD. opinio, & colligitur ex ca. Transmissam, & glo. ibi, in verbo, de talibus, de elect. & ex cap. Aqua, & glo. ibidem, in verbo Iurisdictionis, de consecr. Eccles. vel altar. vnde sic suspensus, nec beneficia Ecclesiastica conferre, nec censuras ferre, nec iudicare, nec corrigere, nec iuramenta a vassallis recipere, electos confirmare, nec alia consimilia facere potest, quæ in Iurisdictione consistunt; ideoque, nec excommunicatum aut a vinculo excommunicationis in foro exteriori, aut a peccatis in foro conscientie absolueret. Quæ omnia intelligenda sunt, vbi quis a iurisdictione vniuersaliter suspensus sit; Cum enim quis a sola parte aliqua Iurisdictionis suspendi possit, vt patet ex ca. graue, de præbend. & c. vnicuique, ne Sede vac. lib. 6. vbi suspenditur quis solum a collatione beneficiorum, c. 2. de translat. Episc. & in cap. prouida, de elect. lib. 6. vbi suspenditur suspensio a confirmatione Episcoporum, & c. Nihil est, de elect. vbi etiam mentio est suspensionis a confirmatione inferiorum, hæc parte Iurisdictionis a qua suspensus est, excepta reliqua Iurisdictionis officia exercere valet, arg. c. Nonne, de præsumpt. & l. cum Prætor, ff. de iudic. & l. in agris, ff. de acquir. rer. dom. limitata enim causa, limitatum producit effectum, & exceptio vnius, alterius inclusio est.

22. *Octauus modus est, Suspendo te ab aliquo ordine particulari*. In qua suspensione obseruanda sunt duæ Regule prioris, quas superiori capite attulimus, sunt enim cōmuni Doctorem consensu comprobata, & certe omnino sunt, ad eum tamen modum, quo ibi a nobis copiosius dictum fuit.

De tribus alijs Suspensionis modis.

Cap. V.

SUMMARIUM.

1. *Suspensio ab officio latissima est, & quid nomine [officij] intelligendum.*
2. *Suspensio ab officio ab omnibus officijs, quæ vel ratione ordinis, vel iurisdictionis, vel administrationis Ecclesiasticæ competunt, suspendit.*
3. *Suspensus absolute ab officio ab ordine, & iurisdictione suspenditur, & quæ sit huius ratio.*
4. *Suspensus ab officio, nec Capitulare, nec in choro officiare potest.*
5. *Episcopus ab officio suspensus in apparatu Pontificali Romæ incedere potest, non autem in propria Diocesi, & quare.*
6. *Suspensus ab officio ab electione actiua, & passiuâ suspenditur.*
7. *Suspensus in vno loco ab officio omnia officia non solum in illo, sed etiam in quouis alio loco exercere prohibetur.*
8. *Suspensus ab officio excommunicato quantum ad exercitium officij equiparatur.*
9. *Suspensus ab officio ab obligatione recitandi horas Canonicas*

- cas liberatur.
- 10 Horas ad recitandas, vel ratione beneficij, vel ordinis, vel religionis quis obligari potest.
  - 11 Suspendus ab officio horas omittens, fructus beneficij pro ratione omissionis amittit.
  - 12 Suspendus ab officio, an vocem in Capitulo habeat, et pars negativa probabilior auctori videtur.
  - 13 Suspendus ab officio, an etiam a beneficio suspendus sit.
  - 14 Beneficium ad officium accessorium est, & propter officium tribuitur.
  - 15 Suspendus ab officio, cum officijs interesse non possit, distributionibus quotidianis priuatur.
  - 16 Suspendus simpliciter ab officio, siue a iure, siue ab homine a beneficio non est suspendus.
  - 17 Suspendio quantumcumque diuturna sit, suspendio est, & non priuatio.
  - 18 Suspendus ab officio propter contumaciam, nec absolutio- nem procurans, an beneficio priuandus sit.
  - 19 Accessorium quando suum principale sequi dicatur.
  - 20 Ius quod penam infert, restringendum est.
  - 21 Mitius cum lege, quam cum ministro legis, quando agendum sit.
  - 22 Suspendus ab officio nec Sacramenta ministrare, nec officia diuina, vt Clericus exercere potest.
  - 23 Suspendus ab officio Sacramenta omnia, excepto ordine, recipere potest, & que huius sit ratio.
  - 24 Suspendus ab officio, Missæ sacram facienti inseruire potest.
  - 25 Suspendus ab officio indulgentiarum capax est, et mortuos in loco sacro sepelire potest.
  - 26 Suspendus a diuinis officijs efficit, ne Clerici cum alijs in Choro Psalmos canere, aut diuinis officijs interesse possint.
  - 27 Suspendio ab aliquo particulari officio, illius tantum officij prescripti exercitium prohibet.
  - 28 Suspendus ab officio ordinis alicuius inferioris, ab exercitio etiam actuum ordinis superioris suspenditur.

1 **N**onus modus est, Suspendio ab officio; Per officium autem a quo quis suspenditur, intelligitur potestas Ecclesiastica alicuius rei Ecclesiasticæ vel ab ordine, vel a iurisdictione; vel ab administratione Ecclesiastica proficiens, seu pendens, vt de ordine colligitur ex cap. perlectis, dist. 25. de iurisdictione, ex Rub. de offic. Vicar. & de offic. deleg. & de offic. ordin. & de administratione simplici, ex Rubr. de offic. custod. & Sacrist. & ex Extrau. Ambrosæ cupiditatis, vers. Alienanti vero, de reb. Eccle. non alien. Est igitur suspendio hæc ab officio latissima, vt Panorm. in capit. cum dilectus, numero vigesimo, versic. Nam considero, de consuetud. & Tabiena, in verbo Suspendio, numero 4. versic. Tertio testantur, non solum in se, quia multa continet, vt diximus, sed etiam comparatiue, quia multa plura comprehendit, quam pleræque aliarum suspendio- nes.

2 **Primo** enim ampla est ista suspendio propter multa a quibus suspendit, suspendit enim ab omnibus prorsus officijs, quæ competunt vel ratione ordinis, vel ratione iurisdictionis, vel administrationis Ecclesiasticæ, vt de ordine pater, cap. 1. §. fina. de iudic. lib. 6. vbi suspendus ab executione officij, dicitur esse irregularis, si diuinis in se ingerat: quod non esset; nisi suspendus ab officio ab ordine etiam suspendus esset; si enim ab ordine suspendus non esset licite diuina facere posset, & facit cap. 2. de Cler. excommu. ministr. De iurisdictione etiam patet ex gl. in c. cum dilectus in verbo, A suspendis, & ibi Innoc. num. 4. & Panormitan. num. 18. de consuetud. vbi id probat ex d. capit. cum dilectus, de consuetud. & ex d. c. cum in R. de elect. & ex textu a contrario, in ca. si celebrat, de Cler. excommunic. ministr. & ait hanc esse communem sententiam Doctorum,

& glo. in cap. Transmissam, in verb. de talibus, de elect. & in c. Aqua, in verbo iurisdictionis, de consecr. Eccl. vel. in tar. Gemin. in cap. Quia Pontificali, num. 8. de offic. deleg. lib. 6. & in cap. vnic. §. cum verò, numero 3. Ne Sedo, de verbo lib. 6. & Franc. ibidem. Angelica, verbo suspendio, num. 3. Rosella verbo suspendus num. 1. Syluest. verbo Suspendio, nu. 5. vers. si verò sit ab officio. Tabiena, verbo Suspendio, num. 4. versic. Tertio, Henriquez lib. 13. de excommu. & susp. cap. 3. §. 1. Vgolin. de censur. Eccles. Tab. 4. cap. 6. §. 1. qui etiam id docet de administratione Ecclesiastica, sed quia de hac dicemus in quintodecimo modo, ideo hic satis erit aduertere ex auctoribus citatis, suspendum ab officio absolute, & ab officio ordinis, & iurisdictionis suspendi, ideoque vt notat Toletus lib. 1. instruet. Sacerdot. 14. sic suspendus ab officio, nec excommunicare, nec beneficium conferre potest, cap. Quia diuersitatem, de concess. prebend. Et ratio id suadet, quia tam actus ordinis, quam actus iurisdictionis sunt, & vocantur officia, vnde celebrare dicitur esse officium Sacerdotis, & Henriquez ait sic suspendum ab officio non posse capitulare, & officiare in choro, & Syluest. & Angelica dicunt suspendum ab officio, etiam a Pontificalibus suspendum, quia cum sit suspendus ab omnibus officijs, in quorum exercitio vt potest Pontificalibus, consequenter suspendus est a Pontificalibus. Vnde valde probabile est, Episcopum ab officio suspendum, incedere posse in apparatu Pontificali, quando nullum alium Pontificalem exercet; exempli causa; Si Romæ incederet in solemniori pompa in Pontificalibus. Dixit Romanus, vt excludam Episcopum, ne in propria diocesi possit incedere, quia ibi incedere sic nequit, quin benedictio populo, vel aliquod officium exerceat; quamuis si ibi nullum officium exercere velit, possit etiam vt huiusmodi apparatu, Panorm. in d. c. cum dilectus, num. 20. in fine, & Tabiena vbi supra, addunt suspendum ab officio, etiam suspendum esse ab electione actiua, & passiua, & deactiua res videtur certa, & fauet Vgo. Tab. 4. c. 7. §. 3. non propterea sine, & c. §. 9. num. 1. & Toletus lib. 1. instruet. Sacerdot. 14. id de vtraque docet. Ratio potest esse, quia ita eligens est officium quoddam, quod non omnibus competit: De passiuo vero electione, res dubia est, & verius est ab electione suspendum esse, non quia sit officium aliquod passiuè eligi, sed quia cum sit prohibitus exercere officium, eligi non potest ad id quod non potest exercere, & ideo ad beneficium eligi nequit, arg. c. si de Cler. excomm. ministr. vbi non excommunicatione ligatus eligi non potest, quoniam ad successionem eorum eligitur, a quorum perceptione Sanctis Patribus est priuatus.

7 **Secundo** etiam suspendio hæc amplissima est in ordine ad locum, quia in vno loco suspendus ab officio non solum prohibetur exercere omnia officia in illo loco, sed etiam quouis alio loco, sic glo. in ca. Quisquis Episcoporum, in verbo communicet 7. quest. 5. ca. si quis presbiter, in verbo alius Episcopus, 7. quest. 1. & in ca. 2. in verbo ab officio, 1. quest. 3. & glo. in cap. pastoralis, §. verum, in verbo Subtrahuntur, de appellat. & Panorm. ibi, num. 2. vbi et Ioann. Andr. idem tenere, & Decius ibidem, numero 9. qui ait hanc esse opinionem communem, & glo. in cap. recipientes, §. ceterum, in verbo in ipsa Ecclesia, de elect. lib. 6. & Summa Astensis par. 2. lib. 7. tit. 16. ar. 1. q. 16. & Vgolin. de censur. Eccles. Tab. 4. c. 6. §. 2. num. 4. Rationem huius dat glo. in d. cap. si quis presbiter, quia sententia facta ius quantum ad omnes vbiq; lo. Andr. rationem assignat, quia suspendio ab officio contingit propter ordinem, vnde ex quo ordo est suspendus, non potest alicubi ministrare diuina. Deinde suspendus ab officio equiparatur excommunicationi quantum ab exercitium officij, cap. 2. & §. de excommunica. ministr. vt notat glo. in d. cap. pastoralis vbi supra, excommunicatus autem in vno loco vbiq; locorum excommunicatus est, ex glossa in lex ex causa, de post. ul. Bartolin. in l. cunctos populos, C. de Sum. Trin. de Cathol. num. 50. Panorm. in cap. postulat. num. 1. foro competens, & Marian. Socin. in cap. Sacris, num. 4. de sentent. excommunicat. Vgolin. vbi supra, rationem illam Ioan. Andr. assignat, quæ omnium optima esse videtur. Adit autem hoc, quod diximus de suspendio ab officio,

cio, quod ubique sit suspensus, intelligi de officio, quod de pendet ab ordine Sacramentali; Siquidem, si quis suspendatur ab officio, quod solet Clericis concedi, non tamen est ordinis cuiuspiam nouem, vt ipse loquitur, vt pote, si suspendatur ab officio Sacristæ, aut custodis, de quibus agitur in tit. de offic. Sacr. & in tit. de offic. custod. vel ab electione, quæ nec ipsa ab ordine proficitur, arg. cap. in demeritis, de elect. lib. 6. iuncto cap. Noua quædam, de penit. & remis. in hoc casu extra suspendentis territorium non est suspensus, sed solum ab eo officio suspensus erit, cum suspensio hæc potius facti, quam iuris sit. His addo, suspensum ab officio non liberari ab obligatione dicendi Horas Canonicas, sed ita teneri omnino ad eas recitandas, ac si suspensus non esset: quod intelligitur in privato, non enim potest publice officiando in Ecclesia eas recitare, aut actum aliquem deputatum ordini in Horis recitandis exercere. Sic glo. in cap. penult. in verb. priuatus est, distinc. 28. & Archid. ibi, num. 4. & Felin. in cap. Apostolica, numero 17. de except. Paul. Fusc. lib. 1. de visit. & regim. Eccl. cap. 10. nu. 18. Vgolin. de censur. Eccles. Tab. 1. cap. 13. §. 13. & Tab. 2. cap. 8.

Ratio est, quia suspensio pena est, pena verò immunitatem non tribuit, argum. l. relegatorum, §. fina. cum l. seq. & ibi not. glo. si de interdicitis, & relegatis. & quia aliàs ex sua malicia commodum reportaret, quod fieri non debet, arg. l. utaque fullo, ff. de furt. & arg. cap. Erii necesse, de donat. inter vir. & vxor. & denique quia ad Horas, quis obi gatur velatione beneficii, vel ordinis, vel Religionis, ex Nauar. de orat. & Hor. Canon. ca. 7. per suspensionem verò, nec beneficio, nec ordine sacro, neque professione priuatur, ideoque manente suspensione, ad eas recitandas, si cur prius tenetur. Vnde suspensus ab officio, Horas omittens, fructus beneficii non facit suos, pro rata correspondente officio totius diei, vel parti officij, iuxta Bullam Pij V. quæ incipit, *Ex primo Lateranensi*, quam refert Nau. in Man. c. 25. nu. 122.

Dubium tamen est, An suspensus ab officio habeat vocem in Capitulo? In qua re

Prima opinio affirmat, sic Dominicus relatus a Felino, in cap. Apostolicæ, de except. qui id probat, quia vox non pertinet ad ordinem, nec ab ordine dependet, vt patet, eo quod conuersi Laici ex consuetudine vocem in Capitulo habent, iuxta Innoc. in cap. 2. de institut. & glo. in cap. ex eo, in verbo electionibus, de elect. lib. 6. & quia Moniales habent vocem, ex glo. in Clem. *Vt ij, qui*, in verbo *manipulari*, de arat. & qualitat. vnde, & eligunt Abbatis suas, & alias officiales sui ordinis; ideo vox non pendet ab ordine, cum feminæ ordinis incapaces sint; & denique quia vox non est exercitium officiorum diuinarum. Quod si obijciat ex Clem. *Vt ij, qui*, de arat. & qualita. Canonium ordine carentem non habere vocem in Capitulo. Respondeo, ibi non determinari vocem pendere ab ordine, sed solum in Canonici constitui, vt si non habeant ordinem, non habeant vocem in Capitulo, & hoc ne Canonici contemnant ad ordines promoueri.

Secunda verò sententia negat, quæ communior est eamque tenent glo. in cap. cum dilectus, in verbo a suspensus, & ibi Panormitan. num. 20. de consuetud. & Felin. in d. cap. Apostolicæ, vbi notat duplicem esse viam defendendi hanc opinionem; vna est dicendo vocem pendere ab ordine, quæ tamen via, vt ait, non est satis tuta, & refellitur argumentis allatis. Nec valet Responsio Panorm. ibi, dicens, conuersis religiosorum, & Monialibus vocem concessam esse ex priuilegio Religionis, ita, vt in non religiosis necessario pendeat ab ordine; Primo, quia contra hoc est, quod Religio non est ordo, & sic satis haberi videtur in térum. Secundo, quia etiam conuersi Ecclesiæ secularis habent vocem ex consuetudine, secundum glo. in cap. ex eo, in verbo electionibus, de elect. lib. 6. & communiorum opinionem. Altera via est, dicendo nomine officij comprehendendi omne exercitium Clericale, seu omne exercitium Ecclesiasticum, vocem autem esse vnum ex Ecclesiasticis exercitijs, quare suspensus ab officio, etiam consequenter

a voce iuspenus est; & hæc opinio, vt est communior, ita etiam probabilior est, sicut etiam hæc secunda via tutior est; cui tamen ego hanc limitationem addidem, scilicet, nisi vox competeret ratione beneficii; Cum enim suspensio ab officio nullo modo suspendat a beneficio, vt inferius dicemus, sequitur necessario, si vox alicui ratione beneficii competeret, quamuis ab officio suspensus sit, vocem tamen habebit; vt tamen limitatio hæc clarior, & manifestior reddatur, subsequens dubium explicare oportet.

Dubium igitur sit,* An suspensio ab officio, etiam suspensionem a beneficio includat? In qua re certum est, si suspensio ab officio fiat per particulam taxatiuam, seu restrictiuam, *Solum, Tantum, Dumtaxat*, tunc solum suspendere ab officio, & non a beneficio, quia hoc voluit sententiæ promulgatio; vires enim sententiæ ultra proferentis intentionem non se extendunt, ex S. Anton. 3. par. tit. 27. ca. 4. versic. Item cum quæritur. Syluestro verbo suspensio, quarto, §. versic. Si iterum suspensio. Tabiena, verbo Suspensio, num. 5. versic. Quarto. Si verò suspensio fiat ab officio simpliciter, sine vlla restrictione, tunc res est valde dubia.

Prima opinio est Gulielmi in c. quia saepe, de elect. lib. 6. & in cap. præsentia, de offic. ordin. & in cap. latores, de Cler. excomm. ministr. & glo. in Clem. Cupientes, in verbo Suspensi, propè finem, de penis, qui dubie satis rem hanc tractat, nec se explicat. At verò, in cap. latores, in verbo ab officio, de Cler. excomm. ministr. expresse ait suspensum ab officio, etiam a beneficio suspensum esse. & Palud. 4. dist. 18. quæst. 7. articl. 3. Conclusio. 3. Ratio est; quia beneficium est accessorium ad officium, & propter officium tribuitur, cap. fin. de Rescript. lib. 6. sublatu autem, seu prohibito principali tollitur, & prohibetur accessorium, arg. c. accessorium, de reg. iur. lib. 6. & l. oratio, ff. de sponsi.

Secunda opinio est Ioan. Andr. qui in cap. præter, distinc. 32. & in Clem. Cupientes, de penis, multa in vtramque partem assert, ex S. Anton. vbi supra, & Syluest. in verbo Suspensio, nu. 5. nec clare se explicat, hæc tamen est mens eius, quantum ex eo colligi potest, suspensionem ab officio latam a iure, seu Canone, suspendere etiam a beneficio, latam verò ab homine non item.

Tertia est Hostiensis relata glo. in cap. 1. in verbo officij, de sentent. & re iudic. lib. 6. & in Clem. cit. Cupientes, in verbo suspensi, propè finem, de penis, quam etiam opinionem sequitur Archid. in d. cap. 1. de sentent. & re iudic. lib. 6. quorum opinio omnino contraria priori, affirmat suspensum a iure ab officio non esse suspensum a beneficio; si verò sit ab homine suspensus ab officio, etiam a beneficio suspensus intelligitur; tum, quia ius, quod penam infert, restringi debet, argum. cap. statutum, de elect. lib. 6. & cap. ad audientiam, de decim. non autem hominis sententia, arg. ca. diuersis, de Cler. coniug. & alijs, quæ citantur a glo. in d. Clem. Cupientes, tum, quia mitius agitur eum lege, quam cum ministro legis, arg. l. Celsus, ff. de arbit.

Quarta opinio est Petri de Ancharano in d. Clement. Cupientes, & Gasparis Calderini ibidem, vt referunt S. Anton. Syluest. & Tabiena vbi supra, & Summa Astensis, par. 2. lib. 7. tit. 16. articl. 1. quæst. 12. qui eam approbare videntur, & Couar. 2. par. Sponsi, §. in princip. nu. 14. quorum opinio ad hæc quatuor reduci potest; Primum est, si suspensio lata sit a iure propter crimen graue, tunc suspensus ab officio, intelligitur etiam suspensus a beneficio, arg. cap. si quis Sacerdotum, & capit. eos, dist. 81. Secundum est, si

A D D I T I O

* Adde, Quoad hanc quæstionem, nempe, quid importet suspensio ab officio, tot sententiæ, quot hominum capita referantur per Sanch. tom. 1. de matr. disp. 51.

- cit, ſi ſit lata a iure propter infamiam, vel ob contumacia, ſic ſuſpenſus ab officio non eſt ſuſpenſus a beneficio, arg. c. preſbiter, ſi a plebe, 2. quæſt. 5. Tertiu eſt, ſi ſuſpenſus ſit ab homine ab officio propter crimen graue, tunc eſt intelligitur ſuſpenſus etiam a beneficio. Quartum eſt ſi ſit ſuſpenſus ab homine propter crimen leue, vel infamiam, vel contumaciam, tunc non intelligitur ſuſpenſus a beneficio inquam etiam ſententiam inclinant Gregor. de Valentia tomo 4. Diſput. 7. q. 18. puncto 1. & Iacobus de Graſſijs, lib. 4. deciſ. aut reat. c. 2. ſ. nu. 8.
- 15 *Quæſtio* opinio eſt Nauarr. in Manda. cap. 27. nu. 160. dicentis duo conſideranda eſſe in beneficio; *Vnum eſt*, quod datur ſolum præſentibus, & interſentibus, vt ſunt diſtributiones quotidianæ, & ita ſuſpenſus ab officio, hoc ipſo quod intereſſe non poſſit officijs, intelligitur ſuſpenſus etiam ab ipſis diſtributionibus, eo quod hæc non dantur, niſi præſentibus, & laborantibus. *Alterum eſt*, quod datur etiam abſentibus, vt ſunt præbenda, & fructus præbenda, & omnes alij fructus, qui non pertinent ad diſtributiones & ita ſuſpenſus ab officio non eſt ſuſpenſus a beneficio, ſeu fructibus præbenda, & beneficij: Addit tamen Nauarrus vnã limitationem, dum modo inquit, ſententia ſuſpenſionis non ſit tam diuturna, vt tacite, vel expreſſe habeat vim priuationis; in hoc enim caſu putat etiam ſuſpendi a fructibus ipſius præbenda. Cui fauent ea, quæ habet Summa Aſtenſis par. 2. lib. 7. tit. 16. art. 1. q. 12. citans Hoſtienſem. & Ludou. Lopez 2. par. Inſtr. c. 97. Corona. conſeſ. tit. de ſuſpenſione nu. 6. & Iacobus de Graſſijs, lib. 4. deciſ. c. 2. ſ. nu. 7.
- 16 *In hac* autem difficultate duo mihi videntur probabiliter dici poſſe; *Vnum eſt*, ſuſpenſum ſimpliciter ab officio ſine a iure, ſive ab homine, non eſſe ſuſpenſum a beneficio, ſic Henriquez lib. 1. de excom. & ſuſp. cap. 32. ſ. 3. & Vgol. Tab. 4. cap. 6. ſ. 3. & Coſtus Philareus de officio Sacerd. par. 1. capit. 1. lib. 1. & probari poſſet, tum quia pœne non ſunt amplianda; argum. cap. odia, & cap. in pœnis, de reg. iur. lib. 6. & l. interpretatione, ff. de penis. Cum igitur ſuſpenſio hæc mentionem faciat ſolius officiij, non eſt extendenda ad beneficium; tum, quia & a iure, & ab homine aliquando fertur ſuſpenſio ab officio, aliquando a beneficio, aliquando ab vtroque; ſunt enim hæc tres ſuſpenſiones diſtinctæ, & tres diſtinctos habent effectus vna igitur alteram non includit; immo vero ſunt ſpecies diſtinctæ ſuſpenſio ab officio, & ſuſpenſio a beneficio, vna verò ſpecies alteram non continet, nec vna lata cenſetur altera ferri; Tum, quia nomine officiij, non comprehenditur beneficium, nec e conuerſo, vt patet ex diuerſa conſideratione vtriuſque in iure Canonico: Si quidem de officio tractatur in tit. de officijs. Archid. cum nonem ſeq. de beneficio autem in tit. de præbenda. Tū quia ſi ſuſpenſio ab officio contineret ſuſpenſionem a beneficio; ergo pari ratione ſuſpenſio ab aliquo determinato officio, contineret ſuſpenſionem ab aliqua parte beneficij, quod tamen eſt abſurdum. Tum quia ſi ſuſpendens ab officio, a beneficio etiam ſuſpendere vellet, id exprimeret quandoquidem id ſape factum legimus, vt c. 2. de fideiuſſ. & in cap. tam literis, de teſtib. & in cap. 1. de ſecund. nupt. & in cap. Tuarum, de priuileg. & in cap. a crapula, de vita & honeſt. Cler. & in cap. Quanto, de officijs ordinand. & in cap. Quiſquis, de elect. & in cap. Quia ſape, tit. eod. lib. 6. & in cap. exigit, de conſuetud. lib. eod. Cum igitur id non exprimat, nec voluide dicendum eſt.
- 17 *Alterum eſt*, limitationem illam Nauarr. & Iacobi de Graſſijs vbi ſupra, non mihi vſque adeo probabilem eſſe: nam quantumcumque diuturna ſit ſuſpenſio, ſæper tamen eſt ſuſpenſio, & non priuatio, vt cap. 1. dictum eſt, nec vim priuationis, ſed ſuſpenſionis tantum habet, & conſequenter nunquam continet ſuſpenſum a beneficio. Non eſt tamen negandum, quia ſi quis ob graue crimen ſuſpenderetur a iudice ab officio, & in perpetuum, ita vt impediatur quo minus licite exercere poſſit officium beneficio annexum, teneatur talis beneficium illud reſignare, vt docent Alphoſus Vualdus, tit. de ſuſpenſione, numero 171 Concluſ. 1. & Henriquez vbi ſupra, & ob tale delictum,

- verbi gratia, parochus ob homicidium ſic ſuſpenſus beneficio priuati poſſet, arg. cap. ex tuarum, de purg. Canon. in materia ob contumaciam ſuſpenſus ab officio, & volens a contumacia diſcedere, nec abſolutionem procurare, beneficio priuandus eſt, arg. c. cum bonæ, de æta. & qual. Niſi quam tamen in his caſibus ſuſpenſio eſt priuatio, reſtatione ſuſpenſionis, ſed delicti vitio beneficio priuandus eſt.
- 19 *Ex his* manifeſtum eſt, quid dicendum ſit ad rationem primæ ſententiæ, illud verum eſſe acceſſorium ſequi ſuum principale, quando illa duo neceſſario ſe conſequentur, officium autem, & beneficium non ita ſe habent, quando quidem officium ſapienter ſine beneficio habetur, vt experientia teſtatur, multi enim Clerici beneficio carent, ſicut igitur non neceſſario ſequitur, vt qui officium habet, beneficium habeat, ita neque pœceſſe eſt, vt qui ab officio ſuſpenditur, a beneficio etiam ſuſpenſus ſit, argum. l. in ſ. fin. ff. de leg. 3.
- 20 *Pari* modo ſatis ſit argumentis ſententiæ Tertie, etenim ratio illa, ſus, quod pœnam inferre reſtringendum eſt eodem modo militat, etiam quando ab homine ſuſpenditur, arg. l. cum quidam, ff. de liber. & poſth. vnde, ſi quid de ſuſpenſione iuris concludatur, etiam & de ſuſpenſione ab homine lata probabit, arg. c. cum dilecta, de confirm. vbi vult muti, quod tamen ab ipſis negatur.
- 21 *Et alia* etiam eorum ratio ſcilicet, mitius agitur cum lege, quam cum miniſtro legis, ſolum procedit, quando non eſt de mente diſponentis conſtare; cuius conſtantum in caſu noſtro contingit: nam ſicuti, quod dicimus, velle conſtituimus, argum. l. habes, ff. de ſupell. leg. ita e conſtratio, quod non dicimus, nec velle credimus.
- 22 *Dubium* aliud eſt, An ſuſpenſus ab officio Sacramenta miniſtrare, & alia officia diuina ſacere poſſit: *Reſpondeo* cum, vt dictum eſt cap. 1. ſuſpenſio tantum Clericos attingit, quatenus Clerici ſunt, & Sacramentorum miniſtrant, & diuinarum exercitium munera Clericalia ſunt, conſequentes eſt, vt ſic ab officio ſuſpenſus, nec Sacramenta miniſtrare, nec diuina officia tanquam Clericus exercere poſſit, vnde de communiter DD. aſſerunt, per ſuſpenſionem impedit Clericum ne functiones Eccleſiaſticas exercere poſſit, active igitur, & non paſſiue a Sacramentis, & diuiniſ faciendis ſuſpenſus prohibetur, vnde ea miniſtrare, aut diuina ex officio, & vt miniſter facere non valet: quia tamen ab eorumdem perceptione non repellitur, Sacramenta omnia recipere poſſet, ex cepto ordine, cum enim ordinem in eum ſinem conſeruantur, vt quis Eccleſiaſticas functiones deinceps exerceat, arg. c. 1. d. 2. 5. quas tamen ſuſpenſus exercere prohibetur, conſequentes eſt, ordinem ſuſpenſus non poſſe, prohibito enim conſequenti, & antecedenti prohibito eſſe cenſetur, arg. l. oratio, ff. de ſponſ. & prohibito vſu alienius omne id prohibetur, per quod ad illud peruenitur, arg. cap. ſi celebret, & ibi Panorm. num. 3. de Cler. excomm. miniſtr. Alia igitur Sacramenta ſuſpenſus poſſet, vt Euchariftiam, dummodo non celebret, tunc etiam quia celebrare prohibetur, cum id ſolum vt Eccleſie miniſter facere poſſit, argum. c. relatum, de conſecr. diſt. 2. & Trid. ſeſ. 13. cap. 8. nec eam recipere valet, & idem de Sacramento pœnitentiæ, quod eam ratione ſuſpenſionis recipere non prohibeatur, teſtantur S. Anton. 3. par. tit. 24. c. 1. verſic. Tertio modo dicitur, Sylueſt. verb. ſuſpenſus, nu. 1. in fine. Armilla, eod. nu. 10. Felicianus Epiſcopus Salenſis, in Enchiridio de Cenſur. cap. 9. & cap. 15. Vgel. de cenſur. Eccleſ. Tab. 4. c. 5. ſ. 3. nu. 2.
- 24 *Item* Miſſæ ſacrum facienti inferre poſſet, dummodo officijs intereſſe, Litantias, vel Reſpoſorium de functionibus cantare, Pſalmos, & Horas Canonicas cum alijs in Choro recitare, nec non Epiſtolam abſque veſtib. ſacris cantare, immo etiam ſolemniſter actum ordinis minoris exercere valet, cum hæc omnia laicis permiſſa ſint, iuxta ea que tradunt Panorm. in cap. 2. num. 7. de Cler. excomm. miniſtr. & in cap. ſina, num. 5. de exceſ. prælat. Sorus 4. diſt. 24. c. 1. artic. 3. verſic. Quintus caſus eſt, Henriquez lib. 1. de excomm. & ſuſp. cap. 3. ſ. 1. Vgol. Tab. 4. cap. 5. ſ. 3. nu. 2. & num. 6.

25 Indulgentiarum etiam capax est, & si moriatur, in loco sacro sepeliri potest, Quorum omnium hæc ratio est, quia Sacramenta sumere, officia divina audire, indulgentiarum participem esse, Clericis non conveniunt, quatenus Clerici sunt, sed ut membra privata sunt Ecclesie.

26 Decimus modus est, *Suspendo te a Divinis officiis*: Hæc suspensio efficit, ne Clerici possint cum alijs officari in Choro cantando Psalmos immo, ut nec possint ipsi Divinis officijs interesse, aut ea audire secundum Hostiensem, Goffred. & Raym. quos refert Angelica, & sequitur in verbo, suspensio, 3. nu. 3. in fine. Summ. i. Pisan. verbo, suspensio, in fine. Sylvest. verbo, suspensio, nu. 5. Addunt autem Angelica, Sylvester & Corona Confessorum tit. de Suspensione, nu. 6. non fore irregularem si solum interfit ut simplex laicus.

27 Undecimus modus est, *Suspendo te ab aliquo officio particulari*: Istæ suspensionis modus suspendit tantum ab actu illo particularis officij; suspensio enim præscripta sibi terminos non transgreditur, ita ut reliqua facere liceat, præter id quod prohibitum est, ut senserunt Innoc. in capitul. cum dilectus, nu. 4. de Consuetud. Panorm. in cap. Apostolica, nu. 6. de except. Caiet. in Summa, verbo, suspensio, & Arnilla eo. nu. 4. Tabiena, verbo, interdictum, r. nu. 14. §. Decimotertio. Vgol. Tab. 4. ca. 6. §. 4. ut enim ait Henriquez lib. 1. 3. de excommuni. & susp. ca. 32. §. 1. Suspensio restringitur ex proprietate verborum, ad effectum expressum quantum tamen ad officia ordinum spectat, si sit suspensio ab officio ordinis inferioris, intelligitur etiam suspendere ab exercitio omnium superiorum iuxta ea quæ cap. 3. regula prima dicta sunt. Quibus addi potest, ex Nau. in Man. cap. 27. nu. 163. vers. Octavo infertur, suspensionem ab officio prædicandi, celebrando non peccare, & ait esse communem opinionem DD. in Clem. Cupientes, de penis, & multo minus peccat Evangelium in Missa cantando, ut constat.

16 Suspensione durante, fructus interim currentes in utilitatem ecclesie converti debent.

17 Suspensione dubia existente, fructus beneficii sequestrari debent.

18 Suspensione existente iniusta, vel dubia, quid interim de distributionibus quotidianis faciendum.

19 Suspendus ab uno aliquo beneficio, aliorum beneficiorum fructus consequitur.

20 Suspendus ab aliquo uno beneficio, alia beneficia extra illam ecclesiam consequi potest.

21 Suspendus à beneficio simpliciter, an à beneficijs, quæ alibi habet, suspensus censeatur.

22 Suspendere potest episcopus subditum suum ab omnibus beneficijs quæ alibi habet.

23 Suspendens à beneficio, a iure percipiendi fructus suspendit, quod ius clerico beneficiato inhereat.

24 Suspendio à beneficio lata a iure ob causam generalem, de omnibus ubique beneficijs intelligitur.

25 Suspendio à beneficio lata a iure ob causam particularem, effectum habet solum respectu beneficiorum illius Ecclesie.

26 Suspendio lata ab homine intendente suspendere ab omnibus, effectum suum habet etiam extra territorium suspendentis.

27 Suspendio lata ab homine intendente tantum suspendere a beneficijs sui territorij, de illis solis intelligenda est.

28 Suspendus ab homine non declarante an de omnibus ubique beneficijs, vel solum de beneficijs sui diocesis, de beneficijs diocesis interpretari potest.

29 Suspendus uno loco ab officio, cur ubique suspensus est, non autem suspensus a beneficio.

30 Suspendus ab uno beneficio in uno loco, quando beneficium de nouo alinud acquirere valeat.

De Suspensione à Beneficio, seu a Beneficiis. Cap. VI.

S Y M M A R I U M.

- 1 Beneficium Ecclesiasticum quidnam proprie sit.
- 2 Suspendio à beneficio, seu à beneficijs, titulum, aut possessionem beneficii non tollit.
- 3 Suspendus à beneficio, omnia spiritualia, & temporalia, ut prius agere potest.
- 4 Suspendus à beneficio, eligere, excommunicare, & absolvere potest.
- 5 Suspendus à beneficio, illius beneficii negotia agere nequit, & quare.
- 6 Suspendus interim dum quis est à beneficio, à superiore economus, seu vicarius ad tempus assignari debet.
- 7 Suspendus à beneficio, eligere, & vocem habere potest, dum modo vox ei ratione illius beneficii non competat.
- 8 Suspendus à beneficio, cum ab officio non suspensus sit, in Ecclesia, à cuius beneficio suspenditur, celebrare, & officia divina exercere potest, & debet.
- 9 Suspendio à beneficio efficit, ut illius fructibus priuatur.
- 10 Fructuum beneficialium nomine, quænam intelligantur.
- 11 Suspendus à beneficio, an distributiones quotidianas lucrari possit.
- 12 Suspendus à beneficio propter delictum, quando potest se ex fructibus beneficii sustentare.
- 13 Suspendus à beneficio ob contumaciam, nihil ex fructibus beneficii durante tali suspensione percipere potest.
- 14 Suspendus à beneficio ob contumaciam, si ecclesiasticus officiat, distributiones quotidianas accipere valet.
- 15 Suspendus à beneficio, à fructibus patrimonij sui non suspenditur.

1 **D**ecimus modus est. *Suspendo te a beneficio, seu a beneficijs*: Est autem beneficium Ecclesiasticum, ius quoddam perpetuum Clerico, canonicè inherens percipiendi fructus pecunia æstimabiles, necnon census, & emolumenta omnia alicuius Ecclesie; itemque iura hæc, & Ecclesiam tuendi, ut Vgol. Tab. 4. cap. 8. latius explicat. Hæc igitur suspensio.

2 Primo non suspendit neque tollit titulum, aut possessionem ipsius beneficii; ut communis DD. sententia testatur, & faciunt, quæ docet Panorm. in cap. cum Vintoniensis, nu. 10. vers. Tertio not. ex gloss. de elect. & in cap. cum dilectus, nu. 20. vers. Quandoque quis suspenditur à beneficio, de Consuetud. & in cap. sicut ad extirpanda, nu. 4. vers. Tertia differentia, de cohab. Cler. & mulier. idem docent Gemm. in cap. cupientes, §. ceterum, nu. 3. de elect. lib. 6. vbi expressè affirmat, per suspensionem non priuari aliquem titulo beneficii, quod etiam tradunt Anchar. & Philip. Franc. in d. §. ceterum, & satis colligitur ex d. ca. cupientes, vbi habetur, suspensionem à beneficio per triennium, si intra id temporis ei se ingesserit, ipso iure priuatum esse beneficio, ergo per suspensionem antea priuatus non fuit. id ipsum tradunt Henriquez lib. 13. de excommuni. & susp. cap. 32. §. 4. & Vgol. Tab. 4. cap. 8. §. 1.

3 Secundo Suspendio a beneficio, non impedit quo minus suspendus possit agere omnia spiritualia, & temporalia, ut expressè tenet gloss. in cap. cum Vintoniensis, in verbo, admiserant, de elect. Quod tamen glossie dictum Panorm. ibi nu. 10. & in cap. Apostolica, nu. 8. de except. limitat, procedere solum in illis omnibus quæ spectant ad officium, omnia enim alia quæ ad officium spectant exercere poterit, siue sint spiritualia, siue temporalia; cum enim ex eo, quod quis à beneficio suspenditur, non intelligatur suspendus ab officio, vel à iurisdictione, cõsequens est exercere posse quæ ad officium & iurisdictionem pertinent, vnde Panorm. in cap. dilectus, nu. 20. de consuet. & eum sequuntur Tabiena, verbo, suspensio, nu. 3. vers. Secundo, & Toletus lib. 1. c. c. cap. 14.

- 4 cap. 14. inferunt, canonicum a suis beneficijs suspensum, posse eligere, cum hoc sit officij; & citant ad hoc d. ca. cum Vintoniensis, & cap. cum in cunctis, de elect. & Palud. 4. dist. 18. q. 7. art. 3. Concluf. 8. ait, suspensum tantum a beneficio, in nullo officio habere impedimentum plusquam ante, & ideo posse excommunicare & absolueri; De negotijs autem pertinentibus ad ipsum beneficium, a quo est suspensus, nihil potest, nec nomine proprio illius negocia gerere, vt ait Panorm. in d. ca. Apostolica, nu. 8. quandoquidem eius administratione caret, ex Panorm. in cap. pastoralis, §. verum, nu. 18. de appell. & in cap. veritatis, nume. 16. de dolo & contumac. vt habetur in cap. 11. §. Qui vero, de elect. lib. 6. & in cap. cupientes, §. ceterum, tit. eod. lib. 6. vbi habetur, suspensum a beneficio, si intra illud tempus eis ingesserit, ipso iure priuatum esse; non ergo seingere debet, non enim puniretur, si id posset arg. cap. Qui peccat, 23. q. 4. & l. Gracchus, C. de adult. Cum igitur sic a beneficio suspensus nomine proprio pro sua Ecclesia, & eiusdem rebus agere non possit, vt præter citatos docent glos. in c. Apostolica in verbo contingeret retardari de except. & ibi Panorm. nu. 8. Decius & DD. & post hos Felin. in c. intelleximus, num. 21. de iudic. in fr. minus beneficium, a quo suspensus est, permutare poterit, vt dixit Ioan. And. quem refert & sequitur Gemin. in cap. cupientes, §. ceterum, num. 7. & Franc. ibi, de elect. lib. 6. vnde vt tradit Panorm. in cap. pastoralis, §. verum, num. 8. de appell. beneficio huic suspensi, deputari debet æconomus per superiorum, aut vicarius ad tempus, iuxta ea quæ habentur in simili in c. peruenit, 2. de appell. & in cap. cum ex eo. de ele. lib. 6. & in c. fin. §. si autem dilapidator. de statu Monach. & Canon. reg. id quod expresse fatetur, Vgol. Tab. 4. cap. 8. §. 2. num. 2.
- 7 Tertio, Suspensio a beneficio nõ imedit, quo minus sic suspensus eligere possit, & habere vocem, vt expresse tradit glos. in capit. cum Vintoniensis, in verbo, admiserant & ibi Panorm. num. 10. de elect. & glos. in capit. cupientes, §. ceterum, in verbo, Beneficijs, & ibidem Gemin. de elect. lib. 6. Oldrad. conf. 49. & 286. Panorm. in c. cum dilectus, num. 20. de Consuetud. & in cap. Apostolica, numer. 8. de except. citans ad hoc cap. cum in cunctis, §. fina. de elect. vbi id probatur, ex eo quod Pontifex separatim ponit suspensionem a potestate eligendi, & suspensionem a beneficijs, & Tabiena, verbo suspensi, nu. 3. vers. Secundo notandum, Nauar. in Manual. cap. 27. num. 163. vers. Sexto, Vgol. Tab. 4. c. 8. §. 9. Henriquez lib. 13. de excom. & susp. c. 32. §. 4. Quod tamen dictum vt Na. Henriquez notant, verum est, respectu vocis seu electionis quæ aliunde competit, vt quia est patronus secus autem, si competit ei ratione beneficij illius, a quo est suspensus, tunc enim vt est suspensus a beneficio, ita etiam a voce, quæ ei ratione illius beneficij competit. Quo modo conciliari possunt auctores qui dicunt suspensum a beneficio posse eligere, & habere vocem, & non posse eligere, nec vocem habere; illi enim in eligendi sunt de voce, quæ ob aliam causam, quam ratione beneficij suspensio competit; isti vero de voce, quæ suspensio ratione beneficij conuenit.
- 8 Quarto suspensio a beneficio non extendit se ad officij vnic. sic suspensus in Ecclesia, a cuius beneficio suspensus est, & celebrare, & alia omnia diuina officia exercere potest, & debet, sicut antea potuit, & debuit sic glos. in capit. cum Vintoniensis in verb. admiserant, & ibi Panormita. num. 10. de elect. & glos. in cap. latores, in verbo ab officio de cler. excom. ministr. & in cap. cupientes, §. ceterum. in verb. beneficijs, & ibi Gemin. Franc. & Anchar. de elect. lib. 6. Panorm. in c. Apostolica, num. 8. de except. & in capit. cum dilectus, num. 20. de consuetud. Henriquez lib. 13. de excomm. & susp. cap. 32. §. 4. Vgol. Tab. 4. capit. 8. §. 8. Ratio est, quia cum suspensio hæc in pœnam eorum introducta sit, non debet in eorum releuationem aliquid operari quod sine dubio faceret si officium, quod oneris est sicut prius recitare non tenerentur; immo vt notant glos. in d. capit. cupientes, vbi supra, & alij DD. si Ecclesiam officiate recitent, per priuationem beneficiorum compellere eos poterit Episcopus, si causam rationabilem non allegant, cur eis non infertant, argum. cap. inter quatuor

de Cler. non resid, quo tamen casu de ipsorum beneficijs Ecclesie deferri faciet, arg. ca. penult. de Cler. non resid. & c. peruenit 2. de appellat.

- 9 Quinto, suspensio a beneficio pro effectu proximo habet, vt fructibus beneficij suspensum priuet, vt DD. communiter tradunt, sic Panormita. in cap. cum Vintoniensis, num. 10. vers. Tertio not. ex glos. de elect. & in ca. Apostolica, numer. 7. de except. & in cap. cum bona, nume. 6. de atat. & qual. Gemin. numer. 3. & Philip. Franc. & Anchar. in capit. cupientes, §. ceterum, de elect. lib. 6. Tabiena, verbo, suspensio, num. 3. vers. Secundo, Henriquez lib. 13. de excomm. & susp. capit. 32. §. 4. Vgol. Tab. 4. capit. 8. §. 1. & §. 2. §. 6. Fructibus autem nomine intelliguntur emolumenta omnia, quæ ei ratione beneficij competunt, vt sunt pensiones ædium, quæ locantur, fructus qui ex fundis beneficij percipiuntur, oblationes, quæ Ecclesie offeruntur, hæc enim de iure parochialis sunt, sicut etiam & decimæ, adeo vt Clericus alius, qui hoc ius non habet illas percipere non poterit, ex Panorm. in Rubr. de paroch. num. 2. & num. 4. Zabari. in Clem. 2. num. 6. de vita & honest. Cleric. Vgol. Tabul. 4. capitulo 8. §. 2. numero 1.

Id quod procedit

Primo, siue quis ab homine, siue a iure a beneficio suspensus sit, argum. capit. cupientes, §. ceterum, de elect. lib. 6. & ea. 1. eod. tit. & lib. Panorm. in cap. sicut ad extirpanda, num. 4. vers. Tertia differentia, de cohab. Cler. & mul. cum eadem omnino quoad hoc ratio sit in vitroque casu.

Secundo procedit, siue Episcopus, siue Archiepiscopus, siue Patriarcha sit, qui a beneficio suspenditur.

Tertio, etiam vbi pro pœna suspensus sit, & eam detulit, ob quod suspenditur, pœnuerit, adhuc enim fructibus beneficij carebit; alioquin ludibrio haberetur hæc suspensio, si ad arbitrium suspensi tolleretur, vt simili notat glos. in capit. cupientes, §. ceterum, in verbo, suspensio, de elect. lib. 6. & expresse docet Vgol. Tabul. 4. capitulo 8. §. 6. numero 2. & est communis DD. sententia.

- 11 Dubium tamen inter DD. est An si suspensus a beneficio lucratur distributiones quotidianas, quæ tribui solent illis, qui diuinis officijs interfunt? In qua re licet glos. in Clem. 2. in verbo, suspensus, de vita & honest. Cleric. & ibi Zabari. numer. 6. & Anchar. num. 3. & Decius. in cap. pastoralis, §. verum, num. 7. de appell. Felin. in cap. Apostolica, numer. 13. de except. quos refert, & sequitur Vgol. Tab. 4. capit. 8. §. 2. velint etiam istis distributionibus quotidianis priuari; quia tamen vt notat Rota, quam refert & sequitur Paul. Fusc. lib. 2. de visit. & regim. Eccles. cap. 29. num. 10. distributiones istæ beneficij nomine nõ comprehenduntur, certum mihi videtur si interim durante suspensione officiant in Ecclesia, omnes illas distributiones, quæ non dantur intuitu beneficij, sed intuitu officij, illi qui diuinis officijs interfunt, accipere possint. Vnde, si distributiones darentur solis beneficiarijs, vel si alijs beneficiarijs daretur maior portio distributionum, tunc suspensus iste a beneficio, accipere nõ posset illam partem distributionum, quæ daretur beneficiarijs; Ratio est, quia suspensus a beneficio est suspensus ab omnibus fructibus competentibus ei ratione beneficij. Excipitur tamen vnus casus, quando scilicet augmentum istud distributionum quod datur ratione beneficij, necessarium esset ad simplicem sustentationem, & beneficiarius non haberet aliunde vnde viueret; tunc enim sicut poterit aliquid accipere ex fructibus beneficij, ita etiam augmentum hoc distributionum, quod ei ratione beneficij competit accipere poterit.

- 12 Sexto, suspensus a beneficio propter delictum, si non habeat aliunde necessariam sustentationem, necque ex parte aliqua, vel industria quam possit exercere, necque ex bonis patrimonialibus, licet potest aliquid de fructibus beneficij accipere, & tantum quantum est necessarium ad simplicem sustentationem, facit ca. studeat, & ibi glos. in verbo, vt tale beneficium, & in verbo, vt sus. dist. 50. & glos. in ca. cum Vintoniensis, in verbo admiserant, in fine, & ibi Panorm. num. 19. de elect. & Bald. ibidem. Panorm. in cap. pastoralis.

foralis, §. verum, num. 16. de appell. & Decius ibidem, & ibidem Panorm. in cap. Apostolica, num. 7. de except. & ibi Felin. num. 12. idem Panorm. in repet. cap. cum eiles, num. 28. de testam. Gemin. in cap. si compromissarius, & ibi Archid. & Franc. de elect. lib. 6. Petr. Folter. in Praxi Crimi. Canon. par. 3. aud. cap. 3. num. 106. Vgol. Tab. 4. cap. 8. §. 7. num. 2. & Corona Confessorum. tit. de suspensione, nu. 6. & Alphonsus Viuald. in suo Candelabro aureo. tit. de Suspensione, num. 139. & Toletus lib. 1. cap. 14. Quorum omnium ea est ratio; quia dispensatue prouidet illis Ecclesia de aliquibus temporalibus, ne intem in opprobrium Cleri, & ordinis Clericalis mendicare cogantur, ex Panorm. in d. §. verum, num. 16. de appell. & glos. in simili docet, in cap. pastoralis, §. verum, in verbo, Subrahaturus, de appell. & facit cap. diaconi, dist. 93. & glos. in capit. 1. in verb. necessitatem, 2. quæst. 1. & in Clement. 1. §. qui in verbo, pars dimidia, de arat. & qualif. & Trident. sess. 21. de reform. cap. 2. Dixi, si aliunde non habeat necessarias sustentationem; quia venotane Ioan. Andr. in addit. ad glos. in c. cum Vintonienfis, in verbo, admiserant, & Pav. ibi, nu. 10. de elect. si t. l. suspenfus a beneficio haberet patrimonium, vel aliud vnde viuere posset, tunc ex beneficio durante suspensione nihil habere deberet. Dixi etiam simplici cum tantum sustentationem percipere posse, quia non potest accipere pro decentia status, vt colligitur ex d. cap. studet, & glos. ibi, & DD. vbi supra, & communiter receptum est.

23 Septimo, Suspenfus a beneficio ob contumaciam nihil omnino percipere potest ex fructibus beneficii durante tali suspensione & consequenter nec accipere poterit aliud aliquod augmentum distributionum, quod ei ratione beneficii competit. Sic Dominicus in cap. cum Vintonienfis, de elect. & facit cap. Quia saepe, iuncta glo. in verbo, beneficijs quibuscuque, de elect. lib. 6. & Clem. Vt ij qui iuncta glo. in verbo pars dimidia, de arat. & qualif. & expresse Panorm. in cap. pastoralis, §. verum, num. 16. de appell. Vgol. Tab. 4. capitul. 8. §. 7. numero secundo, & Iacobus de Grassis, lib. 4. Deci. saur. cap. 25. num. 6. Ratio ex Panorm. est, quia suspenfus ob contumaciam exire potest a suspensione quando vult; quandoque enim superiori obedierit, liberabitur a suspensione. Si igitur ex animi obstinatione in sua contumacia & suspensione manere velit, nihil ex fructibus beneficii meretur. Nam saepe homines de cibo securi iustitiam negligunt, ca. Non omnis, §. q. 5. Quam etiam rationem assignat Panorm. cur excommunicato habenti beneficium non prouideatur de alimentis, quia potest exire ab excommunicatione quando vult, petendo absolutionem. Quamuis si necessitas summa adesse, etiam sic suspensio subueniendum erit, vt de excommunicato docet glos. in cap. pastoralis, §. verum, in verbo, Subrahaturus in fine, & ibi Panorm. numer. 16. de appell. vt latius diximus lib. 2. ca. 13. Excipio autem in hoc casu distributiones quotidianas, quas etiam ob contumaciam suspensionem licite accipere posse puto, eo modo quo accipiunt non beneficiati, si in Ecclesia officii? Ratio est; quia distributiones istae nec cum beneficio coniunctae sunt, nec ratione & intuitu beneficii praesentibus dari solent.

11 Octavo, Suspenfus a beneficio a fructibus patrimonij sui, quod sibi pro titulo assignatur iuxta formam traditam a Conc. Trident. sess. 21. de reform. cap. 2. non est suspensus, quandoquidem Ecclesiastici beneficii nomine beneficium hoc non comprehenditur, tum quia non pertinet ad Ecclesiam, tum quia illud non ab Ecclesia, sed ex patrimonio suo habet; tum quia patrimonium illud non est factum beneficium Ecclesiae, ideoque licet quodammodo in beneficio locum succedat, nec illud ad arbitrium alienare possit, beneficii tamē Ecclesiastici naturam, ob allatas rationes, non sequitur, vt merito propterea suspensus a beneficio, sicut alterius patrimonij fructus omnes, ita etiam & partis eius, quae pro titulo ei assignatur, sicut prius consequitur. Pro qua re faciunt quae tradunt glos. in ca. Tuis, in verbo, de patrimonialibus, & glos. fina, & in c. de multa, in verbo prouentibus, de praebend. Pan. in ca. Apostolica, nu. 7. de except. & in c. peruenit, num. 12. de fideiuss. Felin. in c. Ecclesia Sanctae Mariae nu. 10. de Constituti & expresse

Vgol. Tabul. 4. capitul. 8. §. 7. numero 3.

16 Nono, Quoad fructus beneficii qui currunt tempore suspensionis, duo praecipue aduertenda sunt, vnum est, Quod existente suspensione iusta, huiusmodi fructus in utilitatem Ecclesiae conuertendi sunt; distributiones verò eodem tempore currentes, quibus casibus eas non lucratur suspensus, alijs Clericis qui Diuinis officijs interfunt, accrescere debent, vt latius traditur a glo. in Clem. Vt ijs, qui, in verbo, pars dimidia, de arat. & qualif. & ibidem Guiliel. de monte Lauduno nu. 4. arg. Infit. de leg. §. si eadem, & cap. si quis deinceps, 17. quæst. 4. & glos. in Clem. 2. in verbo, suspensus, de vita & honest. Cleri. & a Panorm. in cap. penult. de Cler. non resid. num. 1. & in cap. pastoralis, §. verum, num. 22. de appellat. Alterum est, Suspensione existente iniusta vel dubia, fructus beneficii sequestrandis sunt, & 17 conseruandi, ex Felino, in capitul. Apostolica, de except. ita, vt quando de eius iniustitia constiterit, ipsi suspensio restitui possint, cui in hoc casu debentur huiusmodi fructus, facit cap. super causa & ibi glos. in verbo, Beneficia, & Dominic. ibidem, 2. quæst. 5. Panorm. in cap. cum bono num. 6. de arat. & qualif. Felin. in d. c. Apostolica num. 3. Vgol. Tab. 3. c. 8. §. 7. nu. 4. dummodo in mora non fuerit petendi absolutionem.

18 De distributionibus autem carentibus tempore suspensionis iniustitiae, vel dubiae, distinguendum est; vel enim suspensus non accipit distributiones propter suspensionem ab officio, eo quod cum non interfit officijs non videtur illas lucrari; vel loquimur de distributionibus quas non accipit ratione suspensionis a beneficio, cum tamen seruiat, iuxta modum supradictum; Si propter secundum, cum iste verè seruiat, hoc ipso quod suspensio inuenitur iniusta, dicendum est ei restituendas esse, quia sine culpa sua priuari non potest; Si verò propter primum, quia scilicet est suspensus ab officio, quamuis Dominicus in cap. contumaces, dist. 50. simpliciter asserat, non esse restituendas, etiam suspensione existente iniusta, propterea quod Ecclesia non seruit, vnde etiam si non esset suspensus, hoc ipso quod non seruiret, non lucraretur eas, & faciunt quae tradit glos. in cap. contumaces Clerici, in verbo, Dignitatem que, dist. 50. Mihi tamen verior videtur opinio Felini, in cap. Apostolica, num. 13. de except. affirmantis, quod si suspensus ab officio priusquam suspenderetur, sequestraret Chorum, hoc ipso quod suspensio postea inuenitur iniusta, illi restitui debent distributiones omnes, quia cum consueuerit frequentate Ecclesiam, non ex culpa sua est, sed ex culpa Iudicis iniuste suspendentis, quod nunc eam non frequenta uerit, sine culpa verò sua priuari non debet. Quo tamē casu, si iam alijs qui interim Diuinis inseruierunt, acquisita sint non a Canonice, sed a beo qui eum iniuste suspendit, illas omnes recuperabit, arg. ca. Sacro, §. verum si contra, de sent. excom. & expresse Vgol. Tab. 3. c. 8. §. 7. num. 4. & nos latius de excommunicato iniuste, lib. 2. c. 4. veri. Decimo septimo, ex cōi DD. & recepta sententia docuimus.

19 Decimo, Suspenfus ab vno aliquo beneficio, aliorum beneficiorum a quibus non est suspensus, fructus consequitur, vt habetur in cap. cupientes, §. ceterum, & in capitul. si compromissarius, versic. restringitur, de elect. lib. 6. & in capit. si Canonici, de offic. ordin. lib. 6. & capit. 2. de rebus Eccles. non alien. & tradit glos. in d. c. si compromissarius, in verbo, illius beneficii. Limitata enim causa, limitatum producit effectum, arg. l. in agris, ff. de acquir. rerum domin. & exceptio vnus alterius inclusio est, arg. cap. Nonne, de praesumpt. & licum Praetor, ff. de iudic. suspensus igitur ab aliquo in vno beneficio ab alijs suspensus non erit.

20 Quibus addo, sic suspensum ab aliquo tantum beneficio, seu a beneficijs alicuius Ecclesiae, alibi etiam beneficium consequi posse, seu ad beneficia, quae extra Ecclesiam illam sunt, eligi potest, vt docet Laurent. quem refert, ac sequitur Zabar. in Clement. 2. nu. 22. de arate & qualif. & idem dicant Summa Astensis, par. 2. lib. 7. tit. 16. art. 1. qu. 14. & Vgol. in Tab. 4. cap. 8. §. 6. num. 1. & colligitur ex cap. 1. §. fina, iuncta glos. ibidem, in verbo beneficijs, & ex cap. cupientes, §. ceterum, & ibi glos. in verbo Beneficijs, & capitul. si compromissarius, §. restringitur iuncta glos. in

verbo, in illius beneficijs, de elect. lib. 6. vbi suspensus a beneficio alicuius Ecclesie, ab alijs beneficijs in eadem Ecclesia consequendis interim suspensus est; secus autem quoad beneficia, quae ad aliam Ecclesiam pertinent, vt glos. in locis cit. affirmat, iuxta ea tamen quae inferius dicemus.

21 *Dubium* solum est, An suspensus a beneficio simpliciter etiam a beneficijs quae alibi habet, suspensus censetur? In qua re variae sunt DD. sententiae.

Prima opinio est glos. in capitul. pastoralis, §. verum, in verbo, subtrahuntur, de appell. & ibi Decius, num. 10. eam glosam secutus est, qui ambo affirmant suspensum a beneficijs quae habet in vno loco non esse suspensum a beneficijs, quae alio in loco habet; & probat hoc glos. ex cap. la cui, dist. 16. cap. 2. dist. 58. qui tamen Canones mini parum aut nihil id probare videntur. Ratio tamen pro hac sententia esse potest; quia extra territorium suum Iudex auctoritatem & Iurisdictionem non habet, ideoq. nihil operari potest suspensio extra suum territorium, arg. cap. fina, de Constit. lib. 6.

Secunda opinio est cuiusdam Tarantasia, quem refert Barghastius tract. de irreg. par. 6. in tit. de sententia suspensionis, num. 48. dicentis, si suspensio ab homine fit, solum suspendere a beneficio, quod habet in illo loco; si vero a iure, suspendere ab omnibus beneficijs, quae habet vbi que. Probat, quia homo breuius habet manus, quam habet Canon, seu Lex, id est, quia sententia hominis non se extendit ultra suum territorium. Vt autem nihil in praesentiarum dicam de substantia huius sententiae, ratio eius falsum assumit; potest enim homo suspendere suum subditum ab omnibus beneficijs, quae habet vbi que, immo, & priuare, sicut potest suspendere ab officio vbi que, licet in hoc casu executio huius sententiae pro illis beneficijs, quae sunt extra territorium iudicis facienda sit non a Iudice suspendere, sed a Iudice territorij in quo sunt beneficia, arg. cap. postulasti, de foro compet. & c. 1. §. contrahentes, de foro compet. lib. 6. & expresse docet Vgolin. Tab. 4. cap. 8. §. 5. num. 2. post Panor. in d. cap. postulasti, nu. 7. & 8. & haec sententia obligat suspensum in conscientia ad abstinendum ab omnibus beneficijs.

23 *Nec* obstat ca. fina, de Constit. lib. 6. & l. fin. ff. de iurisd. omni. iudic. vbi dicitur, quod extra territorium, ius dicenti non poterit imponere, & quod extra territorium suum Iurisdictione non extenditur; aut quod hoc esset ponere falcem in messem alienam, contra ca. venerabilem, de elect. & c. noui, de iudic. Quia Iudex suspendendo a beneficio non suspendit per se, & proxime ab ipsa re, in qua Clericus ius percipiendi fructus habet, quo casu extra territorium ius diceret, sed ab eo iure scilicet percipiendi fructus suspendit, quod ius Clerico beneficiato inheret; penes ipsum enim beneficiatum titulus beneficij residet, sicut alia iura, vt notat glos. in l. 3. ff. pro socio; ex qua re fit, vt extra territorium non suspendat, sed solum Clericum eo iure percipiendi fructus per suspensionem priuat, quod omnibus suis inheret, vt dicimus de alijs iuribus incorporalibus. Ex quo igitur ratione delicti persona est sibi subiecta, potest ius inherens personae abdicare ab illa persona, vt optime tradit Panor. in d. cap. postulasti, num. 7. in fine. & citat etiam Innocen. & idem in simili questione, scilicet in publicatione honorum, quae fit de iure communi ratione delicti sentit Barr. in Lecturis populos. C. de sum. Trin. & Io. Andr. in cap. cum secundum leges, de her. lib. 6. post Ioan. Calder.

24 *Tertia* sententia est Ant. quem refert, ac sequitur Pan. in cap. pastoralis, §. verum, num. 21. de appell. Pro cuius pleniori declaratione distinguendum est; Nam vel haec suspensio a beneficio inferatur a iure, vel ab homine, si a iure, vel sit ex causa concernente aliquam certam & particularem Ecclesiam; vel sit simpliciter propter causam generalem; si ab homine, vel Iudex intendebat suspendere ab omnibus beneficijs vbi que habitis; vel intendebat tantum suspendere ab illis beneficijs, quae sita erant in territorio suo. Quia distinctione posita, respondent auctores praefati ad questionem his quatuor dictis.

Primum est, si suspensio a beneficio sit lata a iure propter causam generalem, intelligitur suspensio ab omnibus

vbi que beneficijs; quod probant per rationes cap. si contra promissarius de elect. lib. 6. etenim indefinita oratio vniuersalis vim habet, vbi eadem ratio & causa in omnibus casibus tenentur; vt de si Clericus in suspensionem inciderit, quod Clericalibus vtilibus non viatur hic ab omnibus beneficijs suspensus erit, ex Clem. 2. iuncta glos. in verbo de i. c. beneficiorum, de vita & honest. Cler. quandoquidem, vt ait ibi glosa, talis vniuersum statum Ecclesie, offendit, & minus vnam Ecclesiam, quam aliam, & totum ordinem Clericalem denigrat, vt etiam Anchar. ibi, num. 3. & Zabar. num. 5. testatur, eoque secutus Vgolin. Tab. 4. cap. 8. §. 4. affirmat, & §. 5. num. 1. vbi hoc non solum procedit, vt putat, quando suspensio fertur a iure communi, sed etiam quando fertur a Statuto Episcopi, dummodo suspensio id voluisse constiterit.

25 *Secundum* est, si suspensio lata sit a iure propter causam particularem concernentem certam Ecclesiam, tunc suspensio operatur solum respectu beneficiorum illius Ecclesiae, vt probatur in cap. cum in cunctis, in fine de elect. in antiquo iuncto cap. si compromissarius, eod. tit. lib. 6. & ibi communiter notatur, & facit cap. 2. de offic. ordin. lib. 6. & cap. fin. vers. Et nihilominus, de reb. Eccles. non alien. lib. 6. & c. fin. de temp. ord. lib. 6. sic enim Papa interpretatus est, cap. 1. de elect. in cap. cupientes, §. ceterum, & in c. si compromissarius, iuncta glos. in v. r. o., restringitur, de elect. lib. 6. Ratio est, quia ratio & causae suspensionis particularis est, cum particularem statum producere debet, ne poenae grauitas culpa grauitatem excedat, argum. ex d. de ijs, quae sunt a maior. par. ca. vnde si Canonici in lectione sui antistitis peccat contra cap. 1. & contra cupientes, & contra cap. si compromissarius, de elect. lib. 6. ab ijs tantum beneficijs suspensus erit, quae in illa Ecclesia habet.

26 *Tertium* est, si suspensio fertur ab homine intendente suspendere ab omnibus, sententia haec potrigit effectum suum etiam extra territorium iudicis suspendentis, nec executio facienda sit in parte per Iudices aliarum Diocesium, in quibus habet alia beneficia, & probant per ea quae habentur in capitul. postulasti, & ibi Innocen. & Panor. num. 7. de foro compet. & idem docent Bernard. Diaz in Prac. Canon. cap. 122. & Vgol. Tab. 4. capitul. §. 5. num. 1.

27 *Quartum* est, si suspensio feratur ab homine intendente solum suspendere a beneficijs, quae habet in suo territorio, ab illis solum erit suspensus, argum. l. ex ea, ff. de pro. su. & c. 2. in fine de Constit. lib. 6. in quo solum procedit opinio prima, quam glosa fuisse diximus, actus enim agis praeter eius voluntatem non operatur, arg. ca. cum voluntate, de sente. excommuni. & l. Non omnis, ff. si cert. potat.

28 *Qua* sententia sic explicata mihi videtur ceteris prohibitor, eui tamen vnum adderem, scilicet suspensum ab homine non declarante suam intentionem, num. de omnibus vbi que beneficijs intendat, vel solum de beneficijs, sed diocesis, non teneri inquirere a Iudice, de qua suspensione intendat, sed posse bona conscientia interpretari hanc sententiam in parte meliorem, vt solum sit suspensus ab illis beneficijs suae Diocesis, non aliorum. Immo addo, quatenus ipse suspicatur ex aliqua coniectura probabili Iudicem intendere de omnibus, vt potest, quia causa generalis sit, quam obrem eum a beneficio suspendit, si tamen Iudex hoc nullo modo expressit, iura conscientia acquiescere potest intelligendo solum de beneficijs illius Diocesis, quaequid in hoc casu Vgolin. Tab. 4. cap. 8. §. 5. num. 1. existimet suspensum esse ab omnibus, etiam si nihil dixerit, si suspensionis causa generalis sit, cuius contrarium vult esse putamus.

Quod si dicas, coniecturam quam habet in contrarium praualere debere, ita vt ab omnibus beneficijs vbi que suspensum repute? *Respondeo*, non debere nisi a iudice esse aliquo modo expressum, quia satis est, quod in poena aliquam patitur, & ipsimet iudici imputetur, quod non declarauit maiorem. Vnde Bernard. Diaz vbi supra, ait monendos esse Iudices, vt in sententia suspensionis a iure te declarent, a quibus ordinibus, vel actibus vel beneficijs

intendant suspendere Clericum, quia cum constat de voluntate Iudicis, illa seruanda est.

29 Dubium alterum esse potest, quare in vno loco suspensus ab officio, hoc est, simpliciter ab officio suspensus, vbi que locorum suspensus sit, non autem suspensus a beneficio? Huius rationem Zabari in Clem. 2. num. 23. vers. Decimonono, de etate & qualitat. & Felin. in cap. Apostolica, num. 14. de except. eam esse dicunt, quod suspensio ab officio procedat a clauibus, quæ vbi que locorum operantur, arg. cap. 1. de treuga & pace, suspensio autem a beneficio procedit a Iurisdictione, quæ territorium suspendentis nõ egreditur, arg. c. fina. de Constitut. lib. 6. Quam tamen rationem superius refutauimus, asserentes, posse iudicẽ subditum suum suspendere ab omnibus beneficijs, quæ habet etiam extra diocesim suam. Melius igitur responderet Vgolin. Tab. 4. cap. 8. §. 5. num. 2. rationem esse, quia suspensus ab officio simpliciter, propterea quod idem officium semper est, vbi que ab eo suspensus censetur, ita vt illud obire minime possit; At verò ius percipiendi fructus in vna Ecclesia, diuersum est a iure percipiendi fructus in alia Ecclesia, vnde, suspensus ab vno iure, id est, ab vno beneficio, ab alio non est suspensus, ex diuersis enim non sic illatio, arg. capit. 2. de translat. & l. Papinianus, ff. de minor. ob quam etiam rationem, ab vno ordine, vel ab vno officio suspensus, ab alio ordine, vel officio suspensus non esse superius docuimus.

30 Ex quibus inferitur solutio illius dubij, quod supra insinuauimus vers. Decimo; An scilicet suspensus a beneficio in vno loco, possit accipere de nouo aliud beneficium in alio loco. In qua re licet DD. dubij sint, & diuersimodè loqui videantur, siquidem glos. in ca. latores, in verbo, ab officio, de Cler. excom. ministr. loquendo de suspensione hominis, simpliciter ait, posse, si sit suspensus solùm a beneficio, quia Iudex non videtur intendere talem suspendere nisi quoad se, & in sua Diocesi, secus, si suspensus esset ab officio, quia tunc cum nullibi possit officiare, nullibi possit accipere beneficium quod datur propter officium, ca. fin. de Rescrip. lib. 6. & ibi glos. in verbo, Datur, & Palud. 4. d. 18. quest. 7. art. 3. Conclus. 3. E contra verò, glos. in capitul. per inquisitionem, in verbo, se indignum, in fine, de elect. affirmare videtur, suspensum a beneficio eligi non posse ad aliud beneficium durante suspensione, vbi Panormita. num. 8. hoc dictum glossæ restringit ad beneficia eiusdem Ecclesiæ, quasi secus sentiendum sit de alterius loci beneficijs. Ceterum, omissis alijs multis, putarem respondendum esse in hoc dubio, secundum illa dicta in tertia sententia dubij præcedentis, accommodando ea quæ dicta sunt de suspensione a beneficijs in alio loco habitis ad beneficia de futuro habenda, & ita procedendum iuxta singula dicta ab Ant. Pan. & alijs ibi fusius tradita.

De reliquis sex suspensionis modis. Cap. VII.

S Y M M A R I V M.

- 1 Suspensio [ab officio, & beneficio] quem effectum habet.
- 2 Suspensio [ab officio, vel beneficio] quid operatur.
- 3 Sententia incerta nomen sententiæ non meretur.
- 4 Suspensum se existimans, cum tamen verè non sit, contra sententiam faciendo peccat mortaliter, irregularitatem tamen non incurrit.
- 5 Administratio temporalis in qua re consistat.
- 6 Administratio spiritualis quid sit, & in quibus rebus posita sit.
- 7 Suspensus ab administratione in spiritualibus, Missam celebrare non potest.
- 8 Suspensus a perceptione Sacramentorum, quamuis sacramenta sumendo grauiter peccet, irregularitatem tamen non incurrit, & quæ huius sit ratio.
- 9 Suspectio a collatione sacramentorum vera censura est, & quid prohibeat.

10 Suspensus a collatione sacramentorum, baptizando in necessitate sine solennitate, nec peccat, nec irregularis est.

11 Suspensio [ab ingressu Ecclesiæ] aliquando etiam interdum appellatur.

12 Suspensus ab ingressu Ecclesiæ extra Ecclesiam celebrando, irregularis non est.

13 Suspensus ab ingressu Ecclesiæ officia diuina in Ecclesia audire nequit.

14 Suspensus ab ingressu Ecclesiæ quando audiendo officia diuina in Ecclesia irregularitatem incurrat.

15 Autorizare quis censendus.

16 Suspensio ab ingressu Ecclesiæ celebrationem etiam in cimiterio prohibet, siue cimiterium contiguum Ecclesiæ sit, siue non.

17 Suspensus ab ingressu Ecclesiæ, ecclesiasticam suam iurisdictionem vbiunque exercere valet.

18 Suspensus ab ingressu Ecclesiæ, nec in cimiterio sepeliri potest, quamuis si in Ecclesia sepeliatur non tamen propterea Ecclesia polluta erit.

1 **D**ecimus Tertius modus est, *Suspensio ab officio, & beneficio*: Hæc patet ex dictis in Nono, & Duodecimo suspendendi modis. Quibus vnum solum addo, suspensionem hanc omnium grauissimam esse quippe, quæ suspendit ab omnibus, a quibus censura hæc proprie dicta suspendere potest, scilicet ab Ordine, & Iurisdictione, quæ sub officij, & Beneficij nominibus continentur.

2 *Decimus Quartus* modus est, *Suspensio ab officio, vel beneficio*: De hac suspensione est magna quæstio inter Doctores quidnam prohibeat.

Prima opinio est glos. in cap. a crapula, in verbo, vel beneficio, de vita & hon. Cler. & in ca. latores, in verb. ab officio, & ibi Hostiens. de Cler. excom. ministr. & ibid. Panorm. num. 7. dicentium, sic suspensum abstinere debere ab vtroque, scilicet ab officio, & beneficio; hoc tamen affirmant, non tanquam certum, sed tanquam tutius. Quæ opinio probari ex eo potest, Primò, quia vbi dubitatur de validitate sententiæ qui ea constructus tenetur, abstinere se debet, exi stente enim dubio faciendâ est tutior interpretatio licet sit durior, arg. c. illud, de Cler. excom. ministr. Secundò, quia hoc modo suspendens, ab vtroque suspendere voluisse iudicatur, censuræ enim magis a voluntate proferentis, quàm a verbis dependet.

Secunda opinio relata a Burgasio, in tract. de irreg. par. 6. in tit. de Suspensione, num. 29. ex Tarantasia, intelligit tantum a beneficio.

Tertia est quorundam relatorum apud eundem in voluntate ipsius suspensi positam esse eligere, an voluerit ab officio vel a beneficio suspendi; Addunt tamen, eum, postquam semel elegerit alterutram, non posse illam mutare.

Quarta est Calderini in Cleme. Cupientes. de pœnis. quem refert, & sequitur Tabiena, in verbo, suspensio, n. 5. vers. Quarto, & Goffredi in c. Quanto. de magistris. vt refert Pan. in ca. latores, num. 7. de Cle. excom. ministr. S. Anton. 3. par. tit. 28. cap. 4. Rosel. verbo, suspensio, & Syl. eod. nu. 5. Na. in Man. c. 27. nu. 161. vers. Quarto. Maiol. li. 3. de irreg. c. 19. nu. 14. vers. Prima declaratio. Lud. Lopez 2. par. Instr. c. 97. vers. Vltimo. in fine. & Henric. li. 13. de exco. & susp. c. 32. §. 4. Alphon. Viualdi, in suo Candelabro aureo tit. de Suspensione. nu. 155. Vgol. Tab. 1. de cens. Eccles. ca. 20. §. 3. nu. 4. dicentium hanc suspensionem propter incertitudinem a neutro suspendere, & consequenter sic suspensum ad neutrum teneri. Quæ sententia quia cõis est, & mitior, mihi magis placet, præsertim cum sententia sine certa quantitate prolata non mereatur nomẽ sententiæ, vt C. de sent. quæ si ne cert. quant. profertur, l. 3. & huiusmodi sententia nõquã reperitur in iure, sed prouenit ex imperitia, vel inconsideratione Iudicis, vnde illi imputetur. Adde quod Censura ijs verbis exprimi debet, quæ explicet quæ censura quis afficiatur, qualis non est hæc, alterna enim nihil certi, aut determinati ponit; vnde vt incerta, nulla, & irrita censenda est. Antonius

de Butrio relatus a Panorm. vbi supra, hanc sententiam limitat, si de iudicis intentione constitueris, ipsa seruanda est; Quam limitationem admittendam puto, si enim constitentem iudicis fuisse, hac forma ab vtroque suspendere tunc valebit sententia, sed quia communiter mens iudicis non cognoscitur nisi ex verbis, cum iudex id non expresserit, iudicandum potius erit id noluisse; si enim hoc voluisset, plane id dixisset, scilicet, *suspendo te ab officio, & a beneficio*; & ita cum constare non possit de mente iudicis, si aliquo modo exprimat, dicendum erit a neutro suspensum esse. & ita soluta est secunda ratio primæ opinionis.

Et pari modo ad primam responderi potest, negando hic dubium esse, an valeat, ex quo enim sententia alternatiue concepta sit, vt incerta, & nulla censenda est, argum. l. 3. C. de sentent. quæ sine cert. quant. profertur. Nec questio est, an interim abstinere debeat, si dubitet, quo modo interpretari oportet d. cap. illud, de Cler. excommun. ministr. Sed an valeat, & nos non valere dicimus sententiam hanc ratione incertitudinis.

4 Quibus addo, quod licet is, in quem lata est sententia, se suspensum existimat, & tamen contra suspensionem facit ex eo quod munera sibi prohibita contra conscientiam exercet, grauitur peccat, nõ tamen erit irregularis, ex Antonio de Butrio relato a Panorm. Maiol. Henriquez vbi supra, quos etiam sequitur Vgolin. in d. cap. 20. §. 3. num. 4. quia verè suspensus non est. Vnde, vt sine peccato ea munera obeat, opinionem illam deponere debet, quam facile deponere possit, etiam si ex coniectura aliqua putet iudicem de aliqua particulari intendere, satis enim suspensus est. Iudicem hoc non expressisse, vnde non suspensus, sed ipsimet iudici hoc imputandum erit.

5 Decimus quintus modus est, *Suspensio ab administratione Ecclesie in spiritualibus & temporalibus*: Hæc suspensio, vt per se patet, prohibet omnem Ecclesie administrationem tam spiritualem, quam temporalem. Administratio temporalis consistit in potestate agendi in iudicio super iuribus & possessionibus rei quam quis administrat, & ita super ratione Ecclesie. Item, conueniendi in iudicio, & respondendi, & aliter disponendi etiam extra iudicium. De administratione fuse tractat Innoc. in c. ex literis, de probat. Habent autem huiusmodi administrationem temporalem Ecclesie, secundum Geminianum relatum a Tabiena, in verbo, Administratio, num. 1. omnes Clerici, qui habent aliquod beneficium in titulum, quodcumque illud sit & quantumcumque simplex, dummodò beneficium habeat certam aliquam dotem. Administratio autem spiritualis est potestas disponendi de rebus spiritualibus, & concernit tam ea, quæ sunt ordinis, quæ tamen in administrando alijs posita sunt, quam ea quæ sunt Iurisdictionis. Vnde, taliter suspensus, nec potest administrare Sacramenta, nec conferre beneficia aut alia similia facere. Panorm. in cap. si quorundam, nu. 8. de solution. mouet questionem; An suspensus ab administratione in spiritualibus, si celebret Missam, efficiatur irregularis? & ait Hostiensem tenere partem affirmatiuam per cap. 1. de sent. & re iudic. lib. 6. Ipse tamen cum Ioann. Andr. partem negatiuam tenet, & probat, quia suspensus ab ista administratione spiritualium non est suspensus ab officio, id est, ab ordine, & idem tenent Angelica, verbo suspensus, 3. num. 7. Syluester verbo, Suspensio, quaest. 5. non longe a fine. Alphonsus Viualdus tit. de Suspensione, num. 167. & Henriquez lib. 1. §. de excomm. & Suspens. cap. 32. §. 4. in fine, ex quo sequitur, cum non sit suspensus ab ordine, non solum non effici irregularis, ex Panorm. Angelica, & alijs, sed nec peccare celebrando. Simon Maiolus lib. 3. de irreg. ca. 19. num. 20. versic. Duodecima declaratio & Alphonsus Viualdus vbi supra hoc dictum Panormitani limitat, nisi inquit, talis suspensus celebret solemniter, cum eadem auctoritate, & loco quem dignitatis administratio cõsuevit obtinere, quia tunc ea celebratio non solum est executio ordinis, sed administratio quædam officij & auctoritatis spiritualis, & ideo erit irregularis. Ego tamen simpliciter sequendã puto Panorm. & aliorum sententiam, scilicet, sic celebratẽ siue priuatim (in quo etiam consentit Maiolus) siue solemniter, non fieri irregularem; Quia quomodocumque iste

celebrat, actus celebrandi non est positus in administratione spiritualium; Et si semel admittamus hunc actum esse administrationem, non video qua ratione aliquem actum ordinis, etiam priuatim celebrationem, ab hac censura excipere possimus; ideoque sententiam Panorm. sine tali limitatione veram esse puto, maxime, quia in penis debet fieri stricta interpretatio. argument. capitul. is qui, de sentent. excommunicat. libro 6. cum hoc nullo iure sit expressum.

8 Decimus sextus modus est, *Suspensio a perceptione Sacramentorum*: Hæc suspensio in re videtur cum excommunicatione minori conuenire; vnde cum perceptio passiva non sit actus ordinis, vel Iurisdictionis, vel beneficij, conueniens est hanc non esse suspensionem propriè dictã, quæ est censura Ecclesiastica. Hinc Doctores communiter infertunt, quod licet sic suspensus Sacramenta sumendo grauitur peccat, non tamen efficiatur irregularis argum. cap. si celebrat, de Cler. excommun. ministr. sic Innoc. in ca. cum medicinalis, de sent. excommun. lib. 9. Hostiens. in d. cap. si celebrat, & ibi Panorm. num. 4. S. Anton. 3. part. tit. 28. cap. 4. versic. Item suspensus. Angelica, verbo, suspensus, 3. num. 3. Summa Pisanella, verbo suspensus, Syluester, verbo, suspensus, num. 5. Tabiena, verbo, suspensus, num. 2. versic. Primo Nauar. in Man. cap. 27. num. 163. versic. Tertio inferunt. Simon Maiolus lib. 3. de Irreg. ca. 19. num. 16. versic. Tertia declaratio. Alphonsus Viuald. in suo Caridlabro, tit. de Suspensione, nu. 153. & Couar. in Cleu. Si furiosus, 1. par. §. 1. num. 1. de homicidio, & Summa Confess. lib. 3. tit. 29. quaest. 5. versic. Quid si suspendit. Henriquez lib. 1. §. de excomm. & suspens. cap. 32. §. 5. Ratio est, quia perceptio Sacramentorum nec officium diuinum est, nec actus aliquis ordinis, vnde & laici etiam Sacramenta percipiunt.

9 Decimus septimus modus est, *Suspensio a collatione Sacramentorum*: Hæc suspensio quoniam prohibet actum ordinis, qui est Sacramenta conferre, est suspensio propriè dicta, & si quis solemniter exerceret actum ordinis conferendo Sacramenta fieri irregularis.

Dubium tamen est de quibusdam Sacramentis, quæ etiam conferri possunt a non habentibus ordinem, An si sacerdos ea conferat sine solemnitate, peccet aut efficiatur irregularis, vt si baptizet puerum in necessitate sine solemnitate. In qua re primo certum est, non incurrere irregularitatem per hanc Sacramenta collationem, propter defectum solemnitatis, ratione cuius non facit ex officio, sed ita quam quilibet laicus, ex Innoc. & Hostiens. in ca. cum medicinalis, de sentent. excommun. lib. 6. Angelica, verbo suspensus, 3. num. 3. Summa Pisanella verbo suspensus, Syluester, verbo, suspensus, quaest. 5. Simon Maiolus lib. 3. de irreg. ca. 19. num. 16. versic. Quarta declaratio. Nauar. in Man. ca. 27. num. 63. versic. Quarto inferunt, & Couar. in Clemen. Si furiosus 1. par. §. 1. nu. 1. versic. Tertio, de homicidio. Viualdus vbi supra num. 157. De peccato autem res est magis dubia; videtur tamen simpliciter dicendum nec peccare, si hoc faciat in necessitate, sicut nec peccat laicus: Extra casum vero necessitatis peccaret, quia etiam laicus in tali casu peccaret; & Clericus suspensus non est melioris conditionis quam sit laicus.

11 Decimus octauus modus est, *Suspensio ab ingressu Ecclesie*: Hæc suspensio aliquando fertur sub nomine suspensionis, aliquando verò sub nomine interdicti; & quamuis verba variantur, censura tamen eadem omnino est, & eundem effectum habet; Vocatur autem prohibitio hæc ab ingressu Ecclesie interdictum, in cap. Sacro, de sent. excomm. lib. 1. Ingressum Ecclesie per mensẽ unum nouerit sibi interdictum, & in capitul. Is cui de sentent. excommun. lib. 6. ibi Is, cui est Ecclesia interdictus ingressus. At vero in cap. cum medicinalis, de sentent. excommun. lib. 6. appellatur suspensio, ibi. Per mensẽ unum ab ingressu Ecclesie, & diuini officij nouerit se suspensum, & in cap. Is cui, de sentent. excomm. lib. 6. ibi Sane sicut excommunicatus, sic ab officio, vel ingressu Ecclesie lata suspensio. & hoc ipsum docet Nauar. tom. 1. Consil. consil. 1. de verb. signific. nu. 1. lib. 5. Habet autem suspensio hæc varios effectus.

Primo enim prohibet exercitium soletane cuiusvis ordi-

dinis intra Ecclesiam, vt habetur expresse in cap. is cui, de sentent. excomm. lib. 6. & facit transgressorem irregularem, vt ibidem exprimitur. Palud. 4. dist. 18. quæst. 7. artic. 3. Conclufi. S. Anton. 3. par. tit. 27. ca. 2. vers. Item nota Angelica, verbo, suspensio, 3. num. 5. Summa Pisanella, in verbo suspensus. Nauar. in Manual. cap. 27. nu. 75. vers. Duodecimo & cap. 27. num. 170. vers. Sexto dico. Steph. Costa in repet. cap. is cui, num. 1. de sentent. excomm. lib. 6. & ibidem Gemin. Corona Confess. tit. de suspens. num. 6. Alphonsus Vivaldus vbi supra. nu. 158. & 140. Iacobus de Grassijs lib. 4. decis. ca. 25. num. 4. Cou. vbi supra, vers. Quarto. Summa Confess. in addit. libri 3. titu. 29. quæst. 5. (quamuis contrarium, lib. 3. titu. 29. quæst. 5. antea docuerit) & Henriquez lib. 1. 3. de excomm. & suspens. ca. 32. §. 2. in fine. Ratio est, quia interdictum principali censetur interdictum & omne consequens ex eo; cum igitur Ecclesia Dei principaliter facta sit gratia diuini cultus, & vt in ea diuina celebrantur, consequens est vt vbi quis suspenditur ab ingressu illius, etiam a celebratione diuinorum in ea suspensus sit.

Secundo. Non prohibet ista suspensio celebrationem extra Ecclesiam, vnde extra eam celebrando, puta sub domo aliqua, aut tentorio, aut oratorio aliquo priuato, cum altari portatili non erit irregularis. ex Palud. 4. dist. 18. quæst. 7. artic. 3. Concluf. 1. glof. in cap. is cui, in verbo, in ea. & Steph. Costa ibidem, n. 17. & seq. de sentent. excomm. lib. 6. S. Anton. 3. par. tit. 27. cap. 2. vers. Item nota. Angelica, verbo, suspensio, 3. num. 4. Syluestro, verb. suspensio, qu. 5. Corona Confess. tit. de suspens. num. 6. Alphonsus Vivaldus vbi supra, num. 158. & 140. Iacobus de Grassijs, lib. 4. decis. cap. 25. num. 4. Henriquez lib. 1. 3. de excomm. & suspens. cap. 32. §. 2. Nauar. in Man. cap. 27. num. 75. vers. Duodecimo. Couar. in cap. alma mater, par. 2. §. 1. nu. 3. de sentent. excomm. lib. 6. Armilla, verbo, suspensio, §. 8. & glof. in cap. vbi in verbo, Ecclesiam, de offic. ordin. lib. 6. & idem docet Ioa. Calder. in suo trac. de Eccl. interdict. in 2. memb. vers. Nunc redeo ad casum. Ratio est, quia causa limitata, limitatum producit effectum, arg. l. in agris, ff. de acquir. rerum domin. & ita cum poena hæc limitata sit respectu loci, scilicet intra Ecclesiam celebrando, nihil operabitur, si extra illam celebratio fiat, quod maxime procedit in penalis, argum. cap. statutum, de elect. lib. 6. & ea. odia, & c. in penis, de reg. iur. lib. 6. De vno tamen dubitari solet, An ille, cui est interdictus Ecclesiam ingressus, si celebrat in Ecclesia non consecrata, sit irregularis, sed de hoc infra latius agemus.

Tertio. Prohibet hæc suspensio, ne suspensus audiat officia diuina in Ecclesia, ex Ioann. Andr. quem refert & sequitur S. Anton. 3. par. tit. 27. cap. 2. vers. Item nota. Angelica, verbo, suspensio, 3. num. 5. Summa Astensis part. 2. lib. 7. tit. 8. art. 3. in principio. Syluestro, in verbo, suspensio, qu. 5. Corona Confess. tit. de suspensione, numer. 6. Nauar. in Manual. ca. 27. num. 170. vers. Sexto. in fine. Couar. in cap. alma mater, par. 2. §. 1. numer. 3. vers. poterit tamen is, de sent. excomm. lib. 6. Steph. Costa in c. is cui, de sent. excomm. lib. 6. nu. 6. & seq. duob. Henriquez lib. 1. 3. de excomm. & susp. cap. 32. §. 2.

Quarto. Dubium tamen inter DD. est, an si talis audiat officia diuina, incurrat irregularitatem? ceteram, communis DD. sententia est, quod licet si audiendo officia diuina in Ecclesia, mortaliter peccet, non tamen erit irregularis, ex Io. Andr. Angelica, Couar. Steph. Costa, Corona Confess. & Iacobo de Grassijs, vbi supra quod tamen Angelica & Syluestro limitant, nisi ipse celebret, quasi vtens officio suo sic prius, secundum Gemin. in d. cap. is cui, de sentent. excomm. lib. 6. Stephanus Costa limitat, nisi auctorizaretur in audiendo, iuxta illa etiam quæ habentur per Inno. & Ioan. Andr. in cap. tina, de excess. prælat. lib. 6. pro quo facit textus ibi, sic prius. Per quæ verba datur intelligi quod non qualibet a auditio, aut executio officij diuini facta per suspensum, inducit irregularitatem, sed requiritur ad hoc vt hæc faciat scienter, quasi ex officio agens, sicut prius, & ibi Steph. Costa, §. fina, num. 95. de sentent. excomm. lib. 6. & facit etiam quæ episcopus in Concilio, 1. quæst. 3. & cap.

15. 1. in §. sciturus, de sentent. & re iudic. lib. 6. Is autem censetur auctorizare, qui iubet coram se Missam, aut officia diuina celebrari ex Host. & DD. in cap. Tanta, de excess. prælat. Marian. Socin. in capit. ad audientiam, numer. 25. de homicid. Couar. in cap. alma mater, part. 1. §. 6. numer. 9. in fine, de sentent. excomm. lib. 6. vnde Steph. Costa vbi supra, numer. 85. addit, quod si Clericus sic suspensus interesset diuinis, non auctorizando, sed simpliciter audiendo ex causa deuotionis nõ efficeretur irregularis. Pro qua re est glossa notabilis in Clem. 2. in verbo, celebrati, de priuileg. quam sequuntur eam commendantes Panor. in ca. Illud, num. 8. de Cler. excomm. ministr. Franc. in cap. 1. de sentent. & re iudic. lib. 6. col. 3. Gonsaluis a Villadiego de irreg. cap. 2. colum. 3. Quibus omnibus addo ex Innoc. in cap. sacro de sentent. excomm. & Archid. in ca. 2. de offic. deleg. lib. 6. quos refert & sequitur Steph. Costa in cap. is cui, num. 6. de sentent. excomm. lib. 6. & S. Anton. in 3. par. tit. 27. capit. 2. vers. item talis, & faciunt quæ docet Nauar. in Man. cap. 27. num. 33. vers. Nono, de excommunicato, & num. 170. vers. 6. de suspensio ab ingressu Ecclesiam. Henriquez lib. 1. 3. de excomm. susp. capit. 12. §. 2. quod sic suspensus non solum intrare potest Ecclesiam transeundo eam pro factis suis, tempore quo non celebratur officia diuina, sed etiam eam ingredi potest, & in eorum orate, & horas illic recitare tempore, quo officia diuina non celebrantur in ea, secundum Calderin. in tract. de Eccl. interd. memb. 2. vers. Nunc queritur. Gemin. Anclia. Dominic. Franc. & Steph. Costa, in cap. is cui, numer. 7. de sentent. excomm. lib. 6. vers. 12. & Henriquez, in loco proxime citato, Angelicam, verbo, suspensio, 3. num. 6. Couar. in cap. alma mater, par. 2. §. 1. nu. 3. vers. poterit tamen de sentent. excomm. lib. 6. & iura quæ videntur huiusmodi ingressum prohibere, intelligi debent vt ait Costa, de ingressu publico, & tempore celebrationis, vt ille rubo re confusus interea penitentiam agat de peccato, ne accedat in conspectu hominum ad orandum in dicta Ecclesia, ex quo illi in genere ingressus Ecclesiam interdictus sit. De qua re latius lib. 5. c. 9. agemus.

Quinto. Suspensio hæc ex Palud. in 4. d. 18. quæst. 7. art. 3. Concluf. 1. & fauet glof. in cap. is cui, in verbo, cæmeterio, de sentent. excomm. lib. 6. prohibet etiam celebrationem in cæmeterio, siue cæmeterium sit contiguum Ecclesiam, siue non, id quod colligit Palud. ex eo quod talis suspensus prohibetur sepeliri in cæmeterio, & quia alias vt ait glof. facile illuderentur censura. Quorum opinio licet valde probabilis sit mihi tamen non minus probabilis videtur contraria, quia Canon solum loquitur de celebratione in Ecclesia, & non de celebratione in cæmeterio, vnde non est ampliandus, maxime cum aliquando econtra alicui permittantur celebrare in Ecclesia sed non in ea sepeliri, vt infra dicemus, & quia Pontifex de celebratione loquendo solum meminit celebrationis in Ecclesia, de sepultura vero agens, & Ecclesiam, & Cæmeterij mentionem fecit.

Sexto. Non prohibet suspensio hæc exercitium Iurisdictionis, vnde sic suspensus, Iurisdictionem Ecclesiasticam vbiunque exercere valet, & ita excommunicare, & priuatum ab excommunicatione absolueret, eligere, aut conferre beneficia potest, & similes actus facere, qui ad Iurisdictionem Ecclesiasticam pertinent ex gloss. in cap. sacro in verbo, interdictum, in fine, & Panorm. ibi, num. 10. de sentent. excomm. & idem Panorm. in cap. ab excommunicato, num. 15. in fine, de rescript. Franc. in cap. cum medicinalis §. si quis, de sentent. excomm. lib. 6. Syluestro in verbo, suspensio, q. 5. Nauar. in Man. c. 27. numer. 161. vers. Quarto dico. Couar. in cap. alma mater, p. 2. §. 1. nu. 3. vers. sub hac ver. de sentent. excomm. lib. 6. Henriquez lib. 1. 3. de excomm. & susp. cap. 32. §. 2. & est communis & recepta sententia Doctorum.

Sexto. Prohibet etiam suspensio hæc sepulturam Ecclesiasticam, tam in Ecclesia, quam in Cæmeterio, vt habetur expresse in cap. is cui de sentent. excomm. lib. 6. & ibi Steph. Costa, num. 7. & num. 8. Summa Astensis, part. 2. lib. 7. tit. 8. art. 3. in principio. Summa Pisanella, verbo suspensus, Couar. in cap. alma mater, part. 2. §. 1. numer. 3. verbo.

Hic

Hic autem interdictus. Henriquez lib. 13. de excomm. & ſuſp. c. 32. §. 2. Quod intelligitur, niſi penituerit inter ea, vt habet rex. c. is cui. ſi enim penituerit, poterit intra eam ſepeliri, vbi Io. Andr. Franc. Coſta. & DD. communiter docent, & eos ſecutus Couat, vbi ſupra, poſſe in articulo mortis interdictum hoc remitti a quocunque Sacerdote, arg. c. ſin. de ſepult. & ſufficere quod quis deceſſerit cum ſignis contritionis, & penitentiae, vt non obſtante interdicto ſepeliri poſſit in Eccleſia, abſque alia ſolemni interdicti reuocatione, aut relaxatione; quamuis vt Ioan. Andr. & Steph. Coſta in d. c. is cui, notant, etiam ſi ſigna contritionis poſt mortem apparerent, requiritur tamen ſententiae huius abſolutio poſt mortem, arg. c. A nobis, 2. de ſent. excomm. Nota tamen, quod ſi taliter ſuſpenſus etiam impenitens in Eccleſia ſepeliretur, Eccleſia tamen non propterea polluitur, vt ſuo loco dicitur. Et de varijs modis ſuſpenſionis haec tenus dictum ſit.

De duratione ſuſpenſionis

Cap. VIII.

S V M M A R I V M.

- 1 *Suſpenſionis modi varij ſunt, & quinam, & quot.*
- 2 *Suſpenſio per meſem lata eodem die, & momento incipit quo fertur.*
- 3 *Annus, meſis, & hebdomada quo tempore ordinario inchoari ſoleant.*
- 4 *Meſis, ſi capio iam meſe, quis per meſem ſuſpendatur, qualiter numerari debeat.*
- 5 *Annus, a ſignato die quo lata eſt ſententia numeratur, ubi quis per annum ſuſpenſus ſit.*
- 6 *Suſpenſus per duos, aut tres meſes, & illis nondum elapſis in aliam ſuſpenſionem duorum, vel trium meſium incidens, quamdiu ſuſpenſus cenſetur.*
- 7 *Suſpenſus per annum, aut meſem, ſi eo tempore interueniat biſſextus dies, an ille dies etiam tanquam diſtinctus computandus ſit.*
- 8 *Annus biſſextus quare ſic appellatus.*
- 9 *In biſſexto biduum, quaſi pro vno die computatur.*
- 10 *Temporis numeratio duobus modis fieri poteſt ſecundum iuriſperitos, & quinam illi ſint.*
- 11 *Dies biſſextilis aliter in materia fauorabili, quam in odioſa, an computandus.*
- 12 *Dies biſſextilis ſemper pro die diſtincto computari debet.*
- 13 *Suſpenſio ad certum & determinatum tempus lata, elapſo tempore ceſſat.*
- 14 *Suſpenſio [donec quis ſatisfaciat] lata, facta ſatisfactione ſtatim ceſſat, nec aliam requirit abſolutionem, ſed ſolum iudicis declarationem.*
- 15 *Suſpenſus [donec ſatisfaciat] poſt factam ſatisfactionem ante iudicis declarationem celebrans non eſt irregularis.*
- 16 *Suſpenſio [donec peniteat] vera cenſura eſt, & transgreſſori irregularitatem inducit.*
- 17 *Suſpenſio ad indeterminatum tempus lata tamdiu durat quamdiu ſuſpendenti placuerit.*
- 18 *Suſpenſio ſimpliciter abſque vlla temporis mentione lata, tamdiu durat, quouſque ab habente facultatem relaxetur.*
- 19 *Quemadmodum in ſuperioribus dictum eſt, ſuſpenſio varijs modis ferri poteſt; ita etiam in ordine ad tempus, tum a iure, tum ab homine, his praesertim quinque modis fieri conſuevit.*

Primo quidem ad aliquod certum, & determinatum

tempus; vt ex empli gratia, per meſem, vt in c. factio, de ſentent. excomm. per duos, aut tres meſes, ca. 1. de Cl. venatore, & c. praeterea, de Cleric. percuſſore. Per ſex meſes, Clem. 2. de vita, & honeſt. Cleric. & Extra. Cum ad ſanctiſſam, §. ceterum, de ſentent. excomm. Per duos annos, capit. Praeſentium, de clerico percuff. & Clement. 1. §. ſi quis autem, de ſtatu monach. Per tres annos ca. 2. §. ſi tractus, de reb. Eccleſ. non alien. lib. 6. Clem. 1. §. penult. de haeret. Clem. 2. de penis & capit. cum in cunctis, §. finali, de elect.

Secundo fertur ad tempus aliquod indeterminatum, pendens ex voluntate ipſius ſuſpenſi, vſque ad aliquem actum faciendum ab ipſo ſuſpenſo, vt quouſque penitent arg. cap. Oſius, de elect. quouſque ſauſfaciat, cap. exigit, de cenſib. lib. 6. quouſque ordinetur, arg. Clem. Vt ij, qui de atat. & qualitat.

*Tertio ferri poteſt ad tempus indeterminatum pendens ex voluntate alterius, vt proprij Episcopi qualis ſuſpenſio habetur in Conc. Trident. ſeſſ. 23. de reform. c. 8. & etiam in c. tam literis, de teſtib. & in cap. dilectus, de temp. ordin. vbi ad arbitrium Papae fertur ſuſpenſio ſub hac forma: *nec creetur indulgentiam, ſeu gratiam noſtram obtinere, vel Donec de illo aliter diſpoſuerimus*, vt in cap. literas, de temp. ordin. vel *quouſque indulgentiam valeat promereri*, vt in c. Nihil, de elect.*

Quarto fertur ſimpliciter abſque vlla temporis facta mentione, cap. 2. de ſolution. & cap. 2. de offic. iudic. deleg. lib. 6.

Quinto fertur cum excluſione temporis, vt quando fertur in perpetuum, ſeu quod idem eſt, ſine ſpe veniae, aut diſpenſationis, vt in c. 1. §. ſina. de elect. lib. 6. & c. 1. de temp. ordin. lib. 6. de quibus omnibus in frequentibus breuiter agendum eſt.

Quoad primum, ſi ſuſpenſio feratur per meſem, vt meſes, quamuis nonnulli, quoad tempus quo incipere deberet ſuſpenſio, dubitarunt, exiſtimantes non incipere die quo lata eſt, ſed coſequenti proximae, eo quod dies termini non numeratur in termino, argum. cap. 1. & ibi gloſ. in verbo proponitur, de reſtit. ſpoliat. libro 6. & laſon in l. 1. num. 20. ff. ſi quis cau. Communior tamen & recepta ſententia eſt, eodem die & momento incipere, quo lata eſt, argum. eorum, quae habentur in cap. Anteriorum, & ibi gloſ. in verbo dierum, & verbo a recitatione, 2. quaeſtio. 6. & glo. in cap. prouida, in verbo annum continuum, & addit ibi, de elect. lib. 6. & glo. in cap. 1. in verbo proponitur, in ſine, de reſtit. ſpoliat. & facit cap. ſtatutum, de pecc. lib. 6. & cap. Biduum, 2. quaſtio. 6. & cap. cupientes, §. ceterum, verſ. Ex tunc inchoandum, de elect. lib. 6. Bald. in l. 1. ff. ſi quis cau. Vgolin. Tab. 4. cap. 15. num. 2. cuius ratio eſt: quod cenſura Eccleſiaſtica ſecum executionem fertur, vt habetur in cap. paſtoralis, §. verum, de appell. & primo de ſuſpenſio, quae cenſura Eccleſiaſtica eſt, ſtatim obligabit. vnde, quod initio dictum eſt, ſolum locum habebunt ijs, quae ſecum executionem non trahunt.

Pari ratione de meſe, & anno dicendum eſt, vbi tantum annorandum eſt, quod licet annus ordinario tempore inchoari ſoleat Kalendis Ianuarij, & Meſis primo eiusdem meſis die; hebdomada vero die Domini: Quia tamen neceſſum ſapius eſt, vt alio tempore haec omnia inchoari debeant, vt exempli gratia, ſi quis anno, aut meſe capiti delictum commiſit, ob quod per annum, aut meſem ab homine, vel a iure ſuſpendatur, non ſtatim, ac Index, & non voluit, hic ſuſpenderetur, ſi initium anni, vel meſis certarum expectanda eſſent, ideo factum eſt, vt & annus, & meſis, & hebdomada in huiusmodi caſibus quocunque temporis momento inchoentur, ex Bald. in l. de diuſione, num. 1. & Alex. num. 2. & laſon num. 7. ff. ſolut. maritum, qui annus, meſis, atque hebdomada, eo quod, vt res emergens poſtulat, extraordinario tempore inchoantur, vt poſt alios Vgol. Tab. 4. c. 15. §. 3. tradidit.

Diſſentiant tamē inter ſe DD. qualiter numerari debeat meſis, ſi capto iam meſe quis in cenſuram incidat, & quot dies pro meſe computari debeant. In qua re aliqui triginta & vnum dies; alij viginſi & octo dies, pro meſe

se quolibet numerari volunt, quorum auctores numerantur a Baldo, in l. eos, §. si autem, num. 9. de appellat. & Philipp. Franc. in cap. Quam sit, §. electus, & Gemini. ibi, num. 2. & glo. ibidem, in verbo, Mensis, & Addit. ibi, de elect. libro 6. Ceterum, his omissis, communior, & receptior opinio est, quod in huiusmodi casibus computari debeat mensis ex communi opinione, & populari modo computandi, scilicet a die signato illius mensis in quo lata est suspensio, ut verbi gratia, a primo, secundo, vel tertio, usque ad eundem in ordine diem mensis sequentis. Hinc fit, ut mensis iste aliquando maior sit, aliquando minor, ita glo. in cap. Quam sit, in verbo Mensis, & Ioann. Monach. num. 5. & Ioan. Andr. de elect. lib. 6. Guil. de monte Lauduno, in Extratrag. Suscepti regiminis, num. 31. Ne Sede vacante, Alexand. lib. 3. consil. 42. num. 13. & lib. 5. consil. 114. num. 4. Vgolin. Tab. 4. cap. 15. §. 3. si ergo exempli gratia, decimo Maij die per mensis quis suspensus est, decimo Iunij die suspensio hæc terminabitur, qui tamen vltimus dies completus esse debet, nec sufficit, quod incipit sit, ex Vgolin. vbi supra, §. post Dyn. Rayn. Bald. Petr. Cyn. & Alexand. quos refert, & sequitur Iason. in l. si cui legetur, numer. 13. ff. de leg. 1. & Archid. in cap. si annum, de iudic. li. 6. De hac re legi possunt, quæ tradit Nau. tom. 1. conf. 6. de eta, & qual. ordin. & laius conf. 18. de præben.

Idem etiam dicendum est de computatione anni, ut numeretur a signato die mensis huius anni in quo lata est sententia, usque ad eundem in ordine diem eiusdem mensis anni sequentis.

Dubium tamen est, An si quis per duos, aut tres menses suspensus sit, & illis nondum elapsis incidat in aliam suspensionem duorum, vel trium mensium, aut maioris, vel minoris temporis, quando huius secundæ suspensionis tempus currere incipiat? In hac re nonnulli quos refert Zabari. in Clem. 2. de Magistr. existimant suspensionem secundam non incipere statim post commissum delictum, sed tunc, cum suspensionis primæ tempus elapsum sit, ut sic iterato delicto etiam pena iteretur, arg. l. quicumque, C. de seru. fugit. & quia alias vnum ex delictis aliquando non puniretur, maxime, si prima suspensio hodie, & secunda, die sequenti inciperet, cum tamen delicta inulta esse non debeant, arg. c. 1. de penis, iunct. gl. & l. ita vulneratus, ff. ad leg. Aquil.

Communis tamen sententia est, ut ait glo. in Clement. 2. in verb. sequentes, de Magistr. & Zabari. ibidem, in verbo, Si quis, num. 2. vers. Secundo quarto, & Imola ibi, num. 13. posterioris suspensionis tempus statim post commissum delictum incipere facit, d. l. ita vulneratus, ff. ad leg. Aquil. & l. Senatus, in fine, ff. ad Turpil. & Ioan. Andr. quæ refert, & cum distinctione sequitur Panormit. in cap. cum in cunctis, §. fina, nu. 7. de elect. in prima parte distinctionis, & Vgolin. Tab. 4. cap. 15. §. 2. Ratio est, quia nisi is, qui censuram fert, explicet nolle se, ut tempus secundæ suspensionis currat, durante tempore suspensionis primæ, (in quo casu certum est tempus posterioris, non nisi finito tempore primæ suspensionis currere, cum hoc a suspendentis voluntate dependeat, arg. cap. cum voluntate, de sentent. excomm. & l. non omnis, ff. si cert. petat. in quo casu vera est prima opinio) Ieo ipso, quod censura omnis secum executionem trahat, ut dicitur in cap. pastoralis, §. verum, de appellat. suspensio hæc secunda, statim post secundam transgressione inchoatur. Nec hoc mirum esse debet; quandoquidem, eodem tempore, eadem censura, siue excommunicationis, siue suspensionis, aut interdicti quis ligari poterit, & ita sicut delictum, sic quoque poena iteratur, quæ suspensio secunda facit, ut licet postea a priori suspensione absoluat, adhuc tamen secunda cõiungitur, arg. cum pro causa, de sent. excomm.

Difficilis maior est inter DD. An si quis per annum, aut mensis suspensus sit, & eo tempore interueniat bissextus, dies ille intercalaris in suspensione numerari debeat, tanquam dies distinctus nec ne? & consequenter an suspensio celebrare possit in die finis anni, quando suspensus esset per annum, aut in illo die intercalari, quando suspensus esset per mensis, & dies ille vltimus esset mensis, pro quo re breuiter annotandum est ex glo. in ca. Quæsi-

uit, in verbo, Qui duo, de verb. signific. Syluest. & Taberna, in verbo, Bissexus. Dur. Ration. diuino, offic. lib. 8. c. 3. & alijs, annum esse spatium, quo Sol suum cursum conficit, quem 365. diebus, & sex ferè horis peragit, & dicitur ferè, propter quædam momenta, quæ adduntur ad ipsas sex horas; Quæ sex horæ de quarto in quartum annum, sine computatione aliqua reseruantur, & faciunt in quatuor annis vltra præfatum numerum 365. dierum 24. horas, quæ coadunatæ faciunt vnum diem naturalem, qui super abundat omni quarto anno, qui dies dicitur dies intercalaris, seu bissextus; Intercalaris quidem, quia interseritur, seu intercalatur illi mensi, scilicet mensi Februarii tanquam breuiori post dies 23. Bissextus autem, eo quod bis sedetur & statur in vna litera Calendarij, hoc est, bis pronunciamus illo anno sexto Calend. Martij, vbi interponitur ille dies, scilicet in 24. Februarij. His ita prænotatis, inter DD. controuertitur, an dies ille intercalaris in suspensione numerari debeat, tanquam dies distinctus, nec ne, ita, ut liceat eo die celebrare, nec ne, in qua re variæ sunt DD. opiniones.

Prima est glo. in cap. 2. in verbo Anno, distinct. 55. & in cap. Quæsiuit, §. fin. in verbo, Qui duo, de verb. signific. dicens, annum in huiusmodi rebus, semper computandum esse numero 365. dierum, & consequenter in bissexto licet celebrari posse vltimo die anni, vel mensis. Quod probat primo a simili: Quia libertas promissa seruenti per annum acquiritur hoc ipso quod quis seruit per dies 365. ut habetur in l. cum hæres, §. Stichus si hæredi, ff. de statu liber. Secundo probat ratione: quia saltem in penis non est facienda ampla interpretatio, arg. c. pena, de penit. distinct. 1. & c. odia, & cap. in penis, de reg. iur. lib. 6. Suspensio vero pena est, non ergo computare debemus annum, ut contineat vnum diem amplius. Contra hanc tamen videtur esse textus d. ca. Quæsiuit, §. sua, de verb. signific. vbi simpliciter dicitur, in bissexto biduum, quasi pro vno die reputari, & in l. cum bissextus, ff. eod. & in l. 3. ff. de minorib. §. minore, vbi dicitur, diem intercalarem cum præcedenti numerari.

Secunda est glosse iuris civilis, in l. 2. ff. de diuersis, & temporal. præscript. & Hugonis, quæ etiam placet ibi Batt. & in d. l. cum bissextus, ff. de verb. signific. ut refert Panormitanus in cap. Quæsiuit, num. 4. de verb. signific. dicens, numerationem temporis fieri posse duobus modis, vno modo per species ipsius temporis, ita scilicet, ut terminus statuatur per numerum annorum, vel mensium, v. g. per annum biennium, per duos, aut tres menses; & sic dicitur diem intercalarem vna cum die præcedenti quasi pro vno die computari, nec esse diem distinctum, si bissextus tunc accidat, vnde totus annus vel mensis bissextus compleri debet, ut quis a suspensione absoluat, & celebrare possit; Alio modo per individua temporis, ita scilicet ut terminus statuatur per numerum dierum, v. g. suspendo te per decem, aut viginti dies; & sic dies intercalaris computatur, ut dies distinctus a præcedenti, quia verè dies ille est dies distinctus, sicut quilibet alius dies anni, vel mensis; Vnde si vel decem, vel viginti dies abierint, verè absolutus

A D D I T I O.

* Adde. Notabilis est hæc decisio, & quæ sæpe in praxi solet euenire, & ideo semper est memoria commendanda. Huic autem questioni affinis est & alia, de qua Suar. to. 5. disp. 29. sect. p. vers. Sexta dubitatio: nempe quid dicendum, si quis reus non seruaret tempus integrum suspensionis, a iure assignatum ob culpam, ex qua iam fuit damnatus, sed illa tantum per aliquot menses seruata, impatienter illius penitentia violat eam suspensionem, ministrando ut prius in ordine, teneatur iterum inchoare illam tanquam si nunquam ipsam antea seruasset; & dicendum esset negatiue: pro quo & facit ratio illa communis, quod in odiosis non solet fieri cumulatatio temporis, vel quantitarum, de qua re Ant. Nald. in Quæst. Pract. verbo, Tempus, in princ. & verbo, Quantitas, iudem in princ.

tus est a suspensione, etiam si dies bissextilis non esset.

11 *Tertia* est Panorm. in d. cap. *Questiuit*, num. 4. de verb. signific. dicentis; Quod aut terminus statuitur per numerum dierum, puta, quod feruat, vel iter suspensus per quadraginta dies, & tunc tam in favorabilibus, quam in odiofis dies bissextilis pro distincto die a precedenti computatur, ut dixit glossa in secunda parte divisionis suae, ut videtur colligi ex l. 2. ff. de diuersis, & temporal. praescript. Aut terminus statuitur per numerum annorum, aut mensium & tunc distinguendum est inter materias odiosas, & favorabiles, ut in odiosis dies intercalaris numeretur tanquam distinctus a precedenti, sicut verè est dies distinctus, quo modo locum habebit in ista materia suspensionis, quae est penalis, & in materia feruitutis, de qua in d. l. cum haeres, §. Stichus, ff. de statu liber. & notat gloss. in cap. si propter, in verbo, primi anni, de Rescrip. lib. 6. & licet Bart. in expositione illius legis velit legem illam non loqui de anno bissextili, sed de anno communi, ut tamè Panorm. vbi supra notauit, hoc gratis dicitur a Bart. & diuinare videtur, quia lex illa simpliciter & absolute loquitur, & consequenter vniuersaliter determinat annum 365. diebus in feruitute. In materia verò favorabili diem bissextilem cum precedenti quasi vnum cum eo numerandum esse putat; arg. l. 3. ff. de minorib. §. minorem, & cum eo consentiunt Sylva & Tabiena, verbo Bissexus.

12 *In hac* igitur questione simpliciter dicendum puto, siue statuitur terminus per numerum annorum, & mensium; siue per numerum dierum, dies intercalaris non computandus erit tanquam vnus dies cum precedenti, sed numerandus erit pro die distincto, quando quidem dies ille est vnus dies, sicut quilibet alius dies anni, & mensis, & hoc ratione illa, qua videtur gl. vbi supra, quia cum suspensio sit pena, restringi potius, quam ampliari debet, arg. ca. penae, de penit. distinct. 1. & cap. odia, & cap. in penis, de reg. iur. lib. 5. vnde suspensus per annum, elapsis 365. diebus, aut per mensem Februarij, elapsis 28. diebus statim sine peccato, aut irregularitatis nota celebrare possit, etiam si bissextilis, seu intercalaris ille dies adhuc superstit, cum dies ille verè dies sit 366. anni, & 29. mensis; & sic expressè docent glo. in d. 2. dist. 35. & d. cap. *Questiuit*, vbi supra, & consentit Panorm. in materia odiosa, quos sequuntur Syluester, & Tabiena vbi supra, & idem Syluester in verbo, suspensio, quaest. 5. in fine, & expresse in hac materia irregularitatis id docet Angelica, in verbo Bissexus. Henricus lib. 13. de excommunic. & suspens. capit. 35. §. 2. Vgolin. de censur. Eccles. Tab. 4. cap. 15. §. 1. num. 3. & Bern. quem ipse Astenis in Summa, par. 2. lib. 7. tit. 16. art. 1. quaest. 17. refert & sequitur, & glo. in d. capit. *Questiuit*. Quoad loca verò citata, in quibus dicitur duos dies pro vno computari, intelligi debent, quantum ad terminum numerationis anni, seu mensis, ut annus anno, & mensis mensi conuectatur, eo quod dies ille intercalaris est pars anni, vel mensis praecedens, & nullo modo numerari potest cum anno, vel mense futuro. Similiter responderi potest, iura illa locum habere quantum ad iudicia, non autem quantum ad cursum Solis, aut Lunae, cum verè facta sit vna circulatio Solis, aut Lunae; sicut etiam certum est, iura illa non habere locum quantum ad contractus, ut constat expresse in l. 2. ff. de diuersis, & temporal. praescript. Et denique dicendum est non habere locum in penalibus, ut ex dictis manifestum est.

13 *Vltimo*, circa hunc primum suspendendi modum anno tandum est, suspensionem istam, ne momento quidem tempore durate post lapsum temporis constituiti, sed eo ipso quod elapsus est tempus, cessare, ex glo. in Clem. 1. in verbo *Donec*, de Decimis, & Innoc. in ca. cum bona, de aet. & qual. ordin. Corona Confess. tit. de Suspensione, num. 8. & Iacobus de Grassijs, lib. 4. decis. cap. 25. num. 14. & Alphonsus Vivaldo, tit. de Suspen. num. 180. ante lapsum autem istius temporis, si lata sit a iure, non potest tolli, nisi a Summo Pontifice, eo quod diminuere tempus est in iure dispensare, ut latius infra dicemus, cum de absolute suspensionis agetur. Si verò lata sit ab homine, poterit ante lapsum temporis tolli ab eo, a quo posita est communiter,

vel a superiori, aut ab eo, qui succedit in dignitate eius, licet enim reputatur eadem persona ex Nauar. in Manual. capit. 27. numer. 162. vers. Septimo dico, & Henricus lib. 13. de excommun. & susp. capit. 35. §. 2. de qua re infra agemus.

14 *Circa* secundum modum suspendendi notandum est, suspensionem illam, quae fit, donec satisfaciatur, etsi facta sit satisfactione statim cessare, nec aliam requiratur absolute, ut suo loco dicemus, declarationem tamen Iudicis super satisfactione facta requirit, sic glo. in Clem. 1. in verbo *Donec*, nec, de decimis. Gemin. in capit. 2. in fine, de censib. lib. 4. Ripa, in cap. 1. num. 25. vers. sed tenenda, de indic. Tabiena, verbo irregularitas, 4. in princip. Corona Confess. vbi supra, & Iacobus de Grassijs loco proximè citato Vgolin. Tab. 4. cap. 4. §. 2. num. 5. maxime, vbi suspensus denunciatus fuerit; Quae declaratio ad hoc inferuit, ut ne sceleretizetur populus, si celebrantem, & diuina faciente videtur, ut vteri le possit contra aduersarium, si suspensus, ei obijceret, & ad hoc facit cap. 2. de purgat. Canon. & cap. presbiter si a plebe 2. quaest. 5. Quibus ad id potest ex Felino, in cap. 1. num. 5. & 7. de iudic. etiam si huiusmodi suspensus celebraret ante declarationem iudicis, post factam tamen debitam satisfactionem, non efficitur irregularem, quae suspensio hoc ipso tollitur, quod satisfactio facta sit, ut in decis declaratio ad tollendam suspensionem non requiritur, sed solum ut de satisfactione facta publicè constet. Et idem cum Felino tradit Dominicus ab eodè relatus, quae etiam sequitur Vgolin. vbi supra, Tab. 4. c. 4. §. 2. nu. 4. quod quid Syluester loco inferius citando, & Tabiena, citatum irregularem esse dicant.

16 *Dubium* tamen est in hoc secundo modo, de illa suspensione; *Donec peniteat*; An ista suspensio sit vera censura ecclesiastica, & quae irregularitatem transgressori inducat, an solum sit suspensio iuris diuini, quae existens in peccato mortali a celebratione prohibetur? Prima opinio est Syluestri, in verbo irregularitas, quaest. 27. Tabiena, verbo irregularitas 4. in princip. & num. 5. vers. Quarto. Summa Maior. lib. 3. de irreg. cap. 19. num. 16. vers. Quinta declaratio post Specul. in tit. de dispensat. §. iuxta, vers. item quando dicitur, & vers. in suspensio autem distinguitur. Alphonsus Vivaldo, in suo Candelabro aureo, tit. de suspensione, num. 160. dicentium hanc esse suspensionem solum iuris diuini, vnde non efficitur quis contraueniendo irregularis. Quod probant ex conditione quam sibi habent nexam, quae in solum Deum refertur, cui solum de penitentia nostra constare potest.

Contrariam verò sententiam tenent Nauar. in Manual. cap. 25. num. 77. vers. Decimo quinto, & ca. 27. num. 154. vers. octauo dico, vbi asserit, veram esse censuram ecclesiasticam, & Iacobus de Grassijs, lib. 4. decisio, cap. 25. num. 12. & fauet Corona Confess. vbi supra, tit. de Suspen. numero 8. Idemque pluribus affirmat Couar. Clem. Si furiosus, par. 1. §. 1. nu. 5. de homicid. & probat Nauarrus, quia sub ista forma *Donec peniteat*, inuenitur in iure lata suspensio ab ingressu Ecclesiae, ut in cap. si qui sunt, & ibi gloss. in verbo emendat, dist. 82. suspensio autem ab ingressu Ecclesiae non est iuris diuini, sed iuris ecclesiastici, vnde conueniens est, eum si taliter suspensus ante penitentiam celebrat extra Ecclesiam, non violare suam suspensionem, quae est iuris ecclesiastici, violare tamè illam, quae est iuris diuini. Ex quibus etiam sequitur, eum si ante penitentiam in Ecclesia celebrat, efficit irregularem, quia violans suspensio ab ingressu Ecclesiae irregularis est, ut habetur in Cas. de sentent. excommunic. lib. 6. His addo, suspensio nec omnes in hoc secundo modo contentas, durare pro voluntate ipsius suspensis, non quod absolute suspensus sit quantumdiu sibi placeat, sed quod in eius potestate sit exercere vel per quem liberetur a suspensione, faciendo id quod in ipsa suspensione continetur, scilicet penitendo, vel aliam similem aetum faciundo.

17 *Circa* Tertium modum nulla est difficultas. Cum enim suspensio relicta sit in voluntate alterius, scilicet Praelati aut Praelati, tamdiu suspensus erit, quamdiu ipsi Praelato aut Pontifici placebit. Illud tamen annotandum est, Praelatos pro sua meta voluntate non debere diuinas proce-

de istam suspensionem, præsertim ex odio, ad assumendam vindictam, sed debere in hoc se prudenter gerere, tandiu hominem suspensum detinere, quamdiu ad eius correctionem expedire iudicauerint; quandoquidem censuræ non sunt Ecclesiæ gladius ad iniurias priuatas ulciscendas, sed solum *gladius medicinalis*, iuxta ea, quæ habentur in cap. cum medicinalis, de sentent. excommun. lib. 6. & nouissime Synodus Tridentina sess. 25. de reform. cap. 3. admonuit.

18. *Quoad Quartum, & quintum suspendendi modos, notandum solum est, suspensiones has tandiu durare, quousque ab habente facultatem relaxentur, nec alio modo tolli posse, quam per solutionem aut relaxationem. Different tamen hæc duæ, quod prior tota manet in latitudine suspensionis; posterior uero (ut supra diximus) non nihil de natura priuationis, seu depositionis participat; unde fit, ut posterior communiter non nisi per Sedem Apostolicam relaxari possit; & per hanc etiam difficile relaxatur, unde etiam consequens est, eam non nisi ex grauissima causa ferri debere, & ob eam tantum, quæ depositionem mereatur.*

De Appellationis effectu in hac materia suspensionis. Cap. IX.

S V M M A R I V M.

1. Appellatio tam ante, quam post sententiam suspensionis fieri potest.
2. Appellatio ante sententiam suspensionis facta, illam annullat, & inuvalidam facit.
3. Appellationis natura est, ut ubi interposita fuerit, acta postea facta annullent.
4. Appellatio præcedens sententiam quibus in casibus sententiam sequentem non suspendat.
5. Appellatio frustratoria iudicis auctoritate non suspendit.
6. Appellationis remedium ad innocios saluandos a iure introductum est.
7. Appellatio post latam sententiam facta suspensionem ab officio, & ingressu Ecclesiæ non suspendit.
8. Suspensiones, quæ sunt de materia merè spirituali, per sequentem appellationem non suspenduntur.
9. Suspensio à beneficio per sequentem appellationem impeditur.
10. Beneficium non est quid merè spirituale.
11. Suspensio à Pontificalibus, an per sequentem appellationem impedita sit.
12. Suspensio, quoties dubium est an res sit spiritualis, necne, an per sequentem appellationem suspendatur.
13. Suspensio ab ingressu Ecclesiæ, & officijs diuinis, an aliquo casu per sequentem appellationem impeditur.
14. Appellatio sequens censuram, quæ effectum coniunctum habet, suspendere non potest.
15. Sententia semel suspensa, valide interponi potest appellatio, ita ut elapso termino suspensionis nulla sit sententia.

1. *Quoniam de appellatione nonnulla dicta sunt in materia excommunicationis, quæ etiam suspensioni accommodari possunt, ideo breuiter solum quid appellatio in ordine ad suspensionem operari possit, ostendendum erit; & quia appellatio hæc, aut ante sententiam suspensionis, aut post eam interponi potest, de utraque dicemus.*

2. *Primo igitur appellatio, quæ sententiæ suspensionis præcedit, communiter non tam ipsam suspensionem sequentem suspendit, quam illam annullat prorsus, & inuvalidat, argum. cap. Ad hæc quoniam, de appell. & cap. cum coniugat. de offic. deleg. cap. per tuas, de sentent. excommun.*

& cap. solet, tit. eod. lib. 6. & in cap. venerabilibus, eod. tit. & lib. Quibus in locis, licet sermo sit de excommunicatione tantum, idem tamē iudicium est de alijs censuris, arg. cap. Quærenti, de verb. signific. & expresse docent gloss. in cap. licet, in verbo, excommunicationis, de sentent. excommun. lib. 6. Panorm. in cap. Ad hæc quoniam, num. 1. de appella. Tabiena, verbo suspensio, num. 9. vers. 8. Angelica, in verbo suspensio 3. numero 10. Syluest. verbo, suspensio, quaestione 3. Vgolin. Tab. 1. cap. 2. §. 23. numero 9. Eadem enim ratio in his omnibus censuris est, quæ ratio ex intrinseca natura ipsius appellationis desumitur, cuius hæc natura est, ut ubi interposita fuerit, ita manus iudicis liget, a quo appellatur, ut in illa causa progredi non possit, & si progreditur, acta communiter pro infectis habentur, ex eo, quod appellatione huiusmodi iurisdictionis usus impeditur, atque suspenditur, ut dixit Romanus Pontifex in cap. si a iudice, & ibi notat Gemin. num. 3. & ibidem etiam Franc. & DD. de appell. lib. 6. Dixi communiter, & non dixi semper, quia dantur aliqui casus, in quibus gesta post appellationem valida sunt, & consequenter appellatio præcedens sententiam sequentem non suspendit.

4. *Unus est, quando conceditur iudici, vel in iure, vel ex speciali mandato principis, ut in causa progrediatur postposita appellatione, ut in Concil. Trident. sess. 23. de reform. c. 18. vers. Deinde, & sess. 25. de regular. c. 13. & sess. 24. de reform. cap. 10. & alibi sæpè, id quod latius tradunt Felin. in cap. intelleximus, de iudic. num. 18. & in cap. significauerunt, num. 19. de except. & Vgolin. de cens. Eccle. Tab. 2. cap. 16. §. 7. num. 3. Et licet ista Clausula, omni appellatione remota vel Appellatione remota, vel cum negatione audientia, & alia similes non sint semper talis efficaciam, ut omnino prohibeant appellare, neque ut gesta post appellationem semper sint valida, istud tamen saltem operantur, ut sententia post appellationem prolata, non sit omnino ipso iure nulla, sed potius annullanda; unde quousque declaretur, sententiæ & censuræ standum est. Vbi tamen notandum est, quod cum Clausula hæc Appellatione remota ab inferiore ipso Principe addi non possit, argum. eorum, quæ dixit gloss. in cap. fin. in verbo Figura, de hæret. lib. 6. & inquit Salicet. & Imola, relati a Felino in cap. significauerunt, num. 20. de excep. ideo inferiores Romano Pontifice, aut Concilio Generali, ut Episcopi, ratione hæc censuram aliquam ferre non possunt, ut ait Felin. ubi supra; nam nec causas appellatione remota delegare poterunt.*

5. *Alter casus est, Quando appellatio est prorsus frustratoria & improbabilis, ut per iudicem ad quem fit appellatio, statim repellenda sit, quem casum notat Syluest. verbo suspensio, num. 3. & facit cap. cum appellationibus, de appell. lib. 6. futilis enim appellatio iudicis iurisdictionem non suspendit, ut colligitur ex d. c. cum appellationibus, & idem colligitur ex cap. pastoralis, §. verum, iuncta glo. in verbo casu, & expresse Panorm. ibi, §. verum, num. 14. vers. Quoad primum, de appell. ubi citat ad hoc d. c. cum appellationibus, & c. Non solum, de appell. lib. 6. Idem tradunt Marian. Socin. senior. in ca. Nulli, num. 40. vers. Decimo quero, de sentent. excommun. & Anchar. in cap. solet, num. 3. de sent. excommun. lib. 6. & Vgol. Tab. 1. cap. 13. §. 18. num. 13. & denique id constat ex cap. 2. de appell. ubi dicitur, Remedium appellationis a iure introductum ad innocios subleuandos, alicui a religionis, & vrbis obseruantia exorbitanti, in sua nequitia patrocium exhibere non debere. & idem testatur Angelica in verbo, suspensio, 3. nu. 10. ubi etiam citat Ber. & Hostiensem, in ca. pastoralis, de appellat.*

7. *Secundo, Appellatio interposita post latam sententiam suspensionis, aliqua habet certa, aliqua dubia. Certum autem est, & ab omnibus concessum, huiusmodi appellationem saltem in aliqua materia non suspendere censuram istam, ut patet ex cap. Ad hæc quoniam, de appellat. quo in loco, quamuis sermo proprie sit de interdicto communiter tamen a DD. idem iudicatur de aliquibus suspensionibus, & expressius, & magis in particulari id habetur in cap. is cui, §. fina. de sent. excommun. lib. 6. ubi in specie determinat.*

terminatur, has duas suspensiones, scilicet, ab officio, & ingressu Ecclesie etiam per appellationem sequentem minime suspendi, & gloss. ibi. in verbo sequentem, & Steph. Costa, num. 13. Si Anton. 3. par. tit. 28. cap. 4. vers. Item nota. Summa Pisana, in verbo suspensus, vers. utrum suspensio, Angelica, verbo suspensio 2. nu. 1. Sylu. verbo suspensio, quest. 3. Summa Confess. in addition. libri tertij, tit. 29. Alphonsus Viualdus in suo Candelabro titol. de suspensione, numer. 135. Tabiena in verbo suspensio, num. 9. versic. 8.

8 *Notandum* autem est ex glo. in d. cap. is cui. in verbo sequentem, de sentent. excommuni. lib. 6. prater illas duas suspensiones ibi allatas, esse etiam alias suspensiones, quae sunt de materia merè spirituali, quae per sequentem appellationem non suspenduntur, & hoc propter identitatem rationis; unde subdit, ibi glossa, suspensiones, quae suspenduntur a rebus merè temporalibus suspendi per appellationem sequentem; nam si iudex a temporalibus suspenderet, puta ingressu alicuius possessionis, appellado ab eo, suspendo effectum sententiae, argum. l. Non tantum, ff. de appellat. suspensiones autem, quae a rebus merè spiritualibus suspendunt, & quae animam ligant, per sequentem appellationem non suspenduntur. Quod idem docent Innoc. & Panorm. in ca. Ad haec quoniam, num. 1. de appell. & Hostiensis, vt refert glo. vbi supra, & sequitur Tabiena in verbo suspensio, num. 9. versic. Octauo. Ang. verbo suspensio 2. num. 1. Sylueter, verbo suspensio, q. 3. & Alphonsus Viualdus vbi supra.

9 *Dubium* tamen primum est, An suspensio a beneficio per sequentem appellationem suspendatur?

Prima opinio est Hostiensis, relata a glo. in d. cap. is cui, in verbo sequentem, de sentent. excommuni. lib. 6. dicentis suspensionem a beneficio hanc duobus modis fieri posse; vno modo suspendendo a beneficio; Alio modo suspendendo a fructibus ipsius beneficii: Si fiat primo modo, non suspenditur per sequentem appellationem, quia beneficii est quid spirituale; Si secundo modo, per appellationem sequentem suspenditur, quia fructus beneficii sunt aliquid temporale & concordant Angelica, verbo suspensio 2. num. 1. Sylu. in verbo suspensio, num. 3. & Tabiena in verbo suspensio, num. 9. versic. Octauo.

Secunda opinio est Innoc. & Panorm. in c. Ad haec quoniam, num. 1. de appell. & Ioan. Andr. in cap. is cui, & glossa ibi, in verb. sequentem, de sentent. excommuni. lib. 6. dicentium suspensionem a beneficio per appellationem sequentem suspendi immo Panorm. addit hanc sententiam semper menti tenendam esse, & mihi placet, quae facile suaderi potest. Primo, quia textus, d. cap. is cui, restringit se ad illas duas tantum & ad summum, locum tantum habet in alijs merè spiritualibus; sed beneficium non est quid merè spirituale, unde, beneficium dicitur spirituale, tantum spiritualibus annexum, Secundo, quia cum odiosum sit & penale sententiam per sequentem appellationem non suspendi, restringi, non ampliari debet, arg. cap. odia, & c. in pen. de reg. iur. lib. 6. & cap. penae, de penit. dist. 1. Tertio, Quia suspensio a beneficio ex communi sententia, vt diximus, c. 1. & c. 6. non suspendit titulum ipsius beneficii, qui est spiritualis, sed suspendit a perceptione fructuum, qui sunt merè temporales.

11 *Dubium secundum* est, An suspensio a Pontificalibus, seu ab usu Palij, suspendatur per sequentem appellationem? Panorm. in cap. Ad haec quoniam, num. 1. de appella. putat suspendi, & asserti pro se Hostiensis, in d. cap. Ad haec quoniam, & Innoc. in cap. 1. de sentent. excommunic. lib. 6. & probari potest, quia vt diximus cap. 4. haec suspensio primo & per se, seu directe suspendit ab usu illius apparatus Pontificalis, & consequenter suspendit ab omnibus illis actibus, qui sine huiusmodi apparatu Pontificali fieri non possunt; At verò apparatus iste aliquid temporale esse censetur. Suspensio igitur haec per sequentem appellationem suspenditur quoad hanc temporalitatem; Suspensa autem haec temporalitate consequenter etiam suspenditur suspensio illa consecrativa, nimirum ab actibus ordinis. Mihi videtur valde probabile suspensum a Pontificalibus post appellationem exercendo actus proprios Ponti-

ficus cum omni solemnitate, non effici irregularem, de cuius re latius agemus in sequentibus. Hoc autem Notandum est post factum, vt Episcopum, qui post huiusmodi suspensionem celebrasset non ita facile iudicemus fore irregularem.

12 *Dubium tertium* est, De illis suspensionibus, de quarum materia dubium est; an sit spiritualis vel temporalis; An stante tali dubio appellatio sequens illam suspendere intelligatur, ita vt post illam appellationem celebrare possit. In qua re Innoc. in cap. Ad haec quoniam, de appellat. respondet in dubijs partem tutiorem esse eligendam, id est, quae a celebratione abstinendum. Ceterum haec responsio primo mihi videtur esse consilij tantum, non necessitatis, nam in dubio melior est conditio possidentis. Secundo, puto, vt plurimum ante factum tutius esse vt homo ablinat, post factum autem nunquam iudicarem irregularem, re existente dubia; & quando multum interesset ultio suspensio, si validitas suspensionis; tunc ne ablinendo a celebratione sibi prauidet, putarem absque vilo scrupulo celebrare posse, & aliquando etiam forte debere, maxime si ex eo quod non celebraret, sequeretur graue scandalum.

13 *Dubium quartum* est, An suspensio ab ingressu Ecclesie, & officijs diuinis aliquo casu per appellationem sequentem suspendi possit; Exempli causa, si iudex qui voluit hanc sententiam ipsam ad tempus suspendat; An appellatio interposita, quando sententia manet suspensa per iudicem, ita suspendat ipsam sententiam, vt elapso termino per quem fuerat a iudice suspensa, adhuc suspensa maneat?

Prima sententia est, non posse suspendi per appellationem in hoc casu, sic Laur. Vinc. & Tancered. quos refert glo. in cap. Ad haec quoniam, in verbo interdictum, lib. 6. cap. Dilectus, §. Quia, in verbo suspendendum, de appell. & Calderinus relatus a Panorm. in cap. Ad haec quoniam, num. 4. & in cap. dilectus, num. 22. de appellat. & Innocentius in cap. cum inter, de consuetud. quia etiam sententia sequitur Bald. in licum alijs, C. de cura surios, & in l. col. 2. vers. & circa hoc fuit dubium, C. si a non competendo, & Vgolinus de censur. Eccl. Tab. 1. cap. 9. §. 1. nu. 10. & probant primo ex cap. is cuius fine, de sentent. excomm. lib. 6. vbi absolute dicitur, Suspensionem ab ingressu Ecclesie, & ab officijs diuinis per appellationem sequentem non suspendi. Quod si quis respondeat, Capitulum illud locum habere, quando sententia non est suspensa; Contra. Secundo est, quia illud ca. indifferenter, & simpliciter loquitur, & quamuis censura sit suspensa, quantum ad effectum, quantum tamen ad substantiam manet. Non igitur per appellationem suspendi potest. Tertio, quia iudex suspendens censuram a se latam, non per hoc intendit praetudicare sibi, ergo non suspendit illam in tantum, vt appellatione exinde fieri possit inualida.

Secunda opinio est, afferentium appellationem interpositam infra terminum, in quo censura suspensa est, valde esse. Sic glo. in d. c. Ad haec quoniam, in verbo interdictum, & in cap. Dilectus, in verbo suspendendum, de appellat. quamuis multum intricata, & dubie in hac re procedat, tandem tamen in hac potius sententiam inclinat, citans etiam pro hac quendam Guilhel. Naso, eadem tenet Ioan. de Lignano relatus a Panorm. in d. cap. Ad haec quoniam, num. 5. in questione singulari, quam mouet super hac materia occasione cuiusdam interdicti, quod suspendebatur a iudice, post cuius suspensionem fuit appellatum; quod disputato habetur in eius tractatu de Ecclesiastico interdicto, eandem etiam defendunt Ioan. And. & Card. quos idem Panorm. vbi supra refert, ac sequitur, vbi ait esse communem, & Angelica, in verbo interdictum, §. num. 4. Tabiena, in verbo interdictum, §. 1. Quae sententia satis euidenter colligi videtur ex cap. Dilectus, de appellat. vbi reprehenditur quidam Decanus Alcisiodorensis, qui suspenderat sententiam interdicti a se latam, & parte infra terminum praedictae suspensionis appellante, praedictus Decanus non detulerat appellationem, sed illa non obstante processerat in causa. In toto igitur contextu illius cap. apparet non ob aliam causam praedictum Decanum a Pontifice reprehendi, quam quia appellationem praedictam non detulerat. Supponit ergo, Pontifex appellationem illam fuisse

se validam. Deinde, quia licet appellatio sequens non potest suspendere censuram, quando illa habet effectum coniunctum, quando tamen effectum coniunctum non habet, suspendere potest. Exempli gratia; si aliquis suspensus esset ab ingressu Ecclesiae sub conditione, sine villo dubio antequam adueniat conditio, valide appellare potest, & non alia est ratio, cur hoc possit, nisi quia tunc censura non est coniuncta cum effectu; posteaquam autem conditio aduenit appellare amplius non potest, quia censura habet effectum coniunctum, sed eadem omnino est ratio siue cesset ab initio non habeat effectum coniunctum, siue ex post facto id est, per suspensionem Iudicis, postquam semel habuit effectum. Ergo sicut illa, quae ab initio non habuit effectum coniunctum suspendi poterat, ita & ista, quae ex post facto effectum non coniunctum seu suspensum habet suspendi potest; & consequenter sicut illa appellatio interrupta valida est, & haec similiter valida erit.

Ex quibus constat, quid ad prioris opinionis rationes respondendum sit. Nam d. cap. is cui, loquitur ubi sententia non est suspensa: Quae responsio non tollitur vi argumenti secundi, quando quidem sicut sententia sub conditione lata, interrupta appellatio sic suspenditur, ut ad hunc conditionem non obliget, argu. cap. praeterea, & ibi d. not. de appell. eo quod conditio nihil ponit in esse; arg. l. si quis sub conditione, ff. si quis omis. cau. test. vnde se habet res ac si adhuc sententia lata non esset, ideoque quasi ante sententiam lata appellatio intercesserit sententia reditur nulla, arg. c. per tuas, de sent. excom. in antiq. & c. Soles, eod. tit. lib. 6. ita etiam, & suspensa semel sententia, valide interponitur appellatio ita ut elapso termino suspensionis nulla reddatur; Nec tamen iudex sibi prauidicat, eo quod eam suspendendo semel, voluntarie iuri suo renunciare videtur, dando parti libertatem ut intra terminum praefixum appellet, si id ei, quavis ratione expedire videat.

De Interruptione Suspensionis per iudicis auctoritatem. Cap. X.

SUMMARIUM.

- 1 Suspensionis effectus, sicut & excommunicationis, ad tempus suspendi, & interrumpi potest.
- 2 Censuras ferendi potestas, quamuis iuris diuini sit, quod tamen hos, vel illos effectus censura habeant iuris est humani possitui.
- 3 Interdicti quibusdam festis licite diuinis interesse possunt.
- 4 Papa censuram quamcumque ita suspendere potest, ut eam transgrediens irregularitatem non incurrat.
- 5 Excommunicationis effectus non nisi a Papa suspendi potest.
- 6 Iuris communi omnes, excepto Papa, subiecti sunt.
- 7 Interdictum a se latum Episcopus suspendere potest, ut sic celebrari possit sine peccato.
- 8 Interdictum personale, & suspensio quae illi simillima est suspendi possunt.
- 9 Excommunicatus, necnon interdictus ante penitentiam absolui possunt.
- 10 Interdictum, sicut nec peccatum mortale, aliquem extra Ecclesiam non ponit, sed id solum facit excommunicatio.
- 11 Censura Ecclesiastica ad nutum & voluntatem ferentis ligat.
- 12 Suspectio seu interruptio censurae, an censuram ipsam secundum substantiam, an vero secundum effectum tollat.
- 13 Censurae substantia per interruptionem non tollitur, sed solum effectus eius ad tempus suspenditur.
- 14 Censura tunc habet quod per appellationem omnem suspensionem possit, sicut per iudicis auctoritatem potest.

15 Appellatio ex sua natura censuras omnes suspendere possit nisi Ecclesia aliter statuisset.

VT autem res tota manifestior reddatur, dubia quaedam examinanda sunt. Quorum

1 *Primum est*, An censura per Iudicis auctoritatem suspendi, seu ad tempus interrumpi possit: ita ut illa non obstante licite intra illud tempus celebretur? In qua re aliqua certa sunt, aliqua vero incerta.

Primo quidem certum est effectus censurae suspendi posse, ut de excommunicatione habetur in ca. Quoniam multos i. quest. 3. & in cap. cum in dubijs, & in cap. cum voluntate & in ca. responsio, de sentent. excommunic. in antiq. & in cap. solet, eod. lib. 6. ubi nobis cum excommunicato versari aliquando permittitur, quamuis excommunicatio vi sua id prohibeat, & de interdicto idem colligitur ex c. Quod in te, de penit. & remiss. & in cap. Non est vobis, de spons. & in cap. per mittimus, de sent. excommunic. in antiq. & in cap. his, de sentent. excommunic. lib. 6. ubi licet tempore interdicti diuina fieri, & ministrari prohibentur ex causa tamen quaedam permittuntur fieri; & ratio est, quia censurae omnes quoad suos modos, & effectus iuris possitui. Quamuis enim potestas ferendi censuras iuris diuini sit, quod tamen aut per excommunicationem quis communicatione Sacramentorum, & hominum priuetur; aut per suspensionem a functionibus Ecclesiae arceatur; aut per interdictum a Diuinis repellatur, iuris positum est; ut de excommunicatione tradit Sorus 4. distinc. 22. quest. 1. artic. 1. versic. Ex his autem. Ius autem posituum ab habente potestatem tolli, aut mutari potest, aut etiam suspendi, ut ex dictis constat, dum cum excommunicatus ex causa versari liceat, aut eam interdictis, & suspensis, (dummodò denunciat non sint) in Sacramentorum, & diuinorum vsu participare concessum sit, argum. Extrat.

Ad cuiusmodi scandala, immo etiam si denunciati essent, in necessitate Sacramentum baptismi, & etiam penitentiae ab ipsis sumere non prohibentur, ut communis DD. opinio testatur, & colligitur ex Conc. Trid. sess. 14. c. 7. de casuum referuat.

3 *Secundo* certum est, effectum censurae suspendi posse etiam respectu habito ad eum qui censura irretitus est; est enim excommunicato permittitur, ut se teneatur, si oppugnetur, capit. cum inter, & cap. sine, de except. in antiq. & in cap. r. de script. lib. 6. id quod non solum in profanis verum est, sed etiam in diuinis manifestum est ex cap. Alma mater, de sentent. excommunic. lib. 6. ubi interdictis ipsis permittitur est quibusdam festis, ut licite diuinis interesse possint.

4 *Tertio* certum etiam est, Summum Pontificem suspendere posse censuram quamcumque ad eum modum, ut ipsis sine villo irregularitatis, aut alterius poenae metu, Sacramenta sumere, aut ministrare liceat. Ratio est, quia tamen censura quoad hos effectus iuris possitui est, ex Panorm. in c. si vere, de sent. excom. quam etiam ipsa inter irregularitas, argum. capit. is, qui de sentent. excommunic. lib. 6. omnis enim irregularitas a iure positio est; & consequenter a summo Pontifice, qui iuri communi praest, argum. capit. proposuit, de concess. praeb. tolli, aut suspendi potest omnis huiusmodi effectus; ut probatur argum. eorum quae habentur in procm. Decret. in antiq. & lib. 6. & in capit. final. de Constitut. & latius traditur ab Innocent. in capit. Ad monasterium, de Regular. & Panormitan. in capit. Nonnulli, numer. 1. de sentent. excommunic. & Felin. in ca. 1. nume. 11. de Constitut. & a glos. in Clem. unica, in verbo, pro infectis, de immunit. Eccles. & a glos. in capit. Ad haec quonia, in verbo, interdictum, de appell. ubi ait Papam permittere posse in Ecclesia interdicta speciatim, ut diuina licite celebrentur.

5 *Quarto*, ex communiore sententia, excommunicationis censura suspendi non potest ab alio inferiori iudice, ut notat Decius in ea. Ad haec quonia, numer. 5. de appell. & facit quod tradit glos. in c. presenti, in verbo, declaramus, de sent. excommunic. lib. 6. ubi ait excommunicationem non

posse suspendi scilicet ab inferiori iudice, & Angelica, in verbo, excommunicatio, 2. nu. 5. Tabiena, verbo, excom. 2. nu. 9. vers. Nonno, vbi ait, excommunicacionem aut totaliter tolli, aut totaliter ligare, ita vt reuocet in aliam numero, non specie, qui absolutus cum reincidentia fuit, ex eo scilicet, quia non se presentat, vel quia non satisfact, vel quia non se preparat, vt lib. 2. de excommun. capit. 15. latius expositum est.

6 De interdicto autem, & suspensione dissentio est inter auctores, solet autem tractari hac quaestio a DD. de interdicto, quia vero ijdem DD. existimant suspensionem in hac re similem esse interdicto, ideo breuiter eam hic examinare oportet. Et quidem Calderinus, & Ioan. de Lignano in praedicta disputatione vt refert Panorm. in capit. Ad hac quoniam, num. 5. de appell. Interdictum per Episcopum suspendi non posse docuerunt, ea ratione ducti, quod effectus interdicti ab interdicto separari non possit, hoc est, actus primus, id est, sententia, seu vinculum, a secundo actus id est ab effectu separari non potest, quandoquidem censura ista secum trahunt executionem, & consequenter remouere non potest effectus remanente substantia seu quod idem est, sententia ipsa eandem etiam opinionem sequitur Vgol. de censur. Eccl. Tab. 1. cap. 9. §. 1. nume. 9. hac ratione motus, quod tam effectus suspensionis, seu interdicti, quam ipsamet suspensio seu interdictum, quoad modos iuris positiui sunt, ex Panorm. in cap. si vere, de sentent. excomm. num. 8. cui iuri subiiciuntur alij omnes excepto Papa, & ideo in eis dispensare, aut effectum eorum suspendere nequeunt.

7 Alij tamen, vt glos. in cap. Ad hac quoniam, in verbo, interdictum, & in cap. Dilectis filijs. §. Quia vero, in verbo, suspendendum, & ibidem Panorm. & Decius, & Card. & Ioan. Andr. vt refert Panorm. in d. cap. Ad hac quoniam, numer. 4. & in d. ca. dilectis, num. 2. 2. & Butr. & Imola, relati a Decio, in cit. cap. Ad hac, nume. 5. Angelica verb. interdictum, §. nu. 3. Tabiena verb. interdictum, 1. §. 1. Nauar. in Man. cap. 27. num. 165. & num. 183. Couar. in cap. Alma mater, par. 2. §. 2. num. 4. de sentent. excomm. lib. 6. Henriquez lib. 13. c. 47. §. 1. & Sotus 4. dist. 22. qu. 3. art. 1. Concl. 3. vers. Atqui illud docent, Episcopum interdictum a se latum suspendere posse, vt sic celebrari possit sine peccato; quia sicut potest illud in torum tollere, arg. iudicij soluitur, ff. de iudic. ita a fortiori potest illius effectum durante sententia interdicti suspendere; vt Ioan. Andr. argumentatur. Quorum opinio mihi magis placet, existima enim tum a iure tum a iudice interdictum si quod suspendi posse; Quod euidenter colligi videretur ex cap. Dilectis, de appell. vt recte Pan. ibi. ponderauit, siquidem Decanus ille qui suspenderat interdictum a se latum, non reprehenditur a Pontifice in hoc, sed solum in eo quod non detulerit appellationi interpositae post talem suspensionem. Ex quo textu duo inferuntur, vnum est, non male fecisse suspendendo interdictum, quia ob hoc non reprehenditur; Alterum est, praedictam suspensionem, vere suspendere effectum ipsius interdicti, ita vt appellatio consecuta vim suam habeat, vt teneat sententiam in suspensio. Deinde id probatur ex cap. Alma mater, de sentent. excomm. lib. 6. vbi interdictum generale loci in quatuor anni festiuitatibus suspenditur, vt latius dicemus in materia interdicti; potest igitur sententia hac suspendi. Et demique hoc ipsum ex communi praxi Ecclesiae confirmari videtur; videmus enim saepe censuras istas suspendi a praelatis, vt patet de suspensione interdicti per Decanum Altissiodorensium in d. cap. Dilectis, de appell. Item de illa suspensione facta Bononia, tempore Ioannis de Lignano vbi supra, ex quibus constat sententiam interdicti etiam in aliquo casu suspendi posse. Idem etiam tenet expresse Hostiensis relatus a Ioan. de Lignano, vbi supra, de sententia suspensionis, & alij omnes superius allati. Nec valent quae in contrarium afferuntur, falsum enim est effectum a sententia separari non posse, cum id ex oium consensu auctoritate summi Pontificis fieri possit, quandoquidem censura oes, eaque effectus a iure positiuo humano proficiscitur, et quod inferior res et id facere possunt, & experientia testatur, & ex multorum DD. sententia, & ex ipso iure in d. ca. Dilectis, colligitur,

8 Dubium secundum est, An interdictum personale suspendi possit, & hoc magis ad rem facit, quia interdictum personale est magis affine suspensioni, de qua tractatur. In quo respondet cum distinctione, si quis enim est personaliter interdictus propter propriam culpam, tunc, inquit, interdictum hoc per suspensionem non potest suspendi; si autem sit interdictus propter culpam alienam, tunc interdictum hoc suspendi posse putat, quod idem docuit in ca. vi. priuileg. de priuilegijs lino. affirmat. Quod probatur quia interdictus ob culpam propriam, ex quo non penitet est extra Ecclesiam, non potest igitur hoc interdictum suspendi, quia per hanc suspensionem esset intra Ecclesiam & sic simul esset intra, & extra Ecclesiam.

Hic tamen non obstantibus, existimo dicendum simpliciter, omne interdictum personale suspendi posse; & consequenter suspensionem, quae est simillima interdicto personali, suspendi etiam posse. Id quod Hostiensis ea ratione probat, quia iudex potest simpliciter tollere in totum interdictum personale etiam latum propter culpam ipsius interdicti, vnde a fortiori ipsum ad tempus suspendere valet. Deinde non valet fundamentum Panorm. Nam primo supponit hanc interdictum non penituisse, & ideo eius censura non posse suspendi, quia non penituit quod est falsum; nam potest penituisse. Secundo, excommunicatus potest absolui ante penitentiam, ergo & interdictus, ergo a fortiori interdictum ad tempus suspendi potest, & hoc etiam personale interdictum sit, & latum ob culpam propriam, in qua permanet; multa enim accidere possunt, quae iustissime valeant iudicem inducere ad suspensionem itam temporariam constituendam potius, quam simplicem eius relaxationem, vel obseruationem. Tertio, falsum est etiam quod ait Panorm. interdictum antequam penitiret, esse extra Ecclesiam; quandoquidem nec peccatum mortale ponit hominem extra Ecclesiam, nec sententia interdicti, solum enim excommunicatio hominem extra Ecclesiam ponit; Non ergo sequitur suspensio ad tempus interdicto & homine in crimine, aut contumacia obquam est interdictus, permanente eundem esse simul intra, & extra Ecclesiam. Quod igitur interdictum personale suspendi possit & ex dictis constat, & expresse docent Sotus 4. distinct. 22. quaest. 3. artic. 1. Concl. 3. vers. Atqui illud, & Syluest. verbo, interdictum, 3. §. 8. vers. 3. Tabiena, verb. interdictum, 3. vers. Secundo, & vers. Tertio, Angelica, verbo, interdictum, §. numer. 3. Nauar. in Manual. capit. 27. nume. 165. vers. Secundo, quod excommunicatio, & numer. 183. vers. Decimo sexto Couar. in cap. alma mater, par. 2. §. 2. numer. 4. de sentent. excomm. lib. 6. vbi ex professo celebrandi tempore interdicti personale ob culpam propriam latum, manente interdicto in contumacia; ab Episcopo ad tempus suspendi posse, & etiam permittere posse, vt sic interdictum a se celebrare possit officium diuinum sine nota irregularitatis, dummodo talem permissionem concedat ex causa, & ad tempus, ne videatur priuilegium dare aduersus ius commune celebrandi tempore interdicti. & Henriquez etiam hanc nostram sententiam defendit lib. 13. de excomm. & interdicto, c. 47. §. 1. & colligitur ex glos. in cap. praefato, in verb. declaramus, in fine, de sen. excomm. lib. 6. & a fortiori suspendi potest interdictum latum in locum, ne interrim celebrans iudicetur irregularis, quod intelligo etiam ad tempus, ab eo, qui id tulit, id quod receptum esse docet Couar. vbi supra, cum glo. Ioan. Andr. Antonini, Cardin. Imola Franc. & Decio in ca. Ad hac quoniam, de appell. Quorum omnium haec ratio est; quia Censura Ecclesiastica ligat ad nutum & voluntatem Iudicis eam ferentis, cap. veniens, 2. de testib. & c. significasti, de eo, qui dux. in matrimon. & facit c. Dilectis, §. Quia vero, de appellat.

12 Dubium tertium est, An per istam suspensionem, seu interruptionem censura tollatur ad tempus ipsa censura secundum substantiam, an solum secundum effectum? Omnis disputationibus DD. existimo duo haec probabiliter dici posse:

Primum est, ex Ioan. de Lignano vbi supra, & fauere Tabiena, in verbo, interdictum, 1. §. 1. valde probabiliter esse ipsam

De Violatione Suspensionis.
Cap. XI.

SUMMARY.

- 1 Suspensionis censura duobus præcipue modis violari potest, & quinam illi sint.
- 2 Communicare cum suspensio ab officijs diuinis licet, sicut cum excommunicatis, quousque denunciati sint.
- 3 Parochiani a suis parochis suspensis, aut personaliter denunciatis, quousque denunciati sunt, Sacramenta petere possunt, nec parochus ministrando ea in hoc casu peccat aut irregularis est.
- 4 Communicans cum suspensio denunciato in actibus humanis, ad summum veniale tantum peccatum committit.
- 5 Communicans cum suspensio denunciato in actibus sacris, & in illis, a quibus est suspensus, mortaliter peccat.
- 6 Communicans cum suspensio denunciato, etiam in diuinis, censuram aliquam suspensionis minoris non incurrit.
- 7 Missam audiens a suspensio denunciato, secluso scandalo, non peccat, si illum ad celebrandum non induxerit.
- 8 Violans sententiam suspensionis per exercitiū actus, a quo quis suspensus est, mortaliter peccat.
- 9 Suspensus a minoribus, quamuis actum eius, a quo suspensus est, exerceat solemniter, non peccat mortaliter ex genere suo.
- 10 Indecentia maior est actum ordinis superioris, quam inferioris, in suspensione exercere.
- 11 Violans scienter suspensionem ab ordine, vel officio, deponendus est in perpetuum.
- 12 Violans suspensionem ignoranter, an, & quando penam mereatur.
- 13 Ignorantia quænam censetur in totum, vel in parte a peccato excusare.
- 14 Violans scienter suspensionem excommunicari debet.
- 15 Suspensus actum aliquem exercens, qui ad potestatem solius ordinis spectat, actum illū valide exercet, & quænam huius ratio sit.
- 16 Violans suspensionem in multis casibus irregularis efficitur.

ET quoniam suspensionis censura, sicut & alia, duobus modis violari potest, vno modo ab ipso met suspensio per exercitiū actus illius, a quo est suspensus; Alio modo ab eo qui non est suspensus per communicationem seu participationem cum suspensio, in eo actu, a quo erat suspensus, idē de vtriusque breuiter dicendum est.

1 Et primo quidem de hoc posteriori agendum est, de quo non est magna difficultas: Quamuis enim tam de Clerico suspensio ab officijs diuinis, quam etiam de suspensio a Sacramentorum administratione, & de personaliter interdicto, Concilium Constantiense & iura non satis explicitent, an liceat cum huiusmodi participare in Sacris & Sacramentis quando denunciati publice & nominatim non sint; quia tamen hoc scitu necessarium est, & aliqua ratione ex eodem Concilio colligitur, & magis explicatur in Concil. Basili. & Lateran. sub Leone X. Sess. 11. dum dicitur, *Præterea cuiuscunque censura aut sententia a iure, vel ab homine & existimo certum, quicquid olim iure antiquo, etiam occulte suspensio in Sacramentis vitandi erant nunc tamen iure nouo licite cum eis participare nos posse sicut etiam cum excommunicatis non denunciatis, cum in his eadem omnino militet ratio, ad vitandum nimirum scandala, & pericula multa, & vt hac ratione timoratis conscientijs subueniatur.*

2 A parocho igitur suspensio, aut personaliter interdicto, si denū

Dd 2 ciatu

ipsam substantiam censuræ tolli ad tempus, ad eum modum, quo tollitur sententia excommunicationis quando abfoluitur cum reincidentia, seu quando quis abfoluitur in articulo mortis a simplici confessorio cum obligatione presentandi se superiori; per talem enim abfoluionem vere tollitur censura, quæ tamen eadem specie redit, si homo non se presentet superiori, quando commodè potest, vel non faciat illud, quod ei iniunctum est, quando abfoluitur cum reincidentia.

Contra hoc tamen dictum obijci potest, quia sequetur durante suspensione censuræ hominem non posse simpliciter abfolui ab ista censura, eo quod censura tunc non est. *Cui Respondetur* primo, Non esse inconueniens aliquod, si dicamus, hunc, durante suspensione censuræ, non posse simpliciter abfolui. Secundo, Dicit potest, ipsum verè abfolui posse, sicut abfolutus cum reincidentia, antequam reincidenti datur, potest simpliciter abfolui; & hoc casu ista abfolutio, hoc operatur vt censura quæ post istud tempus debebat redire, non redeat, & vt homo qui erat liber solum ad tempus, maneat perpetuo liber ab huiusmodi Censura.

13 Alterum est, Aequè probabile, & fortè probabilius esse, non tolli substantiam censuræ, sed solum effectum eius ad tempus suspendi. Sic Innoc. in cap. cum inter de Consuetud. Panor. in cap. Ad hæc quoniam, num. 5. & in cap. Dilectis, numer. 22. de appell. & Ioan. Andr. & alij ab eo relati. Couar. in cap. alma mater, par. 2. §. 2. num. 4. de sent. excomm. lib. 6. & pro hac re faciunt quæ traduntur in eum & plantare, §. Quod si templarij, de priuileg. & ff. de precarijs, l. sed si manente, & ff. de peculio, l. peculium, §. si ero.

Contra hanc tamen sententiam duo obijci possunt.

Primo, hoc videri contra naturam ipsius censuræ, de intransita enim ratione censuræ est, vt trahat secum executionem vnde habet vt neque per sequentem appellationem suspendatur. Igitur poterit manente censura suspendi executio.

Secundo, Quia maior est vis appellationis in suspendendo effectum sententiæ, quam potestas iudicantis post latam sententiam, vt patet, quia appellatio suspendit infamiam secutam ex sententia, vt l. furti, ff. de his qui notant. infam. quam tamen infamiam Iudex suspendere non potest quin sequatur condemnatum de furto, l. Non potest, ff. de furt. sed appellatio suspendere non potest effectum sententiæ censuræ, ergo minus ipse Iudex, hoc enim non dependet a potestate sua, sed ex iuris dispositione. Quod argumentum dubium fecit Panor. mitatum in d. cap. Ad hæc quoniam, num. 5. de appellat. quamuis postea in cap. dilectis, num. 22. tit. eodem expressè hanc nostrā assertionem defendit, & facile solui possunt quæ in contrarium allata sunt.

14 Ad primum enim respondetur, Non esse de intrinseca ratione censuræ, vt secum trahat executionem, nec esse de ratione censuræ, vt per appellationem non suspendatur, sed hoc totum ex iuris dispositione prouenit: Vnde, si iura non prohibuissent, appellatio suspenderet omnem Censuram. Constituerunt autem iura censuras non suspendi per appellationem, & suspendi per Iudicis Auctoritatem, vt hac ratione homines, censuras & Iudices Ecclesiasticos magni facerent, & magis timerent.

15 Ad secundum etiam facilis est responsio: nam dici potest, appellacionem ex sua natura posse suspendere censuras, nisi Ecclesia aliter statuisset. Deinde esto, appellatio in ordine ad aliquos effectus plus possit, quam potestas iudicis, vt in exemplo allato de infamia sequente damnatum de furto; in Suspensione tamen effectus censuræ, plus potest Iudex, quam appellatio, vt constat; Quia antequam censura sit suspensa per iudicem appellatio non potest legitime interponi, & si interponatur, nullum habet effectum postquam autem censura per Iudicem suspensa sit, tunc valde interponi poterit appellatio. Suspendio igitur Iudicis vim, & robur dat appellacioni, & consequenter plus poterit Iudex, quam appellatio.

ciatus publicè & nominatim non fit, licitè ſubditus petere poteſt, vt ſolemniter etiam ſepeliat defunctum, & vt ei Sacramenta miniſtret; nec parochus ſi rogatus, & inductus peccat, nec irregularis efficitur; & valet abſolutio peccatorum à ſic ſuſpenſo impenſa, ex Henriquez lib. 13. de excomm. cap. 5. §. 5. & cap. 33. §. 3. & Tolet. lib. 1. inſtr. Sacerd. cap. 14. verſ. Tertius, quicquid Sorus in 4. diſt. 1. quaest. 5. art. 6. Concluſ. 8. & diſt. 18. q. 3. art. 3. Concluſ. 1. in fine, contrarium inſinuare videatur, exiſtimans Concilium Conſtant. nihil indulſiſſe pro ſuſpenſis, ſed tantum pro excommunicatis, quod tamen falſum eſt, vt ex dictis conſtat.

4 *Sin* autem ſic ſuſpenſus denunciatus ſit, tunc quidem ſi quis cum eo in actibus humanis participet, aut non peccat, vt notat Henriquez vbi ſupra, lib. 13. cap. 5. §. 5. aut ad ſummum veniale tantum peccatum committit iuxta ea, quæ tradunt Martin. Ledefm. 2. 4. quaest. 26. art. 2. in tract. de ſuſpenſione in fine, & Nauar. in Manual. cap. 27. num. 163. verſ. Nono inferitur Alphonſus Vivaldus in Candelabro ſuo aureo, titu. de ſuſpenſ. num. 170. & Coſmus Philiarthus de officio Sacerdotis par. 1. lib. 4. cap. 1. Toletus vbi ſupra. Et ratio eſt; quia etiam participatio cum excommunicato in actibus humanis communiter ſolum veniale eſt, & ideo multo minus mortale erit cum ſuſpenſo in iſtis participare.

5 *Qui* vero ſic ſuſpenſum in actibus Sacris, & in illis, à quibus eſt ſuſpenſus non vitat, communiter & ex genere ſuo mortaliter peccat, vt Ledef. Nauar. Alphonſus Vivaldus, Coſmus Philiarthus, Toletus, & Henriquez vbi ſupra teſtantur. Ratio eſt; quia per hanc communicationem notabilis iniuria irrogatur non ſolum ipſi cenſuræ, & Iudici, à quo eſt lata, ſed etiam ipſi actui ſacro & diuino. Et patet à ſimili; Siquidem cum excommunicato in Sacris participans mortaliter peccat; ergo etiam cum ſuſpenſo; quantum enim ad hoc, non multum differt excommunicatus à ſuſpenſo; ſic tamen cum illo in diuinis illicitè participans non incurrit cenſuram ullam ſuſpenſionis minoris, aut participantis in crimine, vt Henriquez lib. 13. de excommunic. cap. 5. §. 5. & cap. 33. §. 3. notauit, quia hoc nullo iure exprimitur, nec datur villa ſuſpenſio minor, quæ participans incurrit, vt diximus cap. 1. in fine. Quæ omnia vera eſſe docet Toletus, & Henriquez quando quis induxit ſic ſuſpenſum ad officij diuini celebrationem aut ab eo recipit Sacramenta, quæ ſuſpenſus erat Sacerdos ab officijs diuinis, aut à Sacramentorum adminiſtratione; ſiquidem, qui ſecluſo ſcandalo à ſuſpenſo ſic denunciato Miſſam audit, aut ſimul cum illo intereſt Miſſæ, & alijs diuinis officijs, non videtur peccare, ſi illum nullo modo induxit, quia inquit nullum de hac re extat iuris præceptum, quo cum eo participare prohibetur. De illo autem, qui participaret cum ſuſpenſo in exercitio actuum minorum ordinum, vtrumne mortaliter, an venialiter peccet, ex his manifeſtum erit, quæ paulò inferius dicemus, vbi, an ipſemet ſuſpenſus mortaliter, vel venialiter peccet, examinabitur.

8 *De violatione* autem prioris, qua ipſemet ſuſpenſus ſuam ſuſpenſionem tranſgreditur, hæc quinque breuiter dicenda ſunt.

Primum eſt, Qui violat ſuſpenſionem per exercitium actus, à quo quis ſuſpenſus eſt, peccat mortaliter ex genere ſuo, arg. cap. 2. de maior. & obed. Ledefm. 2. 4. quaest. 26. art. 2. in tract. de ſuſpenſione in principio, Nau. in Man. cap. 27. num. 163. verſ. Octauo dico, Henriquez lib. 13. de excommunic. & ſuſpenſ. cap. 33. §. 1. Tolet. lib. 1. Inſtr. Sacerd. cap. 14. & Ratio eſt; quia violat præceptum Iudicis, & Eccleſiæ in re graui. Et quia maximum malum in Eccleſia Dei eſſet, ſi homines cenſuras Eccleſiæ violare aſſueſcerent. Quod tamen ex eodem Henriquez limitandum eſt de denunciatis de ſuſpenſione; vt enim diximus, parochus non denunciatus de ſuſpenſione, inductus, & iure compulſus ab ouibus ſuis, dum Sacramenta in fauorem ſubditorum miniſtrat, nec peccat, nec irregularitatem vllam incurrit.

9 *Addi* autem * Nauar. vbi ſupra, etiam ſuſpenſum ab aliquo ordinum minorum peccare mortaliter, ſi exerceat

actum à quo ſuſpenſus eſt, id quod probat ex ca. 1. de ſen. excomm. lib. 6. & cap. 1. de ſen. & re iudic. lib. 6. ſubditum. men hoc intelligendum eſſe, ſi hic actus exerceatur ſolemniter, & tanquam ex officio. Si enim exerceatur tanquam à laico non erit peccatum mortale id quod locum habet nõ ſolum in exercitio actuum ordinum minorum, ſed etiam in ipſo exercitio caſtandi Epistolam. Ceterum valde dubito, an vnquam ſuſpenſus à minoribus, & exercens actus, à quibus eſt ſuſpenſus, etiam ſolemniter peccet mortaliter. Ratio autem, quæ me mouet, & dubium reddit, hæc eſt; Quia nullus eſt actus ordinum minorum, qui non ſoleat frequenter per laicos exerceri, etiam cum omni ſolemnitate. Vnde tunc ſolum peccatum mortale eſſe iudicarem, ſi in aliqua Eccleſia conſuetudo eſſet, vt exercitia minorum ordinum non niſi à Clericis, vel cum aliqua ſolemnitate, ſcilicet cum ſuperpelliceo, vel alia ſolemnitate exercerentur, tunc enim Clericus horum ordinum actus, cum huiusmodi ſolemnitate exercens, mortaliter peccaret. Quibus addo, non ſolum eſſe peccatum mortale exercitium ordinis à quo quis formaliter, & directè ſuſpenſus eſt, ſed etiam à quo eſt ſuſpenſus conſequenter ad eum modum, quo cap. 3. in prima Regula, & cap. 4. in ſexto, & octauo modo ſuſpendendi diximus, & Ratio eſt; quia maior indecentia eſt huiusmodi celebrare in ordine ſuperiori, quàm in inferiori. Illud tamen aduertendum eſt, quod licet hoc ex genere ſuo peccatum mortale ſit, poteſt tamen aliquando eſſe veniale, ſicut contingit in omni alio peccato mortali ex genere; maximè autem hoc veniale eſſe poteſt, & imperfectione actus, vt conſtat.

11 *Secundum eſt*, Scilicet inter violans ſuſpenſionem ab officio, vel officio, præſertim celebrando, in perpetuum ab officio, & beneficio deponendus eſt, arg. vt Clericum, de vita & honeſt. Cleric. & c. Clerici & c. latores, de Cler. excomm. miniſtr. & DD. ibi. Id quod maximè locum habet in eo, qui celebrat, ex cap. latores, & ibi gloſ. in verb. Deponas, & Panor. ibidem num. 1. de Cler. excomm. miniſtr. quia hæc grauiffima eſt omnium ſuſpenſionum, propter actus celebrandi dignitatem: Vnde eſt maximè omnium ſcandalofa; & quamvis per accidens occulta eſſet, & conſequenter non ita grauis, adhuc tamen valde grauis eſt, & ſtatim, ac ſciretur, graue ſcandalum excitaret. In violatione autem aliarum ſuſpenſionum, quamvis ſapere poſſit, & debeat eadem poenâ inſurgere, non nunquam tamen mitius agi poſſet. Addidi autem, ſcienter violans, quia ſi quis ignorantèr ignorantia inuincibili eam violaret, non mereretur hanc poenâ, ex gloſ. in ſc. ad additionem c. Clericorum, in verb. deponatur, de vita & honeſt. Cleric. & cap. Apoſtolicæ, de Cleric. excomm. miniſtr. ſi autem ignorantia culpabilis eſſet, non tamen vſque adeo crassa & affectata, vt ſcientiæ æquiualeat, tunc quidem mitius cum eo agendum erit, iuxta moderationem d. cap. Apoſtolicæ, iuncta gloſ. ibidem, in verb. probabilis.

13 *Quod* ſi quæras, quam ſit iſta ignorantia quæ in totum, vel in parte excuſat? Reſpondeo ſatis eſt, ſi inuincibiliter ignoraret ſe ſuſpenſum eſſe, ſive ignorantia iuris, ſive facti ignorantia ſit: ſi vero ſe ſuſpenſum ſciat, quamvis inuincibiliter ignoraret ſe & ſuſpenſum quemcumque genere peccare celebrando, aut etiam putaret ſe licite celebrare poſſe; hæc tamen ignorantia non excuſaret, quia diſtincte poteſt eſſe inuincibilis; ex eo enim ipſo, quod ſe ſuſpenſum nouerit, ad quid teneatur vt talis ſuſpenſionem ſcite teneatur, quandoquidem id facile ſcite poterit.

A D D I T I O.

* Adde, Verum non diſcederem in praxi ab opinione Nauari; neque obſtat, quod euſmodi mentia Ordinum Minorum ſoleant communiter etiam per laicos exerceri, quia hæc non tollit inobedientiam in re graui, quam ſe ſuſpenſus exhibet erga ſuperiorem eccleſiam, & ſic non exiit culpa peccati mortalis.

14 *Tertium est*, Scilicet violans suspensionem excommunicandus est, ut colligitur ex ca. 2. de Cler. excom. ministr. id quod locum habet, si per contemptum & superbiam suspensionem violat, ut in d. cap. 2. expresse habetur: ex eo autem quod scilicet quis & aduertenter eam violat, certe excusare se nequit, quin eam per superbiam, & contemptum violat.

15 *Quartum est*, Suspendus actum aliquem exercens, qui ad potestatem solius ordinis spectat, actum illum valide exercet, ut si ministrat Sacramentum etiam ordinis, aut Missam celebrat: quia Papa hæc impedire non potest, quominus facta valeant eo quod ratione Characteris indelebilibus fiant ex Henriquez lib. 1. 3. de excommunic. & susp. ca. 33. §. 1. post Palud. in 4. d. 18. qu. 7. artic. 3. Conclus. 6. & Conclus. 9. ubi ait, Episcopum, qui iure suo confirmat, vel ordinat, a minorum ordinum collatione suspensum, nihilominus confirmando & ordinando verum characterem imprimere: Addidit autem hoc verum esse in eo, qui hæc facit *suo suo*; si enim Papa committat Abbati confirmare & conferre ordines minores, & postea eum ab utroque suspendat, talis, inquit, ordinando vel confirmando nullum characterem confert; immo nihil agit plusquam delegatus a delegante suspensus, qui excommunicatio nihil agit, Male tamen addit Conclus. 5. & Conclus. 9. Episcopum a Papa suspensum a collatione primæ tonsuræ, eam conferendo nihil agere. Ceterum denunciatus de suspensione ab administratione Sacramentorum, si a peccatis mortalibus absoluit, non valet absolutio: quia præter potestatem ordinis Sacerdotalis, requiritur Iurisdictio, ut optime tradit Henriquez lib. 1. 3. cap. 5. §. 5. & cap. 33. §. 1. & §. 2. ubi addit non fuisse, ut nominatim denunciatus sit, si toleratus sit publico errore vulgus id enim conceditur in fauorem aliorum, qui cum sic suspensio participant.

16 *Quintum est*, violans suspensionem in multis casibus irregularis efficitur, ut latius infra dicitur. Prius tamen referendæ sunt suspensiones, quæ in iure communi latæ sunt, quas omnes ad tria capita reducam. Primò enim afferam suspensiones omnes quæ in iure contra Episcopos, & alios prelatos maiores latæ sunt. Secundo eas adducimus, quæ contra Iudices Ecclesiasticos, contra Capitula, & Collegia, necnon contra Religiosos feruntur. Tertio denique suspensiones contra simplices Clericos latas exponemus.

De Suspensionibus contra Episcopos, & Prælatos Maiores in iure relatis. Cap. XII.

S Y M M A R I U M.

- 1 Episcopi, & Prælati maiores suspensionem, aut interdictum virtute cuiuscunque constitutionis, mandati, vel sententiæ non incurrunt, nisi specialiter exprimentur.
- 2 Officium Episcoporum, & superiorum, aliorum officij communi, & generalius est.
- 3 Officium Episcoporum in quibus præcipue consistat.
- 4 Cardinales suspensionem non incurrunt, nisi eorum specialiter mentio fiat.
- 5 Cardinales etiam non Episcopi, Pontificale officium in Ecclesijs suis Titularibus exercent.
- 6 Episcopi, ut suspensionem, vel interdictum incurrant, satis est quod feratur suspensio propter aliquid, quod Episcoporum proprium est, quamvis eorum mentio non fiat per hoc [Episcopi] nomen.
- 7 Episcopos confirmare, & consecrare, ad inferiores Episcopos non pertinet.
- 8 Episcopi, & ipsorum superiores excommunicationem a iure, vel ab homine latam incurrunt, etiamsi eorum mentio specialiter non fiat.

9 Fratres ordinis Prædicatorum ad Episcopatum promoti, & munus consecrationis, priusquam liberos ordini resignent, recipientes, a ministerio Pontificalium eo ipso suspensi sunt.

10 Archiepiscopi, quorum consecratio ab omnibus suffraganeis non est facta, an ab executione officij suspensi sunt.

11 Episcopi olim sine consensu & præsentia Episcoporum Provincialium, & Metropolitanorum consecrati, ab officio episcopali suspendebantur.

12 Episcopi, & superiores prælati cognitioni negotiorum & causis electionum Episcopatum se introuitentes, quando, & quomodo suspensi sunt.

13 Ordinans clericum alienum sine literis dimissorijs ordinarij, a collatione ordinum per annum est suspensus.

14 Ordinans in aliena diecesi sine licentia ordinarij loci ab exercitio Pontificalium per annum suspensus est.

15 Ordinans in aliena diecesi de licentia ordinarij loci personas eidem ordinario non subiectas per annum ab exercitio Pontificalium suspenditur.

16 Episcopi titulares in loco exempto degentes ordinantes, etiam prima tonsuræ, sine licentia ordinarij loci, per annum a Pontificalium exercitio suspensi sunt.

17 Ordinans Sacerdotem indignum a collatione ordinis suspensus est.

18 Episcopus, aut alius infans, vel illiteratus, aut alterius dignitatis homini primam tonsuram, sine licentia, per annum a collatione clericalis tonsuræ suspensus est.

19 Ordinans aliquem eodem die, vel duobus continuatio ieiunio, duobus ordinibus sacris, ab amborum collatione, ad arbitrium Papæ suspensus est.

20 Ordinans solemniter penitentem, vel bigamum, a celebratione per annum suspensus est.

21 Ordinans religiosum non professum, suspensus est per annum a collatione ordinum illorum, quos contulit.

22 Ordinans aliquem accepto ab eo iuramento, vel promissione, quod ab eo super provisione non molestabitur, a collatione ordinum per triennium est suspensus.

23 Ordinans inuitum, a celebratione Missæ per annum est suspensus.

24 Ordinans Monachum sine proprii Abbatis licentia ab aliorum Episcoporum communione alienus est, seu ipso iure suspensus.

25 Bulla Sixti V. noua circa clericorum ordinationem, quæ, & quot in se contineat.

26 Bulla noua Sixti V. solum de erroribus, & delictis post eiusdem promulgationem in collatione ordinum commissis intelligenda.

27 Episcopus Italus, tam Italum, quam Ultramontanum sine literis dimissorijs ordinarij ordinans, suspensus est.

28 Episcopi neque cum promotis per saltum, nec quo ad temporum interstitia hodie dispensare possunt.

29 Episcopus aliquem minus habilem, aut defectum habentem, post adhibitam debitam diligentiam ordinans, penas per Bullam Sixti V. irregularitas non incurrunt.

30 Ordinans alienum sine dimissorijs proprii ordinarij, & a collatione primæ tonsuræ, & ab executione omnium munerum Pontificalium, eo ipso suspensus est, & ab ingressu Ecclesiæ interdictus.

31 Episcopus ex prædicta Bulla transgressione suspensionem incurrunt, si postea temere se in prohibitis ingerat, a regimine ecclesiæ, & fructuum beneficiorum perceptione suspensus est, a solo Papa absoluentus.

32 Episcopus circa delicta occulta, & censuras, ac irregularitates ex hisdem provenientes, hodie post Bullam Sixti V. in varijs casibus ibi contentis, dispensare non potest.

- 33 *Episcopi, etiam Cardinales beneficia confidendi in Simoniacam accipientes ab ingressu Ecclesie suspensi sunt.*
- 34 *Episcopi etiam Cardinales, aliquem Ecclesiam cathedralem obtinere patientes, contra Bullam Pij IV. ab ingressu Ecclesie suspensi sunt.*
- 35 *Ordinans seu confirmans indignum astate, scientia, vel moribus, potestate confirmandi primum successorem illius caret, & a perceptione proprii beneficii suspensus est.*
- 36 *Beneficia presertim curata indignis conferentes, a collatione beneficiorum ea vice suspensi sunt.*
- 37 *Episcopi, eorumque superiores vacantium dignitatum, vel ecclesiarum bona occupantes, ab ingressu ecclesie suspensi sunt.*
- 38 *Privilegia omnia de occupandis bonis ecclesiarum vacantium hodie renocantur.*
- 39 *Episcopi, eorumque superiores circa permutationem, & reſignationem beneficiorum peccantes, ab ingressu Ecclesie suspensi sunt.*
- 40 *Episcopi post sex menses a Concilio Provinciali, Abbates, & clericos sibi subditos non convocans, gesta quoque Concilij illis non referens, ab officio per duos menses suspensi sunt.*
- 41 *Episcopus in visitatione ultra debitum aliquid accipiens, quando suspensus censetur.*
- 42 *Episcopus non visitans, & tamē a terris, & ecclesiis procuracionem tempore visitationis debitam accipiens, quando suspensionem incurrit.*
- 43 *Episcopus carnaliter cognoscens eam, quam ante ordinationem in concubinam habuit, ab ordine suspensus est.*
- 44 *Episcopus incendiarijs pœnam relaxans, per annum ab officio episcopali suspensus est.*
- 45 *Episcopus contra Simoniacos procedere negligens ab officio per duos menses est suspensus.*
- 46 *Episcopus [Talmud] Judæorum non faciens comburi an suspensionem incurrat.*
- 47 *Prelati commentaria, glossas, & scholias super Concilij Trident. decretis edentes, ab ingressu ecclesie suspensi sunt.*
- 48 *Episcopi, eorumque superiores, usurarijs manifestis non oriundis, sed alienigenis, ad fœnus exercendum domos locantes, quousque eos expellant, sunt suspensi.*
- 49 *Usurarijs manifestis, alienigenis domus sub titulo pignoris, commodati, aut depositi, concedi non potest.*
- 50 *Episcopi contra iustitiam, prætextu odij, gratia, vel amoris in causa heresis procedere omittentes, per triennium ab officio suspenduntur.*
- 51 *Episcopi, eorumque superiores Magisterijs, seu Doctoratus gradum, nisi sub certa limitatione, per sex menses sequentes a doctorum graduum collatione suspensi sunt.*
- 52 *Episcopi, eorumque superiores etiam si sint Cardinales populo Indicem casuum, & indulgentiarum, ob solutionem certa pecunia publicantes, ab ingressu ecclesie, & perceptione fructuum suarum ecclesiarum suspensi sunt.*
- 53 *Episcopi, eorumque superiores, qualiter ad visitanda limina Apostolorum Petri, & Pauli sub pœna suspensionis obligantur.*
- 54 *Alienantes bona ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum locorum piorum sine Summi Pontificis licentia, ab ingressu Ecclesie suspensi sunt.*
- 55 *Episcopi, & alij, quando ob admissionem resignationum beneficiorum, eorumque collationem seu suspensionem incurunt.*
- 1 **A** *Nequam Suspensiones has in particulari afferamus, Præmittendum est, Episcopos, & Prelatos maiores nunquam incurere ipso iure suspensionem, aut inter-*

dictum virtute cuiusvis constitutionis, mandati, seu sententia nisi specialiter exprimantur, ut habetur expressè in cap. Quia periculosum, de sentent. excommunic. lib. 6. ad dicit Caldeus in tract. de interdicitis pa. 1. membr. 1. num. 8. nec in iuris, nec hominis sententias incurere Episcopos, nisi specialiter exprimantur. Quod verum est & iuris, evidenter colligitur ex d. capitul. Quia periculosum, ubi non fit mentio Constitutionis, quæ ad ius pertinet, & sententia, & Mandatum est hominis, & idem significat glo. in d. cap. Quia periculosum, in verbo, Constitutionis, & in verbo Sententia & in verbo Mandati Idem habetur in c. si compromissarius. §. huiusmodi quoque pœna de elect. libro 6. & ibi gloss. in verbo, De iure, & in capitul. compromissarius, §. iterum, in verbo, suspensos, eod. titu. & libr. Palud. 4. dist. 18. quæst. 7. articul. 1. Tabiena, in verbo, suspensio, num. 8. vers. Septimo, in fine. Simon Maior, de Irregulari. lib. 3. cap. 19. num. 26. Alphonsus Viuald. in suo Candelabro aureo, tit. de suspensione, num. 168. & Cosmus Philatichus de officio Sacerd. par. 1. lib. 4. cap. 1. Navarr. in Man. cap. 27. num. 161. vers. Quinto dico, Vgolin. Tab. 4. cap. 8. §. 3. num. 2. cuius rei rationem gloss. in d. c. si compromissarius, §. huiusmodi, in verbo, de iure hanc esse existimat, quia spiritualia sine temporalibus diu esse non possunt, quia habent se ut conneat. 1. quæst. 3. cap. si quis obierit & ca. Saluator, & esset verecundum Episcopos mendicare, arg. cap. ad supplicationem, de renunciat. Quæ tamen ratio non valet, cum etiam in Clericis inferioribus locum habeat, quandoquidem & ipsos mendicare non decet, ut habetur in Cone. Trid. sess. 21. de reform. c. 2. & ne id contingeret, ibi prospexit.

Verior igitur ratio est, ne hac occasione Pontificalis officij executio facile impediretur, Quia enim officium Episcoporum & superiorum communius & generalius est, & plures gravantur si illud frequenter impediri contingeret, ut Innocentius Papa IV. in d. cap. Quia periculosum, de sentent. excommunic. lib. 6. annotavit, optimo consilio idem Pontifex statuit, ne Episcopi, & eorum superiores in suspensionem, aut interdicitum inciderent, nisi ipsorum expressa mentio habeatur. Quia Constitutione Papa non tam Episcopis ipsis, quam ipsorum subditis providere voluit. Constituit enim ipsorum officium in Chismatione, Ordinum collatione, Ecclesiarum & altarium Consecratione, unde magnum periculum esset in frequenti ipsorum suspensione, id quod locum habet non solum in ipsis Episcopis, sed etiam in eorum superioribus, scilicet in Archiepiscopis, Patriarchis, & Primatibus, ex gloss. in d. cap. Quia periculosum, in verbo, superioribus, & in verbo, de Episcopis Innoc. & DD. ibi, de sentent. excommunic. lib. 6. Item, in Cardinalibus locum habet privilegium hoc, non solum si Cardinales Episcopi sint, ex Gemin. in d. capit. Quia periculosum, num. 4. Ancha. & Philip. Franc. ibi, & Vgolin. Tab. 1. cap. 17. §. 7. num. 12. sed etiam si Episcopi non sint, ut iudem DD. testantur, quandoquidem, & ipsi exercere habent Pontificale officium in suis Ecclesiis Titularibus, ut habetur in c. His, quæ de maior. & obed. & superiores etiam sunt Episcopi, licet non ordine, dignitate tamen, quam maxime respicit privilegium hoc, ut communiter tradunt Doctores. Procedit etiam privilegium hoc a quocunque Constitutio huiusmodi, Sententia, aut Mandatum emanet, etiam a Papa, vel a Legatis a latere, aut alio quovis Ecclesiastico Iudice feratur, & siue suspensio ab officio, siue a beneficio lata sit, ut habetur in cap. si compromissarius, §. huiusmodi quoque, de elect. lib. 6. & nor. gloss. ibi, in verbo, de iure, & Anchar. num. 3. & eadem gloss. in cap. Quia periculosum, in verbo, officij, de sentent. excommunic. lib. 6. Vgolin. ubi supra.

Illud tamen advertendum est, quod ad hoc, ut Episcopi incurant suspensionem, vel interdicitum, non est necessarium ut specialis mentio eorum fiat per hoc non, ne Episcopi, aut aliud simile sed satis est si ex sensu, & contextu Canonis & sententia colligatur comprehendit Episcopos, ut si feratur suspensio propter aliquod proprium Episcoporum, tunc enim idem est, ac si essent expressi Episcopi, ut in c. si quis ordinaverit, de Simon. fertur suspensio contra eum, qui ordinavit aliquem sub promissione, de non petendo ab ip

lo promotionem; Ordinare autem est solius Episcopi; & proinde suspensio hæc Episcopos concernit, quamvis illos non nominet.

7 Deinde, etiam si suspensio aliqua feratur, que suspendat ab aliquo actu proprio Episcoporum suspensio illa Episcopos concernit, ut in cap. prouida, de elect. lib. 6. suspenduntur a Consecratione, & Confirmatione Episcoporum per annum continuum Indices Ecclesiastici, qui post recessum appellationis reiecte ad curiam in causis electionum Episcopatum, non inquisito an prauitas Simoniaci intercesserit, sic electum Confirmant, vel Consecrant; Confirmare autem, & Consecrare Episcopos, non pertinet ad inferiores Episcopos; & ideo quamuis fiat mentio Iudicium tantum, Decretum illud in Episcopis, & eorum superioribus locum habet.

8 Quibus omnibus addo ex glo. in cap. Quia periculosum in verbo suspensionis, de senten. excomm. lib. 6. & Palud. 4. d. 18. quest. 7. art. 1. privilegium hoc, ne scilicet Episcopi, & ipsorum superiores suspensionis, aut interdicti censuras incurrant, nisi expressa mentio de eis fiat, nõ extendi ad excommunicationem, quin eam incurrant, siue ab homine, siue a iure feratur, etiam si ipsorum mentio specialiter non fiat, ut etiam glo. c. 1. in verbo Prelatus, de homic. lib. 6. testatur, & est communis DD. sententia. His ita præmissis suspensiones ipsas contra Episcopos latas asseremus, que omnes commodè ad quatuor præcipue capita reduci possunt.

PRIMUM CAPVT.

Ex parte ipsius promotionis, & Consecrationis Episcopalis, & ita Episcopi incurrunt suspensionem ex sua promotione in his casibus sequentibus.

9 Primus est, Fratres Ordinis Predicatorum promoti, vel assumpti ad Episcopatus, uel alias prælaturas, si prius recipiant inuicem Consecrationis quam resignent Ordini libros, & alia que habent tempore sue promotionis, eo ipso sunt ab executione Pontificalis ministerij suspensi, ut habetur in quodam privilegio Clementis IV. quod incipit Prudentia, ut refertur a S. Anton. 3. par. tit. 28. de suspensione, cap. 4. & Viualdo ut, de Suspens. num. 65. seu Clementis V. ut refertur a Syluestro, verbo Suspensio, Casu 3. Quam suspensionem, Burgasius in tract. de Irregul. par. 6. tit. de sent. suspens. nu. 13. ait postea ad omnes Claustrales etiam non Mendicantes extensam fuisse; non tamen refert a quo Pontifice, aut quo tempore facta fuit, nec unde illam accepit, unde valde dubito de hac re.

10 Secundus est, Archiepiscopi quorum ordinatio, seu consecratio ab omnibus Suffraganeis non est facta, ab executione officij suspensi sunt, cap. Archiepiscopus, distinc. 66. ubi dicitur, quod talis ordinatio est irrita, id est, ex glo. in verbo irrita, irrita est, quoad officij executionem, qui loquendi modus antiquissimus est in Canonibus. Non enim intelligi potest, quod substantia ordinationis sit irrita, id est, non conferat ipsum ordinem, ex eorum uni omnium consensu. Hic tamen casus iam in usu non est, unde communiter ab auctoribus in recensendis Censuris præterminatur.

11 Tertius est, Episcopi consecrati sine consilio, & præsentia Metropolitanæ, & sine consensu Episcoporum Prouincialium saltem per litteras præstito, suspensi sunt ab officio Episcopali, c. Non debet, & cap. Episcopus, dist. 65.

SECUNDVM CAPVT.

Ex parte collationis ordinum, & ita incurrunt Episcopi suspensionem in his casibus.

12 Primus est, Iudices Ecclesiastici, id est, Episcopi, & superiores Prelati, qui se introuertunt de cognitione negotiorum in causis electionum Episcopatum, quando antea ad Papam est appellatum, aut qui confirmationem, aut consecrationem conferunt electis post talem electionem; & si-

miuter si paribus recedentibus, ab appellatione eam conferant, nisi prius inquirant an partes aliqua prauitate interueniente a dicta appellatione recesserunt, per annum continuum a confirmatione, & consecratione Episcoporum suspensi sunt, capitulo Prouida, de electio. libro sexto.

Vbi Notandum est ex glo. in d. capit. prouida, in verbo In quo. Palud. 4. d. 18. quest. 7. art. 1. casu 4. Angelica verbo suspensio, casu 12. num. 13. Syluestro verbo. Suspensio, c. 6. versic. Duodecimo. Alphonso Viualdo ut, de suspens. nu. 119. Tabiena verbo. Suspensio, num. 7. versic. Sexta, casu 10. Quod si huiusmodi Episcopi post prædictam appellationem solum confirmant Episcopum, a sola confirmatione Episcoporum suspensi sunt; Sin autem confirmant & consecrant, sic sunt ab vtraque suspensi, si vero neutrum fecerint, licet in causa processerint, a neutro suspensi sunt. Deinde, ut notat Palud. Suspensi solum sunt tales Episcopi a confirmatione, & consecratione Episcoporum, unde non obstante tali suspensione, Abbates confirmant, & consecrant, & Abbatias benedicere possunt; quia dicitur ibi, ut in eo, in quo peccauerint, puniantur.

13 Secundus est, Episcopus ordinans Clericum alienum sine literis dimissorijs ordinarij a collatione ordinum, per annum suspensus est, & postquam suspensio fuerit manifesta poterunt subditi sui absque ipsius licentia a vicinis Episcopis ordines recipere, cap. Nullus, & c. eos, de temp. ord. lib. 6.

Quæ sanè pœna iusta est, ut sicut ipse alienos, sine licentia ordinarij sic & sui sine eius licentia ordinantur, ex glo. ibi in verb. Taliter. Idem statuitur in Concil. Trid. Sess. 23. de reform. cap. 8. ubi etiam additur, quod Clericus sit ordinatus a susceptorum ordinum executione, quamuis proprio ordinario videbitur expedire, sit suspensus. Hunc eundem casum ponunt S. Anton. 3. par. tit. 28. de suspensio, cap. 4. & Summa Astensis, par. 2. lib. 7. tit. 16. art. 7. casu 29. Henricus lib. 13. de excomm. & suspensio, cap. 3. §. 1. Vgolinus, Tab. 4. cap. 3. Palud. 4. d. 18. quest. 7. art. 1. casu 1. & Michael de Palacio in 4. d. 5. & 6. disp. 1. ad 7. Tolet. lib. 1. ca. 15. Circa quem casum Notandum est.

Primo, ex Palud. cit. Quod ex eo quod non distinguitur quem ordinem contulerit, Sacrum, vel non Sacrum, dicendum est non solum ab ordine quem contulit, sed etiam a collatione omnis ordinis suspendi, iuxta ea, que diximus cap. 4. in quinto modo, & notat gloss. in d. cap. eos, in verbo ordinum.

Secundo cum in d. c. eos, sermo sit de Episcopo ordinante Clericum alienum supponit eum esse Clericum saltem tonsuratum; unde si primam tantum tonsuram laico alterius diocesis conferat, non incurrit Episcopus suspensionem a collatione ordinum, sed solum a collatione primæ tonsuræ, arg. cap. Nullus, de temp. ordin. lib. 6. Et quatenus Trident. ubi supra explicat hoc de ordinante simpliciter, & non restringit se ad ordinantem Clericum, ut propterea dubitari possit, an saltem ex virtute decreti huius, Episcopus conferens alieno primam tonsuram a collatione omnium ordinum suspensus sit, & consulenda sit congregatio Cardin. qui Concilio Trident. interpretato præhærentur; Nihilominus tamen, valde mihi probabile est, iuxta ea, que diximus hunc non nisi a collatione primæ tonsuræ suspensum esse, etiam si glo. in d. cap. eos, in verbo ordinare, & in ca. Nullus, in verb. Homini, de temp. ord. lib. 6. contrarium insinuat.

Tertio ex S. Anton. per d. cap. eos, reprobatur opinio dicentium quod quis ordinare possit alienum sub spe rationis, quod maxime obseruatum est post Concil. Trid. quicquid Maior. lib. 3. de irreg. c. 23. num. 10. & libro 4. c. 2. nu. 9. contrarium doceat.

14 Tertius est, Episcopus in aliena diocesi ordinans sine expressa licentia ordinarij loci, ab exercitio Pontificalium per annum suspensus est, ex Trident. Sess. 6. de reform. cap. 5. & Sess. 14. de reform. cap. 2. & sic ordinatus ab executione ordinum sic susceptorum suspensus est, ad proprium arbitrium prælati.

15 Quartus est, Episcopus in aliena diocesi ordinans, etiam

- de licentia ordinarij loci, si tamen ordinarij personas eidem ordinario non subiectas, eandem suspensionem incurrit ex Trid. Sess. 16. de reform. cap. 5. & Sess. 14. de reform. cap. 2.
- 16 Quintus est, Episcopi Titulares, id est, qui habent Titulum in eadem diocesi, in quocunque loco etiam exempto, & nullius diocesis, aut etiam in Monasterio exempto degentes, si quem promoueant, ad quemcunque ordinem etiam ad primam tonsuram preteritu cuiusvis priuilegij, etiam familiaritatis, sine licentia ipsius proprii ordinarij, ab exercitio Pontificalium, per annum suspensi sunt. ex Concilio Trident. Sess. 14. de reform. ca. 2. Henriquez lib. 13. de excommunic. & suspens. cap. 38. §. 2. Nauar. in Manual. cap. 23. num. 18. versic. Tertio. Simon Maiol. lib. 3. de irregul. capitul. 23. numero 10. & libro 4. capitulo 2. numero 9. & Alphonsus Vialdus, titulo de suspensio. numero 125.
- Vbi Notandum est, quod quantum ex verbis huius cap. 2 colligi potest, non habet locum Constitutio illa Conc. Trident. Sess. 23. de reform. cap. 9. vbi conceditur Episcopis vt possint familiares suos post tres annos promouere, dummodo beneficium reipsa illis conferant.
- 17 Sextus est, Episcopus ordinans Sacerdotem indignum, & qualem non liceat esse, a collatione ordinis est suspensus. cap. si qui Episcopi. 1. quæst. 1.
- Vbi Notandum est, solum loqui de ordinante Sacerdote, vnde si ordinaret Diaconum, vel Subdiaconum, non haberet locum ista suspensio. Deinde solum suspenditur a collatione ordinis Sacerdotalis, ex gloss. ibidem. in verbo illi.
- 18 Septimus est, Episcopus, vel cuius alius conferens primam tonsuram infanti, nisi forte religionem intraret, seu illiterato, vel alterius diocesis homini, sine superioris licentia, vel coniugato, nisi etiam religionem volenti intrare, (matrimonio non consummato) vel volenti ad Sacros ordines promoueri, prout Canones in aliquo casu concedunt. cap. coniugatus. de conuers. coniug. a collatione Clericalis tonsuræ duntaxat per annum est suspensus, vt habetur in cap. final. de temp. ordin. lib. 6.
- & notant Palud. 4. d. 18. quæst. 7. art. 1. casu 2. S. Anton. 3. par. tit. 28. de suspens. cap. 4. Syluester verb. Suspensio, quæst. 6. versic. Sexto. Alphonsus Viald. tit. de Suspensio. nu. 53. Henriquez lib. 13. de excomm. & suspens. ca. 38. §. 2. Is autem infans dicitur, qui nondum expleuit primum septennium, ex gloss. in d. cap. final. in verbo infans, de temp. ordin. lib. 6. Illiteratus autem dicitur, quoniam sermo est de primæ tonsuræ collatione, is qui est ita omnino illiteratus, vt legere, & scribere nesciat. Ad receptionem enim primæ tonsuræ etiam per Conc. Trid. Sess. 23. de reform. c. 4. non requiritur maior scientia.
- 19 Octauus est, Ordinans aliquem eodem die, vel duobus continuato ieiunio, duobus ordinibus Sacris, ab amborum collatione suspensus est, quousque dispensationem, & absolutionem a Sede Apostolica obtineat. vt habetur in capit. literas, de temp. ordin.
- Et hoc etiam si de mandato Archiepiscopi, vel Metropolitanæ fecisset cap. dilectus. eod. tit. & lib. Henriquez vbi supra, cap. 38. §. 3. in fine. Simon Maiol. lib. 4. de irreg. ca. 11. Id quod etiam locum habet in ordinatione regularium, ex Conc. Trid. Sess. 23. de reform. c. 13. vbi priuilegia omnia concessa de hac re quibuscunque regularibus, si quæ vnquam concessa sunt, expressè reuocantur.
- 20 Nonus est, Ordinans solemniter penitentem, vel bigamum scienter per annum a celebratione suspensus est. cap. Nullus. dist. 55.
- Angelica, verbo Suspensio, 1. nu. 3. & Tabiena verbo Suspensio, num. 7. versic. Sexto, casu 2. Summa Astensis, par. 2. lib. 7. tit. 16. art. 7. casu 40. Sylu. verbo Suspensio, §. 6. Henriquez lib. 13. de excomm. & suspens. cap. 38. §. 3. casu 3. Alphonsus Vialdus, tit. de suspensio. numero 54. & num. 55.
- 21 Decimus est, Ordinans religiosum non professum, sine
- ex religione, quæ solet emittere professionem, sine ex religione, quæ non solet illam emittere, siue ex quocunque ordine aut congregatione Clericorum secularium videntium in communi more religiosorum, per annum a collatione illorum, ordinum quos huiusmodi personis contulit, suspensus est, vt habetur expresse in Bulla Pij V.
- Quæ est Constitutio 74. eiusdem in ordine, in qua decretum Concilij Trid. Sess. 21. de reform. cap. 2. de non promotio Clericis secularibus sine titulo, & beneficio extenditur ad religiosos, quæ Bulla solet communiter circumferri in premissa in Concilio nouiter circa finem, & eius meminerunt Nauar. in Man. cap. 27. num. 158. versic. Decima sexta. Alphonsus Vialdus, tit. de Suspensio, num. 103. & Cosmus Philiacus de offic. Sacerdotis, par. 1. lib. 4. capit. 2. casu 13. Fr. Hieronymus a Sorbo Capucinus in compendio priuilegij in verb. Ordinis Sacri, in fine. & incipit præfata Bulla Pij V. Romanus Pontifex Sacrorum. edita 1568. Idem. Orationibus. A qua Pij V. Constitutione Gregorius XIII. in Bulla anno 1582. Clericos, & religiosos Societatis Iesu non emissi professione, ad titulum sufficientis literaturæ exempti, scriptis potius declarauit eos in prædicta Pij V. Constitutione non comprehendendi, & etiam antea Paulus III. anno 49. eisdem simile priuilegium concessit, ex Henriquez lib. 10. de Sacram. ordin. c. 17. §. 3. in annot. litera T. & lib. 13. c. 37. §. 1. & Fr. Hieronymo a Sorbo vbi supra.
- 22 Undecimus est, Ordinans aliquem accepto ab eo inuimento, vel promissione, quod ab eo non molestabitur super eius prouisione, per triennium a collatione ordinis est suspensus, c. si quis ordinauerit. de simonia.
- Et licet, vt notat Palud. 4. dist. 18. quæst. 7. ar. 2. casu 15. non exprimat Episcopus, quia tamē nullus est ordinator maxime Sacrorum ordinum, in quibus ordinans tenetur prouidere ordinato, nisi Episcopus, ideo Episcopus est ibi suspensus, huius etiam casus meminerunt Nauar. in Man. cap. 27. num. 159. versic. Decima quinta. Martin. Ledes. 2. 4. quæst. 26. ar. 2. in tract. de suspens. casu 15.
- 23 Duodecimus est, Ordinans inuitum per annum a celebratione Missæ suspensus est, cap. 1. & 2. dist. 74.
- Summa Astensis 2. par. lib. 7. tit. 16. art. 7. casu 41. Angelica verbo Suspensio 1. num. 4. & verbo ordo 3. nu. 24. Syluester, verb. Suspensio, quæst. 6. versic. 3. Tabiena, verb. Suspensio, num. 7. versic. Sexto, casu 3. Alphonsus Vialdus, tit. de Suspensio, num. 52. Henriquez lib. 13. de excomm. & suspens. c. 38. §. 3. Id quod intelligi debet, vt notat Summa Angelica, si id faciat præter iuris dispositionem; Nam si quis haberet beneficium requirens ordinem, & Episcopus, vel inuitum cogeret ad recipiendum ordinem etiam sub pena priuationis beneficii, & hunc inuitum ordinaret suspensionem prædictam non incurretet, vt colligitur ex c. Quæris a nobis. & glo. & DD. ibi de ætat. & qual. Ratio est, quia ex quo iste vult beneficium non est simpliciter inuitus, sed secundum quid.
- 24 Decimus tertius est, Episcopus ordinans monachum sine licentia proprii Abbatis, ipso iure a communionem aliorum, nempe Episcoporum, alienus dicitur, & communionem præbet diocesis suæ contentus esse debet.
- Quod videtur ad suspensionem quandam pertinere, dist. 58. c. fin. Angelica, verbo Suspensio, num. 6. Tabiena, verb. eod. num. 7. versic. Sexto, casu 5. Henriquez lib. 13. de excomm. & suspensio. c. 38. §. 1. Alphonsus Vialdus, tit. de Suspensio, nu. 79. qui ait idem dicendum esse, si alios religiosorum maxime mendicantes ordinaret.
- 25 Quoniam verò multa, quæ in iure antiquo, necnon in Concilio Tridentino circa Clericorum ordinationem statutata sunt, per nouam Sixti V. Constitutionem, quæ incipit *Sanctum, & Salutare* sub anno incarnationis Domini millesimo quingentesimo octuagesimo octauo, Nonis Ianuarij, Pontificatus verò eiusdem anno tertio quare ad huius rei ampliolem explicationem libuit Bullæ summæ, seu Compendium, ad finem huius capituli adiungere.
- Proposito igitur Sacerdotum antiquæ legis typo, & doctorum dignitate commendata, postquam ostendisset in ordinibus conferendis non adhiberi eam diligentiam etc.

et ordinandum Natales, etatem, vitam, ac morum, probitatem, Sanctitatem, scientiam, & alias qualitates, in Sacris ordinationibus requisitas per Sacros Canones, vel Apostolicas Constitutiones, aut Conciliorum Generalium decreta, pastores omnes, & Prelatos, quibus hoc incumbit, ad deinceps in huiusmodi promotionibus maxime inuigilandum hortatur. Ut autem in posterum id diligentius præsentent, statuit, & ordinavit [ut si in posterum Antistes aliquis Episcopali, Archiepiscopali, Primatiali, vel etiam Patriarchali dignitate præfulgens, aut Abbas ad primam tonsuram minoreque ordines suis subditis conferendos a Sede Apostolica auctoritatem habens, quemcumque secularem vel cuiusvis ordinis, aut militiæ regularem ex aliquo crimine, vitio, aut defectu seu aliis inhabilem, vel irregularem existentem, vel extra tempora iure statuta, vel absque veris dimissorijs sui ordinarij literis, aut per factum vel futurum, aut quo ad seculares sine titulo iustis benedictionis, vel patrimonij, aut ante etatem per Sacri Generalis Tridentini Concilij decreta primæ tonsuræ, aut cuique ordini præscriptam; aut non seruatis temporum interstitijs, ita ut aliquis vnicuique die, seu continuatis diebus ad plures ordines Sacros, vel post unum ordinem susceptum sine causa rationabili antequam tempus ab eodem Concilio Tridentino præfixum elabatur, ad alium ordinem promoueat, sine dispensatione, aut indulto Apostolico, Clericali Character non legitime insignierit, aut ad ordines minores, vel Sacros, ut præfertur, vel alios male promouerit, siue id scienter, siue ignoranter fecerit, nisi debita diligentia adhibita iustus error, & probabilis facti ignorantia eum excuset, a collatione quorumcumque ordinum atque adeo ipsius tonsuræ, & ab executione omnium munerum Pontificalium eo ipso suspensus, & ab ingressu Ecclesiæ interdictus existat, alijsque grauioribus penis a biterio Summi Pontificis pro tempore existentis puniatur.] hoc primum est, quod Pontifex in dicta Bulla statuit.

Secundo decreuit [quod si quis spreta huiusmodi suspensione, & interdicto in præmissis se temerè ingesserit, etiam a regimine & administratione suæ Ecclesiæ, seu Monasterij, & perceptione fructuum mensæ eiusdem, ac quorumcumque beneficiorum per eum in titulum, vel Commendam, seu aliam obtentorum Suspensionem eo ipso incurrat eiusque interdicti, aut suspensionis relaxationem, aut penarum remissionem ab alio, quam a Roman. Pont. pro tempore existente nequeat obtinere.]

Tertio statuit [ut personæ sic male promouentes, etiam in foro conscientie a reatibus, & excoisibus præfatis, etiam si crimen occultum fuerit, a nullo nisi a Romano Pontifice, excepto mortis articulo absolui, aut dispensari possint; adeo ut stante hac Constitutione, nec a quoquam seculari, vel cuiusvis ordinis regulari presbitero, vel prelo quavis auctoritate fungente, nec per quæcumque iubilæas, & indulgentias etiam plenissimas, & extraordinarias a Summis Pontificibus præcedentibus, aut succedentibus, in anno Iubilææ, aut alio quouis tempore, & Cruciata Sanctæ, vel quocumque alio titulo, modo, & forma in genere, vel in specie derogatorijs Clausulis concessas, sed neque vigeat aut prætextu facultatum, aut Privilegiorum Magnæ Magnæ, aut alias quomodolibet nuncupatorum quibusvis ordinibus, Congregationibus, aut personis regularibus, aut Episcopis per Concilij Tridentini decreta, aut officio Sacre Penitentiariæ Apostolicæ, vel Minoribus, aut etiam Magni Penitentiarijs Curie Romanæ, quomodolibet concessorum, absolui, aut dispensari queant.

Quarto adijcit [ut qui absolutionem, & dispensationem petat, etiam si delictum fuerit occultum, non per officium Sacre Penitentiariæ, sed a summo tantum Pontifice pro tempore existente in utroque foro absolutionem petere teneantur, alioquin ipsæ concessionem & absolutionem, etiam cum Clausula, quod dictæ Constitutionis tenor, & alia prædicta habeantur pro expressis, nullæ proferantur, & irritæ ac inane sint, ac nemini penitus suffragentur.

Quinto ordinavit [Quod si quis Abbat, vel Abbas, seu cuiusvis ordinis, vel personæ, & ceteris omnibus, que in ipsius tonsuræ, & ordinum collatione obseruare debet, personas inhabiles, & idoneas, sed tamè receptas ab ijs, qui-

bus tonsuram, aut ordines conferret, pecunia, pretio, vel præmio Simoniacè in futurum insigniuerit, vel promouerit; Voluitque, ut præter alias censuras, & penas contra Simoniacè ordinantes, & ordinatos a Sacris Canonibus, & Constitutionibus Apostolicis alijs inflictas, & irrogatas, quibus nequaquam derogare intendit, etiam omnia, & singula supradieta in sic promouentibus, & promotis locum habeant. Decernitque præsentem literas sub quibusvis concessionibus, facultatibus, & gratijs, etiam in casibus quibuscumque Sedi Apostolicæ quomodolibet, etiam in Bulla Cæcæ Domini reseruatis, etiam sub nomine Iubilææ plenarij, vel Cruciata Sanctæ, absoluedi facultatem quibusvis personis generaliter, vel specialiter tribuentibus, minime comprehendit; sed semper ab illis exceptas esse, & ceteri, sublatâ facultate quibuscumque Iudicibus, & Commissarijs, & Auditoribus Palatij Apostolici, & S. R. E. Cardinalibus, in præmissis vniuersis, & singulis aliter iudicandi, & interpretandi; & irritum & inane esse, quicquid seculis super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter, conuenerit attentari.

Sexto quoad obligationem huius Bullæ in prædictis vult eam [post quindecim dies a publicatione illius, eos, qui sunt in Vrbe, qui verò extra eam, & citra Montes intra quatuor menses, qui demum ultra montes erunt, intra octo menses a die publicationis huiusmodi computandæ, perinde afficere & a cetera, ac si eorum cuiuslibet personaliter intimata fuisset.]

26 Ut autem Bulla hæc facilius intelligatur, nonnulla breuiter annotanda sunt, quorum

Primum est, Constitutionem hanc solum intelligendam esse de erroribus, & delictis in collatione ordinum ommissis post legitimam & sufficientem eius promulgationem, nõ de defectibus antea commissis, vt colligitur ex verbis illius Bullæ. In posterum.

27 Secundum est, siue Episcopus Italus, seu Citramontanus ordinet Italum, & Citramontanum, siue Ultramontanum; vel Episcopus Hispanus, aut Ultramontanus Italum, & Citramontanum ordinet sine literis dimissorijs sui ordinarij, incurrit suspensionem, vt colligitur ex illis Bullæ verbis; Ne quemquam promoueat sine eorum ordinarij literis dimissorijs. Vbi neminem sic ordinantem sine sui ordinarij literis excipit.

28 Tertium est, Quamuis olim cum promotis per saltum, si non minitruerint, Episcopi ex legitima causa dispensare poterant virtute Concilij Tridentini Sess. 23. de reform. cap. 14. in fine. & etiam dispensare poterant quo ad temporum interstitia, vt colligitur ex eodem Concilio Tridentino Sess. 23. de reform. cap. 11. & cap. 13. nunc tamen facultas hæc eis in utroque casu sublata est, vt ex verbis huius Bullæ manifestum est. Hoc tamen quod in secundo casu de temporum interstitijs diximus, intelligi debet, vt dispensare non possint sine causa rationabili, qua si adfit, non obstante hac constitutione dispensare valent, vt ex Bullæ verbis colligitur.

29 Quartum est, Episcopus, qui debitam diligentiam adhibuit, quo minus ordinaret aliquem minus habilem, aut aliquem defectum in hac Bulla expressum habentem, eiusdem Bullæ penas non incurrit; puta si quis ordinandus accedat cum falsa informatione, puta, quia testes falsum dixerint, aut cum aliquo ex defectibus in Bulla contentis. Sicut enim ipsemet Papa, vt homo possit per falsos testes decipi, & male informari; ita etiam & Episcopus decipi potest, quæ deceptio etiam culpam non erit ascribenda dummodo peius debitam in hac re diligentiam adhibuerit.

30 Quintum est, olim Episcopus ordinans Clericum alienum sine literis dimissorijs sui ordinarij suspensus erat a collatione ordinum, virtute cap. eos qui, de temp. ordin. lib. 6. id est, ex glossa ibidem in verbo ordinum, a collatione minorum, & maiorum; nunc autem etiam a collatione ipsius tonsuræ, & ab executione omnium munerum Pontificalium eo ipso suspensus est, & ab ingressu Ecclesiæ interdictus.

31 Sextum est, Episcopus, qui ex aliqua ex causis prædictis suspensionem incurrit, si temerè, & spreta huiusmodi suspensione

sensione, & interdictio in præmissis se ingerat, etiam a regimine suæ Ecclesiæ, & perceptione fructuum beneficiorum obte nentur eo ipso suspensus est, cuius suspensionis relaxationem solus Papa conferre potest. Is autem temere facere censetur, qui actum sibi a iure prohibitum scienter sub colore fraudulento facit. Vnde si ex inadvertentia aut aliqua vehementi passione, aut alia iusta causa excusante inductus, aliquem cum aliquo ex dictis defectibus ordinaret, non incurret dictas penas, quia tunc non temere, nec per contemptum fecisse censetur, vt colligitur ex doctrina S. Thomæ in 2. 2. quæst. 53, art. 3. ad 2. Ang. Sylu. & Tabiena; in verbum Temere. Nauar. in Manu. cap. 27. num. 155.

32 *Septimum est.* Episcopus olim virtute concessionis Concilij Irid. Sess. 24. de refor. cap. 6. dispensare potuit in foro conscientiarum circa occulta, quæcunque delicta, & censuras, ac irregularitates ex eisdem provenientes: Sicut etiam superiores Religionum poterant olim cum suis fratribus in omni irregularitate dispensare, excepto hominid. voluntario, & Bigamia, vt habetur in compendio Priuileg. verbo, Absolutio quoad fratres. Quæ tamen absolventi, & dispensandi facultas, etiam si delicta occulta fuerint, tam Episcopis, quam superioribus religionum, in casibus hic expressis sublata est, excepto mortis articulo, vt ex verbis Bullæ istius legenti manifestum esse poterit.

Octauum est. Quod licet personæ habiles, & idoneæ ordinentur seruatis cunctis præmissis in tonsuræ, & ordinis collatione obseruandis, si tamen Simoniam aliquam in prædictis ordinibus, & tonsura conferendis, aut recipiendis commiserint, præter alias penas contra sic delinquentes a sacris Canonibus, aut Constitutionibus Apostolicis inflictas, etiam penas omnes huius Bullæ incurunt, si quidem Simoniacè ordinantes a collatione quorumcunque ordinum, atque adeo ipsius tonsuræ, & ab executione munerum Pontificalium eo ipso suspensi, & ab ingressu Ecclesiæ interdicti sunt; ordinati autem Simoniacè, ab executione ordinum susceptorum, & ab omni spe, & facultate ascendendi ad alios superiores perpetuò sunt suspensi.

Et licet ea omnia, quæ in hac Bulla Sixti V. nouiter statuta sunt, per aliam Clementis VIII. constitutionem reuocata sint, hoc tamen, quod contra Simoniacos decretum est, in suo robore manet, vt in fine libri huius dicemus.

TERTIVM CAPVT.

Est ex parte dispensationis, & tractationis beneficiorum, & ita Episcopi incurrunt suspensionem ipso iure in his casibus.

33 *Primus est, Episcopi etiam S. R. Ecclesiæ Cardinales accipientes beneficia per Simoniacam confidentiam suspensi sunt ab ingressu Ecclesiæ per Bullam Pij IV. de confidentiis, quæ incipit Romanum Pontificem, editam anno 1564.* Et est constitutio 109. eiusdem in ordine, vbi notandum est, ex eo quod dicitur, *Per Simoniacam confidentiam,* penam hanc non habere locum nisi in confidentia, quæ sit verè Simoniacæ. Vnde si solùm sit Simoniacæ per presumptionem fori exterioris, hanc suspensionem verè non incurrunt.

34 *Secundus est, Cardinales, Episcopi, & alij Prælati, qui aliquem patiuntur obtinere cathedram, id est, cathedrallem Ecclesiam, aut gradum consequi contra formam traditam a Pio IV. in Bulla quæ incipit, in Sacrosancta, ab ingressu Ecclesiæ suspensi sunt.*

35 *Tertius est, Episcopus confirmans indignum a tate, scilicet a moribus, potestate confirmandi primum successorum illius caret, & a perceptione proprii beneficii suspenditur quousque fuerit restitutus. cap. Nihil est, de elect. Angelica, verbo, suspensio 1. numer. 7. Henriquez lib. 13. de excomm. & susp. cap. 39. §. 2. Alphonsus Vival. tit. de susp. num. 97.*

36 *Quartus est, Episcopi, & alij prælati dantes beneficia præfata curata personis indignis, & quæ in loco residere,*

& curam per seipsas exercere non possunt, a collatione beneficiorum ea vice suspensi sunt.

Vt colligitur ex cap. cum in cunctis, §. Clerici, vers. Episcopus, & cap. Nihil est, de elect. & ca. Quia nonnulli, de cler. non resid. & cap. Grave nimis, de præb. & Concl. Tridentin. sess. 7. de reformat. capitul. 3. iunctis glossis, & DD. ibidem.

37 *Quintus est, Episcopi, & superiores vacantibus dignitatibus, prioratibus, personatibus, vel Ecclesiis quibuscunque sibi subiectis, seu ad collationem, præsentationem, ordinationem, vel custodiam pertinentibus eorundem, qui bona earum morientibus rectoribus, vel ministris in ipsis inuenta, vel vacationis tempore obuentione, quæ in utilitatem eorum expendi debent, vel futuris successoribus reuocari, occupare, aut in vsus suos conuertere præsumunt, nisi de speciali priuilegio, vel consuetudine iam præscripta legitime, seu alia rationabili causa hoc eis competere dignoscatur, ab ingressu Ecclesiæ tandem sunt suspensi, quousque de prædictis restitutionem fecerint. cap. fin. de offic. ord. lib. 6. Palud. 4. diff. 18. q. 7. art. 1. casu 5. Angelica, verbo, Suspensio 1. casu 20. Tabiena, verbo, Suspensio, num. 7. vers. Sexto, casu 18. & Martin. Ledesm. 2. 4. quæst. 26. artic. 2. in tract. de Suspens. casu 8. Nauar. in Manual. cap. 27. num. 157. vers. octaua. Henriquez lib. 13. de excomm. & suspens. cap. 39. §. 4. Alphonsus Vival. tit. de Suspens. num. 59. & Cosmus Philarchus de officio Sacerdot. par. 1. lib. 4. cap. 2. casu 7. Tolet. lib. 1. cap. 15. Circa hunc casum aduertendū est. Quod olim Episcopi, & alij prælati multi in nonnullis Ecclesiis, ex priuilegio, statuto, vel consuetudine fructus primi, vel secundi, aut alterius cuiuscunque sequentis anni beneficiorum vacantium integrè sibi vendicabant; Quia vero lex inde Ecclesiæ debitis suis seruitiis fraudari cœperunt, Ioannes Papa XXII. in Extrauag. quæ incipit, *Suspensi regimini.* De electione, & electi potestate, inter Extrauagantes eiusdem, quæ etiam extrauagans reperitur inter Communes, sub titulo *Ne sede vacante* statuit, ne tales ex quocunque priuilegio, consuetudine, vel statuto de dicta fructibus perciperent, ultra summam, quæ in solutione decimæ quodlibet beneficium taxari solet, vel hæc dimissa, ultra totale residuum fructuum, id quæ in regionibus, vbi decimæ beneficijs sunt taxata; In illis vero Ecclesiis, & partibus, in quibus decimarum taxatio non est facta, ultra medietatem fructuum recipientes, & infra mensurabilis, ad quos spectat, cum effectu non restituentes, si Episcopi, vel superiores prælati fuerint, eo ipso a Pontificalibus, & ingressu Ecclesiæ suspensi sunt, statum Capitulum, & Collegium interdicto se nouerint (donec prædicta cum integritate restituerint) inhiacere. Si vero persona aliqua singularis Ecclesiastica, vel mundana id fecerit, ex cõcationem ipso facto incurrat, a qua sine restitutione præmissa præterquam in mortis articulo minime absoluatur. Et quamuis in dicto casu finali, de offic. ord. in 6. & in dicta Extrauag. *Suspensi regimini.* ex ipiarum casus, scilicet, *Ne sine priuilegio, vel consuetudine præscripta id eis liceat,* &c. volunt tamen nonnulli huiusmodi priuilegia, per Bullam Pij V. quæ incipit, *Durum nimis,* editam anno 1570. pridie Kalend. Iunij, & est constitutio 106. eiusdem, in ordine, vbi prædictam Ioannis XXII. constitutionem renouat, & confirmat, eademque penas contrahentibus imponit, esse reuocata; & ita non valent, nisi post dictam Bullam sint concessa. Si quidem Pontifex illi expressè renouat, & abolet omnia, & quæcunque priuilegia, consuetudines, & statuta quorumcunque ecclesiasticæ Cathedralium, & Metropolitanarum, ac maiorum, & non collegiatarum, in quibus vacantibus ipsam Ecclesiam dignitatibus, canonicatibus, præbendis, portionibus, beneficijs, & officijs, & fructus etiam, quotidianæ distributiones ex eis primo ab ipsa vacatione anno, aut longiore, vel etiam breuiori tempore proventuri, mentis Episcopali, seu capitulari, aliove loco integrè, vel partim remaneant, seu applicentur, aut in communes vsus cedant, seu inter alios Canonicos, & personas Ecclesiæ, seu Capituli diuidantur; & contrauenientibus eisdem penas, quas*

Joannes XXI. imponit. In fine vero dictæ Bullæ duo ad-
dit. Primum est, quod non obstante hac sua constitutione
[Vbiunque huiusmodi fructus, & distributiones fabri-
cæ, vel Sacrificiæ, aut alterius pij loci vlibus ultra semel
tempus reperiuntur concessi, horum duntaxat dimidia,
pars ipsi Sacrificiæ, vel fabricæ, aut pio loco deinceps tri-
buatur, alteram verò beneficiati prædicti integrè perci-
pian.] Secundum est [Quod per hanc suam Bullam non
intendit illis præiudicare capitulis, Collegijs, mensis, aut
personis sanctis, & distributiones inter vacationem bene-
ficiorum, & eorum collationem, siue possessionis appre-
hensionem prouenientes ex statuto, consuetudine, vel pri-
uilegio huiusmodi percipientibus, vel retinentibus, quo-
minus ipsi illos interim, vt antea exigere valeant, & habe-
re.] Ex quibus constat, quid olim iure antiquo, & quid
post hanc novam Pij V. constitutionem liceat,

39 Sextus est, Episcopi, & superiores in permutationi-
bus, & resignationibus beneficiorum non seruantes sta-
tuta per Innocentium VIII. in quadam Bulla, quæ incipit,
[sicut bonus pastor] ab ingressu Ecclesiæ suspensi sunt,
Est autem hæc Bulla XII. in ordine eiusdem Innoc. VIII.
sub Data Quinto Kalend. Octob. anno incarnationis Do-
minicæ Millesimo quadringentesimo nonagesimo primo,
vbi statuit, vt resignationes beneficiorum, quæ vigore li-
centiæ resignandi beneficia extra Curiam obtenta sunt,
siant in loco distante per duas dietas legales a Curia Ro-
mani Pontificis. Adijciens quod nullus huiusmodi licen-
tijs, & facultatibus concessis, & concedendis a sede Apo-
stolica quoadcunque in posterum nullatenus vi valeat,
nisi dum, & quando beneficia Ecclesiastica, quæ obtinet
simpliciter, vel ex causa permutationis verè, & non ad
aliorum commodum fictè resignare intendit: Contra-
facientes verò, tam infra duas dietas ab vrbe, etiam verè,
quàm extra illas fictè, & in fraudem resignantes, & perso-
næ resignationes huiusmodi recipientes, & admittentes,
ac notarij inde rogati, & testes interuenientes eiusdem fi-
ctionis, & fraudis non ignari; si Episcopi, & superiores, in-
terdicti ingressus Ecclesiæ; si verò alij ab eisdem fuerint,
excommunicationis sententiam eo ipso incurrunt, sed de
hæc latius alibi dicemus. Interim plura de modo, & for-
ma publicandi beneficiorum resignationes, & iurium ces-
siones legi possunt in Bulla Pij III. Constit. 15. quæ inci-
pit, *Sacrosanctissimus*. & in Bulla Pij V. quæ incipit *Officium*, quæ est
42. in ordine, & in alia eiusdem, quæ incipit *Quantum*; quæ
est 18. in ordine, & in alia eiusdem, quæ incipit *Sacrosanctis-
simus*, quæ est 182. in ordine, & in Constitutione 87. Grego-
rij XIII. quæ incipit *Humano iudicio*.

QUARTVM CAPVT.

Ex parte aliorum defectuum; & ita Episcopi suspen-
sionem incurrunt in his casibus.

40 Primus est, Episcopi, qui post Concilium Prouinciale,
infra sex mensium spatia non conuocant omnes Abbates,
presbiteros, clericos, & plebem vniuersam suæ diocesis,
referentes eis omnia gesta in Concilio Prouinciali, bime-
nsem excommunicationem, id est, suspensionem ab officio
duorum mensium incurrunt. capitul. final. distinctione 18.
& ibi gloss. in verb. excommunicationis, si quidem excom-
municatio non imponitur ad tempus, sed suspensio, &
ita exponunt Angelica, verbo, *Suspensio* 1. casu 1. Tabie-
na, verbo *Suspensio*, num. 7. vers. sexto, casu 1. Syluest. ver-
bo, *Suspensio*, §. 6. vers. 1. Henriquez lib. 13. de excommu-
& suspen. cap. 38. §. 3. casu 4. & Alphonsus Viuald. tit. de
suspensione, num. 90.

41 Secundus est, Episcopus, qui in visitatione aliquid acci-
pit in pecunia, vel vidualibus, quod ultra ratione visita-
tionis suæ debetur, nisi restituat duplum infra mensem Ec-
clesiæ à qua id accepit, suspensus est ab ingressu Ecclesiæ
quousque de duplo huiusmodi grauata Ecclesiæ plenè sa-
tisfaciat; nulla ei in hoc dantiur remissione, liberalitate,
seu gratia valitura, vt habetur in c. exigit. de censib. lib. 6.
Palud. 4. 18. q. 7. art. 1. casu 6. Angelica in verbo, visitatio

1. casu 21. Tabiena, verbo, *Suspensio*, num. 7. vers. Sexto,
casu 19. Syluest. verbo eod. vers. 21. Alphonsus Viuald. tit.
de suspens. num. 105. Henriquez lib. 13. de excomm. & sus-
pens. c. 39. §. 4. casu 5. inferiores autem sic visitant, & exi-
gentes pecuniam, aut munera ab officio, & beneficio su-
spenduntur quousque satisfaciunt, vbi tamen notandum
est, non incurrere dictam penam, si quis acciperet aliquid
quod liberaliter ei tempore visitationis donatur. arg. cap.
quidquid. 1. q. 1. De qua etiam re multa præclara statuit
Concilium Trid. sess. 24. de refo. m. c. 3.

42 Tertius est, Episcopus, qui quando non visitat, accipit
a terris, & Ecclesijs iudicis procuracionem sibi debitam
tempore visitationis, eandem omnino suspensionem, &
penas incurrunt, vt in d. capitul. exigit. de censib. lib. 6.
habetur.

43 Quartus est, Episcopus carnaliter cognoscens eam,
quam ante ordinationem in concubinam habuit, ab ordine
est suspensus. vt habetur in capit. Habuisset, distinct. 33.
Quo loco ponitur vox depositionis Sacerdotij, pto suspen-
sione ad tempus, ex gloss. ibi in verbo, deposito. Quæ sus-
pensio potius ferenda est, quam lata, vt ex contextu illius
cap. colligitur. & similis loquendi modus habetur in cap.
Quoniam 21. quest. 2.

44 Quintus est, Episcopus relaxans incendiarijs penam
contentam in capitul. p. s. s. m. 27. questione octaua, ab
officio Episcopali per annum est suspensus.
vt ibidem habetur.

45 Sextus est, Episcopus negligens procedere contra Simo-
niacos, per duos menses ab officio suspensus est. cap. Quid-
quid 1. questio 1.

Vbi ponitur nomen excommunicationis, pro suspen-
sione, ex gloss. ibi in verbo, excommunicationi, & similis lo-
quendi modus habetur, in cap. fin. dist. 8. & ibi gloss. in
verbo, excommunicationis, & dist. 86. cap. Tanta. & 101.
quest. 3. cap. vno, in fine, similis pena Episcopis imponi-
tur in cap. eos, dist. 32.

46 Septimus est, Episcopus, si non facit comburi Talmud,
iuxta edictum Inquisitorum edictum iussu Iulij III. ab in-
gressu Ecclesiæ suspensus est.

De qua tamen suspensione non immerito dubitant aliqui
viri graues an practicetur, non solum ex eo, quod paucis-
simis in locis Christianorum huiusmodi libri intuentur;
sed etiam quia Episcopi negligentes in comburendis
libris hereticorum, censuras aliquas non incurrunt. Huius
edicti meminit Laertius Cherubinus de Nursia iuricon-
sultus in Rubricis ad Bullam, & Constitutionem 46. in or-
dine, Iulij III. quæ incipit, *Cum sicut*, quod edictum se-
legisse testatur. Multi autem Pontifices existerunt, qui sæ-
pius impium illud Talmud nuncupatum, & alia similia
detestanda volumina, & scripta Iudæorum comburi præ-
ceperunt, vt videre licet in Bulla 1. Innocentij Papæ III.
quæ incipit *Impia Iudæorum*, anno Domini millesimo du-
centesimo quadragésimo tertio, septimo Idus Maij: Et
in Bulla Iulij III. quæ incipit, *Cum sicut*, anno Domini
Millesimo quingentesimo quinquagesimo quarto, die 29.
Maij. Et in Bulla 73. Gregorij XIII. quæ incipit, *Antiqua
Iudæorum*, anno incarnationis Dominicæ, Millesimo quin-
gentesimo octuagesimo primo, Kal. Iulij, Et in Bulla no-
uissima Clementis Papæ VIII. quæ incipit, *Cum Hebræo-
rum malitia*, anno incarnationis Dominicæ Millesimo
quingentesimo nonagesimo secundo, pridie Kalend. Mar-
tij; vbi Iudæis ipsis sub grauissimis penis præcipit, vt hu-
iusmodi libros comburant, aut locorum ordinarijs, seu
Inquisitoribus hæreticæ prauitatis tradant, & consignent;
Christianis vero etiam sub excommunicationis maioris
latæ sententiæ eo ipso incurrendæ pena, præcipit, ne huius-
modi libros, & scripta retinere, habere, legere, edere, ty-
pis, excudere, seu imprimere, describere, vel exemplare,
aducere, emere, vendere, donare, commutare, aut alias
quomodolibet distrahere, vel alienare præsumant.

47 Octauus est, Suspensi sunt ab ingressu Ecclesiæ Præla-
ti, qui sine auctoritate Summi Pontificis, commentarios,
glossas,

gloſſas, interpretaciones, ſcholia nullamque interpretationis
genus ſuper Concilij Trid. decretis edunt, ex Bulla Pij IV.
ſuper confirmatione eiusdem Concilij.

Quæ conſtitutio edita fuit ſ. anno eiusdem Pij IV. 1563.
ſepimo Kalend. Februarij, & incipit *Benedictus Deus*, &
eſt conſtitutio 96. Pij IV. de qua tamen ſuſpenſione du-
bium eſſe poſſit, an comprehendat Episcopos, & alios ma-
iores Prælatos, cum iſtos neque ſub ſpeciali nomine Epi-
ſcoporum exprimat, neque alio modo, ſed ſolum hoc pro-
hibet Prælatiſ ſub interdictione ingreſſus Eccleſiæ, alijs autē
ſub pena excommunicationis.

48. *Nonus eſt*, Episcopos, & maiores, qui uſurarijs, manifeſtis
non oriundis, ſed alienigenis locant, vel quocunq; alio
titulo concedunt domos ad exercendū ſenus, vel permit-
tunt eos conducere domos in ſuis terris, vel alijs ibi habi-
tare (quod intelligendum eſt, ad exercendum ſenus) vel
eos non expellunt de ſuis terris intra tres meſes, ſuſpenſi
ſunt, quouſque eos expellant. cap. uſurarium. de uſur. lib. 6.
Angelica, verbo, Suſpenſio 1. caſu 22. Tabiena, verbo Suſpen-
ſio, num. 7. verſic. 6. caſu 20. Sylueſt. verbo, Suſpen-
ſio. §. 6. verſic. 22. Alphonſus Viualdus tit. de Suſpenſio-
ne, numer. 60. In qua ſuſpenſione non parum miror ſilen-
tium DD. omnium. Cum enim Canon non exprimat a
quibus rebus ſiut ſuſpenſi huiusmodi Episcopos, & multum
referat hoc cognoscere, nullus tamen DD. aliquid de hac
re dicit Henriquez lib. 13. de excomm. u. & ſuſp. cap. 38. §.
3. caſu 5. ait ſuſpendi a iurisdictione ſpirituali. Mihi vide-
tur iſtam ſuſpenſionem eſſe ab officio, & beneficio ſimul,
id quod etiam innuere videtur Gulielmus Durand. in ſuis
commētiolis ſuper hoc caput, & pater, quia, ut diximus
in cap. 4. in explicatione primi modi ſuſpenſionis, ubi ſim-
pliciter ſuſpenſio fertur, intelligitur regulariter ſuſpenſio
ab officio, & beneficio, ut latius ibi docuimus, ubi etiam
varias DD. auctoritates, & rationes adduximus, & præter
ibi dicta, ratio quæ me mouet eſt, quia in eodem cap. pro
alijs perſonis Eccleſiaſticis, & ſecularibus fertur ſententia
excommunicationis, pro communitatibus, & collegijs fer-
tur ſententia interdictionis, quæ ſunt pœnæ grauiffimæ: ergo
etiam & hæc Episcoporum ſuſpenſio intelligenda eſſe vi-
detur de ſuſpenſione grauiffima. Deinde ſi Episcopos per
menſem prædictam ſuſpenſionem ſuſtineant, imponitur
eis grauior pena, ut ſcilicet eorum terra interdictione ſubi-
aceat; Quod ſi prior ſuſpenſio Episcoporum intelligeretur tan-
tū de ſuſpenſione ab officio, aut a beneficio tantū, Ca-
non poſtea aggravando penam melius addidiſſet aliam
grauiorem ſuſpenſionem, quæ ad ipſos Episcopos magis
pertineret. Cum igitur Canon referat ad interdictionem, vi-
detur nomen ſuſpenſionis prius poſitum omnem ſuſpen-
ſionem, quam ferre poterat, comprehendere. Vbi notan-
dum eſt ex glo. in d. e. uſurarium. in verbo. Titulo. de uſur.
lib. 6. nec poſſe huiusmodi uſurarijs concedi domum ſub
alio titulo quocunq; puta pignoris, commodati, depoſi-
ti, precarij, & huiusmodi, & hoc maxime quando conſta-
ret velle eos domum conducere ad ſenus exercendum, &
in dubio præſumitur pro ſenore exercendo velle illam cō-
ducere, & colligitur ex eo quod dicitur, *Non licet illo mo-
do habitare.*

50. *Decimus eſt*, Episcopos, qui contra iuſtitiam, & conſcien-
tiam prætextu, odij, gratiæ, auoris, vel commodi tempo-
ralis omittunt procedere in cauſa hæreſis, ubi procedendū
erat, vel eodē obſtento & prætextu prauitatem ipſam, vel
impedimentum officij ſui alicui imponunt eamque ſuper
hoc præſumpſerint quo quō modo vexare, per triennium
ab officio ſuſpenſi ſunt; alij verō, id eſt, ex glo. ibi in verbo
Alij, ſcilicet inquiſitores, vel ſubſtituti ab eis, vel ab Episco-
pis, vel Capitulis vacante Sede, eo ipſo excommunicationis
ſententiam incurrunt, a qua non niſi a Summo Ponti-
fice, præterquam in mortis articulo, & tunc ſatisfactione
præmiſſa, abſolui poſſunt. Vt habetur in Clement. prima,
de hæreſe. Angelica, verbo Suſpenſio 1. caſu 35. Tabiena,
verbo Suſpenſio, numero 7. verſic. Sexto, caſu 33. Nau.
in Man. ca. p. 27. num. 100. Henriquez lib. 13. de excomm.
& ſuſp. c. 38. §. 3. Alphonſ. Viuald. in tit. de Suſpenſione,
num. 91.

51. *Vndecimus eſt*, Episcopos, & ſuperiores conferentes gra-
dum Magiſtrij, ſeu Doctoratus, niſi ſub certa limitatione,
per ſex meſes ſequentes a collatione eorundem gra-
dum ſuſpenduntur, Clement. eum ſic, de Magiſtris. Ange-
lica, verbo. Suſpenſio 1. caſu 34. Sylueſt. verbo. Suſpenſio,
quæſt. 6. verſic. Trigefimo quarto. Tabiena, verbo Suſpen-
ſio, num. 7. verſic. Sexto, caſu 32. Henriquez lib. 13. de ex-
com. & ſuſp. cap. 38. §. 3. Alphonſus Viuald. tit. de Suſpen-
ſione, nu. 93. facultas tamen concedēdi gradus data a Re-
ge, quia ſecularis eſt, non ſuſpenditur proprie, ex Henri-
quez ubi ſupra, & Nau. in Man. cap. 27. num. 153. verſic. Se-
primo dico.

52. *Duodecimus eſt*, Episcopos, & eorum ſuperiores, etiamſi
Cardinalatus honore præfulgeant, populo indicem caſuſ
gratiarum, & indulgētiarum, quo certo pretio ſoluto ab-
ſolui poſſint, & diſpenſari in multis reſeruatīs, ac indulgen-
tijs acquirere publicantes, vel concedentes, vel huiusmo-
di indicem vbiſcumque reperitur non dilacerantes, peni-
tesque delentes, ab ingreſſu Eccleſiæ, & perceptione fru-
ctuum ſuarum Eccleſiarum tamdiu ſuſpenſi ſunt, donec
ſatisfactione præuia illis per Sedem Apoſtolicam ſuſpen-
ſio relaxetur, ut conſtat ex Bulla Pij V. 99. in ordine, quæ
incipit, *Quam plenum* edita anno Dominicæ incarnationis
miſeſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, quarto Non.
Ianuarij Pontificatus eiusdem anno quarto. Cuius etiam
meminit Alphonſus Viualdus in ſuo Candelabro auto-
rit. de ſuſpenſione, nu. 115. Quam verō penam inferior
ab Episcopis hæc facientes incurrant, expoſuimus lib. 3. c.
31. excommunicatione vadeſcimus.

53. *Decimus tertius eſt*, ille, quem ponit Sixtus Papa V. in
Bulla ſua de viſitandis liminibus Apoſtolorum, edita an-
no 1585. 13. Kalend. Ianuarij, Pontificatus ſui anno pri-
mo, in Bulla, quæ incipit, *Romanus Pontifex* In qua decer-
nit, ut omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiscopos, Episco-
pi, per vniuerſum orbem conſtituti, etiamſi Cardinali-
tus honore præfulgeant ſtatutis quibusdam item poſitis,
perſonaliter, ac per ſeipſos Beatiffimorum Apoſtolorum
Petri, & Pauli limina viſitent, aut ſi impediti ſint legiti-
mè, per certum nuncium ad id ſpecialē mādātum habere-
tem de gremio ſuorum Capitulorum, aut alium in digni-
tate Eccleſiaſtica conſtitutum, ſeu alias perſonatum habere-
tem, aut ſi huiusmodi hominem Eccleſiaſtica digni-
tate, & perſonatu præditum non habeant per Decretum
Sacerdotem, & ſi Clero careant, omnino per aliquem alium
presbiterum ſeculare, vel regularem ſpectate prohibi-
tis, & religionis bene de omnibus inſtructum, hoc ipſum
adimpleant. Tempus autem quo hoc debitum viſitatio-
nis officium fieri debet, eſt, ut omnes Patriarchæ, Primate-
s, Archiepiscopos, & Episcopos Itali videlicet, vel ex Italia
inſulis, vnde in Italiam commodius trajici poſſent, veluti
Siciliæ, Sardiæ, Corſiæ, & alij adiacentium Prouinciarum Ita-
liæ, ac etiam Dalmania, & Græciarum, quæ eſt regione ipſis
Italia, & Sicilia oris ſunt, tertio anno; Germani verō, Ger-
mani, Hiſpani, Belgæ, Bohemi, Vogari, Poloni, Angli, Scoti,
Hiberni, & ceteri omnes, qui in Europa ſunt citra mare
Germanicum, & Balticum, ac omnium inſularum maris
Mediterranei, quarto anno; Et qui intra Europæ fines ſuis
his prouincijs remotiores, ac etiam Africam littoribus no-
ris aduerſi, ac Inſularum maris Oceani Septentrionalis,
& Occidentalis Europæ, & Africa citra continentem mo-
ni Orbis, tam qui nunc ſunt, quam qui ad Catholicam fi-
dem per miſericordiam Dei aliquando redierint, quinto
anno; Aſiatici verō, & qui extra Aſiam, & in alijs non ſet-
tris Orientalibus, Meridionalibus, Occidentalibus, & Sep-
tentrionalibus tam in inſulis, quam in continentibus, &
denique in quibuslibet mundi partibus decimo anno nec
ſuſcipiant, & Deo concedente perficiant, idemque inſtitu-
tum tertio quoque quarto, quinto, & decimo anno repe-
tant, & obſeruent. Hæc autem annorum ſpacia a tempore
ſuſcepti muneris conſecrationis, vel Paſſij traditionis, aut
translationis ad aliam Eccleſiam incipiunt. Et ne longius
differatur, ſtatuit quod tempus qualecūque excurſum ac-
cui ex ſupra dictis Præſcripſibus, qui ſive morte præuentus,
ſive alia quacūque de cauſa ob non finitum tempus ei
præſcriptum, dicta Limina non viſitauerit, ita illius ſuſ-
ceſſori

cessori effluxisse, & excurrisse intelligatur, ut termino ipso iuxta prædicta completo debitam tunc visitationem quã primam conficere teneatur. Qui verò iam sunt ordinati, aut Pallium à Sede Apostolica susceperunt, aut ad aliam Ecclesiam translati sunt, prout cuique distantia locorum, & temporum interualla præscripta sunt, ad prædicta oia obseruanda a die publicationis præsentis constitutionis omnino teneantur. Iubemus igitur in virtute Sancte obediencie prædictis oibus Antistitibus præsentibus, & futuris, ut visitatione prædictam sibi, suisque Ecclesijs a deo vniuersis, ac necessarij iuxta præscriptam formulam omnino conficiant. Si verò quod absit, non egerint, eos ab ingressu Ecclesie, ac etiam ab administratione tam spiritualium, quã temporalium, nec non à perceptione fructuum suarum Ecclesiarum, à Capitulis eorundem omni exceptione, & mora cessante, interim libere exigendorum, & in opus fabricarum, seu ornamentorum Ecclesie emptione, prout maior exegerit necessitas, insumendorum, ipso facto tã diu suspensos esse volumus, donec à contumacia resipiscentes relaxationem suspensionis huiusmodi à Sede prædicta meruerint obtinere. Non obstantibus Priuilegijs quibuscunque, &c.

Decimus quartus esse potest ille, qui habetur in Extraneis de reb. Eccl. non alien. vbi Paulus Papa II. ait, Quod alienatas bona Ecclesiarum, Monasteriorum, locorum, priorum quorumlibet inconsulto Romano Pontifici, si Pontifici, vel Abbati præfulgeat dignitate ingressus Ecclesie eis penitus interdictus sit. Et si per sex menses immediate sequentes, sub interdicto huiusmodi animo (quod absit) perseverauerint indurato lapsis mēibus eisdem regime, & administratione suæ Ecclesie, vel Monasterij, cui præsidet in spiritualibus, & temporalibus, sint eo ipso suspensi. Inferiores verò prælati, Commendatarij, & aliarum Ecclesiarum rectores, beneficia, vel administrationem quomodolibet obtinentes, Prioratibus, præposituris, præposituribus, dignitatibus, personaribus, administrationibus, officijs, Canonicatibus, præbendis, alijsque Ecclesiasticis cum cura, & sine cura, secularibus, & regularibus beneficijs quorum res, & bona alienarunt duntaxat ipso facto priuati existant, illaque absque declaratione aliqua vacare censentur, ita vt à solitis collatoribus personis idoneis liberè de iure conferri possint, nisi alias dispositioni Apostolice sedis sint specialiter, aut generaliter referuata; nihilominus alienate res, & bona huiusmodi ad Ecclesias, monasteria, & loca pia, ad quæ ante alienationem huiusmodi pertinebant, liberè reuertantur. Hæc Paulus Venetus Papa II. anno 1468. Pontificatus sui anno quarto, cuius etiam meminit Alphonsus Vialdus titu. de suspensione. numer. 72. de qua plura diximus lib. 3. cap. 32. excommunicatione octaua. Qui casus licet religiosis, & alijs Clericis conueniat, quia tamen Episcopis etiam competit, hoc in loco a nobis appositus est.

Decimus quintus habetur in Bulla Pij V. quæ incipit, Quãta Ecclesie, edita 1568. Calen. Aprilis, Pontificatus sui anno tertio, & est Constitutio 58. eiusdem in ordine vbi statuit, vt Episcopi, & alij facultatem habentes eorum duntaxat resignationes beneficiarum recipere, & admittere possint, qui aut senio confecti, aut valetudinarij, aut corpore impediti, vel vitiati, aut Crimini obnoxij, censurisque Ecclesiasticis irretiti, aut nequeunt, aut non debent, Ecclesie, vel beneficio inferuire: seu qui vnũ aliud vel plura beneficia obtinuerint, vel quos ad aliud contigerit promoueri, religionem quoque ingressuri, vel matrimonium contracturi, si statim postea id se ipsa exequatur, denique eum quis ex alijs causis acciderit, qui constitutione felicis recordationis Innocentij Papæ III. de dimittendis Cathedralibus Ecclesijs edita continentur. Qui et ob capitales inimicitias nequeunt, vel non audent in loco beneficij residere securi. Sed nec horum vllus Sacro ordini mancipatus, nisi religionẽ ingressurus valeat vllò modo beneficiũ, vel officium Ecclesiasticũ resignare, nisi aliud ei sit, quo in vita possit, eomodò sustentari. Ad hæc beneficiarum, & officiorum permutationes admittere, quæ Canonicis Sanctioribus, & Apostolicis Constitutionibus permittuntur. Cuius autem Episcopi, & alij prædicti, iteque oēs electores, præsentatores, & patroni tã Ecclesiastici, quam laici

quicunque sint, ne verbo quidẽ aut nutu, vel sig. 30. tunc in huiusmodi beneficijs, & officijs successores, ab ipsis resignantibus, aut alijs eorum significatione vel hortatu designantibus, aut de his assumendis promissio inter eos, vel et intentio qualiscunque intercedat, Præcipimus insuper & interdiciamus, ne ipsi Episcopi aut alij collatores de beneficijs, & officijs resignandis prædictis, aut suis, aut admittentium consanguineis, affinis, vel familiaribus, et per fallacẽ circuitũ multiplicaturũ in extraneos collationum audeant providere, quod si secus, ac etiam quicquid præter, vel contra formã prædictorũ fuerit a quocunque temere attemptatũ, id totũ ex nunc vires, & effectũ decernimus non habere. Qui verò contra fecerint, vt in eo in quo deliquerint, puniantur, a beneficiorũ, & officiorũ collatione, nec non electione, præsentatione, confirmatione, & institutione, pro vt cuique cõpetierit, tã diu suspensi remaneant, donec remissione à Romano Pontifice meruerint obtinere, & qui talia beneficia, seu officia receperint, eos prædictis penis volumus subiaceri nihilominus in eos, qui sic suspensi conferre, eligere, præsentare, confirmare, vel instituire ausi fuerint, ex cõdicationis sententiã ipso facto promulgamus, quibus nullus alius quã ipse Romanus Pontifex siue absolutiois, siue relaxationis gratiam (excepto mortis articulo) valeat impertire. Constitutio autem Innocentij Papæ III. cuius hic mētio fit, habetur in cap. Nisi cum præd. de renunciat. vbi sex causas assignat ex quibus Episcopi petere, & Papa consuevit concedere cedendi licentiam, & sunt ista: *Conscientia criminis; Debilitas corporis; Defectus scientiæ; Malitia plebis; Graue scandalum; Irregularitasque persona.* Quas causas omnes præfatus Innocentius Pontifex ibidem latius explicat. Quæ sex causæ his versibus comprehendipossunt;

Debilis ignarus, male conscius, irregularis,

Quem mala plebs odit, dans scandala, cedere possit.

De huiusmodi autem fallaci circuitu multiplicaturũ collationũ in extraneos, quæ Papa Pius V. vbi supra prohibet extat Bulla Innocentij Papæ V. III. quæ incipit, *Sicut bonus pastor*, edita anno Dñice incarnationis millesimo quadringentesimo nonagesimo primo, quinto Calendas octobris Pontificatus sui anno octauo, & est Cõstit. 13. eiusdem ordine.

De Suspens. contra iudices Ecclesiasticos, religiosos, & Capitula, seu conuentus in iure laici. Cap. VIII.

SUMMARIVM.

- 1 *Iudices Ecclesiastici sententiam excommunicationis sine debita iuris monitione ferentes ab ingressu Ecclesie per mensem suspensi sunt.*
- 2 *Iudices Ecclesiastici censuram aliquam sine scriptis, aut sine cause expressione ferentes ab ingressu Ecclesie, & ab officijs diuinis per mensem sunt suspensi.*
- 3 *Iudex Ecclesiasticus ordinarius, vel delegatus contra iustitiam, vel conscientiam parvi litigãti iniuriam faciens per annum ab executione officij est suspensus.*
- 4 *Iudices conseruatores sedis Apostolice scienter se intromittentes in cognitione aliarum causarum, quæ de manifestis iniurijs, per annum ab officio suspensi sunt.*
- 5 *Abbas subditis suis laicis consensum, aut minores conferens aut literas dimissorias concedens, ab officio, & beneficio per annum ipso iure est suspensus.*
- 6 *Abbas, aut Prior supra se Abbatem non habens in ordine monachorum nigrorum in habitu, & pertinentibus ad honestatem vestitus delinquens, per annum à beneficiarum collatione est suspensus.*
- 7 *Monachi inferiores nigri, in vestitu delinquentes ab omni administratione per annum suspensi sunt.*
- 8 *Abbas, aut Prior ordinis S. Benedicti venationi, aut occupationi etiam rose interessentes à collatione beneficiarum per biennium suspensi sunt.*

- 9 Monachi inferiores ordinis S. Benedicti, si venationi clamorosa presentes sint, per biennium ab administratione, quam habent, suspenduntur.
- 10 Prælati religiosorum occasione excessuum suorum subditorum aliquid recipientes, quando, & quamdiu sint suspensi.
- 11 Religiosi quicumque præsidentes Monasterijs, iura, redditus, aut possessiones loci alicui ad vitam, vel ad certum tempus concedentes, quando suspensionem incurrant.
- 12 Fratres Prædicatores, perturbantes fratres Minores circa officium Inquisitoris contra hæreticos, & e contra, ab executione ordinum sacrorum quousque suspendantur.
- 13 Fratres Prædicatores, & Minores ante annum probationis elapsam aliquem ad professionem admittentes à receptione quorumcumque ad professionem sui ordinis suspensi sunt.
- 14 Religiosi non professi ad sacros ordines promoti, à susceptione ordinum suspensi sunt.
- 15 Religiosi absque licentia, & literis dimissorijs proprii Prælati sacris initiati, ab exercitio ordinum sic susceptorum suspenduntur.
- 16 Monachi ad sacrum aliquem ordinem in apostasia promoti, ab ordine sic suscepto ad arbitrium Papæ sunt suspensi.
- 17 Religiosi à Rectoribus Ecclesiarum requisiti, penitentibus suis scienter de solvendis decimis conscientiam facere omittentes, ab officio prædicationis suspensi sunt.
- 18 Prælati religiosorum ex administratione eucharistiæ, extremæ unctionis, vel Matrimonij solemnizatione, aliquid acquirentes, quando suspensionem incurrant.
- 19 Prælati religionis non satisfaciens damno ex subditorum suorum detractioe illato suspensus est.
- 20 Præpositi, Priores, & alij religiosi mulieres intra monasteria introducentes à Diuinis suspensi, & beneficijs privati sunt.
- 21 Regulares in suspensiones, & alias censuras in Clericos simpliciter latus non incurrunt.
- 22 Vitæ genus regularium à Clericorum secularium vita plurimum distat.
- 23 Regulares deterioris conditionis, quam sint Clerici seculares, esse non debent.
- 24 Capitula, Conuentus, Collegia, & singulares eorundem persone, bona à defunctis prælati Ecclesia relicta, vel vacationis tempore obuenientia, occupantes, aut dilapidantes, ab officijs, & beneficijs, quousque ea restituant, suspenduntur.
- 25 Capitula, & Collegia Ecclesiarum, aut Monasteriorum Episcopos, ipsiusve maiores, aut minores in Curia promotos, absque literis sedis Apostolicæ, de tali promotione factis, recipientia, quamdiu à beneficiis suorum perceptione suspendantur.
- 26 Capitula, aut Conuentus, ob receptionem personarum utriusque sexus ad religionem, passus, pecunias, aut res alias potentes, aut exigentes, ipso iure suspenduntur, & à solo Papa absolui possunt.
- 27 Capitula, & Conuentus beneficia conferentes contra Constitutionem Pij V. de modo admittendi resignationes beneficiarum editam eo ipso à Diuinis suspensi sunt, & à Summo Pontifice tantum absolui possunt.

Primus casus, quo iudices Ecclesiastici suspensionem incurrunt, est, si ferant excommunicationis sententiam non præmissa debita iuris monitione, vel non adhibitis debitis testibus, per quos si opus fuerit probari possit, & hoc etiam si sententia aliàs iusta sit, & sint per mensem ab ingressu Ecclesiæ suspensi. cap. sacros, de sent. excomm. Palud. 4. d. 18. q. 7. ar. 1. casu 12. Summa Aftenfis par. 2. li.

7. ar. 16. artic. 7. casu 2. Angelica, verbo, suspensio, 1. casu 12. Tabiena, verbo, suspensio, numer. 7. vers. 6. casu 13. Syluester, verbo, suspensio, 8. 6. vers. 14. Martin. Ledesm. 2. 4. q. 2. 26. in tract. de suspens. casu 5. Nauar. in Manual. ca. 27. nu. 156. vers. Quinta. Alphonsus Viuald. tit. de suspensione, num. 70. Cosmus Philiarhus de offic. Sacerd. part. 1. lib. 4. capit. 2. casu 4. Henriquez lib. 13. de excomm. & susp. cap. 39. §. 4. vbi ait, non includi Episcopum sic excommunicantem, aut suspendentem, cum eorum non sit mentio specialis, cap. Quia periculosum, de sent. excomm. lib. 6. 5. Ant. 3. par. tit. 28. cap. 4.

Secundus est, Iudices Ecclesiastici sententiam excommunicationis, suspensionis, aut interdicti sine scriptis, vel sine causæ expressione, ferentes vel si requisiti non tradunt copiam scripturæ intra mensem, ab ingressu Ecclesiæ, & diuinis officijs per mensem suspensi sunt vt habetur in capitulo, cum medicinalis, de sentent. excommunicat. libro 6. Palud. 4. distinct. 18. q. 2. ar. 2. casu 14. Summa Aftenfis part. 2. lib. 7. tit. 16. artic. 7. casu 3. Angelica, verbo, suspensio, 1. casu 15. Syluester, verbo, suspensio, q. 2. 6. §. 15. Tabiena, verbo, suspensio, numer. 7. vers. 6. casu 13. Nauar. in Manual. cap. 27. num. 156. vers. 6. Cosmus Philiarhus de offic. Sacerd. part. 1. lib. 4. capit. 2. casu 11. Alphonsus Viuald. tit. de suspens. numer. 71. Henriquez lib. 13. de excomm. & susp. capit. 36. §. 4. vbi ait, quod si interm exequatur sententiam, suspensio referatur Papæ, vt etiam docet S. Anton. 3. par. tit. 28. de suspens. cap. 4. & colligitur ex d. cap. cum medicinalis in fine. Circa quam suspensionem aduertendum est ex Palud. 4. dist. 18. q. 7. ar. 3. conclus. 10. quod vt iudex Ecclesiasticus hanc censuram incurrat, requiritur, vt suspendat ab eo, quod competat ipsi suspensio iure suo, vnde si suspenderit ab eo, quod competat iure ipsius suspendentis, scilicet ex commissione ipsius suspendentis, etsi non ferretur hanc formam, in censuram suspensionis non incidere, vt latus in cap. 2. exposuimus. Quæ etiam pena non tangit Episcopos, ex S. Ant. vbi supra, & Toledo lib. 1. c. 13.

Tertius est, Iudex Ecclesiasticus ordinarius, vel delegatus non Episcopus, qui contra iustitiam, & conscientiam facit iniuriam parti litiganti in iudicio, amore, odio, vel timoribus ab alijs receptis, per annum ab executione officij est suspensus cap. cum æterni, de sent. & re iudic. lib. 6. Verbi gratia, si debes mihi centum, & conuenio te coram iudice Ecclesiastico, tu præmio corrupis iudicem, ita vt quamuis videat iustitiam meam, tamen contra me iudicet, iudex per annum ab officio suspensus est adeo vti infra illum se ingerat diuinis officijs, irregularis fit, à solo Papa dispensandus. Palud. 4. dist. 18. q. 7. ar. 2. casu 13. Summa Aftenfis, par. 2. lib. 7. tit. 16. art. 7. casu 11. Angelica, verbo, suspensio, 1. casu 19. Tabiena, verbo, suspensio, nu. 7. vers. 6. casu 17. Syluester, verbo, suspensio, q. 6. vers. 6. Decimo nono Alphon. Viuald. tit. de suspens. num. 74. Cosmus Philiarhus vbi supra, casu 8. qui addit esse etiam suspensionem à diuinis, cum subdat, Quod si infra illum annum negat se diuinis sui irregularis, a qua non nisi a Papa liberari possit. & Tolet. lib. 1. cap. 15. Martin. Ledes. 2. 4. q. 26. in tract. de suspens. art. 2. casu 10. Nauar. in Manual. ca. 27. nu. 157. vers. Decima S. Anton. 3. par. tit. 28. de suspens. capit. 4. vbi notandum est, quod ad hanc penam incurrendam multa requiruntur.

Primum est, quod non sit Episcopus, ex glof. ibi in verb. Ordinarius. cum hi penam hanc non incurrant nisi eorum mentio fiat. cap. Quia periculosum de sent. excomm. lib. 6. & ca. si compromissarius S. Huiusmodi, de elect. lib. 6. Ledes. & Nauar. vbi supra.

Secundum est, Quod ille talis faciat iniuriam, vel inferat grauamen contra iustitiam, & conscientiam, ex glof. ibi in verb. Et contra. vbi notat hæc duo sic copulata requiri, vt locum habeat pena.

Tertium est, quod inferat illud grauamen in iudicio, & quod sit iudex quia si sit merus executor, vel arbiter non incurrat hanc penam ex glof. in verb. in iudicio. Angelica Syluestro, Ledes. Nau. Henriquez vbi supra, cum ibi solam caueatur de ordinatio, vel delegatio, & ita cum hæc sit pena non est amplianda, sed restringenda. c. odia, & cap. in pennis

penis, de reg. iur. lib. 6. & cap. penæ, de penit. dist. 1.
Quartus est, quod faciat illam iniuriam per gratiam, vel iudicis. Dicitur autè fieri per gratiam, & fordes, id quod fit peccis, precio, timore, vel odio, ex glo. ibi in verb. vel per fordes.

Quartus est, Iudices cõseruatores sedis Apostolicæ scienter se intronitantes, vt cognoscãt de alijs causis quam de manifestis iniurijs, nisi sic eis specialiter cum clausula commissum, vt etiã de alijs possint cognoscere, & se intronit tere (cũ qua clausula plures huiusmodi gratiæ ante Conc. Trid. concedebantur; post illud autem statutum est sess. 14. de ref. cap. 5. vt ratio concedatur) per annum ab officio suspensi sunt, vt habetur in capit. Hæc constitutiones, §. vt autem, de offic. deleg. tit. lib. 6. Palud. 4. dist. 18. q. 7. ar. 2. casu 3. S. Ant. 3. par. tit. 28. de susp. c. 4. Angelica, verbo, suspensio, casu 17. Syluest. verbo, suspensio, §. 6. vers. 17. Tabiena, verbo, suspensio, num. 7. vers. 6. casu 15. Martin. Ledef. 2. 4. q. 26. art. 2. in tract. de suspens. casu 9. Nau. in Man. ca. 27. num. 157. vers. Nona. Henriquez libr. 13. de excom. & susp. tit. 4. Cosinus Philivchus vbi supra. casu 6. Alph. Viuald. tit. de suspens. num. 80. Tolet. lib. 1. c. 15.

Quædam Religiosos autem, suspensionem incurrunt ipso iure in quibusdam casibus.

Primus est, Abbas etiam regularis subditis laicis tõsurã, aut minores ordines conferens, aut eisdem literas dimisso nias, vt ab alijs ordinentur, concedens, ab officio, & beneficio per annum ipso iure suspensus est, vt habetur in Concil. Trid. sess. 23. de reform. c. 10. At vero suis regularibus primam tonsurã, & minores in suo Monasterio, & Ecclesia propria conferre potest arg. c. Quoniam, dist. 69. & c. cum contingat, de ata. & qual. & c. Abbates de priuileg. lib. 6. & fact. Concil. Trid. in d. c. 10. vers. Qui regularis subditus sibi non sit. Simon Maiol. lib. 3. cap. 23. nu. 12. vers. Quæ ratio, & lib. 4. c. 2. num. 10. vers. Nec ista omnia. Possunt tamè Abbates inuitati in claustris aliorum exemptionum, iure suo tonsuram, & minores conferre, nec incurrunt hæc penam, etiam non requisiti Diocesano, ex sententia Lap. Hostiensis, & Ioan. Andriques refert Gemin. in d. cap. Abbates, vers. Quid si Abbas. Simon. Maiol. libr. 3. de iure, cap. 23. num. 12. Et quamuis infra annum probationis, nec quidem primam tõsurã dare debet, eo quod hoc anno probationis pendente, habentur quasi pro non subditis quoad ordines suscipiendos, id quod inductum est, ne fiat fraus legi, si illi postea claustrum derelinquerint ex Ioan. Andr. in cap. Abbates, in verbo, conuolauerunt, de priuileg. libr. 6. Gemin. & Lap. ibidem, si tamen tonsuram conferat nouitio, peccat, sed non fit suspensus, ex Henriquez libr. 13. de excom. & susp. c. 38. §. 2. quicquid Maiol. lib. 4. c. 2. nu. 11. in fine contrarium insinuat. Quod si talis nouitius a monasterio recedat, non gaudet priuilegio tonsuræ, vt Henriquez vbi supra notauit.

Secundus est, Abbates, & Priores, qui non habent supra se Abbatem in religione monachorum nigrorum, si delinquant in habitu, & pertinentibus ad honestatem vestitus, id est, si secularis non corrigiãtos, & altos, aut caputia non sista portare presumpserint, per annum a beneficiõrũ collatione suspensi sunt Clem. 1. §. si quis autem, de statu monac. vbi Nota glo. in verb. Nigrorum, hæc suspensio nem non habere locum in Monachis Cisterciensibus, qui solum habitum superiorem nigrum gestant, inferiorem vero album; vnde colligimus Monachos nigros vocari illos qui vtrumque habitum nigrum gestant; quales sunt Benedictini, ex Tabiena, verbo, Suspensio, nu. 7. vers. 6. casu 3. Syluest. verbo, eod. vers. 33. Henriquez libr. 13. de excom. & susp. c. 4. §. 3. casu 4. Alphonsus Viualdo tit. de susp. nu. 94. & nu. 95. Durante autem tempore suspensio nis Abbatis, vel Priorum, collatio eorũdem beneficiõrum a Priorem claustralem cum consilio, & consensu maioris partis capituli, seu conuentus deuoluitur.

Tertius est, Monachi inferiores in eodẽ ordine excedẽtes in vestitu, vt dictum est, suspenduntur per annum ab omni administratione quam habent; Quod si nullam habeat, eo ipso per annum inhabiles ad omnem administrationem, & Ecclesiasticum beneficium obtinendũ redduntur. Clem. 1. §. si quis autem, de statu monach. Tabiena, &

Sylu. vbi supra. Angelica, verbo, suspensio, 1. casu 34.

Quartus est, Abbates, & Priores, qui non habent supra se Abbatem ex eodẽ ordine Benedictinorum, si venationi, vel aucupationi clamorosa, vel aliãs cũ canibus, aut auibus, ex proposito interfint; per duos annos a collatione beneficiõrum suspensi sunt, & collatio beneficiõrum durante hoc tempore ad Priorem, & conuentum pertinet. Clem. prima, §. si quis autem, de statu monach. vbi notandum ex glo. iisdem, quod si venatio sine canibus, & aucupatio sine auibus fiat, scilicet cum retibus, vel laqueis, aut tali venationi interfuerint casu, non erit locus huic penæ.

Quintus est, Monachi inferiores eiusdẽ ordinis si interfint venationi ex proposito ad eum modum, quo diximus per biennium ab eadem administratione si quam habent suspensi sunt; quod si nullam habeant, eo ipso per biennium inhabiles ad omnem administrationem, & beneficium ecclesiasticum obtinendum efficiuntur, ex d. Cle. 1. §. si quis autem. Tabiena, vbi supra Alphonsus Viualdus, cit. nu. 95.

Sextus est, Religiosi aggrauãtes, vel fraudãntes Ecclesias circa decimas eis debitas, easque sine causa rationabili, aut priuilegio sibi vsurpantes, si requisiti per illos, quorum interest, non desistunt infra mensẽ, vel de vsurpatis, vel retentis infra duos menses, non satisfaciãnt, ab officijs, administrationibus, & beneficijs suis, donec desisterint, & satisfecerint, suspensi sunt; Quod si religiosi huiusmodi administrationes vel beneficia non habeant, eo casu quo alij supradicti suspensionis ipsi sententiam excommunicationis incurrant, a qua non nisi præmissa satisfactione absolui possunt. Clem. 1. de Decimis. S. Anton. 3. par. tit. 28. de suspensione, ca. 4. non longè a fine. Angelica, verbo, suspensio, 1. casu 31. Tabiena verb. eod. nu. 7. vers. Sexto, casu 29. Henriquez li. 13. de excom. & susp. c. 40. §. 3. & Alphonsus Viualdus tit. de susp. nu. 100. vbi est obseruandum, quod ad hæc suspensionem incurrendam ponitur ibi vna conditio, scilicet vt sint requisiti ab ipsis Religiosis Ecclesiarum; vnde quousque ab illis requisiti fuerint, in hæc censuram non incidunt. Eandem censuram incurrunt religiosi, si nõ permittant solui decimas de animalibus famularum, & pastorum suorum, quod intelligendum est, postquam fuerint requisiti, si nõ desisterint, & satisfecerint, vt in d. Cle. 1. habetur, Addit etiam S. Ant. post Ioan. Andr. in glo. in verb. Donec se credere quod sufficiat iudicis declaratio super satisfactione, nec sit necessaria absolutio quoad suspensionem; ad excommunicationem vero requiritur absolutio post condignam satisfactionem.

Septimus est, Prælati religiosorũ, ad quos occasione excessuum religiosorum suorum, (vt statim dicam) aliquid quoquo modo peruenerit, nisi de eo satisfecerint Ecclesijs & personis damnificatis infra mensẽ postquam requisiti fuerint, vsque ad debitam satisfactionem suspensi sunt. Excessus autem tres sunt præcipuè, qui omittuntur a religiosis quando interfunt testamentis; Primus est, si retrahant ipsum testatorem a legatis faciendis Matricibus Ecclesijs, Secundus est, si retrahant eosdem a debitis restitutionibus faciendis, Tertius est, si procurent legata, vel debitas vel mala ablata incertorum Dominorum, erogari sibi, vel alijs singularibus personis sui ordinis, vel ipsis conuicibus in præiudicium aliorum quorum interfunt, vt habetur in Clem. Religiosi, §. quibus etiam, de priuileg. Henr. li. 13. de excom. & susp. c. 40. §. 4. vbi ait, non prohiberi regulares inducere morientes, vt sponte legent aliquid suo Monasterio, dum indiget, aut reducere ad memoriam proprias necessitates de qua re legi possunt Nau. in Man. c. 26. nu. 26. & Viu. tit. de susp. nu. 75. Hæc autè suspensio, vt notat glo. in d. Cle. Religiosi i verb. suspensio, intelligitur ab officio

Octauus est, Religiosi quicunque præsidentes Monasterijs, Prioratibus, Ecclesijs, & administrationibus quibuscũque si iura redditus, vel possessiones eorũ monasteriorum Prioratuum, Ecclesiarum, & administrationum alicui ad vitam eius, id est, ex glo. ibi in verb. Eius recipientis, vel cedentis, seu ad certam tempus pecunia etiam inde recepta, quouis modo concesserint, nisi duo cõcurrant, si necessitas, aut vtilitas Monasteriorum, Prioratuum, Ecclesiarum, aut administrationum huiusmodi id exposcat, & tunc eam consensu Conuentus, si Conuentũ habeat, aut li

Conuentum non habent, de conſenſu Prælati ſuperioris, ab officio ſuſpenſi ſunt nec aliter facta valet conſeſſio, vt habetur in Clement. prima, de rebus Ecclēſ. non alien. S. Anto. 3. par. tit. 28. de ſuſpenſione, c. 4. circa medium. Angelica, verb. Suſpenſio, 1. caſu 36. Tabiena, verb. Suſpenſio num. 7. verſ. Sexto, caſu 28. Sylueſt. verb. Suſpenſio, quaſt. 6. verſic. Trigēſimo. Alphoñſus Vivald. tit. de Suſpenſ. num. 7. Coſinus Philarchus de offic. Sacerd. par. 1. libro 4. cap. 2. caſu 13. Martin. Ledem. 2. 4. q. 26. tract. de ſuſp. art. 2. caſu 14. Nauar. in Man. cap. 27. num. 157. verſ. Decima quarta. Henriquez lib. 13. de excomm. & ſuſpenſ. cap. 40. §. 1. Exciipiuntur ibidem duo caſus, ſcilicet locationes, & venditiones reddituum, vel fructuum ad modicum tempus, de quo modico tempore vide gloſ. ibi in verb. ad modicum tempus. Mihi tamen valde probabile eſt hoc tempus breue eſſe triennale, iuxta Extrauag. Pauli II. quæ incipit. *Ambitioſa*. de reb. Ecclēſ. non alien. vt etiam inſinuat Henriquez vbi ſuprà.

22 *Nonus eſt*, Fratres Prædicatores ſi perturbare præſumerint officium Inquiſitoris contra hæreticos, per fratres Minores exercitatum; & idem de Minoribus perturbantibus officium Inquiſitoris per Prædicatores exercitatum ipſo facto ab executione ordinum Sacrorum ſuſpenſi ſunt, quouſque vel per Sedem Apoſtolicam, vel per ipſum Inquiſitorem cuius officium perturbant, abſoluantur, vt habetur in quodam priuilegio conſeſſo a Clemente IV. quod incipit *Paupertas* altiffima, & refertur a S. Anton. 3. par. tit. 28. de ſuſpenſ. cap. 4. Tabiena, verb. Suſpenſio num. 7. verſic. Sexto caſu 36. Sylueſt. verb. eod. verſic. 38. & 39. Henriquez lib. 13. de excomm. & ſuſpenſ. capit. 40. §. 3. Alphoñſo Vivaldo in Candelabro, tit. de ſuſpenſione, num. 100. & alijs.

23 *Decimus eſt* Fratres Prædicatores, & Minores recipientes ad profeſſionem aliquem in ordine ſuo ante probationis annum elapſum, ſunt ipſo facto a receptione quorumlibet ad profeſſionem eiusdem ordinis ſuſpenſi, & pœna grauiori puniendi nec tenet profeſſio, capitu. Non ſolum de regular. lib. 6; S. Anto. 3. par. tit. 28. de ſuſpenſ. c. 4. Summa Aſtenſis, par. 2. lib. 7. tit. 16. ar. 7. caſ. 37. Angelica, verb. ſuſpenſio, 1. caſ. 28. Sylueſt. verb. ſuſpenſio, q. 6. verſ. 28. Tabiena, verb. Suſpenſio, n. 7. verſ. Sexto, caſu 26. Mar. Ledem. 2. 4. q. 26. art. 2. tract. de ſuſpenſ. caſu 12. Nauar. in Man. capit. 27. num. 157. verſ. Daodecima. Henriquez lib. 13. de excomm. & ſuſp. cap. 40. §. 2. Alphoñſus Vivald. tit. de ſuſpenſ. num. 104. & Coſinus Philarchus de officio Sacerd. par. 1. libr. 4. cap. 2. caſu 9. Tolet. lib. 1. cap. 15. Et ſecundum gloſ. in d. c. Non ſolum, in verb. Suſpenſos, Superior qui non peccauit ab ea abſoluere poteſt quod etiam fatetur Aſtenſis cit. argum. cap. Nuper, de ſenten. excommunic. in antiq. Que ſuſpenſio ex eodem Aſtenſi, & alijs nonnullis ad omnes Medicantes extenditur, in cap. Conſtitutionem de regul. lib. 6. & ita ſentit Henriquez vbi ſuprà.

24 *Vndecimus eſt*, Religioſi non profeſſi ſi ad Sacros ordines promoueantur, a ſuſceptione ordinum ſuſpenſi ſunt ex Bulla Pij V. quæ incipit *Romanus* Pontifex. Super extensione, decreti Concilij Trident. Sess. 21. de reſor. c. 2. a qua tamen ſuſpenſione immunes ſunt religioſi Societatis Ieſu per Bullam Greg. XIII. editam, anno 1582. ex Henriquez lib. 13. de excomm. & ſuſp. c. 37. §. 1.

25 *Duodecimus eſt*, Religioſi abſque licentia & literijs dimiſſorijs proprij Prælati Sacris initiati, ab vſu ordinu Sacrorum ſic ſuſceptorum ſuſpenſi ſunt, argu. Extrau. Cum ex Sacrorum Pij II. Nauar. in Man. cap. 25. num. 70. & ca. 27. num. 155. verſ. Tertia. Henriquez lib. 13. de excomm. & ſuſpenſ. c. 40. §. 1.

26 *Decimustertius eſt*, Monachi ad Sacrum aliquem ordinem in apoſtaſia promoti, quantumlibet fuerint ſuo Abbatu reconciliati, & ad ordinem redierint, ab ordine tamen ſic in apoſtaſia recepto ſunt ſuſpenſi, quouſque per ſedem Apoſtolicam diſpenſentur, c. fin. de Apoſtaſis. S. Anton. 3. par. tit. 28. de ſuſpenſ. cap. 4. quicquid Henriquez lib. 13. cap. 30. §. 1. talem irregularitatem, non autem ſuſpenſum eſſe vult vbi obſeruandum eſt, ad hanc pœnam incurſendam requiri vt in Apoſtaſia talis ordo ſacer receptus ſit; ſi enim Monachus non verè apoſtataſſet, ſed ex vna reli-

gione ad aliam tranſiſſet, & ſuſcepto ordine in ſecunda religione ad primam poſtea rediret, poterit etiam in prima religione minuiſtrare in ordine ſic ſuſcepto. ca. ex parte, & ibi gloſ. in verb. Ad nigros de temp. ordin.

17 *Decimusquartus eſt*, Religioſi qui poſtquam a Rectoribus Ecclēſiarum requiſiti fuerint, ſcienter omittunt facere conſcientiam ſuis pœnitentijs de ſoluendis decimis, a prædicationis officio tam diu ſuſpenſi ſunt, doneceiſi commode poterint, conſcientiam fecerint. Clement. Cupientes, de pœnis. S. Anton. 3. par. tit. 28. de ſuſpenſ. c. 4. Angelica, verb. Suſpenſio, 1. caſu 32. Tabiena, verb. Suſpenſio, num. 7. verſic. Sexto, caſu 30. Sylueſt. verb. Suſpenſio, quaſt. 6. verſic. Trigēſimo ſecundo. Alphoñſus Vivald. tit. de Suſpenſione, num. 76. Henriquez lib. 13. de excomm. & ſuſpenſ. ca. 40. §. 3. Exciipiuntur tamen religioſi illi qui habent ius extendendi decimas, ex d. Clem. Cupientes, & ibi glo. in verb. percipientium.

18 *Decimusquintus eſt*, Prælati Religioſorum qui ex adminiſtratione Eucharitiæ, extremae Vnctionis, vel matrimonij ſolemniſatione cum benedictione nuptiali, aut quacumque abſolutione indebita aliquid acquiſierunt, niſi poſtquam requiſiti fuerant, infra menſem reſtituerint, vicij ad debitam ſatisfactionem ſuſpenſi ſunt. Clem. religioſi de priuileg. vt notant Angelica in verb. Suſpenſio, 1. caſu 36. Tabiena, verb. Suſpenſio, num. 7. verſic. Sexto, caſu 34. Sylueſt. verb. Suſpenſio, q. 6. verſic. 34. Sylueſt. de Suſpenſione, num. 75. & fauet Henriquez lib. 13. de excomm. & ſuſpenſ. ca. 40. §. 4. ia fine. Alij tamen hanc inſpenſionem & fortaiſe melius omittunt, cum in d. Clem. ſolum excommunicentur religioſi ſubditi, qui Sacramenta hæc ſine ſpeciali licentia præbiteri parochialis Clerici, aut laici adminiſtrant, vt in parte prima d. Clem. conſtat vbi nulla mentio ſic ſuſpenſionis. De qua te egimus lib. 5. c. 29. ex communicatione decima, verſ. Quatto.

19 *Decimusſextus eſt*, Suſpenditur religioſis Prælati, niſi dampno ſatisfaciat, quod aliquis ex ſuis ſubditis intulit detrahendo Prælatiſ in concione, prædicando indiſcretas indulgentias, detrahendo laicos ne ad parochiam accedant, abſoluendo ſine priuilegio a reſeruat. Epilcopo, vel Papæ. Clement. religioſi §. Quibus autem, de priuileg. & Henriquez lib. 13. de excomm. & ſuſp. c. 40. §. 4. & fauet Nauar. in Man. c. 25. num. 142. verſ. Tertio peccant.

20 *Decimusſeptimus eſt*, Præpoſiti, Priores, & omnes religioſi qui introducant mulieres intra monaſteria a Diuiniſ ſuſpenſi ſunt, & beneficijs priuati, & ad illa, & ad alia omnia inhables redduntur, ex Bulla Pij V. quæ incipit *Regulatum*. Alphoñſus Vivald. tit. de Suſpenſione, num. 118. de qua te legenda ſunt, quæ diximus lib. 3. capit. 31. excommunicatione nona.

Quoad Suſpenſiones autem in iure contra Clericos latas, aduertendum eſt, quod hæc Gem. in cap. ſi ſententia, num. 3. de ſen. excomm. lib. 6. exiſtimet regulares in

21 ſuſpenſiones, & alias cenſuras in Clericos ſimpliciter latas incidere; verior tamè & communior opinio eſt quam latius probat, & tuetur, Vgolin. de cenſur. Ecclēſ. Tab. 4. cap. 11. §. 2. regulares in cenſuras non incidere, quæ ſimpliciter in Clericos late ſunt, tum quia ex communio modo loquendi, qui ſeruandus eſt, arg. cap. cum dilectus de conſuetud. religioſi non dici ſolent Clerici, argu. Clem. 1. de priuileg. maxime in penis, quæ reſtringendæ ſunt, cap. odia, & c. in penis, de reg. iur. lib. 6. tum etiam, quia vbi ius ipſum regulares comprehendere velit, eos nominare

22 ſolet, vt in Clem. Quoniam, de vita & honeſt. Cler. tum quia aliud vitæ genus eſt regulatum, aliud Clericorum ſecularium & ſeparatum de ipſis in tit. de regul. & in tit. de ſtatu monach. agitur. Tum etiam quia ſi Clerici ſeculares in eas pœnas non incidunt, quæ in regulares late ſunt, vt ſenſit gloſ. in Clem. 1. in verb. religioſi. de priuileg. & fauet Nauar. in Man. cap. 25. num. 142. verſ. Tertio peccat neque a contrario regulares in pœnas Clericorum incidere debent a contrario regulares in pœnas Clericorum inſiſt. argum. ſi. ſi. de leg. 3. de qua te Vgolin. vbi ſuprà latius agit. Vnde merito ſuſpenſiones religioſorum ad illiſ, quæ Clericos concernunt, diſtinctis capitibus appoſuimus.

De suspensionibus contra simplices Clericos latis propter receptionem ordinum. Cap. XIV.

S Y M M A R I V M.

- 1 Ordinati ab Episcopo heretico, schismatico, excommunicato, vel deposito, ordinis suscepti executionem non habent.
- 2 Episcopalem consecrationem ab Episcopis hereticis, schismaticis, excommunicatis vel depositis recipiens, a solo Papa dispensari potest.
- 3 Episcopalem consecrationem ab Episcopo extra Ecclesiam ordinato accipiens, in ordinibus susceptis nullo unquam tempore ministrare valet.
- 4 Excommunicatus suspensus aut interdictus quis post Concilium Constantiense vitandus.
- 5 Ordinatus per vim, & metum in virum constantem cadentem, ab hereticis, aut schismaticis, quando suspensionem incurrat.
- 6 Ordinatus ad Episcopo Simoniaco scienter non tamen Simoniace, ab ordine suscepto suspensus est.
- 7 Ordinatus ordine Sacro ab Episcopo, qui renunciauit Episcopatu, cedente loco, & dignitati, ab ordine suscepto suspensus est.
- 8 Episcopi renunciantes tantum loco ordines, sicut prius, quare conferre possint.
- 9 Ordinatus a pseudoepiscopo, sed tamen tolerato, quando ab exercitio ordinis suscepti suspensus censetur.
- 10 Ordinatus ab alieno Episcopo sine proprii dimissionis, ad proprii Episcopi arbitrium suspensus est.
- 11 Ordinatus ante legitimam aetatem ipso iure suspensus est.
- 12 Ordinatus Minoribus ante legitimam aetatem, quamvis peccabat, antiquo tamen iure suspensus non erat.
- 13 Tempus ad ordines minores suscipiendos prescriptum non est, & quare.
- 14 Bulla Pij II. circa ordines suscipiendos multis olim fuit ignota.
- 15 Ordinatus ante aetatem accedente etate adhuc manet suspensus, quousque censura relaxetur.
- 16 Ordinatus Sacro aliquo ordine sine titulo an suspensus sit.
- 17 Ordinatus Sacris absque titulo an ex Bulla Pij V. suspensus sit.
- 18 Patrimonium loco tituli sufficit, ut quis ad ordines promoveri possit.
- 19 Titulus intelligi potest tam ille qui presens habetur, quam qui postea habendus est.
- 20 Vicaria temporalis, & alia beneficia manualia, & amovibilia, titulus dici non possunt.
- 21 Ordinatus Sacri extra tempora a iure statuta, ab eorum executione suspensus est.
- 22 Tempora extra, qua Sacri ordines sine Papae licentia recipi nequeunt, quanam sint.
- 23 Ordines duos Sacros eodem die recipiens, absque dispensatione Papae, ab executione posterioris suspensus est.
- 24 Ordines duos Sacros duobus diebus continuus, & immediatis recipiens, a posteriori suspensus est.
- 25 Ordines Minores, ac Subdiaconatum eodem die recipiens, ab executione Subdiaconatus suspenditur.
- 26 Ordinatus per saltum, ab ordine superiori ad quem per saltum promotus est, quousque suspensus maneat.
- 27 Cum ordinato per saltum an Episcopus dispensare possit & quando.

24 *Decimus de causis est, quoad Capitula: Capitula, conuentus, collegia, & singulares earundem personarum, si de iuncto prelatu Ecclesiarum Cathedralis, vel regularis, vel Collegialis, occupant, inter se diuidant, subspiciant, dilapident, dissipent bona ad ipsos prelatos relicta, vel vacationis tempore obuentia, ab officijs, & beneficijs quibuscunque suspensi sunt, donec plene restituant Ecclesiarum, vel successoribus quicquid de bonis perceperint supradictis, c. Quia saepe, de elect. lib. 6. Palud. 4. dist. 18. quaest. 7. art. 2. casu 2. Angelica in verb. suspensio, 1. casu 16. Syluester, verb. suspensio, quaest. 6. versic. 16. Tabiena, verb. suspensio, num. 7. versic. Sexto, casu 14. & Martin. Ledes. 2. 4. q. 26. art. 2. in tract. de suspens. casu 7. Nauar. in Man. cap. 27. num. 156. versic. Septima. Alphonsus Vivald. tit. de Suspensionibus, nu. 44. Tole. tit. lib. 1. c. 37. Henriquez lib. 13. de excomm. & suspens. c. 39. §. 4. casu 4. Vbi Notandum est.*

Primo, reuocari etiam omnia priuilegia, Constitutiones, & consuetudines in contrarium, vt ex d. c. Quia saepe conit.

Secundo, locum etiam habet in redditibus Sigilli, & in quo libet alio prouentu, & emolumento, vt declaratur in Clem. statutum, de elect. & intellige, quando prelatu principalis decedit, ex Angelica, Syluestro, & Tabiena cit. & glossa in d. cap. Quia saepe, in verb. Vacantibus.

Tertio, ex Palud. extenditur haec suspensio non solum ad beneficia, quae habet in illa Ecclesia, sed etiam ad ea, quae habet in alijs, quia suspensus est ab officio, & beneficijs quibuscunque, & idem docet glossa in d. c. Quia saepe, in verb. Beneficijs quibuscunque.

Quarto, suspensio haec solum intelligitur de Ecclesijs Collegiatis, in alijs enim non habet locum haec Constitutio, ex glossa in d. cap. Quia saepe, in verb. Collegiatis. Sed illa, quae habetur in cap. praesenti, de offic. ordin. lib. 6. Si euetiam constitutio huius c. Quia saepe non extenditur ad extraneos, & qui non sunt de collegio, ex glossa ibi in verb. eandem.

Quinto, Si totum Capitulum in hoc delinquat, licet totum incurrat suspensionem, non tamen vacare debent interim officia diuina in Ecclesia, sed ex fructibus ipsorum suspensionum conducendi sunt Clerici, aig. eorum quae habentur, in cap. peruenit. 2. & ibi glossa in verb. assignes, de appellat. & glossa in cap. Cupientes, §. ceterum, in verb. Beneficijs, de elect. lib. 6. & facit c. cum ex eo, §. porro, & glossa in cap. Quia saepe, in verb. officio, de elect. lib. 6.

25 *Decimus nonus est, Capitula, & Collegia Ecclesiarum, aut Monasteriorum, & alij, qui Episcopos, ipsius aut maiores, aut minores in Romana Curia, aut promotos, aut consecratos, aut Benedictionis munus consecutos absque Sedis Apostolicae literis de huiusmodi promotione recipiunt, aut eisdem obediunt, tamdiu a beneficijs suorum perceptione suspensi sunt, donec super hoc eiusdem Sedis gratiam meruerint obtinere. Extrauag. 1. de elect.*

Viginti est, Coenueus, & Capitula in receptione personarum vtriusque sexus ad religionem, aut ante, aut post illam, quouscunque passus, prandia, seu coenas, pecunias, locata, aut res alias, etiam ad usum Ecclesiasticum, seu quemuis pium usum alium deputatas, vel deputandas, directè, vel indirectè perentia, vel exigentia, ipso iure suspenduntur, & a solo Pontifice absoluntur. Clem. Sa. de Simonia. Alphons. Vivald. in suo Candelabro aureo, tit. de suspensione, num. 45. de qua te plura a nobis lib. 3. c. 39. excomm. 2. dicta sunt.

27 *Viginti primus habetur in Bulla Pij V. quae incipit, Quanta Ecclesia, edita 1568. Kal. Aprilis, & est 58. eiusdem in ordine, in qua Capitula & Coenueus, quibus ob transgressionem Bullae praedictae circa non admittendas beneficijs in resignationes est interdicta facultas conferendi beneficia seu officia, vel confirmandi, eligendi, presentandi, & instituenti quemquam in ipsis, & nihilominus ea omnia, vel aliqua, sic potestate priuati faciunt, eo ipso a Diuino suspensi sunt, & a solo Papa absoluntur. Quem autem modum, & quam formam obseruare debeant in admittendis beneficijs in resignationibus, & quo modo violenter praedicta constitutio, explicauimus supra de hac te agentes hoc ipso libro, c. praecedenti, in fine.*

- 28 *Matrimonium de preſenti contrahentes & ante carnis copulam Sacris ordinarij facientes, an ſuſpenſi ſint.*
 29 *Ordinatione cuius aliquid omiſſum eſt ab illo ordine donec quod omiſſum eſt ſuppleatur, eſt ſuſpenſus.*
 30 *Bulla Sixti V. quid de nouo circa ordinum ſuſceptiones ſtatuerit.*
 31 *Bulla Sixti V. circa ordinum ſuſceptionem paucis ab auctore explicatur.*

Multi caſus in iure ſunt, quibus clerici ſimplices ſuſpenſionem propter ordinum receptionem incurrunt, quorum aliqua ſunt ex parte ipſius ordinantis, & ex hoc
 1 *Primus eſt*, Ordinarij ab Epifcopo heretico, ſchiſmatico, excommunicato, vel depoſito, Ordinis executionem non recipiunt argum. capituli primi, & capituli fraternitati, de ſchiſmati & S. Anton. 3. par. tit. 28. de ſuſpenſ. cap. 4. Summa Aſtenſis, 2. part. lib. 5. tit. 3. art. 2. & 3. & lib. 7. tit. 16. art. 7. caſu 17. Angelica, in verbo, ſuſpenſio, 1. caſu 8. Sylueſtr. in verbo, irregularitas, q. 7. Tabiena verbo, irregularitas, 4. num. 6. verſ. Quinto, & verb. ſuſpenſio, nu. 7. verſ. Sexto, caſu 8. Nauar. in Manual. cap. 25. num. 69. Alphons. Viuald. tit. de ſuſpenſ. nu. 108. Simon Maiol. lib. 4. de irreg. cap. 22. nu. 1. & facit text. in cap. gratia 1. quaest. 1. quia nemo dat, quod non habet. Excusat autem iſtos tum ab executione ordinum; tum à receptione, vel probabilis ignorantia facti, vel ſi probabiliter ignorabant. Epifcopum eſſe huiusmodi, ex S. Anton. & alij cit. poſtquam autem habitus fuit ſufficiens notitia, quod Epifcopus ordinator talis eſſet, ordinatus ab ordinum uſu abſtinere debet quouſque obtineat diſpenſationem, vel relaxationem.

2 *Circa quam diſpenſationem notandum primo eſt*, quod ſi quis ab huiusmodi hereticis, ſchiſmaticis, & alijs ſupra dictis Epifcopalem conſecrationem receperit, ſive per ignorantiam quamlibet ſive cum ſcientia, à ſolo Papa diſpenſari poteſt ex Hoſtienſi, S. Anton. Maiolo vbi ſupra, num. 2. Alberico in verbo, ſchiſma, poſt med. Summa Confeſſ. de etat. ord. q. 37. vt reſert Maiolus, qui addit, quod ſciens ſic conſecratus nunquam diſpenſabitur ignorans autem ſic, & facit ad hæc cap. Quia diligentia, & ibi gloſ. in verbo, ſuſceperit, de elect. & 9. quaest. 1. capit. ordinationes, Raym. Goff. ed. & Alberic. in verbo, ordinatus, 1. ad finem Eodemque modo qui ſcienter a talibus alios ordines recipiunt, ex ignorantia craſſa, & ſupina qua communiter æquiualeat ſcientie ex Hoſtienſi, S. Ant. & Maiol. à ſolo Papa diſpenſantur; ſi autem ignorantes probabiliter hos ordines ſcilicet, Sacerdotium aut ordines inferiores a talibus receperint, poſt dignam penitentiam ab Epifcopo præiura cauſæ cognitione, diſpenſari poterunt, argum. cap. 1. & 2. de ordin. ab eo qui renunc. Epifcop. Sylueſtr. in verbo irregularitas, q. 7. gloſ. in cap. ſin. in verbo, diſpenſatione, de apoſtat.

3 *Obſeruandum Secundo*, quod ſi quis ſcienter ordinetur ab eo Epifcopo qui extra Eccleſiam vltimam manus impoſitionem, id eſt Epifcopalem benedictionem, & conſecrationem ſuſceperit, nunquam tolerat miniſtrare in ordinibus ſuſceptis ex Raym. Goffred. & S. Anton. vbi ſupra, & facit cap. ordinationes, 2. quaest. 1. ſi autem ignoranter ignorantia non uſque adeo craſſa & ſupina, ſecundum Hoſtienſi. & Anton. per diſcretum prælatum cum eo in ordinis exercitio diſpenſari poteſt, argument. capit. 1. & 2. de ordin. ab eo qui renunc. Epifc. ſi vero quis ordinetur ab eo qui ſuſceperit conſecrationem Epifcopalem in Eccleſia, id eſt, antequam hereticus, ſchiſmaticus vel excommunicatus efficeretur, ſed tamen cum ordinatur ab Eccleſia diuiſus eſt, tunc ſive ignoranter ſive ſcienter ab eo ordinetur, toleratur quidem ex diſpenſatione in ſuſceptis ordinibus miniſtrare, ex Raym. Goffred. & Anton. vbi ſupra, ſed ad superiores aſcendere non debet, niſi magna eſſet neceſſitas. Probabile tamen mihi eſt, poſte Epifcopum cum eo diſpenſare vt ad superiores aſcendat. Sic etiam qui ſacros ordines ab hereticis, vel ſchiſmaticis ſuſceperet, ſed tamen ipſum Sacerdotium a Catholico Epifcopo, quia hæc vltima manus impoſitio in Eccleſia accipitur, diſpenſari cum eo poterit ad ordines exercendos, ſed tamé

ad aliora, vt puta Epifcopatum, & ſimilia, non niſi urgente Eccleſiæ neceſſitate aſcendere gloſ. in c. quod ordinatio, verbo, eod. q. 1. Alberic. & Maiol. vbi ſupra.

4 *Obſeruandum Tertio*, Poſt Conc. Conſtantienſi, & Baſil. & conſtitutionem Martini V. *Ad euitanda ſcandala*, quod ordinatus ab excommunicato, ſuſpenſo, vel interdico nõ ſpecialiter denunciato licet exercere poteſt actus ſui ordinis, quia in dicta conſtitutione conceditur cum huiusmodi innodatis prædictis cenſuris participare actiue, & paſſiue in Sacramentis & in excommunicato additur alia conditio, niſi ſit excommunicatus ex publica Clerici percuſſione. Quod idem de ordinato dicendum eſt.

Difficultas eſſe poteſt, quid dicendum ſit de ijs, qui per vim, & metum, qui cadere poſſunt in virum conſtantem ordinentur ab hereticis aut ſchiſmaticis? In qua re quicquid Simon Maiol. lib. 4. de irreg. cap. 22. num. 4. tales irregulares putet, ſi tamen iſti tales poſt ſuas ordinationes non inter fuerint cum hereticis conſcientibus Sacramenta, ſicorum communioni non participauerint, ſed eorum Conciliabulis abrenunciauerint, ſi ad Eccleſiam redeſſerint, tolerantur in ordinibus ſic ſuſceptis miniſtrare; nec irregulares ſunt ex Sylueſtro verbo, irregularitas, quaestione 7. ſi vero per menſem integrum poſt ordinationem cum prædictis hereticis manſerint, ab executione ordinum ſuſpenſi ſunt vt ex cap. conſtat multos, 1. q. 1. colligitur. Et ratio fundata eſt in quadam præſumptione, quia ex quo poſtea per menſem cum eis permanſerint, videtur iam omnis ratio violentiæ ceſſaſſe, & ita liberè permanſiſſe.

Secundus eſt, Ordinatus ab Epifcopo Simoniaci ſciens, non tamen Simoniacè ordinatus, ab ordine ſuſcepto ſuſpenſus eſt, ſi quis a Simoniacis, 1. q. 1. S. Anton. 3. par. tit. 28. de ſuſpenſ. ca. 4. Sylueſtr. verbo ſuſpenſio, quaest. 7. verſ. primum. Alphonsus Viualdus tit. de ſuſpenſ. num. 33. Simon Maiol. lib. 4. de irreg. cap. 23. Henriquez libr. 13. de excomm. & ſuſp. cap. 37. §. 4. & hoc in detractionem Simonie. Ratio ex S. Anton. eſt, quia tales ſunt priuati executione ordinis quia quod non habent, dare non poſſunt. Daibertum, 1. q. 7. Ceterum vt rectè notant S. Anton. Sylueſter Henriquez vbi ſupra, qui ordinati ſunt a talibus ex ignorantia probabili facti, nec vllam ipſi in ordinatione Simoniam commiſerant, ſicut a culpa mortali exculantur ita etiam a pœna ſuſpenſionis, (quicquid contrarium ſentiant Viualdus cit. num. 34. & 35. & Maiol. d. cap. 23.) & hoc quamuis poſtea factum reſcierint; vt ſi quis eo neceſſitate ordinetur a tali, & pater, aut amicus pro ipſius ordinatione pecuniam dederit Epifcopo, aut tertio mediatori, non eſt ſuſpenſus quia culpa aliena ei nocere non debet, maxime cum inſcius fuerit talis Simonia; ſed neque ex eo incurrit ſuſpenſionem, aut irregularitatem, quod poſt ordinationem ſciens amicum eius nomine promiſiſſe, aut dediſſe pecuniam ratificet; quamuis enim ex tali praua intentione peccet, non ſit ſuſpenſus, quando nullo ſigno externo induxerat amicum, vt eſſet cauſa Simoniacæ ordinationis, ex Nau. in Manual. cap. 25. num. 68. in fine. qui alio citat, & Henriquez libr. 13. de excomm. & ſuſp. cap. 37. §. 4. Addit autem S. Anton. vbi ſupra, quod ignorantia iuris non excuſat ordinatum a Simoniacis, quia ſuſpenſionem incurrat, & idem docent Sylueſter, vbi ſupra, & Viualdus cit. nu. 34. Et iuxta hæc intelligitur illud, quod Paulus Papa II. in Extrau. quæ incipit, *Cum deſtabile*, de Simonia, ait, vbi ſtatuit omnes Simoniacos cuiuscuque dignitatis, aut ſtatus ſint, præter excommunicationem, quam incurrunt, *ſi Simoniacè ordinati fuerint*, etiam a ſuorum ſine ordinum executione ſuſpenſi. Quo etiam ſenſu exponenda eſt Bulla Sixti V. quæ incipit, *Sanctum*, & ſubſequens, quoad ea quæ in fine illius contra Simoniacè ordinatos & ordinatos ſtatuit quæ quoad hæc clauſulam per aliam Bullam Clementis VIII. quæ incipit, *Romanam* Pontificem docet, non eſt reuocata.

Tertius eſt, Ordinatus aliquo ordine ſacro ab Epifcopo, qui renunciauit Epifcopatu, id eſt cedente loco, & dignitati, ſuſpenſus eſt ab ordine ſuſcepto, vt habetur in cap. 1. de ordin. ab eo, qui renunc. Epifcop. S. Anton. 3. par. tit. 28. de ſuſpenſ. cap. 4. Palud. 4. d. 25. ar. 3. quaest. 1. Angelica in verbo, irregularitas, §. 3. 1. Tabiena, verbo, irreg. 4. n. 7. verſ. Sexto.

Sexto, Navar. in Manual. cap. 2. num. 24. i. versio. Tertio, Solo 4. dist. 25. qu. 1. art. 3. Alphonf. Viuald. tit. de suspens. num. 1. 4. Henriquez lib. 1. de excom. & susp. cap. 39. §. 1. qui etiam addit hoc vetum esse, quamvis ordinetur a tali de facultate sui Episcopi, & si ignoraret ab huiusmodi Episcopo fuit ordinatus; non tamen ignorantia crassa, cum ipso Episcopo dispensare potest, ut in d. c. 1. habetur, si vero scienter, aut ignorantia crassa, & supina, ex eo quod non conceditur Episcopo huiusmodi dispensatio, solum Papæ videtur referuata, ubi notandum est in d. c. 1. sermonem esse ex parte ordinati, si recipiat ordinem Sacrum; ex parte vero ordinantis si cessit loco & dignitati simul; unde qui a tali Episcopo ordinatur minoribus, vel ab Abbate non Episcopo, cum licentia proprii, ut ait Henriquez, nec peccat, nec suspensus est, ordinans vero Episcopus, licet peccet, nullam tamen censuram incurrit; sine licentia vero proprii a tali minoribus accipiens, quamvis deponi deberet arg. cap. Episcopum 9. quæstio. 2. potest tamen Episcopus cum eo dispensare, immo irregularis non est, ut ait Tabie-
8. na vsupra. Episcopi autem renuncians loco tantum, & non dignitati, quia remanent Episcopi, omnes ordines conferre possunt, sicut prius si rogati fuerint a proprio Episcopo loci, aliis non, & ordinatus a tali sine licentia proprii est irregularis; secus autem si de facultate proprii accipit ordines sacros, ut præfati auctores testantur.

9. Quartus est, Ordinatus a pseudoepiscopo, id est, ab Episcopo non Canonice electo, sed tamen tolerato, si quidem maneat in illa Ecclesia, in qua ordinatus est, potest ibi exercere ordines susceptos; si autem ad aliam Ecclesiam transferat, quandoquaque hoc fecerit, ab illius ordinis exercitio suspensus est, capitulo, si qui Clerici 1. quæst. 1. Ratio est, quia vetè etiam in Ecclesia propria debet esse suspensus, sed ad evitandum scandalum, quod ex eius suspensione nasceretur, cum Episcopus in illa Ecclesia toleratus fuerat, permittitur sic ordinato ministrare in illa Ecclesia, que ratio scandali in alia Ecclesia cessat.

10. Quintus est, Ordinatus ab alieno Episcopo sine literis dimissionis sui Episcopi, ad proprii Episcopi arbitrium suspensus est, tum per antiquos Canones, dist. 71. cap. 1. iuncto cap. Salonitanæ, dist. 63. tum per Conc. Trid. sess. 6. de reform. cap. 5. & sess. 23. de reform. cap. 8. Simon Maiol. lib. 4. de irreg. c. 5. Henriquez lib. 1. de excomm. & suspens. capit. 38. §. 1. Angelica, verbo, irregularitas, §. 3. 2. Alphonf. Viuald. tit. de suspens. num. 126. Palud. 4. dist. 18. q. 7. art. 2. casu 9. qui vnum casum excipit, scilicet, si quis ordinetur ab alieno sub rati habitatione, putans suum prelatum ratum habiturum. Non audeo tamen hunc casum Paludani post Conc. Trid. admittere; unde etiam si sub ista rati habitatione esset ordinatus, non tamen deberet actum ordinis exercere, quousque proprius eius Episcopus ratum haberet. In particulari autem Ultramontani ab Episcopis Italicis etiam minoribus, sine Papæ, vel proprii Episcopi vbi sunt oriundi, vel in cuius diocesi sunt beneficiati, licentia ordinati; abique spe dispensationis iure antiquo suspensi erant, ut habetur in ca. 1. de temp. ordin. lib. 6. & testis n. ur. S. Ant. 1. par. tit. 28. de suspens. c. 4. Angelica, & Henriquez vsupra.

Ex parte etiam ordinati ordinatus suspensionem in his casibus incurrit. Quorum

11. Primus est, Ante legitimam ætatem ordinatus ipso iure suspensus est ex quadam Extravagant. Pij Secundi, & intelligitur de ordinatis sacro aliquo ordine ante ætatem, incipit autem Extravag. Pij I. Cum ex sacrorum, qua cautum est, promotum ad ordines sacros ante legitimam ætatem, aut ab alienis Episcopis abique literis dimissionis, vel extra tempora, ipso iure suspensus esse, & si in eisdem ordinibus ministraverit, irregularem effici, cum quo folus Papa dispensare valeat, si tamen delictum fuerit occultum, potest Episcopus dispensare, ex Trid. sess. 24. de reform. c. 6. Huius Extravag. meminere Gonfalus a Villadiego in tractat. de irregu. capitul. de suspensione, Syluest. in verbo irregularitas, q. 10. Navar. in Manual. capit. 25. num. 70. & in cap. accepta, de reitut. spoliat. oppo. 8. nu. 3. 4. Couar. in Clem. si tutorius, par. 1. §. 1. numer. 4. Rebuff. in tract. de beneficiis, par. 2. titul. de Clericis ad sacros ordines male

promotis, gloss. 4. Simon Maiol. lib. 1. de irregu. c. 30. nu. 9. Henriquez lib. 1. de excom. & susp. ca. 38. §. 1. & Anton. de Corduba in Summa Casuum Conscientiæ, casu 144. Alph. Viuald. in suo Candelabro aureo par. 1. tractat. de Sacram. ordinis, num. 37. & Cardinalis Borromæus in Conc. III. Provinciali Mediolan. tit. de Sacramento ordinis. Que extravagans confirmata est per regulas Cancellariæ Innocentii VIII. Alexandri VI. Clementis VII. & Pij V. Reg. 22. ut præfati auctores docent. Quam etiam Sixtus V. in sua Bulla, quæ incipit, Sanctum, & salutare 1588. Nonis Ianuarii; & Clemens Papa VIII. in aia tua Bulla nouissima quæ incipit, Romanum Pontificem decet 1595. pridie Kal. Martii renouarunt, & confirmarunt. Dixi intelligendum esse de ordinibus sacris, quia licet sic minores accipiendo ante legitimam ætatem peccet, non tamen est ipso iure suspensus, sed suspendendus per sententiam, cap. vel non est compos. de temp. ordin. Navar. in Manual. cap. 25. nu. 70. & tom. 2. consil. consil. 28. numero 15. de sen. ex comm. Alphonf. Viuald. tit. de suspens. num. 100. Cosmus Philarchos de officio Sacerd. par. 1. lib. 4. c. 2. casu 14. Toletus libro 1. cap. 15. Etas verò per Conc. Trid. sess. 23. de reform. cap. 17. pro subdiaconatu designatur annus 22. pro Diaconatu 25. pro presbiteratu 25. qui anni omnes non exacti, sed inchoati sufficiunt, Reliquis vero minoribus ordinibus nullum penitus tempus præfixit, quasi plus momenti habendum sit in literatura, & moribus, quam in ætate, & faciunt, quæ notat glo. in Clement. Generalem, glo. vlt. de ætat. & qualis. de qua etiam re tractant Scholastici DD. 4. d. 25. Navar. in Manual. cap. 27. num. 116. Maiol. lib. 1. ca. 30. num. 8. de irreg. Henriquez lib. 1. de excomm. & suspens. c. 38. §. 2.

Ut autem præfata Pij II. Constitutio, quæ est sexta eiusdem in ordine, omnibus innotescat, eam ad verbum apponere visum est, quæ ita se habet.

Pius Episcopus seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Com ex Sacrorum ordinum collatione character inuisibilis animæ imprimatur, Sacra mysteria dispensentur, & ipsarum cura tribuatur animarum; in eorum susceptione excessus graues, tanto magis plectendè sunt, quanto ex illis maiora in mentibus fidelium scandala generantur. Cum itaque (sicut dignorum relatione, non nisi molestè accepimus) nonnulli Clerici extra tempora a iure statuta; quidam ante ætatem legitimam; aliqui verò sine dimissionis literis, contra sanctiones Canonicas, se faciunt ad Sacros ordines promoueri; Nos eorundem temeritatem tali castigatione reprimentes, ut alijs in posterum committendi similia aditus præcludatur auctoritate Apostolica; hac Constitutione perpetuo valitura, statuimus, & ordinamus; Quod omnes & singuli, qui absque dispensatione Canonica, aut legitima licentia, siue extra tempora a iure statuta, siue ante ætatem legitimam, vel absque dimissionis literis, etiam Citramontanis (præterquam si in hoc ultimo casu, per Camera Apostolicam, iuxta illius stylum ordinati fuerint) Qui stylus non est hodie in Camera Apostolica, ut D. Laercius Cherubinus de Nursia in dictæ Bullæ annotationibus testatur, (& ad aliquem ex Sacris ordinibus se fecerint promoueri) a suorum ordinum executione ipso iure suspensi sint, & si huiusmodi suspensione durante in eisdem ordinibus ministrare præsumperint; eo ipso irregularitatem incurrant. Præterea, vltra alias penas in tales generaliter a iure inflictas, beneficijs Ecclesiasticis possint iure priuari. Volumus autem, quod præfens nostra constitutio in Romana Curia existentes post quindecim dies; absentes verò Italicos, post duos menses; alios verò Ultramontanos, post sex menses, ab ipsis in audientia Contradictarum & Cancellaria Apostolica publicatione, & affixione ligare incipiat. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti ordinationis, & voluntatis, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignatione omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctam Petram, anno ab incarnatione Dominica millesimo quadringentesimo sexagesimo primo, quintodecimo Kalen. Decembris, Pontificatus nostri anno quarto. Hactenus verba Bullæ

Circa

14. *Circa hanc autem Constitutionem Pij II. duo mihi dicenda videntur; Vnum est, Multis locis ac fere vniuersis extra Urbem predictam Extrauigotam esse, vt Nauar. & Couar. & Maiol. vbi supra testatur; & si ad aliquorum notitiam peruenit, id a paucis annis accidit post impressa opera Nauarri, & Couar. vnde puto, vbi nunc que adhuc est ignorantia inuincibilis excusantur, qui ante etatem Sacris ordinantur, vt Nauar. in Man. cap. 27. nu. 155. & in repet. d. cap. accepta. oppos. 8. num. 35. de restitut. spol. testatur, & colligi potest ex verbis Extrauigota quia textus habet, Qui praesumpserint. quae verba significant dolum, secundum doctrinam Cardin. in Clem. 1. de priuileg. quaestio. 38. & 39. Vnde confessarij vbiunque inueniunt in toto Clero ignorantiam inuincibilem, poterunt in hac re diffinula.*
15. *Alterum est, ex Couar. & Rebuff. vbi supra, hanc suspensionem durare etiam post aduentum etatis, ita vt taliter ordinatus non possit vnquam celebrare actum sui ordinis, donec censura haec relaxetur, & consequenter si ante relaxationem, vel dispensationem istam ordo exercetur etiam post etatem induci irregularitatem, vt notant Toletus lib. 1. c. 15. & Henriquez lib. 13. de excomm. cap. 38. §. 1. l. ygra. F. in annotatione, cum contrarium insinuet, c. 35. §. 4. Quam opinionem timide satis defendit Couar. & vt audiui a fide dignis in Curia practicatur; Et nisi praxis Curiae ita obseruet, mihi videtur satis rigida sententia, & non vsque adeo certa; vnde non audeo iudicare irregularitatem eum, qui lectis aliorum DD. libris abstinuit ab exercitio sui ordinis vsque ad legitimam etatem, & postea putans id sibi licere, bona fide ordinem exerceat, vt notat Nauar. in d. accepta, num. 35. Hieronymus a Sorbo Capucinus in Compendio priuileg. Mendicant. in verb. ordines Sacri. verb. Item Notandum secundo. Thomas Zerola in sua praxi Episcop. par. 1. verb. Dimissio. dub. 4. vers. Tertium. Toletus lib. 1. c. 15. & tandem fateri videtur Couar. vbi supra, nu. 4. in fine. & faciunt, quae in simili voluerunt gl. in c. solet. in verb. in offic. de sent. ex comm. lib. 6. & Cardin. in Clem. 1. de priuileg. quaest. 38. ignorantia autem cessata, & affectata non excusabit ab irregularitate, arg. c. Eos. de temp. ordin. in 6. & Toletus vbi supra.*
15. *Secundus est, Ordinatus sine titulo aliquo ordine Sacro, pleniusque videtur esse suspensus per Concil. Trident. Sess. 21. de reformat. capitulo secundo. Vbi confirmatur, & innovatur antiquorum Canonum penas contra ordinatos sine titulo; ita expresse tenet Simon Maiol. lib. 4. de irregular. capit. 15. iure autem antiquo ordinatus sine titulo suspensus erat, capitul. Neminem, & capit. Sanctorum, distinct. 70. vbi talis ordinatio dicitur irrita, & nulla, ex Concil. Chalced. act. 15. Can. 6. Nauar. tomo 1. conf. consil. 1. in q. 16. numer. 45. de constitut. & consil. 47. numer. 3. de temp. ordin. vbi expresse etiam docet Tridentinum penas praefatorum Canonum, Neminem, & Sanctorum, quae per capitulum cum secundum de praebendis, sublatae erant innovasse. Ceterum ego, istorum duorum opinionem falsam esse puto, quia secundum communioem sententiam, & declarationem Congregationis Concilij, & vsum Penitentiarie, ordinatus sine titulo non est suspensus; neque etiam Tridentinum innovat penam illam suspensionis in d. ca. Neminem, & cap. Sanctorum, dist. 70. iure antiquo latam contra ordinatos absque titulo, quae pena iam ante Trid. per alios Canones, scilicet illi c. Episcopus, qui est Alexander III. & alterum, qui est Innocentij III. in capit. cum secundum Apostolum, de praebendis, sublata fuit: sed solum innovat penas horum duorum Canonum recentiorum, Episcopus, & cum secundum Apostolum, in quibus in penam ordinatoris itaturum est, vt Episcopi eos, quos sine titulo, aut beneficio, de quo necessaria vita percipiant, ordinauerint, suis sumptibus alere teneantur, donec de beneficio eis prouiderint, prout in d. c. Episcopus, & c. cum secundum, de praeb. in antiq. & c. si Episcopus, eod. tit. lib. 6. & ca. accepimus, de etate, & qual. in antiq. & latius tradunt Alphonsus Vivaldus titul. de Suspensione, numero 28. in fine. Henriquez libro 13. de excommunicat. & suspens. capitulo 37. §. 2. vbi alios pro hac sententia referunt, & idem fateri Maiol. libro 4. de irregul. capitulo 3. numero 8.*
17. *Ex recentioribus autem nonnulli in scriptis suis docerunt, sic ordinatos sine titulo esse suspensos solum per Bullam Pij V. editam in 1568. quae incipit, Romanus Pontifex, & praefatus Pontifex supponens Clericos seculares per Concil. Trident. Sess. 21. de reformat. c. 2. esse suspensos si sine titulo ordinantur, eandem penam ad Clericos religiosos ante professionem Sacris initiatos extendit; vnde inferunt Pij V. ita Concilium Trid. intellexisse, eiuque decretum ad religiosos postea extendisse. Alij tamen, & meo iudicio verius docent, sic sine titulo ordinatos, neque per dictam Pij V. Constitutionem esse suspensos, vnde aliqui respondent, quod licet Pius V. Concilium Trid. sic intellexerit, non tamen consequens est, tales suspensos esse; Si quidem non ex Cathedra declarauit, sic intelligendum esse Concilium, sed solum tanquam Doctor priuatus suam in hac re opinionem edidit, vnde nec auctoritas eius plus in hoc valet, quam auctoritas alterius priuati Doctores valere solet. Ego autem cum alijs responderem, & rectius, Non adhuc certum esse, aut constare nobis Pium V. ita Concilium Trid. intellexisse, quia in illa Bulla primo statuit vt religiosi ante professionem Sacris initiati penam suspensionis incurrerent, cum nondum firmum titulum beneficij regularis habeant, & deinde subdit, vt incurrant alias penas in Tridentino contra Clericos seculares statutas, significans huiusmodi Clericos seculares sine titulo ordinatos, non esse suspensos.*
18. *Aliud porro obseruandum est, quod loco tituli quae quia non habet, Concilium Trid. vbi supra statuit, patrimonium assignari posse sufficiens ad sustentationem vitae eius, qui promouetur; sed hoc passim concedi non debet, sed solum promoueri ad parsoniam, vel pensionis titulum possunt, quae necessitas, vel commoditas Ecclesiae ordinari iusserit vt in Trid. Sess. 21. de reformat. cap. 2. habetur, quod parsoniam, vel pensio deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extinguere, vel remitti non potest, donec beneficium Ecclesiae sufficiens adeptus sit; vel aliunde habeat, vnde viuere possit, & resignatio aliter facta nulla, & irrita est. Et quicumque sic ordinatus certae Ecclesiae assignari debet, cui in ordine suscepto deferre tenetur, vt idem Concilium Trid. Sess. 21. capitul. 16. de reformat. statuit. Titulos enim de iunctum sibi reddit eum, qui ordinatur; vnde possideri titulus non debet sine ministerio ordinis, qui in eo obtinendo recipiuntur; ideo fauore tituli quis admittitur ad alios ordines, a quibus reijceretur, si titulum illum non haberet, arg. cap. ex tenore. & ibi glossa in verb. prohibere, de temp. ordin. & Maiol. lib. 4. de irregul. cap. 15. num. 2. vbi etiam ad id, titulum non solum intelligi illum, qui praesens habetur, sed & qui postea habendus est; Ideo quando ad obtinendum dignitatem Sacri ordinis praerogantur, vt puta Episcopus, obijci non potest, nisi ab eo, qui iam sex menses in subdiaconatu fuerit constitutus; certe sic nominatus, vel postulatus promoueri potest ad eum titulum quem habentis, sufficiens enim titulus de futuro, glo. in cap. Officiarius glossa magna, dist. 71. Vicaria autem temporalis, & curata beneficia manualia, & amouibilia, titulus dici non possunt, sed si Vicaria sit perpetua, habet pro titulo ret. & ibi Panor. in c. Michael & glossa in ca. constitutus, in verbo, perpetuus vicarius, & ibi Panormitan. num. 5. de sum. presbit. Anton. de Butrio conf. 19. Maiol. lib. 4. de irregul. 15. num. 3.*
19. *Ex parte vero temporis, in quo quis ordinatur, incurritur suspensio in his casibus:*
21. *Primus est, Si quis extra tempora a iure constituta aliquid sacrum ordinem recipit, ab eius executione suspensus est, c. san. & ca. cum quidam, de temp. ordin. vbi relaxatio istius suspensionis Summo Pontifici reservatur; postea vero hanc relaxationem Gregorius IX. vt habetur in cap. consultationi, tit. eod. Episcopus concessit, ex glossa ibi in verbo poteris. S. Anton. 3. par. tit. 28. de suspens. cap. 4. Simon Maiol. lib. 3. de irregul. cap. 14. numero 9. & nu. 10. lib. 4. ca. 14. vt autem ad altiores ascendat, a solo Papa dispensatio petenda est, Tabien. in verbo, irregularitas, numero 7. vers. Sexto. Syluest. verbo, irregularitas, quaestio 10. Summa Confess. de etate, ordin. quaest. 36. A. Henric. in verbo, ordo, 2. in verbo, dispensatio, vers. O. C. iustus, per c. de se.*

de Sacram. non iterand. & licet olim inter veteres Canoni-
 cas fuerit controversia, quod promou extra tempora nō
 essent ipso iure suspensi; hodie tamen omni dubio caret,
 praesertim ob declarationem Extrau. Pij II. *Cum ex sacro-*
rum, cuius supra mentionem fecimus, & sic suspensi si ce-
 lebrant, sunt irregulares a solo Papa absoluedi, ex Tabie
 na, & Maiolo locis proximè citatis. Nauar. in Man. capit.
 27. numer. 155. versicul. Tertia, & tom. 1. conf. conf. 40. de
 temp. ordin. num. 4. Martinus Ledesm. 2. 4. quæst. 26. artic.
 2. in tract. de susp. casu 3. Couar. in Clemen. si furiosus, §.
 1. numer. 4. de homicid. Bernard. Diaz in praxi Canon. ca-
 pitul. 2. Syluest. in verbo, irregularitas, §. Decimo quæri-
 tur, qui allegat regulas Cancellariæ Innoc. VIII. & Alexā.
 VI. Rom. Pontif. quam etiam extrauagatē seruari præ-
 cepit Leo X. in suis regulis Cancellariæ in reg. 22. incip.
 Item de Clericis extra tempora, & Paulus Papa III. in suis
 regulis, in reg. quæ etiam incip. *Item de Clericis*, quæ est
 in ordine. Tempora verò, & specialia huiusmodi sacri
 ordines recipi non possunt sine specialis Sedis Apostolicæ
 privilegio sunt singula Sabbata quatuor temporum, Sab-
 batum ante Dominicam in passione, & Sabbatum Sancti-
 mæ, cap. ordinationes, distin. 75. & cap. de eo autem, de
 temp. ordin.

23 *Secundus est*, Recipiens eodem die duos ordines factos
 absque dispensatione Papæ ab executione posterioris sus-
 pensus est, cap. literas, de temp. ordin. Nauar. in Manual.
 cap. 25. nu. 71. vers. Octauo Simon Maiol. lib. 4. de irreg.
 c. 11. & citat Specul. in tit. de dispens. §. iuxta, vers. item re-
 cipiens, Alphonsus Vivald. tit. de suspensione, num. 47.

24 *Tertius est*, Recipiens duos sacros ordines duobus die-
 bus continuis, & immediatis, est etiam a posterioris suspē-
 sus, in quo solus Papa dispensat, cap. literas, & cap. dile-
 ctus, de temp. ordin. neque excusatur, si etiam continuat
 ieiunium usque ad secundum diem, vna enim dies dicitur
 etiam si quis Sabbato vnum ordinem acceperit, & contin-
 uato ieiunio alium die sequenti, hic enim plures ordines
 vna die accepisse iudicatur capitulo literas, de temp. ordi-
 nin.

25 *Quartus est*, Recipiens eodem die Minores ordines, &
 præter eos etiam Subdiacopatū, siue ordinato ipso aduer-
 tente, & sciente, siue ignorante, ab ipso met subdiacopatu
 suspensus est, cap. 2. de eo, qui futurū ordin. suscepit,
 Alberic. in verbo ordo, 2. Nauar. in Manual. cap. 25. num.
 71. vers. 8. Maiol. lib. 4. de irreg. cap. 1. num. 1. quod si qui
 hanc suspensionem incurrit religionem ingrederetur,
 poterit non solum Abbas cum eo dispensare, vt in susce-
 ptis ordinibus ministrare, sed etiā vt ad superiores ascen-
 dat, cap. 2. & cap. innotuit, de eo, qui fut. ord. suscepit. Syl-
 uest. in verbo, irregularitas, quæst. 3. Maiol. vbi supra, nu.
 2. qui addit hoc procedere, etiā si duos ordines sacros vno
 die accepisset; religiosus enim factus a superioribus dispen-
 sati poterit, ex sententia Hostiens. quem refert Alberic. in
 verbo ordo, 2. Est autem obseruandum ex Nauar. & Vival-
 do vbi supra, si alicubi sit consuetudo, vt quis recipiat eod-
 em die vltimum minorem, vel omnes, & simul subdia-
 conatum, qui sic reciperet in hanc censuram non incide-
 ret, & refert Nauarrus pro hoc, licet falsò. S. Anton. 3. par.
 tit. 14. ca. 16. §. de tempore ordinationis, in fine. Si quidem
 hic auctor ibi solum ait. omnes ordines Minores eodem
 die dari non posse, nisi consuetudo illius Ecclesiæ hoc ha-
 beat, quia tunc potest; nec videtur talis consuetudo per
 Concilium Tridentinum sess. 23. de reform. cap. 13. abro-
 gata. Sin autem non sit talis consuetudo, nec ordinatus
 religionem ingredi voluerit, nō poterit Episcopus cum eo
 dispensare, vt notant Maiol. vbi supra, & facit, c. innotuit,
 de eo, qui fut. ord. susc. argumento a contratio sensu dedu-
 cto. Alij tamen volunt posse Episcopū dispensare, vt in mi-
 noribus tantum ministrare possit, sic glo. in c. 2. in ver. per-
 mittas, de eo, qui fut. ord. suscep. Ray. in tit. de etat. ord.
 vers. vlt. S. Ant. 3. par. tit. 28. de suspensione, c. 4. Sylu. vbi su-
 pra, quod intelligitur, nisi lata prius fuisset communicatio-
 nis sententia contra sic recipientes; si enim lata fuisset
 contra sic recipientes excommunicatio, & nihilominus re-
 ceperint, non poterit cum eis dispensari, nisi per Papam,
 vt in d. c. innotuit, & ibi glo. in princip. & eadem glo. in c. 2.

in verbo, si voluerit, de eo, qui fut. ordin. suscep. id quod
 procedit, etiam si religionem ingrederentur, imino vt ad-
 dit S. Ant. ex Hostiens. etiam Papa de facili cum huiusmo-
 di non dispensat. Nauar. in Man. cap. 25. num. 70. vers. Sex-
 to, ex parte fauere videtur, quamuis hic auctor de solis or-
 dinibus factis sic susceptis loquatur, vide Sotum 4. d. 25.
 q. 1. art. 3. ante finem.

Ex parte etiam ordinationis incurritur suspensio in cer-
 tis casibus ipso iure, quorum

26 *Primus est*, Promotus per saltum, id est, promotus ad or-
 dinem superiorem, non recepto prius ordine inferiori sus-
 pensus est ab illo ordine superiori, ad quem per saltum
 promotus est, quousque ordinem inferiorē recipiat, quæ
 prætermissis, cap. sollicitudo, dist. 52. & cap. vnic. de Cler.
 per saltum promotus. vbi ex misericordia ministrare per-
 mittitur is, qui se per saltum promotum esse nescit, sed du-
 bitat. S. Ant. 3. par. tit. 28. de suspens. c. 4. Host. in Summa. in
 tit. de Cler. per saltum prom. §. 4. Summa Astensis, par. 2.
 tit. 4. art. 3. Arch. Dom. & Prapof. in d. c. sollicitudo, dist. 52.
 Pan. in d. c. vnic. de Cler. per saltum prom. Not. vlt. Syluest.
 verborum, irregularitas, in §. vndecimo quæritur. Bernard. Diaz
 in præct. Canon. cap. 20. Alberic. in verbo, ordinatus, 2. Sotus
 4. d. 25. quæst. 1. artic. 3. ante finem. Tertius casus.
 Nauar. in Man. cap. 25. num. 71. & cap. 27. numer. 242. &
 tom. 1. consil. consil. 36. num. 1. & consil. 40. nu. 1. de temp.
 ordin. Felician. de irreg. cap. 10. Maiol. lib. 4. de irreg. c. 12.
 Alphons. Vivald. tit. de suspens. num. 48. Henriquez lib. 13.
 de excomm. & suspens. cap. 35. §. 4. & cap. 36. §. 1. de qua re
 Concilium Trident. sess. 23. de reform. capit. 14. loquens
 ait; *Cum promittis per saltum, si non ministrauerint Episco-
 pus ex legitima causa possit dispensare*; Quod intelligitur
 vt congregatio Caran. censuit 1588. de omnibus ordini-
 bus, siue maioribus, siue minoribus. Intelligitur etiam ex
 Henriquez vbi supra, capit. 35. §. 4. in annota. in litera Q.
 etiam si suspensio illa esset publica, cum Concilium eo in
 loco absolute loquatur; Demum Nauar. in Manual. c. 25.
 num. 71. & Alphonsus Vivald. tit. de suspens. num. 48. do-
 cēt Episcopum dispensare posse antequam ministret, dū-
 modo sic promotus omittum ordinem suscipiat; ante-
 quam vtatur tali dispensatione; si vero ante dispensatio-
 nem ordine suscepto vtatur solus Papa dispensat, & hoc
 siue scienter, siue ignoranter ministrauerit; ita vt mini-
 strans in ordine suscepto ante dispensationem semper in-
 diget Papæ dispensatione ad hoc, vt ad maiores ascendat
 ex Maiolo lib. 4. de irreg. cap. 12. num. 2. nisi in occultis,
 & non deductis ad forum contentiosum ex Concil. Trid.
 sess. 24. de reform. cap. 6. quod tamen dictum adhuc limi-
 tat Nauar. in Man. c. 27. nu. 242. vers. Sexto dico, vbi vult
 solum Papam dispensare posse cum eo, qui ante dispen-
 sationem scienter, ordine omisso, vel accepto vtatur, ad hoc
 vt maiorem ordinem sumere possit, non autem quando
 ignoranter ministrauerit; vt autem in suscepto ministrat,
 omnes existimant Episcopum dispensare posse, siue igno-
 rante, siue scienter ante dispensationem suscepto ordine
 vsus fuerit, at certe opinio Maioli, verbo Concilio Trid. in
 d. sess. 23. de reform. c. 14. magis conformis esse videtur, vt
 latius lib. 7. cap. 10. num. 40. dicemus.

27 *Secundus est*, Contrahentes matrimonium de præfenti,
 & ante carnis copulam se facientes ad sacros ordinari, ali-
 ter quam a sacris canonibus concedatur, quamuis chara-
 cterem recipiant, sunt tamen suspensi, ita quod nec etiam
 post mortem vxoris poterūt in illo ordine ministrare nec
 ad alios ascendere, nec aliquod officium, aut beneficium
 Ecclesiasticum obtinere, & matrimonium nihilominus
 sit contractum ob hoc non dissoluitur, quod intelligitur,
 eum tales in seculo remanentes hoc agāt: si enim religio-
 nem iniret eamque proficiantur, per talem professionem
 soluitur matrimonium, Extrau. Ioan. 22. *Antiqua*, de voto
 & voti redempt. cap. Nullus, de temp. ordin. lib. 6. S. Anto.
 3. par. tit. 28. de suspens. cap. 4. ad medium. Sotus 4. distin.
 29. q. 1. artic. 3. in fine. Syluest. verb. ordo, §. 7. Alphons.
 Vivald. tit. de suspens. num. 106. Henriquez lib. 14. de ex-
 comm. & susp. cap. 39. §. 1. & a fortiori, qui post matri-
 monium consummatum sacris initiatur, nisi iure conce-
 dente, suspensus est.

29 *Tertius est*, Is in cuius ordinatione est aliquid omissum ab illo ordine, donec suppleatur, quod erat omissum, suspensus est, glo. in cap. 1. in verbo, permitti, de Sacram. non iterandis, & citat pro hac sententia cap. sollicitudo, dist. 52. Hæc tamen suspensio non mihi videtur vsque adeo certaj; primo, quia in eo cap. Innocentius Papa II. de hac suspensione consultus nihil ad illa respondet. Secundo, quia illud, cap. sollicitudo, dist. 52. cui glossa innitur, non loquitur de eo in cuius ordinatione aliquid omissum est, sed de eo, qui per saltum promotus est; unde ex eo capite sumi non potest aliud argumentum nisi a similibus quod sicut is in cuius ordinatione omissus est aliquis ordo integer, ab ordine suscepto suspensus est, quo usque ordo ille, qui fuerat prætermittis suppleatur; ita etiam is, in cuius ordinatione aliquid est omissum, manet etiam suspensus, quousque illud adimpleatur, ubi tamen observandum est hoc dictum glossæ non habere locum, nisi ubi affuerit substantialia ordinationis; Nam si quid substantiale defuisset, suspensus non esset, cum nemo suspendi ab eo possit, quod non habet.

30 In fine huius capituli advertendum est, qualiter quæ hæc ætatis dicta sunt, intelligi debent secundum ius antiquum, nam Anno incarnationis Domini, M. lxxv. quingentesimo octuagesimo octavo, Nonis Ianuarij, quæ incipit; *Sanctum, & salutare*. statutum est [vt quicumque Clericus sine regulari, sine seculari, ex aliquo crimine, vitio, aut defectu, seu aliâ inhabilis, vel irregularis existens, vel extra tempora a iure statuta, vel absque veris dimissionis sui ordinarij literis, aut per saltum, vel furtive; aut quoad seculares sine titulo sufficiens beneficij, aut patrimonij, aut ante ætatem per sacri Concilij Tridentini decreta, sess. 23. primæ sess. 23. aut cuique ordini præscriptam, aut nõ servatis temporum interstitijs, ita, vt aliquis vnicuique die, seu cõtinuatis diebus ad plures ordines sacros, vel post unum ordinem susceptum sine causa rationabili antequam tempus ab eodẽ Concilio Tridentino præfixum elabatur, ad alium ordinem promotus sit, sine dispensatione, aut indulto Apostolico, talis Clericus post dictæ Bullæ promulgationem ad ordines minores, vel maiores, sic vt præsertim malè promotus, ab executione, ministerio, & exercitio ordinum susceptorum, & ab omni spe, & facultate ascendendi ad alios superiores perpetuo suspensus est; & si in eis ministrare præsumperit, irregularis efficitur, & omnibus, & quibuscunque in titulum commendæ, aut aliâs obtentis dignitatibus, officijs, & beneficijs Ecclesiasticis cum cura, & sine cura, quomodocunque qualificatis secularibus, vel cuiusvis ordinis, aut militie regularibus, & etiam si Clericus Regularis fuerit, actiua, & passiva voce, ipso facto priuatur, & ad illa, & alia similia, vel dissimilia in posterum obtinenda in perpetuum inhabilis, & incapax est; & huiusmodi dignitatum, officiorum & beneficiorum sic pro tempore vacantium dispositio summo Pontifici, ac sedi Apostolicæ perpetuè referuatur, sed neq; Clerici sic malè insigniti, seu ordinati a reatibus, & excessibus præfatis, a quoquam absoluti, præterquam in mortis articulo, nec cum eis super irregularitate propter præmissa contracta, etiam si crimen penitus occultum fuerit, virtute alicuius indulti, aut priuilegij, aut Maris Magni, aut indulgentiæ plenariæ, aut Iubilæi, aut Cruciatæ sanctæ quibusvis ordinibus, Congregationibus, aut personis Regularibus, aut Episcopis per decreta Concilij Tridentini, aut officio sacre Penitentiarie Apostolicæ, vel Minoribus, aut etiam Maiori Penitentiaris Curie Romanæ, concessæ, dispensari valeant. Immo verò, qui huiusmodi absolutionem, & dispensationem petunt semper quamvis delictum adhuc occultum extiterit, nõ per officium sacre Penitentiarie, sed a summo tantum Pontifice in vitroque foro absolutionem petere tenentur; aliquid ipsæ concessiones, & absolutiones, etiam cum clausula, quod dictæ constitutionis tenor, & alia prædicta habeantur pro expressis, prorsus nullæ, irritæ, & inualidæ existant, ac nemini penitus suffragentur.

31 *Ad cuius Bullæ facilitatem intelligentiam, seruetur est*. Primo, constitutionem hanc, vt superius annotatum est solum loqui de delictis in receptione ordinum, post legitimam eius publicationem commissis, non autem de illis

qui olim ante illam commissi fuerunt, vt colligitur ex illa particula Bullæ, *Post hæc*; vnde si quis ante d. Bullam in aliquâ censuram, aut irregularitatem ob malam ordinem susceptionem incidit, etiam nunc ab eo absolui, & dispensari potest, qui ante dictam Bullam eum absoluerit, & in irregularitate dispensare poterat, vnde si delictum, vel censura ex eo proveniens fuerit secreta, poterit Episcopus, aut alius ab eo specialiter designatus, iuxta Conc. Trid. sess. 24. de reform. c. 6. absoluerit, & dispensare, sicut poterat, si Bulla hæc nunquam emanasset.

Secundo, siue Ultramontanus ordinetur ab Italo, seu Ultramontano; siue e contrario Italus ordinatus sit ab Hispano, Gallo, aut Ultramontano sine literis dimissionis sui ordinarij, suspensionem incurrit, vt colligitur ex illa particula Bullæ, *Ne quemquam promoveant sine eorum ordinarij literis dimissionis*; & ex illa particula: *Quemcumque secularis, vel cuiusvis ordinis, aut militie regularis, quæ sunt clausule generales, & comprehendunt quoscunque seculares, & regulares, vt constat.*

Tertio, Quamvis olim per Constitutionem Pij II. in ordine sextam, quæ incipit, *Cum ex sacrorum*, sub data quinta decimo Kalend. Decembris anno incarnationis Domini, Millesimo quadringentesimo sexagesimo primo, Pontificatus autem eiusdem anno quarto, quæ Constitutio nunc Bullario vnâ cum alijs habetur, solum suspensio erant, qui ordinabatur ordine sacro sine dimissionis, vel ante legitimam ætatem, vel extra tempora; Hodie tamen pena hæc, etiam ad ordinatos minoribus ordinibus extenditur, vt ex illis Bullæ verbis, *Ad minores maioresque ordines ritè promoveret, & ex illis; Minoresque ordines, & ex illis; Aut ad ordines maiores, manifestum est.*

Quarto, sic malè promoti ad minores, vel maiores ordines, non solum suspensi sunt ab executione, & ministris ordinum susceptorum, sed etiam carent omni spe, & facultate ascendendi ad illos superiores, & ultra irregularitatem quam incurrun, si præsumperint in eis ministrare, soli Papæ referuatur, omni titulo, ac beneficio priuatur.

Ceterum hæc Bulla Sixti V. per aliam posteriorem Clementis Papæ VIII. quæ incipit *Romanum Pontificem*, anno incarnationis Domini Millesimo quingentesimo nonagesimo quinto, pridie Kalend. Martij, ad terminum Sacrorum Canonum, ac Constitutionis felicis Memorie Pij Papæ II. quæ incipit, *Cum ex sacrorum ordinum*, sub data, videlicet, quinto decimo Kalend. Decembris, Pontificatus sui anno quarto, & ad dispositionem Decretorum sacri Tridentini Concilij rediit, & exceptis illis, quæ in dicta Bulla Sixti V. contra Simoniacos ordinantes, & ordinatos iure nouo statuta erant, quæ per præfatum Bullam Clementis VIII. non sunt reuocata, vt ex dictæ Bullæ modificatione, quam inseruit in fine huius libri apponemus, manifestum erit. Hanc autem Sixti V. Constitutionem hoc in loco, tam etiam c. 1. inseruimus, vt si qui forte iniquè contra dictæ Bullæ tenorem deliquerint, & consequenter in illius penas incidierint, antequam illa reuocata fuerint cognito errore respiciant, dignamque de præteritis peccatis penitentiam agant, & huiusmodi excessuum absolutionem, & irregularitatum dispensationem a Sede Apostolica ex petant, & obtineant.

De suspensionibus contra Clericos in iure latis ratione exercitii ordinis recepti, aut electionis Beneficiorum, & aliorum delictorum. Cap. XV.

S V M M A R I V M.

- 1 Missam incompletam sine causa graui omittens, a corpore & sanguine Christi suspensus est,
- 2 Missam inchoatam, in qua quis relinquat, quenam casus esse possit.

3 Missam

- 3 *Missam celebrans, & in ea non communicans, a communione per annum suspensus est.*
- 4 *Nuptias secundas benedicens ab officio, & beneficio an ipso iure suspensus sit.*
- 5 *Utriusque manifestos ad communionem altaris, vel ad sepulchrum Ecclesiasticam recipiens, quando, & quousque ab executione officij sit suspensus.*
- 6 *Celebrantes, vel celebrare facientes in locis ab homine, vel iure interdictis, ab ingressu Ecclesie sunt suspensi, ad arbitrium illius cuius sententiam contempserunt.*
- 7 *Clerici etiam exempti, & religiosi, ad Sacramenta, uel sepulchrum Ecclesiasticum, aut ad officia diuina publice excommunicatos denunciatos admittentes, aut etiam interdictos, ab ingressu Ecclesie suspensi sunt.*
- 8 *Matrimonia clandestina, aut contra Ecclesie interdicta contracta matrimonia, Sacerdos parochialis prohibere contemnens, aut regularis eis presentem se exhibens, per triennium ab officio suspensus est.*
- 9 *Matrimonio sponso alterius parochie, parochianus, aut alius Sacerdos secularis, vel regularis, sine illorum parochi licentia coniungens, ipso iure suspensus est.*
- 10 *Religiosus, quamuis olim benedicens, aut solemnizans nuptias excommunicatus erat, nunc tamen solam suspensionem incurrit.*
- 11 *Clerici scienter eligentes Episcopos, aut alios prelatos, & beneficiatos contra formam Cap. Cum in cunctis, de elect. per triennium ab Ecclesiasticis beneficijs sunt suspensi.*
- 12 *Clerici eligentes aliquem sine concorditer, siue discorditer, sitamen electionem ipsam electo presentare infra octo dies distulerint, suspensi sunt a beneficijs per triennium.*
- 13 *Obiciens aliquid contra electum ad aliquam dignitatem, vel personatum, si in probatione deficiat, a beneficijs per triennium est suspensus.*
- 14 *Ecclesiam sibi commissam pro alienis debitis grauens, ab administratione spiritualium, & temporalium suspenditur.*
- 15 *Praelati non Episcopi, Ecclesias sibi commissas, aut bona, & iura ipsarum, sine consensu Capituli, & Sedis Apostolicæ licentia speciali, laicis subiicientes, per triennium ab officio, & temporalium administratione suspensi sunt.*
- 16 *Clericus consentiens electioni de se factæ per abusum potestatis secularis, sit ineligibilis.*
- 17 *Occupantes, aut dilapidantes bona Ecclesie vacationis tempore obuenientia, ab officio, & beneficijs sunt suspensi.*
- 18 *Occupantes bona, & census Monachorum pietatis, aut alterius loci pii, vel Ecclesie, beneficijs omnibus priuantur, & excommunicationem Papalem incurrunt.*
- 19 *Mortuum laicum, aut eius scapulas palla altaris obuolvens quamdiu ab ordine censetur suspensus.*
- 20 *Iuramentum sponte de tenendo se hismate prestant, a sacris ordinibus, & dignitatibus suspensus est.*
- 21 *Conceptionem B. Virginis in Cõcionibus popularibus, aut alibi, ubi populus utriusque sexus concurrat, ita affirmans, ut contraria parti refellat, quas penas incurrat.*
- 22 *Ordinatus sacris absque patrimonio, aut beneficio, cum patre de non petendo alimenta, vel prouisionem ab Episcopo ordinante, ab ordine suspensus est, ad Papæ arbitrium.*
- 23 *Ordinatus sacris cum patrimonio promisso, cum occulto patre ante ordinationem, quod postea patrimonium non repetet, ab ordine ad Sedis Apostolicæ arbitrium est suspensus.*
- 24 *Clerici notorii Concubinarij, aut fornicarij, ab ingressu Ec-*

clesie, donec peniteant, suspensi sunt.

- 25 *Clerici notorii fornicarij, aut concubinarij, post peractam penitentiam ordines exercere possunt.*
- 26 *Visitatores non Episcopi, quando in uisitatione exigentes aut recipientes pecuniam, aut munera ab officio, & beneficio suspensi sunt.*
- 27 *Regulares, an in uisitationibus suis aliquid accipiendo ultra ea, quæ sibi ex constitutionibus, & consuetudinibus religionum suarum competunt, suspensionem incurrant.*
- 28 *Clericus uirgata, aut partita veste publice utens, quas penas iure antiquo incurrebat.*
- 29 *Bulla Sixti V. de habitu, & tonsura per Clericos, seu milites beneficia, vel pensiones obtinentes deferendis, quid in se contineat.*
- 30 *Clericus ad duellum prouocans, vel illud acceptans, quas penas tam iure antiquo, quam nona Concilij Tridentini, & Clementis Papæ VIII. Constitutione incurrat.*

Quoad usum igitur, & exercitium ordinum incidunt Clerici suspensionem in his casibus.

- 1 *Primus est, Qui sine graui causa omittit Missam incompletam, suspensus est a corpore, & sanguine Christi capitulo Nihil, septima quaestione prima, & clarius in c. Nullus Episcopus, de consec. dist. 1. grauis autem causa post inchoatum Canonem communiter non est, nisi aut repentinus morbus grauis, aut tanta mentis alienatio, ut non possit sine periculo in ipsa Missa progredi, cap. illud, & cap. Nihil, 7. quaest. 1. qui Canones ex Toletano 7. cap. 2. & Toletano undecimo, cap. 13. & 14. desumpti sunt Maiol. lib. 3. de irregular. cap. 16. num. 4. Quando autem in defectum Sacerdotis celebrantis substituendus sit alius, qui Missam inchoatam perficiat, in tract. de Sacram. Eucharistia dicitur. Cause leuiiores possunt esse satis ad relinquendam Missam ante inchoatum Canonem morbus leuior; item si quis publice excommunicatus Ecclesiam ingrederetur, & nollet exire, tunc enim debet Sacerdos ab akari discedere, & Missam relinquere, ut latius in tract. de excom. dictum est.*
- 2 *Secundus est, Quicumque Missam celebrans in ea non communicat, a communione per annum est suspensus, ut habetur in cap. Relatum, de consec. dist. 2. S. Thom. in 3. par. q. 82. art. 4. Bernard. Diaz in pract. Canon. cap. 38. Simon Maiol. lib. 3. de irreg. c. 16. num. 2.*
- 3 *Tertius est, Qui benedicit secundas nuptias ab officio, & beneficio suspensus est, c. primo, de secun. nuptijs, & hec suspensio videtur Papæ reseruata, dicitur enim ibi, ut talis ad Sedem Apostolicam destinetur Host. Panorm. ibi. Bernard. Diaz. lib. de prac. Can. cap. 68. Maiol. lib. 3. de irreg. cap. 15. Couar. in epitome 4. decretalium, par. 2. cap. 8. §. 1. num. 2. Syluest. verb. Nuptia, §. 1. Tabiena in verb. impedimentum, 14. nu. 5. vers. Quarto, Specul. coning. par. 1. art. 13. in fine. Henriquez lib. 13. de excom. & susp. c. 39. §. 3. ubi obseruandum est, quod quamuis aliqui uelint hanc penam suspensionis inferri a Canone ipso iure, alij tamen rectius notant Host. Ant. Panorm. in d. cap. 1. Couar. Bernard. Diaz. Speculum coning. & Henriquez ubi supra. Hentic. in c. vir autem, de Secun. nuptijs. Pal. 4. d. 42. q. 3. art. 1. concl. 4. Petr. Ledes. in addit. 3. par. S. Thomæ q. 65. art. 2. in fine. penam hanc solum ab homine inferendam esse, quæ expositio communior, & uerior est; Quod uero attinet ad reseruationem, & missionem Sacerdotis ad Sedem Apostolicam pena hæc ablata est, & diminuta per Ioannem XXII. in quadam Extrau. quæ non habetur in iure, refertur tamen a Couar. Spec. coning. & Petr. Ledes. locis citatis. ubi Speculum testatur Episcopo commissum esse, ut dispensare ualeat.*
- 4 *Quartus est, Qui manifestos uisuarios ad communionem altaris, vel ad Ecclesiasticam sepulchram admittunt, vel in Missa eius recipiant oblationem, antequam satisfecerint, vel de satisfactione idoneam dederint. cautionem, ab execu-*

executione officij suspensi sunt, donec ad sui Episcopi arbitrium satisfiant, capitulo Quia in omnibus, de ritu. & cap. ult. tit. cod. lib. 6. vbi etiam religiosi hanc pena comprehendunt, Pal. 4. d. 18. q. 7. art. 2. casu 10. Henriquez lib. 13. de excom. & susp. c. 38. §. 3. Tabiena, verb. Suspendio, nu. 7. vers. Sexto, casu 35. Angelica, verb. Suspendio 1. casu. 37. Syl. verb. Suspendio, quaestio. 6. versic. 37. Vivald. tit. de suspens. num. 49.

6 *Quintus est*, Quicumque Clerici celebrant, vel celebrare faciunt in locis interdictis a iure, vel ab homine, ab ingressu Ecclesiae suspensi sunt, quouique ad arbitrium illius, cuius sententiam contempserint, satisfiant, c. Episcoporum, de priuileg. lib. 6. Pal. 4. d. 18. q. 7. art. 2. casu 8. Angelica, verb. Suspendio 1. casu 23. Tabiena, verb. Suspendio, vers. Sexto, casu 21. Quae suspensio etiam omnes religiosos comprehendit, & intelligenda est iuxta moderationem ca. Alma mater, de sent. excom. lib. 6. & isti etiam praeter hanc suspensionem in multis casibus incurrunt irregularitatem, vt in tract. de interdicto dicemus.

7 *Sextus est*, Omnes Clerici etiam exempti, & Religiosi admittentes ad Sacramenta, ad Ecclesiasticam sepulturam, ad officia diuina publice excommunicatos denunciatos, vel interdictos, ab ingressu Ecclesiae suspensi sunt, donec satisfiant ad arbitrium illius, cuius sententiam contempserunt, capitulo Episcoporum, de priuileg. lib. 6. Pal. 4. d. 18. q. 7. art. 2. casu 8. Angelica, & Tabiena locis proximè allatis. Martin. Ledes. 2. 4. quaest. 26. art. 2. tract. de suspensione, casu 11. Nauar. in Man. c. 27. num. 157. vers. Undecima. Cosmus Philarchus de officio Sacerd. par. 1. lib. 4. c. 2. casu 10. & Alphonsus Vivald. tit. de suspens. num. 84. Vbi obseruandum est ex glossa in d. c. Episcoporum, in verb. ingressum, aliquos velle censuram istam non pertinere, nisi ad priuilegiatos, quam sententiam tenent multi Doctores ex Angelica, & Tabiena, vbi supra, eamque sequuntur Ledesim. Vivald. & Nauar. vbi dicunt hanc esse communem opinionem; vnde propter auctoritatem tot, & talium DD. puto hanc doctrinam, tanquam mitiorem posse aliquando practicari, quamuis mihi videatur apertè e contra textum, ibi enim expresse dicitur, Clerici seculares aut regulares quantumcumque exempti, seu priuilegiati, quae dictio Quantumcumque non est restrictiua, sed ampliatiua, vt includat etiam priuilegiatos, quasi dicat, vt exponit ibi glossa, multo magis si non sunt exempti, & ita Pal. vbi supra in glossa sententiam inclinare potius videtur. Quod si queras, quae ratione iurè practici possit illa opinio, si ita aperte textui contradicat? Respondeo, propter communem DD. opinionem potest nonpaquam mitigari textus Canonum, & consuetudo fundata in hac opinione rigidiorum Canonis expositionem poterit abrogare.

8 *Septimus est*, Sacerdos parochialis, qui matrimonia Claustrina (quamuis nunc sint irrita) vel contra Ecclesiam interdicta contra matrimonia prohibere contempserit, aut quilibet etiam regularis, qui eis interesse presumpserit, per triennium ab officio suspensus est, c. cum inhibito. §. fin. de Claustrina desponsat. & Concl. Triden. in sess. 24. de re forma. matrim. c. 1. dictam Constitutionem Innocentij III. in Conc. Lateranen. ca. 51. confirmat Bernar. Diaz. lib. pract. Canon. cap. 67. Cou. in par. 2. Sponsal. c. 6. in princ. num. 13. versic. Tertio. Henriquez lib. 13. de excomm. & susp. ca. 39. §. 3. vbi Diaz. & Henriquez tales suspensos esse dicunt. Couar. autem solum per triennium suspendendum esse vult, sed verior est opinio prior, dicitur enim ibi, *Suspendatur*, quae est signum latae sententiae, secundum ea, quae lio. 1. de excomm. cap. 11. docuimus, A qua suspensione ante lapsum triennij Episcopus absolueri non potest, vt laus Bernard. Diaz. Cou. & Henriquez, contra Hostiens. & Cardin. & Praepos. probant, vbi enim terminus suspensioni adiectus est (vt in d. cap. inhibito, §. fin. apponitur) Episcopus intra illum a tali suspensione absolueri nequit, iuxta ea, quae tradunt glo. in Clement. 1. §. verum, in verb. excommunicationis, & ibi Imol. de har. Praeposit. in Summa 50. distinct. colum. 2. Felin. in capit. Nuper, de sentent. excomm. Panormitan. in capit. Quam sit graue, de excess. praelat. & hoc maxime cum constitutio illa a Concilio Generali condita sit; Episcopi veto contra Concilia di-

spensare nequeunt, vt communis habet DD. sententia in c. ar. si Clerici, §. fin. de iudic.

9 *Ottauus est*, Parochus, vel alius Sacerdos quicumque, siue secularis, siue regularis sit, etiam si sibi ex priuilegio, vel immemorabili consuetudine licere contendat, alterius parochiae sponsus sine illorum Parochi licentia Matrimonio contingere, aut benedicere ausus fuerit, ipso iure tam diu suspensus manet, quamdiu ab ordinario eius parochiae suscipienda erat absoluitur ex Trident. sess. 24. de re forma. matrim. cap. 1. Alphonsus Vivald. tit. de suspens. num. 127. Henriquez lib. 13. de excomm. & susp. cap. 38. §. 2. Vbi obseruandum est, quod religiosus olim benedicens, aut solemnizans nuptias excommunicatus erat, vt habetur Clem. 1. de priuileg. At verò, ne pro vno peccato incurratur duplex pena, per Tridentinum vbi supra per suspensionem a Concilio Trid. latam tollitur praedicta excommunicatio, ex doctrina Decij in c. de causis, de offic. deleg. & Henriquez vbi supra in annota. in litera E. & habetur expresse in declaratione Cardin. super Concilio Trident. quicquid Nauar. tom. 2. consil. consil. 1. de penis, lib. 5. sed potest religiosum in hac re offendentem ipso iure vitiosum esse intelligere, quod suspensus sit ab officio, praeterquam cum suspensio ista propter usurpationem alieni officij lata sit, de qua re consulenda est declaratio a Congregatione Cardin. qui super Concilio Trid. eiusque dubijs interpretandis praeficiuntur; interim tamen tutius est, vt etiam a beneficio, quam ab officio suspensum esse credat.

10 *Quoad Suspensiones*, quae ratione beneficiorum incurantur.

11 *Primus est*, Clerici, seu Canonici eligentes scienter tam Episcopos, vbi consuetudo id habet, quam alios Praelatos & beneficiatos contra formam Cap. 1. Cum in cunctis, de elect. per triennium a beneficijs Ecclesiasticis suspensi sunt ex d. c. cum in cunctis, §. fin. de elect. Palud. 4. distinct. 18. quaest. 7. art. 2. casu 1. S. Anto. 3. par. titu. 28. de suspens. capitu. 4. Angelica, verbo Suspendio 1. casu 6. Syluest. verb. suspensio, quaest. 6. versic. 6. Vivald. titu. de suspens. num. 66. Tabiena verb. Suspendio, versic. Sexto, casu 6. Martin. Ledesim. 2. 4. quaest. 26. art. 2. tract. de suspens. casu 2. Nauar. in Man. c. 27. nu. 155. vers. Secunda. Henriquez lib. 13. de excomm. & suspens. c. 39. §. 2. & alij, & intelligitur tam de beneficijs habitis, quam habendis in illa Ecclesia ex Palud. & Anton. & facit cap. si compromissarius, de elect. lib. 6. & pro illa vice tantum eligendi potestate ipso iure priuati sunt. Forma autem cap. Cum in cunctis est, vt ad quaecumque beneficia eligendi aetatem debitam, & requisitam habeant, & praeterea vt sint moribus, & doctrina probati, & in electione Episcoporum, seu Archiepiscoporum requiritur praeterea vt sint de legitimo matrimonio nati, quod licet in plerisque alijs beneficijs sit necessarium, si tamen ad alia beneficia illegitimi eligantur, non inducit hanc suspensionem. Circa hanc autem censuram obseruandum est.

Primo ex Ledesim. Nauar. Henriquez, & Paludan. vbi supra, quod licet haec censura comprehendat omnes eligentes illegitimum Episcopum, non tamen comprehendit eligentes quemquam ad aliam dignitatem non Episcopalem; nec comprehendit laicos, vt Imperatores, & Reges, qui praesentant aliquos illegitimos ad Episcopos nec comprehendit Cardinales eligentes illegitimos Summos Pontifices: Ratio est, quia haec solum loquitur de Clericis eligentibus Episcopos, & pena non solum extendenda; argument. l. interpretacione, ff. de penis & capitul. pena, 2. de penit. distinct. 1. & capit. odia, de reg. iur. lib. 6.

Secundo Episcopus in eam indigni electionem contentiens pro illa vice potestate conferendi beneficium priuatur, si ad illum pertinebat collatio, sin autem ad alium pertinebat collatio, priuatur potestate confirmandi primam successorem, & a perceptione proprii beneficii suspensus debet.

di debet, d. c. cum in cunctis, §. final. & ibi glos. in verb. cōferendis, & c. nihil est de elect.

Tertio ex Palud. 4. d. 18. q. 7. art. 2. casu 1. §. Anton. Nau. Ledesin. & Henriquez locis proxime allatis, & Summa Astensis, par. 2. lib. 6. tit. 16. artic. 7. casu 16. Angelica, verb. Suspensionis, 1. casu 16. Tabiena verb. eod. verb. dexto, casu 24. electores arbitri fide compromissarij, ad quos ex concessione aliorum deuoluta est potestas eligendi, quod precipue contingit quando electores sunt discordes, si eligant indignum contra formam istius cap. cum in cunctis, eandem suspensionem incurrun: Eandem penam incurrun ipsi electores, qui compromiserunt, si electioni contra formam Capituli predicti facta a compromissarijs consentiant, quia tenentur contradicere nō tangit tamen hæc suspensio Episcopos, nec intelligitur nisi in electionibus Episcoporum, & superiorum, secus de electionibus inferiorum, cap. Si compromissarij, de elect. lib. 6.

Quarto ex eodem Palud. intelligitur de sola electione, ex sola enim nominatione indigni contra formam predicti cap. cum in cunctis non secuta vera, & reali electione, non incurritur pena suspensionis a beneficijs, nec priuatur potestate eligendi, c. perpetuo, de elect. lib. 6. An verò si suspensio accipere possint distributiones si officiant, constat ex his quæ diximus c. 6. cum tractauimus de suspensione a beneficijs.

Secundo est Clerici eligentes aliquem siue concorditer, siue discorditer facta sit electio, si infra octo dies, vel saltem postquam commo de poterunt, distulerint presentare electionem ipsam electo omnes qui in hoc culpabiles extiterint a prosecutione electionis exclusi, & suspensi sunt per triennium continuu a beneficijs, (quod communiter intelligitur de beneficijs, quæ habent in illa Ecclesia) & si infra hoc tempus ausi fuerint se propria temeritate, vel alio quæsito colore ingerere, illis ipso iure perpetuo sunt priuati, vt habetur in cap. Cupientes, §. ceterum, de elect. libro sexto. Palud. 4. d. 18. q. 7. artic. 2. casu 1. §. Anton. 3. par. tit. 18. de suspens. 4. vlt. medium. Summa Astensis, par. 2. lib. 7. tit. 16. artic. 7. casu 15. Angelica, verb. Suspensionis, casu 23. Syluest. verb. eod. verb. c. 23. Alphonsus Viuald. tit. de suspens. num. 96. Henriquez lib. 13. de excomm. & suspens. cap. 33. §. 2. & intelligitur ex Tabiena de electoribus in Ecclesijs Cathedralibus, vel regularibus, & sic priuatis, Episcopos a beneficijs, si vellet, de nouo conferre non potest, ex glo. ibi in verb. perpetuo.

Tertio est, Quod aliquod obiecerit contra electum ad aliquam dignitatem vel personatum, si in probatione defecerit, a beneficijs Ecclesiasticis per triennium est suspensus, & si hinc inde illis se intromittat, illis in perpetuo est priuatus nullam super hoc de misericordia. dispensatione spem, aut fiduciam habiturus, nisi manifestissimis constitent documentis, quod ipsum a calumnie vitio causa probabilis & sufficientis excuset, ca. statim, §. fin. de elect. libro 6. Palud. 4. d. 18. q. 7. art. 2. casu 1. Summa Astensis, par. 2. lib. 7. tit. 16. artic. 7. casu 14. Angelica verb. Suspensionis, casu 24. Syluest. verb. Suspensionis, q. 6. vers. 2. 4. & Alphons. Viuald. tit. de Suspens. no. 122. Tabiena verb. Suspensionis, vers. Sexto. casu 22. Henriquez lib. 13. de excomm. & Suspensione, §. 2. Quod intelligitur de beneficijs, quæ habentur in illa Ecclesia, non de alijs, ex Summa Astensis, Angel. Tabiena. tit. & glo. ibi verb. beneficijs, iuxta c. si compromissarij de elect. lib. 6. Intelligitur etiam hanc penam locum habere, siue erimē aliquod obiectum fuerit, siue defectus, cum generaliter loquatur ex glo. in d. c. statuimus. §. fin. in verb. defecerit.

Quarto est, Qui Ecclesiam sibi commissam pro alienis debitis grauat, aut literas alicui, vel sigillum alicui concedit, quibus possint Ecclesie obligari, ab administratione temporalium, quam spiritualium suspensus est ipso iure, si quorundam de solutionibus, Palud. 4. d. 18. q. 7. art. 2. casu 6. Summa Astensis, par. 2. lib. 7. tit. 16. artic. 7. casu 13. Angelica, verb. Suspensionis, 1. casu 10. Syluest. verb. Suspensionis, q. 6. vers. Decimo. Alphonsus Viuald. tit. de Suspens. num. 46. Tabiena, verb. eod. vers. Sexto. casu 9. dat Palud. exemplum, si quis accipiat motuum nomine Ecclesie, & obsequet ecclesie sigillo, cum tamen verè expendat pecuniam

illam non in vtilitatem Ecclesie, sed propinquoarum, vel amicorum, & idem videtur si eam expendat pro seipso in casu illicito, & non pro vtilitate Ecclesie, quia etiam in hoc casu est debitum alienum ab Ecclesia, licet non ab ipso. Addit etiam Paludan. quod obligatio non valet si potest probari in foro exteriori; Si tamen confitetur verum fuisse illud mutuum in vtilitatem Ecclesie, statim confessioni eius nisi probetur contrarium, & sic possunt literæ nocere Ecclesie. Deinde ex Astensis, Angel. Syluestro, & Tabiena, decretum hoc solum ligat inferiores Episcopos, vt enā docet ibi Ioan. And. Potest autem suspensio hæc, vt iudem auctores tradunt, per Episcopum proprium relaxari, sed non debet facere nisi prius indemnem reddat Ecclesiam, de verb. signific. capitulo, cum olim, nec tenetur Ecclesia huiusmodi debita soluere cap. si quis presbitero, de reb. Eccles. non alien.

15 Quintus est, Prælati non Episcopi, qui Ecclesias sibi commissas seu bona Ecclesiarum, aut iura ipsarum, sine consensu sui Capituli, & Sedis Apostolicæ licentia speciali, laicis subijciunt, aut submitunt, recognoscenda ea ab ipsis sicut a superioribus se tenere, vel ipsos aduocando, per triennium ab officio, id est, executione officij, & ab administratione temporalium secundum Ioann. Andr. *Suspensi sunt*, Et Clerici qui hoc scientes non denunciant superiori, a perceptione beneficiorum quæ in illa Ecclesia sic supposita obtinet, triennio suspensi sunt. Hoc consuluimus, de reb. Eccles. non alienandis, lib. 6. Angelica, verb. Suspensionis, 1. casu 18. Syluest. verb. Suspensionis, q. 6. vers. 18. Alphons. Viuald. tit. de Suspens. no. 81. Tabiena, verb. Suspensionis, vers. Sexto. casu 16. Palud. 4. d. 18. q. 7. art. 2. casu 7.

16 Sextus est, Clericus consentiens electioni de se factæ per potestatis secularis abusum, sit ineligibilis, & eligentes prima vice potestate electionis priuati sunt, capitulo, Quisquis de elect. Angelica, verb. Suspensionis, 1. casu 7. Tabiena, verb. eod. vers. Sexto, casu 7. Syluest. verb. Suspensionis, q. 6. vers. Septimo. Viuald. tit. de Suspens.

17 Septimus est, Quilibet de Capitulo, Collegio, vel Conuentu occupantes inter se diuidentes, furipientes, dissipantes, dissipantes, confumens bona Ecclesie Cathedralis, Collegiata, vel Regularis, vacationis tempore obuentiæ, vel post mortem Prælati inuenta, quæ in vtilitate ipsarum Ecclesiarum impendi, vel futuris successoribus reservari debeant, tamdiu ab officio, & beneficijs quibuscuque suspensi manent, donec restituerint, quicquid acceperint, capitulum. Quia sapere, de elect. lib. 6. Palud. 4. d. 18. q. 7. art. 2. casu 2. Angelica verb. suspensionis, 1. casu 16. & alij quos retulimus c. 13. casu 18.

18 Octauus est, Quicumque alicuius Ecclesie, beneficij, mortis pietatis vel alterius loci pii iurisdictiones bona, census, ac iura etiam feudalia, & emphyteutica, fructus, emolumenta, seu quascunque obuentiones, quæ in ministrorum, & pauperum necessitates conuertiri debent, occupant perse, vel alios, vi, vel timore incuso vel per interpositas personas, siue Clericorum siue laicorum, & qui huius fraudis fabricatores, seu consentientes fuerint, præter excommunicationem Papalem, etiam priuationem omnium beneficiorum, & inhabilitationem tum ad illa, tum ad quæcunque alia incurrun; & a suorum ordinum executione, etiam post integram satisfactionem, & absolutionem, sui ordinarij arbitrio suspensi sunt, ex Conc. Trid. sess. 22. de reform. cap. 11.

Quoad Suspensiones quas incurrun Clerici ex alijs defectibus;

19 Primus est, Qui mortuum laicum, aut eius scapulas obuoluit palla altaris, vel palla quæ data est Diacono in mensa Domini, si sit Diaconus, per tres annos, & dimidiu, si vero presbiter per annos decem, & dimidiu ab ordine suspensus manet, vt habetur in c. Nemo per ignorantiã, iuncta glos. in verb. mortuū, & in verb. Anathemate, de consecrat. d. 1.

20 Secundus est, Qui sponte iuramentum de tenendo schismate iurat, a Sacris orationibus, & dignitatibus suspensus est, c. i. de schismaticis.

21 Tertius est, Qui in concionibus popularibus, vel vbiunque promiscua virorum, & mulierum multitudo conuenire solet, de huius controersie (immaculata scilicet conceptionis B. V.) alterutra parte disputare, rationibus, vel Doctorum

etorum auctoritate, alteram sententiam asserendo, & contrariam resellendo, aut impugnando, vel de hac ipsa questione cuiusvis pietatis, aut necessitatis, pretextu, vulgari sermone scribere, vel dicere presumit, a Divinis, si in Sacris Constitutus sit, & omni gradu, & dignitate ipso iure suspensus, & privatus est, & ad eadem, vel similia munera obtinenda, vel obtenta, perpetuo inhabilis redditur per Bullam Pij V. incip. Super specula, editam 1570. 17. Decemb. Alphons. Vivald. tit. de Suspensione nu. 116.

21 *Quartus est*, Qui absque patrimonio, aut beneficio ad Sacros ordines promovetur, cum pacto, ut ab Episcopo videtur, alimenta, aut provisionem non petat; vel ex simili pacto cum patrono beneficii presentatus, promittit ei se nihil ab eo petiturum, si ei concedat beneficium, ad cuius titulum initiatur ab ordine suspensus est, donec a Sede Apostolica dispensetur, c. penult. de Simonia. Nau. in Man. c. 27. qu. 158. vers. Decima quinta Martin. Ledesm. 2. 4. q. 26. art. 2. in tract. de suspens. casu 15. Simon Maiol. lib. 4. de irreg. cap. 3. num. 8. Cosmus Philarchus de offic. Sacerd. par. 1. lib. 4. cap. 2. casu 3. & Alphonsus Vivald. tit. de suspens. nu. 17. & Toletus lib. 1. instruct. Sacerd. cap. 15. Henriquez lib. 13. de excommunic. & suspens. c. 37. §. 1. & facit Conc. Trid. sess. 21. de reform. cap. 2. & tenetur Episcopus qui eum Sacris initiavit, vel eius successor, dare alimenta pauperi, quem sine titulo beneficii, aut patrimonio ordinavit. c. secundum. de preben. c. accepimus, de etat. & qualit. & c. si Episcopus de preben. lib. 6.

23 *Quintus est*, Qui ad Sacros ordines promovetur, cum patrimonium, vel alimonia promissis, aut donatis ab aliquo cum occulto pacto ante dictam ordinationem facto, quod talem alimonia, aut patrimonium post ordinationem non repetet, eodem modo ab ordine suspensus est, ex Naua. in Man. c. 27. nu. 158. vers. declaratio prima, Martin. Ledesm. ubi supra. & mihi videtur valde probabilis, cum sit similis precedenti, quamvis Toletus lib. 1. cap. 15. contrarium sentiat, non esse suspensum. Qui vero absque pacto simonia co initiatur Sacris cum facto patrimonio (ut quia occulte renunciauit ante ordinationem, in favore parentis, aut amici, qui ei bona donaverat) suspensus non est peccat tamen mortaliter, ut docent Alphonsus Vivald. tit. de suspens. nu. 28. & num. 31. Henriquez lib. 13. de excomm. & suspens. c. 37. §. 2. in annot. littera G. ubi ait omnes lectores Theologie, & iurisperitos Academiae Salmant. Complut. & Tolet. ita tenere, quicquid Barth. Medina lib. 1. instruct. cap. 11. §. 8. contrarium insinuat de eo, qui post ordinationem patrimonium alteri donat.

24 *Sextus est*, Clerici notorii fornicarii, vel etiam publici concubinarij ab ingressu Ecclesiae, donec poenitent, suspensi sunt. cap. si qui sunt. distinct. 81. Palud. 4. d. 18. q. 7. art. 2. casu 11. S. Anton. 3. par. tit. 28. de suspens. 2. Angelica, verb. suspensio, 2. casu 4. Tabiena, verb. eod. vers. Sexto casu 4. Naua. in Man. c. 25. num. 77. & cap. 27. num. 154. Martin. Ledesm. 2. 4. q. 26. art. 2. in tract. de suspens. casu 1. Maiol. lib. 5. de irreg. c. 27. nu. 1. Henriquez libro 13. de excommunicat. & suspens. cap. 36. Alphonsus Vivaldus, tit. de Suspens. num. 19. & Cosmus Philarchus lib. de offic. Sacerd. par. 1. lib. 4. cap. 2. casu 1. Iacobus de Graff. lib. 4. decis. cap. 25. num. 26. Toletus lib. 1. cap. 15. & fauent Archid. in c. praeter haec, dist. 32. Ioan. And. & Hostiens. in c. vestra, de cohab. Cler. & mul. Panorm. in c. si celebret, num. 5. de Cler. excom. ministr. & Syluest. in verb. Clericus, 2. quaest. 8. vers. Quaritur Secundo, & in verb. concubinarijs, num. 4. & hoc siue sit notorium iuris, siue facti; Dicitur autem *notorium iuris*, cum quis confitetur in iudicio, vel conuincitur de crimine; *Notorium vero facti* est, cum crimen in populo ita manifestum est, quod nulla possit tergiversatione celari, & Nau. Maiol. Vivald. & Toletus ubi supra addunt, si t. les ante poenitentiam peractam celebrent, fieri irregulares. At certe si auctoritatem Concilij Tridentini consideremus sess. 25. de reform. cap. 14. non videtur quod tales incurrant suspensionem nisi post nouam iudicis motionem, & sententiam contra eos latam. Vnde Conar. in Clement. Si furiosus par. 1. §. primo. num. 5. de homicid. expressè docet non esse irregularem, & alios multos in hanc sententiam referre, & probat; Quia hic casus nullibi

in iure expressus est; irregularitas autem non nisi in casibus iure expressis contrahitur, ca. Is qui de sent. excom. lib. 6. in quam etiam sententiam tandem inclinatur Iacobus de Graffis ubi supra. Immo aliqui, ut Barth. Medina lib. 1. instruct. confess. c. 1. §. 8. Sotus 4. d. 1. q. 5. art. 6. ad 2. & d. 1. q. 1. art. 9. Cosmus Philarchus lib. 3. cap. 9. dicunt hanc suspensionem non esse alicui in usu. Vnde etiam celebrata ratione violationis censura irregularis non erit, quamvis aliunde irregularis sit, ut lib. 7. c. 12. dicemus.

25 *Dubium* solum esse potest an huiusmodi post peractam poenitentiam possint legitime exercere actum ordinum? Cui responderetur, quantum est ex parte suspensionis potest, quia etiam stante iure antiquo eo ipso, quod peregerit poenitentiam, cessat omnis suspensio, de qua re legi potest. Naua, locis cit. cap. 25. & c. 27.

26 *Septimus est*, Visitatores, qui non sunt Episcopi, si in visitatione exigant, vel recipiant pecuniam, aut munera, aut etiam a non visitatis exigunt procuracionem, vel accipiunt, nisi infra mensem restituat duplum eidem Ecclesiae, a qua acceperunt, ab officio & beneficio suspensi sunt, quosvisque Ecclesiae grauata satisfecerint, ea exigis, de censib. lib. 1. ex to Palud. 4. d. 18. q. 7. art. 2. casu 5. Summa Astenis par. 1. lib. 7. tit. 16. artic. 7. casu 5. Angelica verb. suspensio, 1. casu 21. Syluest. verb. suspensio, q. 6. vers. 21. Alphonsus Vivald. tit. de suspens. nu. 105. Tabiena verb. eod. vers. Sexto casu 19. Henriquez lib. 13. de excomm. & suspens. c. 39. §. 4. in fine. Hoc autem Palud. ubi supra, ad eos solos visitatores restringit, qui iure suo ordinatio visitant; id quod colligi potest ex c. Romana, de censib. lib. 6. Nam praedicta Constitutio Gregorij X. in c. exigis, est executiva Constitutionis Innocentij Papae IV. in c. Romana. Vnde sequitur visitatores delegatos ad visitandum non incurere hanc censuram, etiam si aliquid accipiant, vel exigant, & fauet gloss. in d. c. exigis, in verb. visitationis, ubi expressè ait hanc censuram in alijs procuracionibus, quae debentur legatis, vel Nuncijs Sedis Apostolicae, vel quae debentur ratione consuetudinis, vel ratione pacti in fundatione, vel consuetudine positum, locum non habere.

27 *Queri* tamen potest, An Regulares aliquid accipientes, ultra ea quae sibi competunt secundum Constitutiones, vel consuetudines suarum religionum in hanc censuram incurrant? Quidam, ut ait Palud. excipiunt religiosos, ea ratione ducti quod in d. c. Romana. §. fin. cuius illa est executiva, & vallatua eximuntur regulares, ubi dicitur *Sacerdotes per hoc rationabilibus, & approbatis religiosorum consuetudinibus & regularibus institutis*, verum ut rectè notat Palud. cit. non minus, sed forte magis incurrunt regulares. Non enim in d. c. Romana eximuntur Regulares simpliciter, sed solum eximuntur in hoc, ut possint accipere id, quod eis competit ex laudabili religionis consuetudine; vnde si praeter hoc accipiant munera, vel pecunias exigant, hanc etiam censuram incurrunt.

28 *Octauus est*, Quicumque Clericus virgata, vel partita veste publice viens, si beneficiatus sit, per sex menses a perceptione fructuum beneficiorum quae obtinet, eo ipso suspensus est; si vero beneficiatus non fuerit in Sacris tamen ordinibus citra Sacerdotium constitutus, per idem tempus eo ipso inhabilis ad beneficium Ecclesiasticum obtinendum efficitur, Idem quoque de Clericis alijs, (qui nec beneficiati sunt, nec in Sacris) scilicet constitutis in minoribus ordinibus, qui cum ipsa tonsura gerunt praedictas vestes virgatas, vel partitas, suspenduntur inquam, & inhabilitantur, ut per sex menses beneficia Ecclesiastica obtinere non possint. Habentes vero dignitatem, personam, beneficium curatum, nec non ceteri in Sacerdotio constituti, ac religiosi quilibet, si huiusmodi vestes ferant, aut infulam, sep pileum lineae publicè portent in capite, eo ipso a perceptione fructuum beneficiorum, quae obtinent per annum suspensi sunt, Clem. de vita & honest. Cleric. Angelica, verb. Clericus, 4. num. 2. & verbo, suspensio, 1. casu 29. Syluester, verbo, Clericus, 2. §. 9. & verbo, suspensio, q. 6. vers. 29. Tabiena, verbo, Clericus, 2. §. 9. & verbo, suspensio, vers. Sexto, casu 27. Marr. Ledesm. 2. 4. q. 26. art. 2. in tract. de suspens. casu 13. Nau. in Man. c. 27. num. 157. vers. Decima tertia. Alphons. Vivald. tit. de Suspens. num. 109. Cosmus Philarchus, de officio Sacerd. par. 1.

par. 1. lib. 4. cap. 2. casu 12. Tolet. lib. 1. instruct. Sacerd. cap. 15. Henriquez lib. 13. de excom. & suspens. ca. 39. §. 3. Bernard. Diaz in pract. Canon. capit. 69. Nota tamen, quod si Clericus vitur aliqua ex vestibus sibi prohibitis lecreto, & subus alias vestes ita, quod in publicum non appareat, non incurrit hanc penam: & idem si vitur talibus vestibus domesticis, puta in studio, vel loco simili, vel ex aliqua rationabili causa ad breue tempus, vt pro celebratione nuptiaru alicuius propinquu, vel pro celebratione sui Doctoratus, vel alijs similibus de causis, non incurrit hanc penam, vt colligitur ex d. Clem. 2. in illis verbis *praterquam ex rationabili causa*, & in particulari notant ibi Cardin. q. 3. Anchi. ibi secundo nota, referendo ad hoc Zenzel. & Inol. ibidē, col. 2. vers. Quarto quid, qui praterea notat post Zenzel. quod si Clericus propter paupertatem defert vestes prohibitas, non incurrit hanc penam. Bernard. Diaz Ledesm. Nau. Henriquez, & Tolet. vbi supra.

³⁰ Circa hanc materiam legenda est Constitutio Sixti V. que incipit *Cum Sacrosanctam*, anno 1588. Quinto Idus Ianuarij, Pontificatus sui anno quarto, de habitu, & tonsura per Clericos, seu milites beneficia, vel etiam pensiones obtinentes, deferendis; In qua omnibus, & quibuscunque Clericis, non solum in sacris sed etiam in minoribus ordinibus constitutis, & Clericali tantum tonsura insignitis, & nedum beneficia Ecclesiastica quacunque etiam simplicia, nunc & pro tempore obtinentibus, & in illis, vel ad ea ius habentibus, verum etiam pensiones super quibusvis fructibus, redditibus, aut prouentibus, quarumvis Patriarchalium, Primatialium, Metropolitanarum, Cathedralium, & aliarum quarumcunque Ecclesiarum, seu Abbatialium, Capitularium, & Conuentualium &c. praeclauae, aut bona Ecclesiastica loco pensionum sibi assignata, ex quacunque concessione seu dispensatione Apostolica percipientibus, etiam coniugatis, (praesertim si iisdem Clerici coniugati iuxta Constitutionem Bonifacij VIII. in cap. 1. de Cleric. coniug. in 6. in Concil. Trident. innouatam sess. 23. de reformat. c. 6. priuilegijs Clericalibus vt velint) tam in Romana Curia degentibus, quam extra vbi libet gentium, & locorum Constitutis, mandat, vt ipsi, & eorum quilibet, quamuis exempti existant, & quouis priuilegio vel immunitate gaudeant, tonsuram, & habitum Clericalem, vestes scilicet talares assumant, & iugiter deferant, Alioquin quibuscunque dignitatibus, administrationibus, officijs, praebendis ac beneficijs pensionibus fructibus, & praedijs bonisque Ecclesiasticis priuati sint sine alia citatione monitione, aut iudicis decreto, ita vt beneficia, & pensiones vacare cessent, & cessare, & libere alijs conferri possent, nec quicquam ulterius ad huiusmodi fructuum, & pensionum solutionem eis faciendam teneatur, nec censuras aliquas, aut penas ob non solutionem incurrit. Milites autem quarumvis Militarum sub regula approbata Canonice institutaru, & alij officiales Rom. Curiae, qui non vt Clerici, sed potius tanquam milites iuxta priuilegia eius cōcella, habentes beneficia, fructus & pensiones vt supra, siue Clerici fuerint, siue non, sub huiusmodi mādato de habitu, & tonsura Clericali deferendo non comprehenduntur, sed vt debent Regulari habitu militum quam profecti sunt proprio & cōuenienti, sub praedictis penis &c.

Ex qua Bulla non imponitur Clericis aliqua noua censura Ecclesiastica, solum infligitur pena priuationis beneficiorum, prouentuum, fructuum, & pensionum, si in assignato habitu non incedant. Et solum obligat Milites beneficia, vel pensiones &c. habentes, & quoscunque Clericos, etiam in prima tonsura eadem habentes etiam si exempti sint; Clericos autē in minoribus non habentes beneficia, aut pensiones non comprehendit. De hac re plura videti possunt in iure Canonico, in titulo de vita & honest. Cleric. in Decretalibus, Sexto, & Clementinis, & DD. ibi, & in Summis. in verb. Clericus, & in Summa confess. lib. 3. tit. 8. q. 1. Martino Nauar. in Manuali capitulo 25. num. 4. & Alphonsio Vualdo in expositione dictae Bullae Sixti V. & alij.

³¹ Notus est, Clericus qui prouocat ad duellum, vel acce-

ptat, quicquid aliqui dicant esse suspensum, alij tamen rectius, vt Sylue. vers. vndecimo in verbo suspensio Angelica in verbo, suspensio, 1. casu 11. & Tabiena, verb. eod. ver. Sexto, casu 10. talem suspensum esse velint alij tamen & rectius, vt Mart. Ledesm. 2. 4. q. 16. art. 2. in tracta. de suspens. casu 4. Nauar. in Manual. cap. 27. num. 156. ver. Quarta. Alphonsus Vuald. tit. de suspens. num. 68. Toletus lib. 1. c. 13. in fine, & Henriquez lib. 13. de excom. & suspens. ca. 39. §. 3. docent, *Non esse suspensum sed suspendendum*, & colligitur ex cap. 1. de Clericis pugnant. in duello, vbi textus habet, *de iuris merito est deponendus*; & nunc noua constitutione Concilij Trid. session. 25. de reform. ca. 19. est excommunicatus, & per nouam Bullam Clementis VIII. que incipit *Illius vires*. anno incarnationis Dominicae Millesimo quingentesimo nonagesimo secundo 15. Kalendi. Septembris editam, a solo Papa, excepto mortis articulo, absoluitur. Addunt alij plures suspensiones iuris, quae vix vsu ceperunt, vnde satis sit istas tanquam praecipuas, & frequentiores breuiter enumerasse.

Quibus Casibus suspensio irregularitatem transgressori inducat.

Cap. XVI.

S V M M A R I V M.

- 1 Violatio suspensionis aliquo in casu irregularitatem inducit.
- 2 Violatio quacunque sententia ad irregularitatem incurrendam non sufficit.
- 3 Irregularitas non nisi exercitio actus proprii alicuius ordinis, quo violatur suspensio ab illo actulata, inducitur.
- 4 Suspensio, quae a confessario in foro penitentiae infligitur, quamuis seruari debeat, contrahendo tamen non incurritur irregularitas.
- 5 Violans suspensionem ex defectu corporis, aut animae fluenter, nouam irregularitatem non incurrit.
- 6 Irregularis celebrando, nouam irregularitatem non incurrit, & quae huius sit ratio.
- 7 Violans suspensionem, qua quis iure tantum suspendentis est suspensus, irregularis non efficitur.
- 8 Suspensus a collatione beneficiorum, etiam si illa conferat, irregularitatem non incurrit, & quare.
- 9 Irregularitas non nisi ex violatione censurae per solemne exercitium ordinis incurritur.
- 10 Subdiaconus ab officio Subdiaconatus suspensus, Epistolam sine manipulo canens irregularis non est.
- 11 Violatio suspensionis etiam per solemne exercitium actus alienius ordinis minoris, irregularem aliquem non reddit.
- 12 Ordinem aliquem minorem, aut etiam primam tonsuram suspensione durante conferens irregularis est.
- 13 Violatio suspensionis per actum ordini iure etiam humano, vel Ecclesiae praecipio competentem, irregularitatem inducit.
- 14 Officiare in choro, dicendo solemniter [*Deus in adiutoriu*] &c. [*Capitulum, Collectam &c.*] iure humano ordinis Sacerdotalis officia propria sunt.
- 15 Purificatio mulierum post partum, Nuptias, aut A qua benedicere solemniter ab excommunicatione absolueret, Sacerdotis officia sunt.
- 16 Episcopus suspensus solemniter benedicens per haec verba [*Sit nomen Domini benedictum.*] irregularis est.

- 17 *Epistolam cum manipulo cantare, ex consuetudine Ecclesie, ordinis Subdiaconatus actus proprius censetur.*
- 18 *Consuetudo particularis irregularitatem inducere non potest, ubi consuetudo vniuersalis non inducit.*
- 19 *Subdiaconus suspensus ab officio, seu ordine, porrigendo Sacerdoti, vel Diacono calicem præparatum, etiam sine manipulo irregularis efficitur.*
- 20 *Suspensus ab officio prædicandi, vel ab officio Diaconatus, etiam si prædicet, irregularis non erit.*
- 21 *Prædicationis actus etiam solemniter cum benedictione petita, & superpellico, ex dispensatione Episcopi laico competere potest.*
- 22 *Suspensus ab aliquo ordine an ascendendo ad ordinem superiorem irregularis sit.*
- 23 *Suspensus ordinatus, & celebrans Missam cum Episcopo ordinante irregularis non efficitur.*
- 24 *Episcopatus secundum Canonistas communiter ordo esse censetur.*
- 25 *Episcopus per characterem Episcopalem nullam potestatem nouam in ordine ad corpus Christi verum recipit.*
- 26 *Pontificalium appellatione quænam intelligi possint.*
- 27 *Solemnitas triplex in actibus sacris reperitur, & quid una quæque sit.*
- 28 *Solemnitas, quæ, & qualis esse debeat ad hoc, ut actum sacrum cum ea exercens, irregularitatem incurrat.*
- 29 *Suspensio a Pontificalibus duo genera actuum respicit.*
- 30 *Suspensus [Donec peniteat] an exercendo actum, a quo est suspensus ante penitentiam, irregularis sit.*
- 31 *Irregularitas absque exercitio actus ordinis, ex eo quod quis in suspensione ultra annum manet, non incurritur.*
- 32 *Suspensus, seu interdictus ab ingressu Ecclesie, actum ordinis solemniter in Ecclesia exercens, irregularis efficitur.*
- 33 *Suspensus ab ingressu Ecclesie, exercendo actum ordinis in Ecclesia non consecrata, quando sit irregularis.*
- 34 *Suspensus Diaconus ab ingressu Ecclesie, Euangelium cantans extra Ecclesiam, irregularis est, si Sacerdos Missam intra Ecclesiam celebrat, & quæ sit huius ratio.*
- 35 *Sacerdos cantans Missam intra ecclesiam, admittendo Diaconum suspensum ab ingressu ecclesie ad cantandum euangelium extra ecclesiam, non sit irregularis.*
- 36 *Rationis paritas ad irregularitatem incurrendam non sufficit, etiam si satis sit ad inducendum peccatum.*
- 37 *Sacerdos celebrans extra ecclesiam, si Diaconus, cui est interdictus ingressus ecclesie Euangelium in ecclesia cantet, irregularis erit Diaconus non Sacerdos.*
- 38 *Sacerdos celebrando extra ecclesiam, admittendo Diaconum, cui est interdictus ecclesie ingressus, ut cantet Euangelium intra ecclesiam, non est irregularis.*

A nequam casus afferam, quibus irregularitas transgressione suspensionis incurritur, nonnulla breuiter tanquam certa supponenda sunt, quorum

Primum est, violatio suspensionis aliquando, & in aliquo casu, irregularitatem inducit, & de hoc nemo dubitare potest, ut colligitur ex c. 1. de sent. & re iud. lib. 6. & cap. cum medicinalis, de sent. ex comm. lib. 6. & ex Extr. au. Pij II. quæ incipit, *Cum ex sacrorum*. relata a Rebuffo in tract. de beneficijs, tit. de Clericis ad sac. s. ordines ma-

le promotis, & ex multis alijs iuribus;

Secundum est, non omnis violatio suspensionis irregularitatem inducit, vt communiter omnes concedunt de suspensione a beneficio, & expresse Palud. 4. dist. 18. q. 7. art. 3. conclus. 2. citans ad hoc cap. cum in cunctis, de elect. lib. 6. & cap. 1. & cap. cupientes, & cap. Generali, de elect. lib. 6. & cap. 2. de rebus Eccles. non alienand. Innoc. in ca. nisi cum pridem de renuncia. Specul. in tit. de dispensat. §. iuxta, vers. item nota quod suspensus Iud. inquisit. in verb. suspensio, §. vt. Sylu. in verbo suspensio, q. 5. vers. si vero sit a beneficio, Simon Maiol. lib. 3. cap. 19. numer. 14. vnde videndum est, quibus casibus hæc violatio irregularitatem inducat.

Primo igitur ex multorum DD. sententia non inducitur irregularitas, nisi exercitio actus proprii alicuius ordinis violente suspensio lata ab illo actu. Hanc regulam expresse tradunt Felin. in cap. Apostolica, de except. Panor. in cap. cum dilectus, de consuetud. S. Anton. 3. par. tit. 28. de suspens. cap. 4. in fine. Palud. 4. dist. 18. q. 7. art. 3. conclus. 2. Sylu. in verbo suspensio, vers. Quinto Angelica, verbo suspensio, nu. 1. Tabiena, verbo suspensio, vers. Secundo. Nauar. in Manual. c. 27. num. 163. Maiol. lib. 3. de irreg. cap. 19. num. 4. & Toletus lib. 1. instruct. Sacerd. cap. 14. Quæ doctrina euidenter colligitur ex omnibus iuribus in quibus exprimitur violationem suspensionis inducere irregularitatem: vbiunque enim hoc dicitur in iure semper est sermo de suspensione ab aliquo actu ordinis, vt eadem suspensio violatio irregularitatem inducat, debet esse suspensio proprie dicta, quæ est censura lata propter crimen, vel contumaciam, & suspendens ab eo, quod alicui iure suo competit.

Vnde inferitur primo, quod suspensio, quæ infligitur a confessario in foro penitentiali, cum non sit vera censura Ecclesiastica, quamuis seruari debeat, contraveniendo tamen non inducit irregularitatem, glof. in cap. is quis, in verbo in iure, de sent. ex com. lib. 6. Ancharan. in cap. 1. §. caueant. de sent. ex com. lib. 6. & ibi Nicolaus Dionisij, de Perusio, fallentia quarta. S. Anton. 3. par. ut. 29. de irreg. c. 1. §. 1. Tabiena, verbo suspensio, vers. Nono. Ioan. Andria cap. is quis, de sent. ex com. lib. 6. Angelica, verbo suspensio, 3. nu. 2. Specul. tit. de dispensat. §. iuxta, num. 32. Nauar. in Manual. c. 27. nu. 151. & tomo 2. consil. consil. 4. de penis, nu. 4. Maiol. lib. 3. de irreg. c. 19. nu. 2. 4. & Henriquez lib. 12. de exc. & suspens. c. 3. §. 2. in annot. littera K. Alphonf. Vinal. tit. de suspens. nu. 15.

Inferitur secundo, quod si quis violat suspensionem fraterem ex defectu corporis, vel animæ, quæ potius, & verius est irregularitas, quam suspensio, non incurrit nouam irregularitatem, sic Specul. in tit. de dispensat. §. iuxta, in suspensio a Canone circa finem. Panor. in cap. si celebrat, num. 4. vers. suspensus vero propter defectum, de Cleric. com. ministr. & Innoc. ibidem. Ioan. Andr. in cap. final. de con. lib. Cleric. & mul. Archid. in cap. Apostolica, dist. 36. Angelica, in verbo suspensio 3. nu. 6. Sylu. in verbo irregularitas q. 27. non procul a fine. Tabiena, verbo irregularitas 4. in principio. Iudicial. Inquisit. in verbo suspensio, §. 1. Maiol. lib. 3. de irreg. c. 9. n. 17. vers. octaua declaratio, quo sensu ait intelligi debere Rot. decisio. 362. in antiqu. quæ dicit suspensum a Canone celebrando non fieri irregularitatem.

Ideo quamuis hanc suspensionem violauerit, non eget noua, & distincta dispensatione, neque in obtinenda dispensatione facere debet mentionem huius violationis, vt patet ex praxi Curie Romanæ, ex Specul. vbi supra. Innoc. in d. cap. si celebrat, nu. 3. de Cler. ex com. ministr. vbi id dicit de irregulari ob defectum corporalem, aut illegitimitatis, & de irregulari ob crimen notorium. Nauar. in Manual. c. 27. nu. 194. & tom. 1. consil. consil. 40. num. 2. de temp. c. 2. & consil. 6. num. 4. de conuers. coniug. cuius illationem rationem reddidit in d. cap. 27. Quia irregularitas non est vera suspensio, nec censura Ecclesiastica, vnde celebrantia irregulari nullam violat censuram, nec aliquid aliud, cuius violatio nouam infligat irregularitatem, & illa non incurritur, nisi in casibus a iure expressis.

Inferitur Tertio, si quis violet suspensionem, qua suspensus est ab eo, quod ei non competit iure suo, sed iure suspendentis, non fieri irregularem ut optime notat Palud. 4. dist. 18. quest. 7. artic. 3. conclus. 10. Quo loco ne detur alicui occasio errandi, notandum est hoc solum habere locum, quando quis suspenditur tantum ab eo quod sibi competit iure suspendentis; si enim per se suspēdatur ab eo quod sibi simpliciter competit iure suo, & consequenter ab eo quod sibi competit iure suspendentis, irregularis est; quia talis actus coniunctus est cum eo, qui illi competit iure suo.

Ex quibus inferitur errate Maiolum lib. 3. de irreg. cap. 19. num. 2. versic. Secunda extensio, & num. 8. versic. Decima quarta extensio, dum dicat tam suspensum a collatione beneficiorum, quam suspensum ab ordinibus si cōferat beneficium effici irregularem; Cū enim collatio beneficij nullius ordinis actus sit sed solum iurisdictionis, ita, ut Episcopus etiam non consecratus beneficia conferri possit, sequitur necessario neque inducere irregularem; cum ex hac tenore dictis, irregularitas non nisi exercitio actus ordinis incurrī possit.

Secundo, Ad inducendam irregularitatem non satis est quod modo transgredi suspensionem exercitio actus ordinis, sed preterea requiritur, ut hic ordo solemniter exerceatur, sic Naua. in Manual. c. 27. num. 153. ubi etiam addit hanc esse communem DD. sententiam; & colligitur ex eorum medicinalis, §. caueant autem, de sent. excom. lib. 6. ubi dicitur violatores illos suspensionis ab ingressu Ecclesie, si autem effici irregulares, si cōtingerit eos exequi officia Diuina sicut prius. Quo loco obseruandum est, verba illa *Sicut prius*, id est ex glossa ibi, tanquam ex officio agens, id quod colligit glossa, ex capit. si quis Episcopus in Concilio 11. q. 3. Agere autem ex officio est solemniter agere, ex cōmuni consensu DD. vnde concedunt communiter Doctores Subdiaconum suspensionem ab officio Subdiaconatus, si cantet Epistolam sine manipulo, non esse irregularem, vt S. Anton. 3. par. tit. 29. de irreg. cap. 1. §. de Subdiaconatu, & tit. 2. §. de suspensione, cap. primo, in fine. ait Sacerdotem suspensionem ab officio, dicēdo officium priuatum eum vno, vel aliter non effici irregularem, & Palud. 4. dist. 18. q. 4. vers. Quinatus effectus, ait Sacerdotem in necessitate baptizantem in excommunicatione sicut laicus, non fieri irregularem. Quae omnia aliter verificari non possunt, quam dicendo in genere, exercitium ordinis non solemnē irregularitatem vno inducere, & latius tradit Nauar. in Manua. c. 27. nu. 163.

Tertio, De exercitio ordinum minorum non ita certo constat inter DD. An aliquando irregularitatem inducat. Omnis autem multorum sententis mihi omnium probabilissima videtur sententia * Felini relata a Tabiena verbo, suspensio, nu. 3. quam sequitur Tabiena ibi, & clarius num. 10. & Guil. Durand. quem refert, & sequitur S. Anton. 3. par. tit. 29. de irreg. c. 1. §. de Subdiaconatu, & alij apud Syluestrum verbo, irregularitas, num. 15. Palud. 4. dist. 18. q. 7. art. 3. conclus. 2. violationem suspensionis a minoribus ordinibus etiam per solemnē exercitium actus non inducere irregularitatem, contra Nauar. in Manua. cap. 27. nu. 163. Coronam Confess. tit. de suspensione, num. 4. & Vivaldum tit. de suspens. num. 141. & Maiolum lib. 3. de irreg. cap. 19. num. 4. Hostiens. & Ioan. Andr. de Cler. excom. c. 2. Anchar. in c. 1. §. caueant, de sent. excom. lib. 6. Specul. tit. de dispensat. §. iuxta, vers. Hoc etiam nota. Innoc. in c. fina. de excess. prelat. quod intellige semper exceptis casibus cōtēntis in Bulla Sixti V. quae incipit, *Sacrum, & salutare*, vt supra, quae tamen Sixti V. Bulla per altam Clem. VIII. quae in fine huius libri apponemus, quoad omnia in hoc §. contenta, ad terminos iuris antiqui, & decreta Concilij Tridēntini reuocata sunt. Ratio nostra est, quia isti ordines communiter exerceri solent etiam a laicis cum eadem prorsus solemnitate nec vnquam possimus aliquam solemnitatem distinctam a Clericorum propriam in istis actibus inuenire. Et quamuis multi excipiant vnum casum, scilicet, si alicubi ordines isti non nisi per Clericos exerceri solerēt; quia si tunc exercitium huiusmodi ex officio esse videatur, vt proinde consequenter irregularitatem inducat; De hac ta-

men te ego valde dubito, etenim cum vnū falis Ecclesie consistat Clericis, & laicis officia haec indistincte committere soleat, non puto consuetudinem aliquam paruatularem huius, aut illius loci; irregularitatem inducere posse.

12. Obseruandum tamen est, diuersam rationem esse in horum ordinū collatione, ac in ipsorum executione; etenim non solum collato ipsorum ordinum minorum (qui vere, & proprie ordines sunt) sed etiam collatio primae tonsurae Clericalis, mihi irregularitatem inducere videtur; quia hi omnes actus sunt eiusdem ordinis Episcopalis, & actus illius solennes; Et quamuis ex priuilegio competant alijs, qui Episcopi non sunt, illis tamen non competunt ex officio, sed solum Episcopis: Neque hoc mirum videri debet, nam eodem modo irregularis erit Episcopus benedicēdo virgines, Ecclesias, vel altaria consecrando, & alia similia faciendo.

13. Quarto, Suspensionis violatio non solum irregularitatem inducit per actum iure diuino competentem ordini alicui, sed etiam per actum competentem ordini iure humano, vel ex praecepto Ecclesie, vel ex vniuersali consuetudine. Palud. 4. dist. 18. q. 7. art. 3. conclus. 2. Specul. in titu. de dispensat. §. iuxta, vers. item nota quod suspensus. Angelica, verbo, suspensio, 3. num. 8. S. Anton. 3. par. tit. 29. de irregulartate, cap. 1. de Subdiaconatu, fauet Naua. in Manual. cap. 27. num. 163. Maiol. ex prese lib. 3. de irreg. cap. 19. num. 4. ver. Nona, vt exempli gratia, in choro inter offi-

14. ciandum dicere solemniter, Deus in adiutorium, aut dicere Capitulum praesertim in laudibus, et vesperis, dicere collectam, & alia similia iure humano, vel ex consuetudine sunt propria ordinis Sacerdotalis & tamen ista omnia iure humano introducta sunt, & consequenter iure humano ipsi Sacerdotio annexa sunt. Addit Armilla in verbo interd. clu,

15. nu. 64. Sacerdotis etiam officium esse, purificationem mulierum post partum. Idem communiter docet Doctores de officio benedictionis nuptiarum; Idem de benedictione Aquae; Idem de absolvente solemniter ab excommunicatione cum psalmis, & orationibus, & cum stola, & alijs de quibus 11. q. 3. c. Debent. vnde vnusquisque a Sacerdotio suspensus haec officia tanquam ex officio agens, irregularitatem sic faciendo incurrit, ex Ioan. Andr. post Innoc. in cap. fin. de excess. prelat. Specul. tit. de dispensat. §. iuxta, vers. quid de benedicente & vers. Quid de absolvente, Maiol. vbi supra. Vgol. de censu. Eccles. Tab. 1. cap. 14. §.

16. 1. num. 5. Idem erit de Episcopo, qui suspensus solemniter benedicit, per illa verba, Sit nomen Domini Benedictum, de qua agitur in cap. Abbates, de priuileg. lib. 6. & Clem. 2. de priuileg. erit enim irregularis, ita expressim scripsit Nicolaus Dionisij de Perusio scriptor, & eruditus, & antiquus in cap. 1. §. caueant, de sent. excom. lib. 6. quem refert, & sequitur Maiol. lib. 3. de irreg. cap. 19. num. 4. & ex prese docet Vgol. cir. num. 3. & facit quae tradit gloss. in cap. Ministrare, in verbo, benedictione, 26. q. 6. Hoc modo munus

17. cantandi Epistolam quod propriū est ordinis Subdiaconatus, ex consuetudine Ecclesie limitatū est, vt Subdiaconi propriū sit, cum manipulo illam cantare, sine manipulo aut licet cuius Clerico illā cantare. Hinc omnes communiter concedunt Subdiaconū cantantem Epistolam sine manipulo, non effici irregularem si in suspensione eam sic cantet, vt

A D D I T I O.

* Adde. Et quod suspensus, exercens etiam solemniter actum ordinum minorum, non incurrat irregularitatem, praeter relatos ab Auctore; tenet nouissime Auila de censuris pag. 418. versic. 2. opinio est negatiua, par. 7. dispnt. 9. sectio. 2. dub. 3. Quinimo eandem etiam sequitur Nauar. in Manua. c. 27. num. 244. versic. Dixi alicui cer to ordini, quamuis contraria prius tenuisset in eo. Manual. capitul. vigesimo septimo, numer. 163. versic. Octauidico.

- ter, vt S. Anton. 3. part. titu. 29. de irreg. cap. 1. §. de Subdiaconatu, vbi ait, ſi alicubi ſit conſuetudo, vt non cantent vilo modo Epistolam niſi Subdiaconi neque cum manipulo, neque ſine eo, tunc Subdiaconus ſuſpenſus a Subdiaconatu euuſi ſine manipulo cantet, irregularis erit; Ratio eſt, quia cum ibi non ſoleant cantare Epistolam niſi ſubdiaconi, eo ipſo quod aliquis Epistolam cantat, gerit ſe tanquā ſubdiaconum, & ex officio agit, & ideo irregularis efficitur.
- 18 Ex quo dicto infero ego hoc aliud, quod ſi alicubi conſuetudo eſſet, vt etiam ſimplex Clericus Epistolam cū manipulo cantaret, tunc Subdiaconus a ſuo ordine ſuſpenſus illam cantans etiam cum manipulo, non erit irregularis; Ratio eſt, quia quod Subdiaconus illam cantet ex officio, eſt iuris humani, & conſuetudinis, ergo non habet maiorem auctoritatem hoc quam conſuetudo, ergo pari iure conſuetudo contraria eādem auctoritatem habebit. Nihilominus tamen ego adhuc in vtroque caſu magnā habeo difficultatem ſcilicet, & in illo dicto S. Antonini, & in altero dicto quod ex illo intuli, valdē enim dubito, an conſuetudo particularis in hoc caſu inducere valeat irregularitatem, vbi ex conſuetudine vniuerſali non inducitur, & e contra ad non inducendam irregularitatem, vbi ex conſuetudine vniuerſali inducitur; Et quoniam in pœnis facienda eſt reſtrictio, & in priuilegijs ampliatio, ideo probabilius eſt conſuetudinem particularem nullo modo irregularitatem inducere poſſe, vbi conſuetudo vniuerſalis non inducit, & e contra conſuetudinem particularem poſſe non inducere irregularitatem, vbi conſuetudo vniuerſalis illam inducit; quia non inducere irregularitatem eſt fauor, inducere vero irregularitatem eſt odium odia autem reſtringi, & fauores conuenit ampliari, & c. in pœnis; de reg. iur. lib. 6.
- 19 Illud autem ex S. Anton. 3. par. tit. 29. de irreg. cap. 1. §. 2. aduertendum eſt, quod ſubdiaconi ſuſpenſi a ſuo officio ſeu ordine, ſi quando Epistolam cantant ſine manipulo, (quod illis non obſtante ſuſpenſione, ſue irregularitate licet) ſi tamen exercent alium actum ſeu exercitium ordinis ſubdiaconatus proprium ſcilicet, portigant Sacerdoti, vel Diacono calicem præparatum, tunc ſine dubio irregulares erunt, & videtur eſſe communis opinio DD. & expreſſe Coſmas Philarchus lib. 4. cap. 12. numer. 614 docet.
- 20 Ceterum dubium eſſe poteſt, An ſuſpenſus ab officio prædicandi, vel etiam ab officio Diaconatus, ſi prædicet, irregularitatem incurrat? In qua re quicquid Naua, in Manual. cap. 27. num. 163. verſ. octauo inferat, & Gregorius de Valentia tom. 4. diſp. 7. q. 18. puncto 1. dub. 3. affirmatalem fieri irregularem, ex eo quod prædicatio ſaltem ex conſuetudine coniuncta eſt cum ordine Diaconatus; contraria tamen opinio, & communior, & verior eſt, hinc irregularitatem contraveniendo non fieri, vt expreſſe docent Angelica, in verbo, ſuſpenſio, 3. nu. 8. & in Clem. cupientes de penis, notant Paul. & Calderin. Simon Maiol. lib. 3. de irreg. cap. 19. num. 21. Alphonſus Viuladus tit. de ſuſpenſione, num. 163. Toletus lib. 1. inſtruct. Sacerd. cap. 14. & Henriquez lib. 13. de excomm. & ſuſpenſ. cap. 32 §. 5. Non enim apparet, vnde probari poſſit prædicationis connexio cum Diaconatu; Nam neque communiter & paſſim Diaconi prædicant, neque ad prædicandum admittuntur, vbi eſt copia Sacerdotum, qui prædicare ſciunt; & apud ipſum Romanum Pontificem admittuntur ad ſermones ſeu Homilias habendas in ſolemniſſimis diebus intra Miſſarum ſolenia ſnito Euangelio non ſolum Diaconi, ſed etiam Subdiaconi. Quibus addo quod religioſi ferē omnes ad prædicandum mittere ſolent etiā Clericos ſimplices; & quamuis conuenientiſſimum ſit, vt prædicatio non exercentur niſi per homines in ſacris conſtitutos, maxime cū in primitiua Eccleſia ipſimet Apoſtoli per ſe exercendum officium prædicandi ſibi referuaſſent, in defectu tamen iſtorum etiam actus prædicandi ſolemniſſer, etiam cum benedictione petita, & ſuperpelliceo* competere poteſt laico ex diſpenſatione Episcopii, vt notat Henriquez vbi ſuprà: in defectu tamen Sacerdotum, & exiſtentium in ordinibus ſacris puto melius eſſe prædicationem commiſſi

ti ſimplici Clerico probo, & docto, quam malo, vel ignaro Sacerdoti. Quod vero Maiol. vbi ſuprà lib. 3. de irreg. cap. 19. nu. 21. verſ. Decimatertia, & Alphonſ. Viual. tit. de ſuſpenſ. nu. 163. dicant ſuſpenſum ab ordine, aut officio Clerici fieri irregularem ſi prædicet, quando huic annexum eſt officium prædicandi, aut prælegendi, puta, quando officium prædicandi annexum eſſet Archidiaconatu, Prioratu, Archiepiſcopatu, ſeu Plebanatu, falſum omnino eſt, vt rectē monet Henriquez lib. 13. de excomm. & ſuſpenſ. cap. 32 §. 5. in annot. litera K. quia talis annexio eſt omnino per accidens, vnde nulla ratione irregularitatem incurrit, qui in ſuſpenſione ab ordine prædicandi munus exerceret.

22 Quinto Dubium maius, & difficilius eſt de ſuſpenſo ab aliquo ordine, an hoc ipſo quod aſcendit ad ordinem ſuperiorem efficiatur irregularis? Exempli gratia, An ſubdiaconus ſuſpenſus a ſubdiaconatu ſi fiat Diaconus ſit irregularis?

Ratio dubitandi eſt duplex, vna quia aſcendendo ad ordinem ſuperiorem exercere videtur officium ordinis inferioris, a quo eſt ſuſpenſus, vt iſte ſubdiaconus accedens ad recipiendum Diaconatum gerit ſe pro ſubdiacono; ſiquidem præſentat ſe inter ſubdiaconos, & in habitu, & apparatu ſubdiaconi, & ideo videtur eſſe irregularis. Alia ratio eſt quia vix aſcendere poteſt ad ordinem ſuperiorem, quin exerceat illum ordinem; a quo ſuſpenſus eſt. Nam ſubdiaconus promouendus ad Diaconatum inuicem ſolet, vt cantent Epistolam; ergo irregularis erit. Contrarium in cap. Alma mater par. 2. §. 3. num. 5. verſ. Septimo, & ſeq. de ſent. excomm. lib. 6. ait ſuſpenſum ab aliquo ordine minorum aſcendentem ad alium ordinem minorem non effici irregularem, ſuſpenſum vero ab aliquo ordine ſacro aſcendentem ad alium ordinem ſacrum fieri irregularem; & de rationem diuerſitatis, quia aſcendendo ad alium ordinem minorem nō exercet actum proprium ordinis inferioris iuxta canonicam ſolemnitatem, at vero aſcendendo ad aliquem ordinem ſacrum ſolemniter exercere debet actum inferioris ordinis, a quo eſt ſuſpenſus, vel actum illius ordinis, quē recipit: vt verbi gratia, promotus ad ſubdiaconatum, vel Diaconatum, legi poſtea Eccleſiaſticis reſtitibus indutus Epistolam, vel Euangelium ea ſolemnitate, qua ſolet in ſolemniſſimis Miſſarum celebratione legi; & ſuſpenſus a Diaconatu promotus ad Sacerdotium, eodem die dicit Miſſam ſimul cum Episcopo, & cum illo conſecrante conſecrat, vt notant Sylueſt. in verb. Eucharistiæ, 2. quaſt. 4. S. Thom. 4. d. 13. quaſt. 1. articu. 2. quaſt. iuncta 2. & 3. par. q. 82. art. 2. Palud. 4. d. 13. q. 4. ar. 2. Cum Coſmas conſentit Simon Maiol. lib. 4. de irreg. c. 34. nu. 1. & 2. vbi abſolute dicit, ſuſpenſum vel interdictum ordinem ſuſcipi tem effici irregularem.

His tamen non obſtantibus, exiſtimo huiusmodi ſuſpenſum hoc ipſo quod recipit ordinem, ſuperiorem non effici irregularem, etiam ſi promouetur ad quemcunque ordinem ſacrum. Id quod Zerula par. 2. ſua praxis Episcopii, verbo irregularitas dub. 2. de accipiente ſubdiaconatum, vel Diaconatum in aliqua cenſura Eccleſiaſtica concedit. Idemque fatetur Fr. Hieronymus a Sorbo Capucinus in ſuis annotationibus ad compendium priuilegiarum Fratrum Mendicantium, in verbo, Ordines ſacri. Neque enim uerum eſt vniuerſaliter iſtum in ſua ordinatione debere neceſſario exercere actum alicuius ordinis, vt patet ex pra xi, ſiquidem multoties ordinantur triginta, aut plures ſubdiaconi, & Diaconi, & ſic omnes Epistolam aut Euangelium non cantant; neque ex eo quod hic incedit in apparatu illius ordinis, a quo eſt ſuſpenſus, efficiatur irregularis; quia appa-

A D D I T I O

* Adde. Similiter, & laici cantores in plerisque eccleſiaſticis choro interſunt, conſueuerunt ſuperpellicem induere; maxime vero, qui ceteris cantoribus tanquam magiſtri ſuperintendunt.

apparatus simpliciter, & in se consideratus, non dicitur exercitum alicuius actus. Et quamvis suspensus a subdiacono tu accederet ad altare cum sacerdote cum toto suo apparatu, si tamen in illa missa nullum exerceat officium sui ordinis, irregularis non erit.

Solutio igitur superest difficultas de eo, qui promouetur ad sacerdotium, quia concelebrat simul cum episcopo celebrante; in qua re quicquid Couar. & Maiol. vbi supra, Nauar. tom. 2. consil. 4. de cleric. excommunic. ministr. Thomas Zerula, & Fr. Hieronymus a Sorbo vbi supra, velint hunc irregularem fieri; loquendo tamen contra, velint ad principia superius a nobis in hoc libro, capit. 3. in regula primae declaratione posita, adhuc dico probabilissimum esse, sacerdotem hunc irregularem non fieri. * Dicitur enim ibi suspensum ab aliquo ordine inferiori, consequenter ab ordine superiori suspensum esse; vbi annotamus hoc quidem habere locum quantum ad peccatum propter naturalem quandam indecentiam, non habere tamen locum quantum ad irregularitatem: cuius rei rationem libilatus exposuimus; & huic opinioni nostrae fauere videtur Barth. Medina, de instruct. confess. lib. 1. ca. 1. §. 8. vbi asserit ordinatum ante tempus, & celebrantem missam cum episcopo ordinante, irregularem non esse, quia ecclesia reputat pro prima missa illam ratam, quam quis per seipsum postea celebrare solet, & idem docet Hennequez lib. 14. de irreg. c. 3. §. 6. in fine.

Secundo, difficultas inter auctores est de episcopo a pontificalibus suspensio an celebrando missam in apparatu pontificali efficiatur irregularis: Hanc quaestionem disputarunt DD. Innoc. Philip. Franc. Gemin. & Anchar. in c. cum medicinalis, de sent. excomm. lib. 6. & alij, in qua re tres sunt auctorum sententiae.

Prima est, asserentium esse irregularem, sic Ioann. Caldecina in tractatu de ecclesiast. interd. memb. 2. quaest. 3. quae incipit, sed si cui Gemin. in cap. cum medicinalis, §. si quis autem, num. 5. de sent. excomm. lib. 6. Angelica, verbo suspensio, num. 3. & Nauar. in Manual. cap. 27. numero 363. vers. Ex quo inferitur primo. Maiol. lib. 3. de irreg. cap. 19. num. 5. & nu. 6. Alphonsus Viualdis tit. de suspens. nu. 146. & fauet Palud. 4. d. 18. q. 7. artic. 3. conclus. 2. Ratio est, quia episcopatus est ordo, vt Canonum interpretes communiter concludunt, & gloss. in proem. decret. libro 6. in verbo episcopus, & citat cap. clericos, d. 21. & Nauar. in Manual. cap. 22. nu. 18. & fauet Trid. sess. 23. de ordin. cap. 4. & Cano. 6. & 7. celebrare autem in apparatu pontificali, est exercere actum proprium ordinis episcopalis; exercere autem actum ordinis a quo quis suspensus est, irregularis est; ideoque episcopus a pontificalibus suspensus, sic celebrando irregularis efficiatur.

Secunda docet episcopum a pontificalibus suspensum, si celebrat, non fieri irregularem, sic Innoc. in cap. cum medicinalis, in verb. A diuinis, de sent. excomm. lib. 6. Ioan. Moynach. & Specul. in tit. de irregul. capit. Quid sit irregularitas, col. 12. vers. Quid si episcopus. S. Anton. 3. par. tit. 28. de suspensio, cap. 4. ultra medium, qui etiam citat Hostienensem. Syluest. verbo suspensio, quaest. 5. versic. cum autem suspensio, qui citat etiam pro hac sententia Rosellam, Archid. Host. Vueruecium, & Guil. Durand. Panorm. in c. cum dilectus, de consuetud. Couar. in Clem. si furiosus, par. 1. §. 1. vers. Secundum, de homicid. Thomas Zerula in sua practica episcopali, in verbo Irregularitas, vers. Decimo octauo, & in verbo suspensio, dub. 6. & Iacobus de Grassijs, lib. 4. decis. cap. 25. num. 3. Qui id probant primo, quia pontificalia non sunt de substantia ordinis, celebrationis, aut officij nam sine eis quodlibet officium fieri potest. Secundo, quia hoc nullo iure reperitur expressum, vt suspensus a pontificalibus celebrando fiat irregulais. Nul- lus autem irregularis efficiatur, nisi vbi id iure cautum habetur, vt dicitur in cap. is qui, de sent. excomm. lib. 6. quae opinio mihi videtur venor, etiam si concedamus episcopatum esse verum, & proprium ordinem, quia ad huc celebrare missam cum apparatu pontificali non est actus proprius episcopalis, cum per characterem episcopalem ex communi Theologorum, & Canonistarum sententia, episcopus nullam recipiat potestatem nouam in ordine ad cor-

pus Christi verum, sed solum in ordine ad corpus mysticum Christi.

Tertia sententia est, quae non absolute vnam aut alteram opinionem affirmat, aut negat, sed distinctione quadam vititur pontificalium, ad hoc vt sciatur, an ex eorum vsu, & exercitio irregularitas incurritur, sic Bartho. Vgolin. de censur. Eccles. Tab. 1. capit. 14. §. 1. num. 2. vbi ait, quod si nomine pontificalium ornamenta pontifici accipiamus, vt baculum, mitram, & id generis, quibus vtuntur dum celebrant, sic suspensus diuina faciens illis vtendo irregularis non erit, cum huiusmodi ornamenta, officia diuina non sint, vt constat; suspensus vero vt irregularis sit, officia diuina exequi debet, arg. cap. 1. de sent. & re iud. lib. 6. capit. 1. de sen. excomm. lib. 6. Sin vero nomine pontificalium, munerata pontificum propria accipiamus, vt sunt ordines conferre, baptizatos confirmare, ecclesias, aut virgines consecrare, & huiusmodi, sic a pontificalibus suspensus irregularis erit, etiam si ornamentis illis non adhibitis haec munera obeat; quia talis diuina facit, & ex officio; diuina vero faciens ex officio in suspensione irregularis est. c. §. 1. sciturus, de sent. & re iud. lib. 6. & c. cum medicinalis, §. caueant, de sent. excomm. li. 6. vt autem haec opinio, quae omnium optima est, melius intelligatur, & etiam plenior tum huius difficultatis, tum aliarum, quae de solemnitate contingere possunt, expositio habeatur, tria breuiter obseruanda sunt.

Primum est, In actibus Sacris triplicem solemnitatem considerari posse.

Prima est, solemnitas, quae est propria alicuius actus, non quatenus talis actus est, sed vt est actus talis ordinis determinat; ita vt idem prorsus actus sine solemnitate non sit proprius alicuius ordinis, sed possit per quemcumque exerceri; cum illa vero solemnitate efficiatur actus proprius alicuius ordinis determinati, & consequenter cum eadem exerceri non possit, nisi ab habente talem ordinem; vnde haec solemnitas coniuncta actus dicitur determinare ipsam actum ad talem ordinem, vt baptizare sine solemnitate pertinet ad quemcumque non modo clericum, sed etiam laicum in necessitate immo ad mulierem ex communi sententia DD. & ad infidelem, cum solemnitate vero est actus proprius ipsius sacerdotis; idem dicendum de cantu Epistolae.

Secunda solemnitas est propria alicuius actus Sacri prout talis actus est, quia actus ille facit, prout talis actus est, sine illa solemnitate licite exerceri non potest; & consequenter siue cum illa solemnitate, siue absque vlla solemnitate, actus ille semper ad eundem ordinem pertinet, vt solemnitas, & apparatus sacerdotis in dicenda missa, apparatus diaconalis in cantando euangelio apparatus pontificalis in actibus propriis ipsius ordinis pontificalis, vt in collatione ordinum, in confirmando &c. & haec solemnitas addita actui, sicut illi determinationem aliquam non addit; ita etiam ab actu separata determinationem suam illi non tollit.

Tertia solemnitas nullo modo est propria ipsi actui, sed merè

A D D I T I O.

* Adde. Et bene nota doctrinam istam, quam alibi huc usque non vidi, nempe suspensum ab ordine aliquo inferiori, consequenter suspensum esse a superiori; non propterea tamen effici irregularem si exerceat illum ordinem maiorem; sed sic peccat quidem: quia ad inducendam culpam sufficit illa indecentia vtendi ordine superiore permanendo in suspensione a minori ordine: non tamen ad inducendam irregularitatem, pro qua requiritur expressa dispositio iuris, qualis non inuenitur in hoc casu, sed tantum in casu quo quis suspensus ab aliquo ordine, exercet eundem ordinem, & facit pro hac doctrina, quod prohibitio principalis plus operari debet, quam secundaria, & consecutiu; ad late notata per Ant. Nald. in Quaest. Pract. verbo, Quailitas, nu. 6.

merè accidentaliter illi additur, & hæc multiplex eſſe poteſt; Quædam enim conſiſtit in maiori apparatu muſico, vt fieri ſolet in ſolemnioribus anni diebus; Quædam conſiſtit in maiori apparatu Clericorū, vt in eiſdem ſolemnioribus anni diebus ſolent plures Clerici cum maiori apparatu officia exercere; Quædam denique eſt, quæ additur actui ratione maioris dignitatis perſonæ, vt Epifcopi, & Abbates initiati Miſſam cantare ſolent cum maiori apparatu, ſcilicet Pontificali, qui apparatus in ordine ad actum Sacrificandi extrinſecus omnino eſt, vt per ſe pater.

28 *Secundum eſt*, Quando quis ſuſpēditur a prima ſolemnitate, non ſuſpēditur ſimpliciter ab exercitio ipſius actus, ſed ſolum ab exercitio eius ſolemnis, ſeu cum illa ſolemnitate; vnde quantumcunque ſuſpēſus actum illum ſine ſolemnitate exercere poteſt, & in hoc exercitio non peccat mortaliter, & conſequenter irregularis non eſt. Suſpēſio autem a ſecunda ſolemnitate, ſiue fiat ſub nomine ipſius ſolemnitatis, ſiue ſub nomine actus, vel ordinis cui propriè competit ſolemnitas illa, ſimpliciter prohibet exercitium illius actus, ita vt talis ſuſpēſus neque cum illa ſolemnitate neque ſine ea, actum talem exercere poſſit; Vnde conſequenter ſi durante ſuſpēſione actum illum exerceat, ſiue cum illa ſolemnitate, ſiue abſque illa, & peccat mortaliter, & irregularis efficitur. Suſpēſio verò a ſolemnitate tertia, quarum ad omnia illa tria relata, ſiue fiat ſub nomine ſolemnitatis, ſiue ſub ratione actus, aut ordinis, ſolum prohibet ipſam ſolemnitatem, ita vt ſuſpēſus licitè exercere poſſit actum, & actum prout eſt talis ordinis proprius, & cum ſolemnitate propria illius actus, ſine hæc tamen ſolemnitate accidentaliter, vt quando quis ſuſpēditur ab officijs ſolemnibus, a Miſſa cantata, & huiusmodi alijs modis. Vnde ſi quis tranſgredetur hanc ſuſpēſionem exercendo ſolemnitatem ſibi prohibitam, quamvis peccet mortaliter, irregularitatem tamen non incurrit; Quia ex violatione cenſurarum, & ſuſpēſionis in ſpecie, vt initio huius capitis diximus, non incurrit ullam irregularitatem, niſi exercitio actus prohibiti per ſuſpēſionem; Sed in hac ſuſpēſione nullo modo prohibetur actus, ſed tantum ſolemnitas, quæ omnino extrinſeca eſt actui, & proinde per violationem iſtius ſuſpēſionis non incurrit irregularitatem.

29 *Tertium eſt*, Nomen Pontificalium, vt cap. 4. diximus propriè ipſum apparatus Pontificium ſignificat; Epifcopus autem, ſeu Pontifex duo genera actuum exercere poteſt; *Primum eſt* eorum actuum, qui non competunt illi, quatenus epifcopus eſt, ſed quatenus eſt Sacerdos, Diaconus, vel Subdiaconus; *Alterum eſt* eorum, qui competunt ei quatenus eſt Epifcopus, vt conferre ordines, & ſimilia, & vtrumque genus actuum exercere poteſt epifcopus cum ſuo apparatu Pontificali. Hinc ſit, vt ſuſpēſio a Pontificalibus hoc vtrumque genus actuum reſpiciat, & diuerſos operatur effectus in ordine ad vnum genus, & in ordine ad alterum. Nam ſuſpēſio a Pontificalibus, quatenus reſpiciat actus, qui ſunt proprii Epifcopi, pertinet ad ſuſpēſionem ab apparatu ſecundi generis, & a ſolemnitate ſecunda ſuperius in primo, & ſecundo Notabili dicta: Vnde ſimpliciter prohibet exercitium actuum epifcopalium, vt epifcopus eos, neque cum apparatu Pontificali, neque ſine illo exercere queat: Eadem vero ſuſpēſio a Pontificalibus in ordine ad alios actus pertinet ad ſuſpēſionem a ſolemnitate tertia ſuperius dicta; & ſic nullo modo prohibet ſubſtantiam illorum actuum; neque apparatus proprium in illorum exercitio requiſitum, ſed ſolum prohibet accidentalem hanc ſolemnitatem apparatus Pontificalis in illis actibus. Ex quibus omnibus ſequitur, quod epifcopus ſuſpēſus a Pontificalibus, ſi exerceat actum aliquem proprium epifcopi, ſiue cum apparatu Pontificali, ſiue abſque illo, & peccat mortaliter, & efficitur irregularis: Sin autem exerceat aliquem actum alium non proprium epifcopi, ſed alterius ordinis ſine apparatu Pontificali, nec peccat, nec irregularis eſt, ſed cum apparatu Pontificali peccat quidem, irregularis tamen non erit.

30 *Septimo*, De ſuſpēſio *donec pœnitent*, Dubium eſt, an ſit irregularis, ſi ante pœnitentiam exerceat actum, a quo eſt ſuſpēſus, Cuius dubij ſolutio pendet ex his, quæ cap. 8.

diximus, An ſcilicet ſuſpēſio hæc, *donec pœnitent*, ſit vera ſuſpēſio, quæ eſt Eccleſiaſtica cenſura. Et quantum non nulli vtriusdem dictum eſt, hanc veram cenſuram non eſſe putauerint, ſed ſolum eſſe ſuſpēſionem iuris diuini per quam peccator actus ordinis exercere prohibetur, *donec pœnitent*; Nos tamen eo in loco probauimus veram cenſuram Eccleſiaſticam eſſe, quia in cap. ſi qui ſunt, diſtinc. 81. fertur ſuſpēſio ab ingreſſu Eccleſiæ ſub hac forma, *donec pœnitent*. Suſpēſio autem ab ingreſſu Eccleſiæ vera cenſura eſt. Vnde ſi ante pœnitentiam exerceat actum ordinis extra Eccleſiam non erit irregularis, ſi vero intra Eccleſiam actum ordinis exerceat, irregularis erit. Suſpēſio igitur quod hæc ſuſpēſio, *donec pœnitent*, ſit vera cenſura Eccleſiaſtica; Reſpondetur ad difficultatem propoſitam, eum qui ante pœnitentiam tranſgreditur hanc ſuſpēſionem, ſimpliciter fieri irregularem, ſic Tabienſium verbo ſuſpēſio, num. 10. verſic. Nono. Nauar. in Manuali cap. 27. num. 77. & cap. 27. num. 154. Couar. in Clementi ſi furioſus par. 1. §. 1. num. 5. de homicid. vbi alios referent. Maiol. lib. 5. de irreg. cap. 37. num. 1. vbi ait, Notorium ſignificatore ante pœnitentiam celebrantem eſſe irregularem, eſt contrarium lib. 3. de irreg. cap. 19. num. 16. verſic. Quinta declaratio, docuerit. Hæc autem ſententia noſtra, ex eo probari poteſt; Quia ſi ſub iſta forma, *donec pœnitent* fertur ſuſpēſio ab ingreſſu Eccleſiæ, ſine vilo dubio, qui ante pœnitentiam celebrat intra Eccleſiam, erit irregularis; quandoquidem ſuſpēſio ab ingreſſu Eccleſiæ tranſgreſſorem reddit irregularem, vt habetur in cap. 5. cui de ſent. excomm. lib. 6. At verò non eſt maior ratio de ſuſpēſione ab ingreſſu Eccleſiæ, quam de alijs ſi ſuſpēſiones per exercitium ordinum violentur. Ergo cum ſuſpēſio hæc, *donec pœnitent*, a quocunque ordine, & actu Sacro ſuſpēdat, tranſgreſſorem efficit irregularem.

31 *Oſtendo*, Simon Maiolus lib. 5. de irreg. cap. 19. numer. 2. verſic. Decima quinta, & Alphons. Viuald. ut de ſuſpēſio, num. 147. putant ex ſuſpēſione incurſi poſſe irregularitatem abſque vilo proſus actuum ordinum exercitio, hoc ipſo quod aliquis manet ultra annum in ſuſpēſione ſimpliciter, & indeterminatè lata, & citat cap. cum bono, de arat. & qualiter iuncta gloſſa, *verum* quia neque ſextus illius Capituli tale quid dicit, neque glo. in verb. *Suſpēſio*, & in verb. *poſtmodum* dicit talem eſſe irregularem, ſed ſolum eſſe inhabilem ad beneficia, irregularitas autem per ſe primo non reſpiciat beneficium, ſed actus ordinis, & ex eo quod inhabilem reddit ad ordines, conſequenter etiam inhabilitat ad beneficia, ideo nullo modo dicendum videtur ſine exercitio actuum, quempiam irregularem effici poſſe.

32 *Nono*, De ſuſpēſio, ſeu quod idem eſt, de interdico ab ingreſſu Eccleſiæ, certum eſt, ſi intra Eccleſiam exerceat ſolemniter actum ordinis ſit irregularis, vt expreſſe habetur in cap. ſi cui, & ibi gloſſa in verbo in ea. & ibi Steph. Coſta num. 1. de ſentent. excomm. lib. 6. & glo. in 4. epifcoporum, in verb. ingreſſum, de priuileg. lib. 6. Palud. 4. diſt. 18. quaſt. 7. artic. 3. conclu. 1. S. Anton. 3. par. tit. 27. de interdico, cap. 2. verſic. Item nota. Angelica, verb. *Suſpēſio*, 3. num. 4. & 5. Summa Piſanel. in verb. *Suſpēſio*, Specul. in tit. de diſpenſ. §. iuxta, verſic. Quid ſi quis *Suſpēditur*, Nauar. in Manuali cap. 25. num. 75. & cap. 27. numero 170. verſic. Sexto dico. Maiol. lib. 3. de irreg. cap. 10. numer. 7. Couar. in cap. alma mater, par. 6. §. 1. num. 3. de ſent. excomm. lib. 6. & etiam Henriquez lib. 13. de excomm. & ſuſpēſio, cap. 3. §. 2. ſed ſi extra Eccleſiam, puta ſub domo, vel tentorio, vel in domo priuata ingerat ſe diuinis, non eſt irregularis, ex gloſſa & DD. allatis. Et ratio eſt, quia dictum limitationis ſecundum ſuam limitationem intellegi debet; limitatur autem hæc pœna cum ſcilicet celebrant in Eccleſia; ergo non habet locum ſi extra Eccleſiam celebrantur, maxime cum in penis benignior interpretatio faciendi ſit, arg. c. in penis, & c. odia, de regul. iur. lib. 6. & interpretatio eſt, ff. de pœn. Circa quam materiam multa dubia moueri poſſunt.

33 *Dubium primum ſit*, An ſi ſuſpēſus, ſeu interdico ab ingreſſu Eccleſiæ exerceat actum ordinis intra Eccleſiam non conſecratam, quæ magis propriè dicitur Baſilica, quæ Eccleſia

Ecclesia, cap. 1. & ibi glo. in verb. Dedicanda. de relig. do-
 mib. fiat irregularis? Huic difficultati respondet Calderin.
 tract. de interdict. memb. 2. versic. Nunc queritur affirma-
 tive, & probat ex cap. fin. de consecrat. Eccles. vel altar. &
 cap. penult. de immunit. Eccles. quibus locis Ecclesia non
 consecrata equiparatur consecrata, iuncta glo. in d. cap.
 penult. in verb. admittit. Quae sententia mihi etiam vide-
 tur probabilis, dummodo Ecclesia constructa sit auctori-
 tate episcopi, cap. Ne mo Ecclesiam, de consecrat. dist. 1. S.
 Anton. 3. par. tit. 27. de interdicto, cap. 2. versic. Item no-
 ta Steph. Costa in cap. is. cui, num. 20. de sent. excommuni-
 lib. 6. Henriquez lib. 13. de excommuni. & suspens. cap. 32.
 §. 2. Quod debet intelligi, dummodo Ecclesia sit publica,
 & quae proprie vocari possit Basilica, seu oratorium publi-
 cum auctoritate episcopi constructum, quia in privato o-
 ratorio, seu Capella, quamvis auctoritate episcopi con-
 struatur, non licet cuiquam celebrare sine pena irregula-
 ritatis, ex S. Anton. & Henriquez ubi supra, quia tale o-
 ratorium proprie Ecclesia non est, quod tamen Henriquez
 limitat, dummodo non sit oratorium designatum ab epi-
 scopo in perpetuum pro celebratione, tunc enim qui in eo
 celebraret, irregularem fore putat.

Dubium secundum sit, An Sacerdos cantante Missam
 intra Ecclesiam, si Diaconus, vel Subdiaconus ab ingressu
 Ecclesiae suspensus Evangelium, vel Epistolam extra Eccle-
 siam cantet, talis Diaconus, vel Subdiaconus efficiatur
 irregularis? Calderin. ubi supra respondet affirmativè; Quia
 in Missa ista singulae sunt tanquam 4. artes, scilicet cantatio
 Evangelij, vel Epistolae, & reliquum Missae, quod dicitur a
 Sacerdote, ex quibus partibus illa, quae dicitur a Sacerdote
 est principalissima, vnumque omnes hae partes officium
 constituunt. Vnde a parte principali Missa denominatur
 cantata intra Ecclesiam, & sic officium Diaconi, vel Sub-
 diaconi, quamvis sit extra Ecclesiam exercitatum, a parte
 tamen principali trahitur ad conditionem Ecclesiae, &
 huic officio cooperati sunt in actu sibi prohibito; Quia igitur
 illi cantauerunt in Missa, quae facta est intra Ecclesiam,
 dicuntur violasse suam censuram, seu suspensionem, &
 consequenter dicuntur irregulares, quia accessorium se-
 quitur naturam sui principalis. Reg. accessorium, de regu-
 lur. lib. 6. pro qua opinione faciunt multa iura citata a Cal-
 derino, c. vnicuique, de consecrat. Eccles. vel altar. lib. 6. c. si cini-
 tas, de sen. xcom. lib. 6. & ff. de acqu. rer. dom. in l. Adeo,
 §. fin. & expressè docet S. Anton. 3. par. tit. 27. de interdicto,
 c. 2. vel item nota. in fine.

Dubium tertium sit, An Sacerdos, qui cantat Missam intra
 Ecclesiam ex hoc quod admittit scienter Diaconum,
 vel Subdiaconum suspensos ab ingressu Ecclesiae ad can-
 tandum Evangelium, vel Epistolam extra Ecclesiam, fiat
 irregularis? Calderin. & S. Anton. ubi supra, vers. presbyter
 vero. Sylv. verbo interdictum 6. quaest. 6. Steph. Costa, in
 cap. is. cui, nu. 21. & seq. de sent. excommuni. lib. 6. irregula-
 ritatem esse putant; quia iste Sacerdos participat cum Dia-
 cono, vel Subdiacono suspeso in crimine criminioso, id quod
 probant ex cap. Nuper, & cap. si concubinae, de sent. excom-
 muni. c. vnicuique, de consecrat. Qui duo Canonibus, meo iudi-
 cio, nihil omnino faciunt ad eorum intentionem proban-
 dam. Vnde respondeo, talem Sacerdotem non esse irregu-
 larem, etiam si eosdem admittet ad cantandum Evan-
 gelium, vel Epistolam intra Ecclesiam.

Primo quidem, quia licet concederemus esse participa-
 tionem in crimine criminioso, adhuc tamen non sequitur,
 istum esse irregularem, quia participatio in crimine crimi-
 noso ad summum potest pro prima vice inducere in ean-
 dem censuram, qua in nodatus est ille cum quo participat,
 ut evidenter colligitur ex d. cap. Nuper. & c. si concu-
 binae. Et enim, irregularitas haec incurri non potest, nisi ex
 violatione censuræ; At vero Presbyter iste nondum erat
 censura in nodatus, & per huiusmodi participationem ad
 summum incurrit censuram suspensionis. Ergo per hanc
 irregularitas effici non potest, nisi postquam exercuit actum
 in suspensione.

Secundo, Quia de censura suspensionis nullo iure repeti-
 tur participantem cum suspeso in crimine criminioso in-
 curre hanc suspensionem; iuraque, quae de tali parti-

icipatione loquuntur, de excommunicatione solum lo-
 quuntur, ut ex Canonibus cit. & maxime ex c. si concubi-
 na patet.

Tertio, Quia adhuc participatio ista presbyteri huius
 nullo modo est participatio in crimine criminioso, ut pa-
 tet ex d. cap. si concubinae, si quidem participare in crimi-
 ne criminioso ex natura sua est, cum quis innovatus est ali-
 qua censura propter aliquod crimen, cum illo participare
 post latam sententiam censuræ in eodem crimine, ut ex ip-
 sa vi nominis apparet; Nam participare in crimine crimi-
 noso, est participare in crimine cuius ille criminofus est, ut
 in d. cap. si concubinae, dicuntur excommunicari maiori
 excommunicatione Clerici, qui postquam concubinae co-
 tum excommunicate fuerant; propterea quod ab ipsis
 non discederent, iterum se cum huiusmodi concubinis
 coniunxerunt, & sic cum illis in eodem crimine partici-
 paerunt, propter quod illae excommunicate fuerant: At
 vero in casu proposito Diaconus, vel Subdiaconus suspen-
 si ab ingressu Ecclesiae, admissique a Sacerdote ad cantan-
 dum Evangelium, vel Epistolam, non fuerunt suspensi
 prius propter cantum ipsius Evangelij, vel Epistolae: Ergo
 Sacerdos, qui illos admittit, non dicitur cum illis in crimi-
 ne criminioso participare; & proinde neque ex hoc capite
 Sacerdos ille fit irregularis. Notandum vero est non frus-
 tra a nobis dictum esse, Sacerdotem istum ex natura rei
 non participare in crimine criminioso, quia aliquando
 participatio haec potest esse in crimine criminioso, eo quod
 scilicet quis suspensus est, quia nescit legere Epistolam; tunc
 enim Sacerdos admittens illum cantare in crimine crimi-
 noso participare diceretur.

Obijciunt tamen nonnulli, c. significavit, de sentent. ex-
 communi, ubi aperte dicitur, Clericos participantes scienter
 cum excommunicatis excommunicatione maiori in-
 factis, incurere eandem excommunicationem maiorem,
 ergo pari ratione participans cum suspeso, si participet
 in sacris suspensus etiam erit. Haec tamen ratio non va-
 let; Primo, quia licet hoc esset simpliciter statutum de ex-
 communicato, adhuc tamen locum non habebit in sus-
 pensis; quia licet paritas rationis sufficiens sit ad inducen-
 dum peccatum, non tamen est semper sufficiens ad inducen-
 dum censuram. Secundo, Non constat inter Doctores
 hoc esse simpliciter constitutum de ipsa excommunicatione;
 si quidem d. c. significavit, a plerisque intelligitur de
 participante in sacris in crimine criminioso; Ab alijs vero
 intelligitur de excommunicatione, quae lata fuit non solum
 contra reos illos, sed etiam contra omnes participantes;
 & ita multo minus habebit locum in alijs censuris.

Dubium quartum sit, An si Sacerdos celebrat Missam
 extra Ecclesiam, & Diaconus, vel Subdiaconus, cui est in-
 terdictus ingressus Ecclesiae, Evangelium, vel Epistolam
 cantet intra Ecclesiam Diaconus, vel Subdiaconus exin-
 de irregularis sit? Calderin. S. Anton. in d. vers. Presbyter
 vero. Sylv. verbo interdictum 6. q. 6. & Steph. Costa ubi su-
 pra, talem fieri irregularem affirmant, & ratio est, quia
 Diaconus, vel Subdiaconus iste verè intra Ecclesiam exer-
 cuit actum, ubi prohibetur illum exercere, c. is cui, de sent.
 excommuni. lib. 6. Quae sententia mihi etiam vera esse vi-
 detur, & multo verior, quam si Sacerdote celebrante in-
 tra Ecclesiam isti cantassent Epistolam, vel Evangelium
 extra Ecclesiam; quia in hoc posteriori casu cum verè actum
 suum exercuerint extra Ecclesiam non incurunt irregula-
 ritatem, nisi consequenter, ex eo quod accessorium trahi-
 tur a principali in priori autem casu, id est, de quo nunc
 loquimur, cum verè & formaliter transgrediatur suam sus-
 pensionem, exercendo actum intra Ecclesiam multo cer-
 tius efficitur irregularis, ut de se manifestum est.

Dubium quintum sit, An Sacerdos, qui cantat Missam
 extra Ecclesiam ex eo quod scienter admittat Diaconum,
 vel Subdiaconum suspensum ab ingressu Ecclesiae ad can-
 tandum Evangelium, vel Epistolam intra Ecclesiam, effi-
 ciatur irregularis? Respondent Calderin. S. Anton. & Steph.
 Costa ubi supra, & bene non esse irregularem, ut patet ex
 his, quae in dubio 3. diximus; & quia Sacerdos iste non est
 ipse suspensus, nec participat in crimine criminioso, &
 proinde nullo modo irregularis est; & quia dignum non
 est

est quod principale, vel dignius, ad accessorium, vel minus dignum trahatur, & satis est, quod nullibi in iure hoc expressum sit.

De Absolutione Suspensionis. Cap. XVII.

S Y M M A R I V M.

- 1 [Absolutionis, relaxationis] & [dispensationis] voces qualiter inter se differant.
- 2 Suspensiones quaedam, absque vlla relaxatione, absolutione, vel dispensatione cessant.
- 3 Suspendio lata [Donec quis satisfaciat] satisfactione facta absolutione non indiget.
- 4 Excommunicatio lata sub ea conditione [Donec satisfeceris] absque absolutione non tollitur.
- 5 Suspendus [Donec satisfecerit] facta satisfactione, iudicis declaratione indiget de praemissa satisfactione.
- 6 Satisfecisse quis dicitur, vbi plene, & non ex parte creditori satisfecerit.
- 7 Minima non curari, quo sensu verum esse censeatur.
- 8 Suspendus ob contumaciam, quae in delictum non transit, cessante contumacia, ipso iure absolutus est.
- 9 Iudex aliquem suspendens donec coram eo compareat, statim, ac comparuerit, absolutus est.
- 10 Suspendio ad certum tempus, vel vsque ad aliquam actionem lata, ante lapsum illius temporis, vel antequam fiat illa actio, a nullo, nisi a Papa tolli potest.
- 11 Dispensare in iure solus conditor iuris potest, aut is, cui conditor committit.
- 12 Suspendio in iure simpliciter lata ob contumaciam, ab Episcopo, vel vices eius gerente absolui potest.
- 13 Suspendio per Synodalem constitutionem lata, & a Papa approbata, per Episcopum relaxari potest.
- 14 Suspendio in iure simpliciter ob delictum lata, & nulli reseruata, per Episcopum tolli, & relaxari potest.
- 15 Suspensiones omnes iuris ferè propter crimen latae sunt.
- 16 Excommunicatio non solum medicina, sed etiam pena grauiissima est.
- 17 Suspendio, & pena, & medicina est, & quare vocetur pena spiritalis.
- 18 Suspendio in iure in perpetuum lata, per Episcopum tolli non potest.
- 19 Episcopus sibi subditos in sua diocesi, a quibus suspensionibus post Concil. Trid. absolueri possit.
- 20 Concilium Trident. veterem Episcoporum auctoritatem quoad potestatem absoluedi a suspensionibus non restringit.
- 21 Occultum crimen quodnam dicendum sit.
- 22 Crimen, quando ad forum contentiosum deductum esse censeatur.
- 23 Episcopus an ex eo, quod crimen deductum sit ad forum contentiosum, cum citatione partis, & eius depositione, perdat potestatem absoluedi ab illa censura.
- 24 Absolueri a suspensione hominis communiter ille solus potest, qui tulit sententiam, aut successor eius in dignitate.
- 25 Superior reum absoluedum regulariter ad iudicem, qui sententiam tulit, remittere debet.
- 26 Superior, quibus in casibus licite sententiam inferioris relaxare potest.

- 27 Suspendus, quibus in casibus non a ferente sententiam, sed a summo Pontifice absolui queat.
- 28 Praelati Regul. subditos sibi a censuris absolueri possunt.
- 29 In absolutione suspensionis iuramentum aliquando de facto mandatis Ecclesiae exigi debet.
- 30 Forma consuetae Ecclesiae de exigendo iuramento in absoluedo a censura quanam sit.
- 31 Mandatum quod absoluedo a confessoro iniungendum est, quale esse oporteat.
- 32 Iuramentum quando ab eo, qui absoluedus est, exigi non debeat.
- 33 Absolutionis forma a suspensione quanam sit.
- 34 Absolutionis forma, nec in suspensione, nec in alijs censuris, cum certis aliquibus verbis determinata est.
- 35 Absolutionis forma talis esse debet, ut explicet, a qua censura absolutio fiat.
- 36 Absolutio suspensionis aliquando ad cautelam concedi potest, & solet.
- 37 Absolutio ad cautelam in suspensio quanam operetur.

A Nec omnia obseruandum est, Doctores communiter in hac materia suspensionis vti solere hac triplici voce, Absolutionis, Relaxationis & Dispensationis. Felinus autem in cap. Apostolica. de excep. putat absolutionem esse proprie esse, qua quis soluitur a censura iusta, vel etiam qua absoluitur ad cautelam. Relaxationem vero eam esse vult, qua soluitur a censura iniusta; quod probat ex ca. Odoardus, de solut. vbi cum sermo sit de iniusta censura lata, vtiur Gregorius IX. Papa hac voce Relaxationis. Dispensationis autem nomen locum habet in ea suspensione, quae cum feratur in perpetuum, habet quoddammodo naturam depositionis, seu priuationis, ut notant Guilielm. Dur. in Specul. tit. 2. §. Nunc ostendendum, & S. Anthon. 3. p. tit. 28. de suspens. ca. 4. non longe a fine. His igitur praesuppositis.

2 Primo certum est apud omnes Doctores (excepto Decio in cap. 1. num. 8. in secunda lect. de iudic.) non omnem suspensionem necessario egere aliquo istorum trium nomen, enim aliqua suspensiones, quae absque vlla absolutione relaxatione, vel dispensatione cessant ex se, ita gloss. in Clem. 1. in verbo Donec, de Decimis. Panor. in c. fin. num. 4. de iur. trim. contactat contra interd. Eccles. & in cap. ad aures, p. 3. de Simonia, vbi etiam refert pro hac re Ioan. Andri. & Innoc. in cap. cum bonae, de etate, & qual. Ripa, in cap. 1. num. 23. & Felin. num. 7. vers. Secundus casus, & ibi Andreas Alciat. Notat. 5. de iudic. Covarr. in cap. alma mater 1. par. §. 11. num. 5. vers. de absolutione ab excommunicationis sententia, de sentent. excommunicat. lib. 6. q. 1. alios etiam citat Vgolin. de censur. Eccles. Tab. 4. cap. 4. §. 2. num. 1. & denique communis haec, & recepta est DD. sententia, ex Couar. vbi supra, vt etiam fatetur Decius de Huiusmodi autem sunt suspensiones illae omnes, quae pro pena ad certum, & determinatum tempus latae sunt, praeter ad annum, biennium, triennium, &c. sic enim suspensus, statim atque tempus elapsum est, ipso iure absolutus est, nec alia opus est absolutione, sic gloss. in Clem. 1. in verbo Donec, & ibi Anchar. num. 15. de decim. & glo. in cap. facto, in verbo per mensem, & ibi Marian. Socin. num. 1. de sentent. excomm. Innoc. in ca. cum bonae, vers. not. autem, & ibi Panor. num. 5. de etate, & qual. idem Innoc. in cap. sicur, num. 2. de cohabita. Cler. & mul. Barthe. Medina. lib. 1. instr. confess. cap. 1. §. 8. Alphons. Vinaltit. de susp. num. 180. Cosmus Philiaechus, de offic. Sacerd. par. 1. lib. 4. cap. 1. Corona Confess. tit. de suspens. num. 1. Toletus lib. 1. ca. 16. Vgolin. vbi supra, §. 2. num. 3. etiam ad tempus prohibitum, post tempus illud permissum esse censetur, arg. l. Imperator, ff. de postul. Id quod procedit, siue quis a iure, siue ab homine suspensus sit, ex Felino in cap. 1. num. 7. de iudic. nec vlla opus est declaratione, vt felicit absoluitus esse debeat, ex Innocent. in d. ca. cum bonae, num. 2. vers. vbi autem, de etate, & qual. & Ripa in cap. 1. num. 25. vers. Secundus casus, de iudic. Panor. in d. cap.

d. cap. cum bonz. num. 5. vers. Quandoque quis est suspensus ad tempus.

Pari modo sunt aliquæ suspensiones late vsque ad aliquam exceptionem; scilicet, donec peniteat, donec satisfecerit. Quo casu licet Innoc. in cap. cum bonz. nu. 1. & Ioan. Andr. quem ibi refert, & sequitur Panorm. nu. 5. de ata. & qual. inuere videantur, etiam facta satisfactione requiritur absolutio, communis tamen DD. opinio est; facta satisfactione non opus esse alia absolutione, sic glo. in cap. Nullo Missam, in verbo Audiatur, dist. 32. & eadem gl. in c. si qui sunt, in verbo emendent, dist. 81. & glossa in c. Quia sepe, in verbo Donec, & ibi Ancharan. vers. Septimo, & Gemin. numer. 7. de elect. lib. 6. & glo. in cap. fina. in verbo Quousque, de offic. ordin. lib. 6. & in capit. Exigit, in verbo Quousque, de cens. lib. 6. & ibidem Anchar. & Gem. & glo. in Clem. 1. in verbo Donec, de Decim. idem sensit Innoc. sibi contrarius, in cap. sicut, de cohab. Cler. & mulier. & etiam Panorm. in cap. 1. nu. 6. & Felin. num. 7. & Ripa, num. 25. de iudic. & Panorm. in cap. ad aures, numer. 3. de Simon. glo. in cap. cum tu, in verbo Donec. & ibi Panorm. nu. 6. de iur. glo. in cap. Non est, in verbo Donec ibi fuerint, & ibi Panorm. num. 7. de Sponsal. Angelica, in verbo suspensio 4. in princip. Syluest. verbo suspensio, quest. 8. vers. Primum. Tabiena, verbo Suspensio, nu. 1. vers. Decimo. Summa Aftenfis, par. 2. lib. 7. tit. 16. art. 9. Alphonsus Viualdus tit. de suspens. num. 180. Corona Confess. iuru. de suspens. num. 8. Cosmus Philarchus de officio Sacer. par. 1. lib. 4. cap. 1. Iacobus de Grassijs lib. 4. decif. cap. 25. num. 14. Gregorius de Valentia tomo 3. dispu. 7. quest. 18. puncto 1. Toletus lib. 1. instruct. Sacerd. cap. 16. Vgolin. de cens. Eccl. Tab. 4. c. 4. §. 2. num. 4. Couar. in cap. alma mater, par. 1. §. 1. nu. 5. vers. de absolutione ab excommunicationis sententia, de len. excom. lib. 6. Qui omnes inter alia, in hoc distinguunt putant excommunicationem ab interdico, & suspensione, quod excommunicatio maior lata sub ea conditione donec satisfeceris, non tollitur aut dissoluitur absq; absolutione etiam secuta satisfactione: suspensio autem, vel interdictum sub ea conditione latum, donec aliquis satisfecerit, vel peniterit, facta satisfactione, aut adueniente conditione ipso facto relaxatur, nec alia indiget absolutione, adeo, vt siue sit suspensus a iure, siue ab homine, statim atque satisfecerit, nulla alia interueniente absolutione diuina celebrare poterit, vt notat Felin. in c. 1. nu. 7. & Domin. ab eodem relatus, de iudic. cuius differentie rationem assignat, Vgolin. vbi supra, cap. 4. §. 3. num. 2. quia per excommunicationem maiorem ei iuratur quis extra Ecclesie communionem, vt habetur in cap. Qui merito. & cap. omnis Christianus 11. quest. 3. & ideo excommunicatus precipis dicitur; sicut igitur quis in initio in Ecclesiam sine opera Ministri recipi non potest, arg. ca. Debitum, de baptismo; ita, nec ab ea exclusus, sine opera Ministri eiusdem Ecclesie in eandem iterum recipi debet; & sicut ramus ab arboris precipis iterum inferi eidem arbori sine hominis opera non potest, ita nec excommunicatus in Ecclesiam sine ministro introduci potest. Quæ ratio in suspensione, & interdico cessat, cum per has censuras extra Ecclesiam quis eiectus non sit; sola igitur facta satisfactione requiritur iudicis declaratio de præmissa satisfactione, & penitentia peracta, vt expresse docent gloss. in dicta Clement. 1. in verbo Donec, de Decim. & Iacobus de Grassijs, Vgolinus, & alij supra sic enim cessabit omne scandalum, cum viderint sic suspensum officia diuina, vt prius celebrantem, & ipsemet suspensus ex tali declaratione se tueri possit contra aduersarium si ei suspensionem obijciat. Tunc autem satisfecisse quis dicitur, vbi plene creditori satisfecerit, arg. l. 1. ff. qui satisfacere cogant. Dixi plene, quia si decem debeat, & minimum quid reliquum factum sit, quod soluat, adhuc suspensus erit, vt notant gloss. in cap. Quia sepe in verbo plene, & ibi Anchar. de elect. lib. 6. & Vgol. de cens. Eccl. Tab. 3. cap. 4. §. 2. num. 7. adhuc enim verum est dicere ipsum non soluisse decem, quæ debebat, & sicut per decem dies suspensus absolutus non est, nisi præterita omnino decimi diei hora postrema, ita, nec hic, nisi & vno nummo, quod reliquum fuerat, soluto, quod intelligitur, nisi creditor ei,

quod reliquum est, remitteret, tunc enim absolutus censetur.

7 *Nec obstat, quod vulgo dicitur, minima* non curari, argum. l. Scio, ff. de integrum restit. Quia id solum verum est, vbi non est eadem ratio in minimo, & in magno, vt in casu proposito contingit; Nam sicut verum est ex illis decem nullis soluis eum decem non soluisse; ita verum est, eundem illa decem non soluisse, vbi vnus etiam nummus deest.

8 Eodem modo, qui ob contumaciam suspensus est, que in delictum non transit, cessante contumacia ipso iure absolutus est, ex Innoc. in cap. cum bonz. vers. Si vero expressit, de ata. & qual. & in cap. sicut, num. 2. de cohab. Cler. & mul. & Felin. in cap. ex literis, num. 36. de constitut. & Decius ibid. num. 16. vers. Quarta conclusio. Vnde Clericus ob contumaciam suspensus, præstita obedientia, celebrare potest absque alia suspensionis relaxatione, ex Inn. & Fel. vbi sup. cessante enim contumacia, & eius pena cessare debet, arg. c. cum cessante, de appell. Dixi, quando contumacia non transit in delictum, tunc enim ipso iure non liberatur, sed opus est absolutione, arg. c. ex tua, de Cleric. non resid. puta, si Clericus sit contumax in non residendo in beneficio suo, sic Panorm. in cap. ex literis, num. 10. & ibi Fel. nu. 41. de constitut. Follet. in praxi Crimin. Canon. in 3. p. iud. cap. 33. num. 89. Vgol. vbi supra, cap. 4. §. 2. nu. 2. vnde si iudex aliquem suspendat, donec coram eo compareat, statim ac comparuerit, absolutus est, que omnia ex communi DD. sententia confirmata sunt, vt propterea longiori explicatione non indigeant.

10 Secundo, Certum est apud multos auctores has ipsas suspensiones, que vt diximus, late sunt ad certum tempus, vel vsque ad aliquam actionem, aut cessationem ab aliqua actione, antequam labatur illud tempus, vel antequam fiat illa actio, vel antequam ab illa actione cessetur, si sint late in iure, a nullo potius absolui possunt, nisi a Papa, vt colligitur ex his, que tradunt glo. in cap. Cupientes, & Ceterum, in verbo Suspensos, de elect. lib. 6. & in Clem. 1. §. verum, in verbo excommunicationis, de heret. Palud. 4. d. 8. quest. 7. artic. 3. Conclu. 11. Angelica, in verbo Suspensio 4. num. 1. Syluest. verbo Suspensio, quest. 8. vers. Tertium. Tabiena, verbo Suspensio, vers. Vodecimo. Vgol. de cens. Eccl. Tab. 4. cap. 4. §. 1. num. 1. Henriquez lib. 13. de suspens. cap. 35. §. 2. Toletus lib. 1. instruct. Sacerd. c. 16. Ratio est: Quia absoluere istos ante lapsum temporis, est dispensare in iure, cum iura velint expresse illi manere suspensum, vsque ad illud tempus; Dispensare vero in iure nemo potest, nisi conditor iuris, vel cui conditor commississet. Quam etiam rationem ita confirmat Palud. Quia alioquin inqueretur istum absolutum ab inferiori statim post absolutionem suam reincidere in eandem suspensionem, quod patet: Quia iste, vt supponitur fuit absolutus ab inferiori; ergo si hæc absolutio est valida, iam sublata est suspensio, & tamen iura volunt istum manere adhuc vltius suspensum; ergo redibit suspensio, que sublata prius erat.

12 Tertio, De suspensione lata in iure simpliciter, si quidem lata sit propter contumaciam, absolui potest ab Episcopo, & ab eo, qui vices eius gerit, sic glo. in Clem. 1. §. verum, in verbo Excommunicationis, de heret. Panorm. in cap. tam literis vestris, num. 3. de testibus, & in capit. 2. num. 5. de solutione, & citat Innoc. in cap. 1. de excess. prelat. Palud. 4. d. 18. quest. 7. artic. 3. Conclu. 1. S. Anton. 3. par. tit. 26. de Suspens. cap. 4. prope finem. Syluest. verbo Suspensio, quest. 8. vers. Tertium. Barth. Medina lib. 1. Instruct. Confess. c. 11. §. 5. Cosmus Philarchus de officio Sacerd. par. 1. lib. 4. cap. 1.

ADDITIO.

* Adde. Et quod minima curentur a iure in plerisque casibus, quamuis & hoc quandoque fallat, vide, que congerit Ant. Nald. in suis Quest. Pract. verbo, Minimum, per totum.

cap. 1. & Gregor. de Valentia tomo 4. diſp. 7. quaſt. 18. pūcto 1. Angelica in verbo Sufpenſio 4. nu. 1. Tabiena, verbo Sufpenſio, §. Vndecimo. Aretinus, & Felin. in d. capit. 2. de ſolutione. Nauar. in Manua. ca. 27. num. 162. verſ. Septimo dico. Henriquez li. 13. de excō. & ſuſpenſ. c. 35. §. 2. Et a qua cunq; ſuſpenſione abſoluere poteſt Epifcopus abſoluere etiam poſſunt conſeſarij præſentati ordinum Mendicantium ex Bart. Medina, vbi ſupra, & conſequenter alij, qui gaudent priuilegijs eorum. Vbi obſeruandum eſt, hoc habere locum niſi Papa, vel ius reſeruauit hanc abſolutionē Sedi Apoſtolicæ; tunc enim a nullo alio abſolui poteſt, quando autem non eſt reſeruata, tunc eo ipſo videtur conſeſa, ſicut de excommunicatione expreſſe ſtatutum eſt in c. Nuper, de ſenien. excommu. Quæ ſententia aperte probatur videtur, ex cap. ex literis de Conſtitu. vbi expreſſe habetur penam ſimpliciter inſiſtam propter contumaciam tam a iure, quam ab homine, ſi non exprimat, quod ſit perpetua, eſſe temporalem; vnde non debet ulterius durare, quam quouſque a contumacia ceſſetur. Ratio etiam id poſtulat: quandoquidem pena propter contumaciam inſiſta, per ſe primo, & præcipue reſpicit ceſſationem ipſius contumaciæ, & ad illam ordinatur, ergo poſtquam quis a contumacia diſceſſerit, a pœna illa liberari debet; & hoc ipſum tenent Vincent. Hugo, Goffred. Innoc. Bern. & Ioā. & Hoſtienſ. ex S. Anton. vbi ſupra. Idem iudicium faciendum eſt, quando conſtitutionem Synodalem inferioris continentem pœnam propter contumaciam Papa approbavit, aut confirmauit. ex S. Anton. Sylueſt. Nauar. Henriquez, Philiarcho, & alijs argum. cap. ex frequentibus, de inſtitut.

Ratio eſt: Quia non plus operatur confirmatio conſtitutionis inferioris per ſuperiorem facta, quam ipſius ſuperioris Conſtitutio, vnde, cum hæc ita ceſſat, & illa etiã ceſſare debet, & ab iſta, ſicut ab illa Epifcopus, dummodo abſolutio alteri reſeruata non fuerit, abſoluere poterit.

14 Quarto, De ſuſpenſione in iure ſimpliciter lata propter delictum, maior eſt inter auctores difficultas; In qua re

Prima ſententia eſt Panorm. in cap. tam literis, num. 31. de teſtibus, & cap. 2. num. 5. de ſolutio, & Nauar. in Manua. cap. 27. num. 162. & Felin. in d. c. tam literis. & in cap. Nuper, de ſent. excommu. Qui omnes cum Angelica, in verb. Sufpenſio 4. num. 1. Sylu. verbo Sufpenſio, q. 8. verſ. Tertium, Coſmo Philiarcho, lib. 4. de offic. Sacerd. cap. 1. Gregor. de Valentia, tomo 4. diſput. 7. q. 18. pūcto 1. & Tabiena, verbo Sufpenſio, §. Vndecimo, docent hanc ſuſpenſionem non poſſe per Epifcopum tolli, ſed per ſolum Summum Pontificem, vbi etiam Nauar. addit hoc ipſum a Panorm. vbi ſupra, efficaciter eſſe probatum; Probat autē hoc Panorm. locis cit. Quia pena ſuſpenſionis ſimpliciter appoſita propter delictum intelligitur eſſe perpetua, vt in l. Seruus, C. de pœnis, vbi pena carceris ſimpliciter lata dicitur debere durare in perpetuum. Cum igitur hæc ſententia eandem vim habeant, ſunt tales, ac ſi in perpetuum late fuiſſent. Vnde certum eſt ſecundum iſtos, nullum poſſe ab his ſententijs abſolueri, niſi qui poteſtatem habet ſupra ius; Siquidem penam iuris perpetuam relaxare, eſt in iure diſpenſare, in quo ſolus Papa diſpenſare valet. Quod ſi obijcias cap. Nuper, de ſent. excommu. vbi ſtatuitur de excommunicatione, quod hoc ipſo quod conditor Canonis non ſibi reſeruat abſolutionem, eam concedere videtur alijs; ergo pari ratione de ſuſpenſione dicendum eſt. Reſpōdet Panorm. locis cit. d. cap. Nuper, ſolum habere locum in excommunicatione, non autem ſuſpenſione, quia excommunicatione non eſt pœna, ſed medicina, nec eſt perpetua, ſed fertur quodammodo ſub conditione tacita, donec ſatiſfecerit; Vnde, inquit, Epifcopus eam relaxando cum ſatiſfectione, niſi noui facit contra ius, ſed potius ius commune exequitur, quia ius non vult eum manere in excommunicatione, quando ſatiſfecerit; In ſuſpenſione verò aliter ſe res habet, quia ſuſpenſio eſt pœna, quæ ſimpliciter lata intelligitur perpetua; ideoque ſi Epifcopus tentaret abſolueri, faceret contra ius commune dum remittere, vellet pœnam auctoritate iuris inſiſtam; Non poteſt autem

inferior tollere pœnam impoſitam per ſuperiorem, arg. cap. ſi quem pœnituerit, §. Notandum, 2. q. 3. Hanc etiam Panormitani ſententiam amplexatus eſt. Vgolin. de cenſur. Eccleſ. Tab. 4. cap. 4. §. 1. num. 7. verſic. Prima igitur regula, vbi ait hanc ſententiam non ſolum veram eſſe, ſed ſuſpenſio iure communi lata eſt, ſed etiam vbi Synodali aliqua, ſeu Diœceſana conſtituta ſit ob aliquod delictum. Quare qui in ſuſpenſionem incidit lata per ſtatutum Epifcopi Arimini, ab Epifcopo ſuo Imolæ abſolui non poſſet. Eandem etiam ſententiam veram eſſe putat Henriquez lib. 13. de excommunic. & ſuſpenſ. cap. 35. §. 2. in ſuſpenſione, quæ fertur a iure in pœnam præteriti delicti adulterio grauioris, tunc enim Epifcopum ab ea ſuſpenſione abſoluere non poſſe putat, ſicut nec in huiusmodi delictis adulterio maioribus diſpenſare valet. arg. cap. ar. ſi Clerici, §. de adulterijs, de iudic. ſi tamen delictum ſit adulterium, aut minus adulterio, etiam notorium, tunc in ſuſpenſione ob huiusmodi delictum lata abſoluet Epifcopus, id quod etiam docuit Henriquez poſt Nau. & Panorm. vbi ſupra, qui etiam hanc diſtinctionem de ſuſpenſione ob delictum adulterio maioris, vel minus, lata aduocant;

Secunda ſententia eſt gloſ. in Clem. 1. §. verum, in verbo Excommunicationis, de hæret. & Innoc. in cap. 2. de ſolutione. & fauent Felin. in d. cap. Nuper, de ſent. excommunic. & in capit. paſtoralis, §. præterea, de offic. ordin. Palud. 4. d. 18. d. 7. ar. 3. Concluſ. 11. Alphoſus Vinald. in ſua Candelabro aureo, ut de Sufpenſ. num. 180. dicentibus ſuſpenſionem in pœnam impoſitam ſine temporis præſcriptione poſſe per Epifcopum tolli, & relaxari, ſicut & excommunicationem, dummodo eam Canonis conditor alteri non reſeruauerit. Quam etiam ſententiam ipſemet Panorm. in d. cap. tam literis, numero tertio, de teſtibus, & in cap. ſecundo, de ſolut. numero quinto, concedit communiter a DD. eſſe approbatam. Et hæc opinio mihi videtur non ſolum probabilior, ſed etiam ſimpliciter vera; Primo quidem, quia teſte Panorm. communior eſt. Secundo, quia mitior, & benignior eſt. Tertio a ſimili de excommunicatione, omnis enim excommunicatione, quæ non eſt reſeruata, ab Epifcopo tolli poteſt, capitul. Nuper, de ſentent. excommunic. arg. etiam, & ſuſpenſio. Quamuis enim ibi ſolum agitur de excommunicatione, ratio tamen, quæ in excommunicatione ibi redditur, etiam in ſuſpenſione locum habet, vt etiam fatetur Panormitan. de ſuſpenſione lata ob contumaciam, ergo etiam & d. cap. Nuper. diſpoſitio in ſuſpenſione quacunque locum habere debet, argum. ca. cum dilecta, de conſtit. vij. vel inutil. & l. illud, ff. ad l. Aquil. Quarto, quia iura aliquando expreſſe reſeruant hanc ſuſpenſionem, & ſuſpenſionem Summo Pontifici, vt ca. cum quidam, cap. literas, c. dilectus, de temp. ordin. Aliquando autem iura non reſeruant, ſed dicendum non eſt, quando reſeruant, hanc reſeruacionem eſſe ſi iuratoriã, ſed quod verè in virtute illius reſeruacionis, ſententia hæc manere reſeruata. Ergo non reſeruanda, videntur eam alijs inferioribus concedere. Quinto, quia omnes ſerè ſuſpenſiones in iuris, vt ex dictis conſtat, propter crimen late ſunt, & late ſimpliciter ſeruntur. Sexto, quia argumentum contrarium Panormitani meo iudicio nihil probat; Nam pœnas in iure ſimpliciter latas propter crimen eſſe perpetuas non aliunde probat, quam ex illa lege civili citata; Quæ lex etiam ſi vniuerſaliter loqueretur de pœnis, a dhuo tantum locum non haberet in pœnis ſpiritualibus, quorum diſpoſitio ex iure Canonico pendet, & non ex lege civili; Sed in lo Canone habetur expreſſum de pœnis ſpiritualibus, & pœna potius reſtringenda, quam amplianda ſunt, conſtat & cap. in pœnis, de regul. iur. lib. 6. Deinde lex illa civili non loquitur vniuerſaliter de omni pœna, ſed de pœna carceris, neque loquitur de pœna in iure lata, ſed de pœna lata per ſententiam hominis; de qua ibi eſt fermo. Præterea, non conſtat hunc eſſe ſenſum illius legis, quem panorm. Panorm. ibi enim ſolummodo fermo eſt de ſententia pœnæ carceris lata ſine temporis præſcriptione, quam particula Sine temporis præſcriptione gloſſa ibidem ait in ſententia

16 tenia fuisse expressam. Nec denique valet dictum illud Panormitan. quo ait excommunicationem non esse penam, sed medicinam; Quamvis enim verum sit esse medicinam, est tamen nihilominus poena, & grauiissima poena; & ita est poena, vt non esset medicina, si non esset poena; Ad eum modum quo cultellus chirurgici in tantum medetur, in quantum lecat, & poena afficit. vnde solent communiter DD. excommunicationem vocare poenam omnium grauiissimam, quae est in Ecclesia, sic S. Augustinus in lib. de corrept. & gratia, capitu. 15. & refertur 24. quæst. 3. capitul. corripantur, & ibi glo. in verb. Maior. & idem S. August. lib. 1. contra aduersar. legis & prophet. capitul. 17. & tract. 27. ad capitul. 6. Ioann. & habetur 11. quæst. 3. capitul. Nihil. Sotus 4. distin. 22. quæst. 1. articu. 1. versicul. Est ergo. Immo maximam poenam esse tradit idemmet Panormitan. in capitul. cum sit generale, nume. 9. de foro compet. & in capitul. olim inter, numer. 10. de testitu. spoliar. & in capitul. postulati. nume. 5. de Iudicis. & latius diximus libr. 1. de excommunicat. capitulo 3. §. vndecimo. Immo verò comparando poenas istas spirituales Ecclesiasticas penis temporalibus & secularibus, dicitur excommunicationem comparari deportationi, vt

17 Bertin. l. 2. de publi. iudic. Et denique suspensio & poena, & medicina est, sicut & interdicitum; vnde omnes istæ vocantur poenæ spirituales; quia nimirum ordinatæ sunt ad salutem spirituales siue illius, qui innodatur siue aliorum; & etiam neruus Ecclesiasticæ disciplinæ appellantur, capitul. cum inter, de consuetud. & Clement. 1. de sentent. excommunicat. & Concil. Trident. sess. 25. capitul. 3. de reform. eo quod homines maximè in officio continent, & totam disciplinam Ecclesiasticam in vitidi observatione conferunt.

18 Quinto. De suspensionibus in iure latis in perpetuum, vel sine spe veniæ, & huiusmodi modis, qualis est illa, quæ habetur in capitul. 1. §. fina. de elect. lib. 6. & illa, quæ habetur capitul. 1. de temp. ordin. lib. 6. & alia similes, certum est Episcopum non posse ab illis absolueri, nisi in casibus statim dicendis; & ratio est; quia cum iura velint hanc poenam esse perpetuam, tolli non potest hæc perpetuitas illi, nisi per dispensationem in ipso iure, in iure autem solus Papa dispensare valet.

19 Sexto. Post Concilium Tridentinum in sessione 24. de reformat. capitul. 6. potest Episcopus sibi subditos in sua Diocesi absolueri in foro interiori ab omni proctus suspensione iuris, quantumcumque reseruata Sedi Apostolica, & consequenter etiam si sit lata in perpetuum, dummodo crimen sit occultum, & res non sit deducta ad forum contentiosum, & dummodo etiam non descendat ex homicidio voluntario. Quod idem etiam concedit Vicarijs Generalibus ipsorum Episcoporum; immo verò Congregatio Cardin. censuit ab Episcopo posse non tantum Vicario Generali, sed etiam Pœnitentiario, aut Vicario ad id specialiter deputato, pœnitenti absolutionem disti. cap. sexti: si autem procedat ex delicto non occulto, seruandum est ius commune, ex Henriquez li. 13. de excom. & susp. cap. 35. §. 3. & Vgolin. de censur. Eccles. Tab. 4. ca. 4. §. 1. num. 1.

20 Circa hanc autem Concilij Constitutionem tria præcipue obseruanda sunt;

Primum est. Non esse mentem Concilij villo modo restringere veterem Episcoporum auctoritatem, sed solum illam ampliari, vnde a quibuscumque suspensionibus poterant Episcopi ante Concilium absolueri in foro exteriori, ab iisdem etiam & iam possunt, & a quibus nullo modo antea absolueri poterant, ab illis modo possunt tantum in foro interiori.

Secundum est. Duo illa verba Concilij *Ex delicto occulto*, & *Non iam deducta ad forum contentiosum* non idem significare. Nam occultum vocatur crimen, quod non est notorium, etiam si ab vno, vel altero sciat; Quia vero ab vno, vel altero scitur, deduci potest ad forum contentiosum, ideo quamuis sit occultum, potest tamen esse deductum ad forum contentiosum. Deductum autem ad forum contentiosum dicitur esse crimen, quod ad iu-

dicem delatum est; & valde probabile est, præter hoc requiri etiam vt sit intumatum parti, quia sepe crimina multa deferuntur ad iudicem, quæ tamen per multum temporis postea a Iudice non intumantur parti, vel propter defectum testium, vel propter aliam causam, vnde colligo, quod quamuis Episcopus nõ debeat absolueri eum, cuius crimen ad se, vel ad suum forum delatum est, sed expectare si forte probetur; si tamen post aliquod tempus viderit actorem non progredi in probatione, existimo Episcopum posse in foro interiori absolueri.

23 Tertium est magis dubium, An scilicet eo ipso quod crimen semel deductum est ad forū contentiosum etiam cum citatione partis & eius depositione, Episcopus perdat facultatem omnino absoluedi postea ab illa censura? In qua re probabiliter omnino dicendum esse puto, si postquam crimen est deductum ad forum contentiosum, reus vel confiteatur in iudicio, vel de illo conuincatur, vel etiã per sententiam damnatur, non posse Episcopum amplius absolueri a censura Papali incurfa propter illud crimen: sin autem reus ita bene se defendat, vt liberetur per sententiam, & declaretur innocens, puto simpliciter Episcopum tunc absolueri posse: quia hæc deductio ad forum contentiosum ita est per sententiam finita, vt non sit amplius in iudicium deducenda, & ita est finita vt reus nullum detrimentum passus sit in fama sua, vnde taliter manet crimen occultum, sicut antea fuit, vt latius libr. 7. cap. 7. num. 12. dicemus.

24 Septimo. A suspensione hominis, nullus omnino absolueri potest, sicut neque ab alijs cœsuris ab homine latis ordinariè & licite, nisi ille ipse, qui tulit sententiam, aut successor eius in dignitate, hic enim reputatur eadem persona. Palud. 4. dist. 18. quæst. 7. art. 3. Conclus. 11. S. Anton. 3. part. tit. 28. de suspensione, cap. 4. in fine, & Summa Astensis, par. 1. lib. 7. tit. 16. artic. 9. Angelica, verbo, suspensio, 4. num. 1. Syluest. verbo, suspensio, §. 8. Tabiena, verbo, eod. §. vndecimo. Armilla, verbo eod. num. 22. Nauarr. in Man. cap. 27. num. 162. Henriquez lib. 13. de excom. & suspens. cap. 35. §. 2. Vgolin. de censur. Eccles. Tab. 4. cap. 2. Cosmus Philarchus lib. 4. de officio Sacerd. par. 1. cap. 1. Gregorius de Valentia tom. 4. disp. 7. q. 18. puncto, 1. & Toletus lib. 1. cap. 16. Superior etiam vt præfari auctores testantur, absolueri potest, quod verum est in rigore loquedo communitè tamen non debet absolueri suspensum a suo inferiori, nisi de illius conscientia, qui tulit sententiam, vt colligitur ex c. cum ab Ecclesiarum, & ibi glo. in verbo *Non relaxes*, de offic. ordin. Communiter enim superior remittere debet reum absoluedum ad ipsam eundem Iudicem, qui tulit sententiam, ca. ad reprimendam, de offic. ordin. Quod si superior aliter aliquem absoluat, quamuis absolutio teneat, ex glo. in d. c. cum ab Ecclesiarum, in verbo, nõ relaxes, & communi DD. sententia, communiter tamen sic absoluedo peccat. Excipio solum Summum Pontificem, qui tanquam supremus pastor, & Princeps totius Ecclesie, simpliciter interquisito inferiore, ex plenitudine potestatis absolueri potest, quamuis non soleat hoc facere, & laudabile sit, & Ecclesie vtile id non facere.

25 *laxes*, de offic. ordin. Communiter enim superior remittere debet reum absoluedum ad ipsam eundem Iudicem, qui tulit sententiam, ca. ad reprimendam, de offic. ordin. Quod si superior aliter aliquem absoluat, quamuis absolutio teneat, ex glo. in d. c. cum ab Ecclesiarum, in verbo, nõ relaxes, & communi DD. sententia, communiter tamen sic absoluedo peccat. Excipio solum Summum Pontificem, qui tanquam supremus pastor, & Princeps totius Ecclesie, simpliciter interquisito inferiore, ex plenitudine potestatis absolueri potest, quamuis non soleat hoc facere, & laudabile sit, & Ecclesie vtile id non facere.

26 Sunt tamen duo casus, in quibus superior sententiam inferioris licite relaxare possit; vnus est. Quando inferior sententiam tulit sine solemnitate requisita in capit. cum medicinalis, de sentent. excommu. lib. 6. tunc enim si reus ad Iudicem superiorem recurrit, statim potest, & debet ab illo absolui.

Secundus est. Quando interposita appellatione a sententia Iudicis inferioris ad superiorem, appellationis Iudex remittit reum ad Iudicem, qui tulit sententiam, vt ab illo absoluator; tunc enim si ille, qui sententiam tulit, absolueri recusat, potest Iudex appellationis illum statim absolueri, iuxta ea quæ habentur in cap. ad reprimendam, de offic. ordin. & cap. per tuas, de sent. excom. in antiq. & in cap. venerabilibus, §. porro, & §. fina. eod. tit. libr. 6. & Pan. in c. cum ab excommunicato, numer. 14. de Res.ript. In absoluedo autem rationem hanc superior obseruare debet; si enim manifestò constet sententiam iniustam fuisse, simpliciter, & statim absolueri debet, ob cit. capit.

venerabilibus, & cit. cap. ad reprimendam. Sin vero iuste censura hac innodatum fuisse constitit, debet illi sub iuramento precipere, vt suo iudici competenti satisficiat, & sic eum absoluat, vt in d. c. ad reprimendam, præcipitur; Quod si nullam fuisse manifestò constet, nullà esse statim declarabit, argumen. capitul. venerabilibus, de sentent. excommun. §. sanè si certum est, lib. 6. si verò dubitetur; vel statim præstita cautione ad cautelam absoluat, vt habetur in d. capitul. venerabilibus, §. sed si ex causa, & §. potest quoque, & capitul. solet eod. titul. lib. 6. & in capitulo per tuas, de sentent. excommun. in antiq. Vel prius, an nulla sit censura, nec nò, cognoscat, & tunc vt causa postulabit, post eius cognitionem, aut nullam declaret, aut eum absoluat, vt habetur in capitulo cum contingat, de offic. deleg. & Denique vbi manifestò constat sententiam valere, tunc ad iudicem, a quo sententia lata fuit absoluedum remittat, vt habetur in d. capitul. venerabilibus, §. sanè si certum est, quamvis & ab ipso absolutio tributa valeat, ex glos. ibi, in verbo, Nec debet, vers. vbi autem superior, in d. §. sanè, & fauet glos. in capitul. cum ab Ecclesiis, in verbo, Non relaxes, de offic. ordin. & Vgolin. de censur. Eccles. Tab. 1. capitul. 4. §. 2. numer. 5. eo quod per appellationem ei iurisdicção tributa sit, & ad eum causa transfertur, argumen. capitul. Romana, §. si verò vocatis, & capitul. Non solum, & capitul. si a Iudice, de appell. lib. 6. & Panormitan. in d. capit. ad reprimendam, numer. 9. de offic. ordin. & in capitul. pastoralis, §. verum, numer. 2. de appell. Quis autem superior dicendus sit, & appellationis Iudex, abundè satis in lib. 2. de excommun. exposuimus, vbi de causa efficiendi absolutionis ab excommunicatione differuimus; quæ enim ibi de excommunicatione dicta sunt, etiam de absolutione suspensionis intelligenda sunt.

Dixi, Ordinarie, Quia vt Toletus lib. 1. in stru. Sacerd. capitul. 16. notat, si suspensio reseruata non sit, etiam si ab homine sit, poterit Episcopus, vel eius vicem gerens absolvere, siue talis sit inflicta propter contumaciam, siue propter pœnam. Id quod mihi etiam non solum probabile, sed etiam verum videtur in sententia generali hominis secundum ea, quæ lib. 2. capitul. 19. numer. 5. & capitul. 20. numer. 2. de sententia generali excommunicationis ab homine lata diximus.

27 *Octauo, Summissæ notant tres casus, in quibus suspensus restitui, & absolui non potest a suo suspensore, sed necessarium indiget auctoritate Summi Pontificis; quos casus ponunt Angelica, in verbo, suspensio, 4. numer. 3. Syluester verbo, suspensio, quæst. 8. in fine. Alphons. Vivald. tit. de suspensione, numero 181. Tabiena, verbo, suspensio, versicul. Duodecimo. Henriquez lib. 13. de excommun. & suspens. §. 2.*

Primus est, si Clerici, vel Regulares propter exhibitionem Sacramentorum hæreticis, denunciatis, aut propter receptionem elemosinarum, vel oblationum ab eis, vel propter traditionem Ecclesiasticæ sepulturæ, ab Ordinarijs eorum priuati sint officio, sic priuati non ab Episcopo priuante sed a solo Papa restitui possunt, vt habetur in capitul. excommunicamus, 1. §. credentes, de hæreticis. At certè vt rectè notat Nauar. in Manual. capitul. 27. numer. 162. hic casus non loquitur, de suspensis ab officio, sed de depositis. Vt autem notat Bernard. Diaz in sua Praxi Canon. Crimin. capitul. 107. Clericis Regularibus in his delinquentibus adiungitur alia pœna, videlicet, vt sua privilegia sibi non obseruentur in illa Diocesi in qua talia præsumpserint perpetrare. Quod tamen intelligi debet de illis solis, qui delinquent, non de tota Religione, secundum Ant. ibi, quem refert, ac sequitur Anan. ibi.

Secundus est, si quis a proprio Episcopo esset, degradatus, ca. ex tua, de Cleric. non resid. Sed hic casus, vt etiam aduertit Nau. vbi supra, cum de degradato loquatur, non pertinet ad suspensionem, vt patet.

Tertius est, Qui verè pertinet ad suspensionem. Quando aliquis existens culpabilis in collatione beneficiorum, conferendo illa indignis, vita, moribus, & doctrina, & semel, ac iterum monitus a Concilio Prouinciali, adhuc

post secundam monitionem inuentus fuerit culpabilis, & ideo ab ipso Concilio suspensus sit a collatione beneficiorum, talis restitui non potest auctoritati conferendi beneficia nisi per Papam, aut proprium Patriarcham, capitul. Graue nimis de præbend. Quo loco nomine Patriarchæ, intelliguntur quatuor illi antiquissimi Patriarchæ, vt indicitur; Vnde res valde dubia est, an hoc habeat locum in alijs Patriarchis nouiter & postea constitutis; & probabile est cum sit fauor, extèdi posse ad alios, cum illi etiam verè sint Patriarchæ, & integram potestatem Patriarchalem habeant. Quibus addo, hoc etiam locum habere etiam si Episcopus ipse a Concilio esset suspensus; Sin vero Metropolitanus in hoc delinqueret, non debet per Concilium Prouinciale suspendi, sed solum denunciam superiorem, scilicet Summo Pontifici, aut Patriarchæ, vt in d. capitul. Graue, versic. Metropolitanam vero delictum habetur.

28 *Nono, Magister Generalis ordinis Prædicatorum, & singuli Priores, tum Prouinciales, tum Conuentuales, & eorum Vicarij, in locis, & Conuentibus sibi subiectis, fratribus sibi subditis, necnon & alijs fratribus eiusdem ordinis interdum ad eos declinantibus vndecunque impetrari possunt beneficium absolutionis a suspensione, excommunicatione, vel interdico, quas sententias incurserint in ipso ordine, vel ante ingressum eius; immo etiam & alijs laicis, qui ipsam ordinem velint ingredi, nisi adeo esset excessus enormis, vt mentò esset Sedes Apostolica consulenda, vt testantur S. Anton. 3. par. tit. 28. de suspens. capitul. 4. prope finem, & Tabiena, verbo, suspensio, numer. 4. versicul. Decimo tertio Quod priuilegium illis concessum fuit per Bonifac. & Alexand. Romanos Pontifices, vt habetur in quodam Priuilegio, quod incipit, Virtute, locum prædicti prælati dispensationem obtinere possunt a sine confessoribus super suspensione, & irregularitate quare contraxissent ex eo, quod sententias suspensionis, & interdici, sine scriptis, ex incautela protulissent, ex S. Ant. & Tabiena, vbi supra, vt habetur in priuilegio quod incipit, Exigentibus, a Clemente Papa concessio.*

29 *Decimo, in absolutione suspensionis sæpè exigendum est iuramentum de stando mandatis Ecclesie, iuxta formam Ecclesie consuetam, vt habetur in capitul. Super eo, 2. & capitul. Venerabili, de sent. excommun. ex quibus solis Canonibus, vt notat ibi Panormitan. post Ioan. And. quem citat, colligitur in absolutione suspensionis requiri iuramentum.*

30 *Forma autem Ecclesie consuetata illa est, quæ habetur in capitul. Ex tenore, de sentent. excommunic. & duo continet, vnum est, quod iurare debetille, qui absoluedus est, parere mandato Ecclesie, vel mandato ipsius absoluentis, vel mandato superioris, ad quem mittitur,*

Secundum continet mandatum, quod iniungendum est illi, qui absoluitur, quod mandatum est multiplex. Primo enim in virtute iuramenti præstiti iniungendum est illi, ne de cetero audeat committere illud ipsum crimen. Secundo, Quando crimen, propter quod incurta est suspensio, vel alia censura, concernit tertiam personam, est etiam ei iniungendum vt parti offensa satisficiat, vt habetur in capitul. Porco, & capitul. parochianos, de sentent. excommunic. Tertio, ex vi eiusdem iuramenti potest, & communiter debet eidem iniungi aliqua moderata & rationalis pœna, vt ex ea discat non facilis esse in delinquendo, vt colligitur ex capitul. ex tenore, & capitul. granem, de sentent. excommunicat. & obseruat communis praxis Ecclesie. Hoc autem præcipue locum habet, quando crimen propter quod incurta est censura publicum & notorium est. Cum enim huiusmodi peccata offendant, & scandalizent Ecclesiam, necessum est, vt aliqua satisfactio eidem Ecclesie fiat. Quibus addo, quod quando quis ante absolutionem hac omnia prestare posset, tunc opus non est iuramento villo; si enim hac omnia præster, nequaquam absoluetur, non est quod iuret, nisi forte, vt iuret non amplius illud committere.

33 *Undecimo*, Forma absolutionis a suspensione hæc communiter, vel non dissimilis ab ista assignatur a Doctoribus; *Ego te absoluo a vinculo suspensionis, quam incurristi ob talem causam, & restituo te executioni tuorum ordinum, vel officiorum, & si suspensio erat ab aliquo determinato ordine, vel officio dicendum erit, restituo te executioni talem ordinis, vel officii;* sin autem quis a beneficio suspensus sit, et si DD. nihil dicant de absolutione ab hac suspensione, hæc tamen commode adhiberi poterit, vt notat Vgol. de censu. Eccles. Tab. 4. cap. 16. *Absoluo te a vinculo Suspensionis, in quam incurristi ob talem causam, & restituo te ad tuam beneficium.* Et postremo addenda est inuocatio Sanctissimæ Trinitatis, dicendo: *In Nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti.* Hinc formam expresse ponunt S. Anton. 3. par. tit. 28. de suspensione, capitulo 4. prope finem. Syluest. verbo, absolutio, 6. nume. 2. & verbo, suspensio, quæ est. 8. versicul. Secundum Tabienam, verbo, absolutio 3, nume. 11. Nauarr. in Manual. capitul. 27. numer. 161. versiculo Sexto dico. Vgolin. cit. & Toletus libro 1. capitulo 16. vbi Nauarr. ad id, quod si suspensio dubia sit, dicendum erit, *si teneat aliquo vinculo Suspensionis, a quo te possum absolue- re, absoluo te.*

34 *Vbi* tamen obseruandum est, quod licet hæc forma communiter tradatur a DD. ea tamen non est necessaria, neque vlla alia forma determinata cum certis aliquibus verbis, sed satis erit quæcumque verba proferre, dummodo Index significet absolue illum a suspensione; vt si dicatur, *solo te, remoueo, & reuoco suspensionem tuam, remitto, aut tollo tibi suspensionem tuam, ex S. Anton. Syluestro, & Tabiena, locis proximè citatis, & eod. Tabiena, in verbo, suspensio, 4. num. 2. & Vgolin. cit. §. 1.* Immo vero etiam si reo suspensio expresse petenti absolutionem a sua suspensione Index responderet, *absoluo te,* intelligendum est absolutum esse a suspensione; Nec minus puto absolutum fore, si reo sic suspensio, & absolutionem a suspensione petenti, Index responderet, *fiat, quod petis.* Idem si Index præsertim persona insignis, nihil responderet, sed solum illi sic petenti absolutionem a suspensione, *manu benedictionem impartiretur,* quibus addo, Quotiescunque habemus aliquod externum signum, quo vel exprimitur, vel insinuetur quoquo modo absolutio, iudicandum erit in fauorem ipsius suspensi, vt intelligatur absolutus. Et ratio est: quia absolutio a suspensione, & ab alijs censuris non est sacramentalis, & consequenter non indiget ex natura sua, & intussecè aliquo verbo.

35 *Notandum* tamen est, quamuis hoc, quod hæcenus diximus verum in rigore sit, non tamen debent facile iudices quacunque forma verborum vii pro suo beneplacito, quin saltem explicent se absolue ab hac suspensione, vel illa; & hoc primo, quia id postulat communis praxis iudiciorum, & Ecclesia communiter formam suprascriptam obseruat; Secundo, quia alias sæpe magna quæstiones, & contentiones nascerentur super valore ipsius absolutionis. Tertio autem eam ob causam exprimenda est inuocatio Sanctissimæ Trinitatis, vt homines cum reuerentia, & honore accipiant absolutionem, & censuras, & Prelatos Ecclesiæ reuereri assuescant.

36 *Duodecimo*, Absolutio suspensionis aliquando concedi solet ad cautelam, sicut & absolutio excommunicationis, ex Ancharano in capitul. solet, numer. 5. versic. ad Quartum. & Gemina ibidem §. in Secunda, numer. 11. versicul. eod. & Philippo Franco ibid. versicul. Quarto, & communi sententia DD. vt enim hoc habetur de excommunicatione, capicul. Solet, & in capitul. venerabilibus, de sententia excommuni. lib. 6. & in capitul. per tuas, tit. eod. in antiqua etiam idem de suspensione colligitur ex capitul. venerabilibus, de sententia excommuni. & ex capitul. Apostolicis, de except. & latius tradit Vgolin. de censur. Eccles. Tabul. 1. capitul. 21. §. 1. numer. 9. Quod si petas quidnam operetur absolutio ad cautelam in suspensio; non enim videtur operari posse illum effectum, quem operari possit ad excommunicatum? Respondeo, absolutionem ad cautelam duo præcipue operari; vnum est, Quod tollit

centuram, & facit, vt homo legitime in iudicio agere possit; & ratione huius effectus necessaria est in excommunicato, non autem in suspensio, quia excommunicatus, cum sit priuatus communionem aliorum, non potest agere in iudicio, neque Iudex illum audire valet. Secundum est, Quod absolutio hæc operari potest hoc, vt homo possit exercere sua officia; vel etiam iurisdictionem, vel actus ordinum, si ab eis erat suspensus: vnde existente lite super valore suspensionis; vel eius nullitate; non debet vilo modo se illis ingerere, ne si censura postea declaratur valida, vel irregularis inueniatur, si suspensio erat ab ordine, vel reus violatæ suspensionis; ideoque si sine periculo officia sua, vt prius exercere velit, absolutionem ad cautelam prius quætere debet.

APPENDIX HUIUS CAPITULI, & totius libri.

Cum frequens mentio, tum in libro hoc, maxime capitulo 12. numero 25. & deinceps, capitulo 14. numero 30. & capitulo 16. numero 11. tum etiam libr. 6. capitulo 12. numero 9. & libro septimo, capitulo 10. numero 29. 36. 38. & 40. facta sit Constitutionis cuiusdam Clementis Papæ VIII. qua rigorem alterius, Bullæ Sixti V. moderatur ad meliorem eorum omnium, quæ in præcedentibus, & sequentibus habentur notitiam & intelligentiam; necessarium visum est, vtriusque Constitutionis verba, in fine libri huius inferere, prout in hac vltima Clementis VIII. Constitutione continentur; Titulus autem & tenor est huiusmodi.

S. D. N. D. CLEMENTIS DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ VIII.

CONSTITVTIO MODERATORIA
Bullæ fel. rec. SIXTI PAPÆ V. contra Clericos malè promotos, ac in Episcopos in ordinum collatione peccantes.

CLEMENTIS EPISCOPVS SERVVS
SERVORVM DEI. Ad perpetuam rei memoriam.

ROMANVM Pontificem decet ea, quæ ob iustas causas interdum statuta sunt, cum ipsa rerum experientia suadet moderari, & immutare, prout in Domino salubriter conspicit expedire. Aliàs sane emanarunt literæ fe. Sixti Papæ V. Prædecessoris nostri contra Clericos male promotos, ac in Episcopos in ordinum collatione peccantes, tenoris infrascripti, videlicet.

Sixtus Episcopus, Servus Servorum Dei.
Ad perpetuam rei memoriam.

Sanctum, & salutare sacri ordinis Sacramentum ab ipso Domino, & Salvatore nostro Iesu Christo institutum, beatisque Apostolis, & eorum legitimis successoribus singulari diuinæ bonitatis munere traditum, ita ad Dei Omnipotentis gloriam salutemque animarum sanctorum, ac religiosè administrari decet, vt quæ vel ex typo, & figura veteris legis, vel aliàs ex multa sanctorum Patrum

providentia, circa ordinandorum natales, ætatem, vitam ac morum probitatem, ſanctitatem, ſcientiam, & alias qualitates in ſacris ordinationibus requiſitas per ſacros Canones, vel apoſtolicas Conſtitutiones, aut generalium Conciliorum decreta, ſalubriter ſtatuta fuerunt, ea iuvolatè obſerventur. Nam ſi in veteri teſtamento tam multa de integritate, & munditia Sacerdotum & miniſtrorum Altaris, deque eorum præſtantia & dignitate legimus, de quibus dixit Dominus per Malachiam Prophetam, Labia Sacerdotis cuſtodient ſcientiam, & legem requirunt ex ore eius, quia Angelus Domini exercituum eſt: certe multo maior ratio & diligentia adhibenda erit in promovendis tam inferiorum graduum Clericis, quàm etiam presbyteris, qui ad conſummationem Sanctorum in opus miniſterij, in ædificationem Corporis Chriſti conſtituuntur; prout de his ipſis, & diviño verbo, & Beatorum Apoſtolorum præceptis, ac ſimul Sanctorum Patrum ſtatutis ſæpiſſime traditum eſt. Quare nos pro ea, quæ nobis a Domino iniuncta eſt, cunctarum Eccleſiarum cura, & ſolicitudine, ipſos Paſtores & Præſules Eccleſiarum, quorum proprium munus eſt perſonas idoneas Clericali militiæ aſcribere, & ad minores, maioresque ordines rite promovere, auctoritate noſtra duximus admonendos, ut in exequendo hac in parte ſuo Paſtorali officio attentius poſthac invigilent, Canonicas ſanctiones, ut patet eſt, obſervent, ac ut nemini detur offenſionis occaſio, neque eorum miniſterium vituperetur ſtudent vitare ea omnia ſcandala, & abuſa, quæ ex vitioſa & minus Canonica Clericorum ordinatione cernimus cum magno animi noſtri dolore frequentius exoriri.

Cùm enim multi, etiam interdum inhabiles & indigni, non vocati ſancta Dei vocatione, ſed potius Satanae dolis decepti, prætextu devotionis & pietatis, rem quidem ſacram & divinum munus, intempèſtively tamen & inordinate affectantes, ſeu temporale aliquod commodum, aut lucrum ſibi proponentes, vel nimia ſimplicitate & imperitiâ, malitiæ aut fraude ad ſuſcipiendum Clericalem characterem, aliosque ordines, ante ætatem legitimam, vel a non ſuo Epifcopo aut non præiug debito ex auctoritate & approbatione, ſine aliâ minus rite, vel etiam temere ſe ingerant; Debent ſane Epifcopi paterna charitate & prudentia eorum ſaluti, qui ſæpe neſciunt, quid petant, melius etiam, quàm ipſemet poſtulant, & ſalubrius conſulere, nec tam quid flagitent, quàm quid expediat conſiderare; ſumma verò diligentia providere, tum in alienæ diœceſis ſubditis ordinandis, nec quemquam promoveant ſine eorum Ordinarij literis dimiſſorijs, tum in recognoſcendis ipſis literis, ne falſo, aut ab aliquo, qui auctoritatem illas concedendi non habeat, confectæ ſint, tum denique in examinandis natalibus, ætate, vita moribus, ſcientia, idoneitate, titulo, & reliquis qualitatibus, ne quid in ſua, vel alienæ diœceſis perſonis ad Clericalem honorem, & Eccleſiaſticos ordines promovendis deſideretur eorum, quæ ex præſcripto ſacrorum Canonum requiruntur.

Utiq; Præſules Eccleſiarum intelligant, ſi in re tam gravi & tanti momenti culpa, aut negligentia peccaverint, ſe non modò in tremendo Dei iudicio, verùm in hoc quoque ſeculo Rom. Pontifici ſua villicationis rationem fore reddituros; Præſenti Conſtitutione perpetuo ſtatimus, & ordinamus, ut ſi in poſterum Antifites aliquis Epifcopali, Archiepiſcopali, Primatiali, vel etiam Patriarchali dignitate præfulgens: aut Abbas ad primam tonſuram minoresque ordines ſuis ſubditis conferendos a Sede Apoſtolica auctoritatem habens, quemcunque ſecularem, vel cuiuſvis ordinis, aut militiæ regularem, ex aliquo crimine, vitio, aut defectu, ſeu aliâ inhabilem, vel irregularem exiſtentem, vel extra tempora a iure ſtatuta, vel abſque veris dimiſſorijs ſui Ordinarij literis, aut per falſum, vel furtivum, aut quoad ſeculares ſine titulo ſufficientis beneficij, vel patrimonij, aut ante ætatem per facti generalis Tridentini Concilij decreta primæ tonſuræ, aut cuique ordini præſcriptam, aut non ſervatis tempo-

rum interſitijs, ita ut aliquis unico die, ſeu continuis diebus, ad plures Ordines Sacros, vel poſt unum ordinem ſuſceptum ſine cauſa rationabili antequam tempus ab eodem Concilio Tridentino præfixum elabatur, ad alium ordinem promoveatur, ſine diſpenſatione, aut indulto Apoſtolicò, Clericali characterè non legitime ingnuerit, aut ad ordines minores, vel Sacros, ut præſertur, vel alias male promoveat, ſive id ſcienter, ſive ignorantè fecerit, niſi debita diligentia adhibita juſtus excuſet, & probabili facti ignorantia eum excuſet, ut in quo deliquit, in eo puniatur, a collatione quorumcunque ordinum, atque adeo ipſius tonſuræ, & ab executione omnium munerum Pontificalium eo ipſo ſuſpenſus, & ab ingreſſu Eccleſiæ interdictus exiſtat, alijsque gravibus penis noſtro, & pro tempore exiſtentis Roman. Pont. arbitrio puniatur.

Quo ſi ſpeta huiuſmodi ſuſpenſione, & interdictione præmiſſis ſe temere ingreſſerit, etiam a regimine, & adminiſtratione ſua Eccleſiæ, ſeu Monaſterij, & a perceptione fructuum menſæ eiufdem, ac quorumcunque beneficiorum per eum in titulum, vel commendam, ſeu aliâ obſenturum ſuſpenſionem, eo ipſo incurat, cuiusque interdictionis, aut ſuſpenſionis relaxationem, aut penarum remiſſionem ab alio, quàm a Rom. Pont. pro tempore exiſtente, nequeat obtinere.

Et nihilominus ſel. rec. Pij II. & aliorum Rom. Pont. noſtrorum prædeceſſorum, qui per ſuas Conſtitutiones, aut in Cancellaria Apoſtolica publicatas Regias contra huiuſmodi Clericos male promotos, diverſas penas iniſerunt, veſtigij inhærentes, eodem Clericis poſthac male promotos ab executione, miniſterio, & exercitio ordinum ſuſceptorum & ab omni ſpe, & facultate aſcendendi ad alios ſuperiores perpetuo ſuſpenſos declaramus; & ſi in eis miniſtrare præſumpſerint, illos ſic irregulares effectos, omnibus & quibuſcunque per eos in titulum, commendam, aut aliâ obſentis dignitatibus, officijs, & beneficijs Eccleſiaſticis cum cura & ſine cura, quomodocunque qualiſcunque ſecularibus, vel cuiuſvis ordinis aut militiæ regularibus, ac etiam ſi ipſi Clerici regulares fuerint, actiua & paſſiva voce ipſo facto privamus, & ipſi priuatis atque ad illa & alia ſimilia vel diſſimilia in poſterum obtinenda in perpetuum inhabiles & incapaces eſſe decernimus & declaramus; dignitatum, officiorum & beneficiorum huiuſmodi, ſic pro tempore vacantium, diſpoſitionem nobis, & Apoſtolicæ Sedi perpetuo referantes.

Uti autem homines, qui nimia indulgentiâ & ſpe impunitatis, ac veniæ facilitate, hæcenus fuerunt ad huiuſmodi facinora procliviores, ea ſublata & præcluſa ab his abſtineant, & caveant in futurum tam abſolvendi, quàm diſpenſandi, facultatem in caſibus ſuperius expreſſis, etiam in foro conſcientiæ nobis & ſucceſſoribus noſtris, duntaxat, auctoritate & tenore præmiſſis, perpetuo referamus; Inhibentes ne a quoquam ſeculari, vel cuiuſvis ordinis regulari Presbytero, vel Præſbtero quavis auctoritate fungente, nec per quæcunque Iubilæa, & Indulgentias, etiam pleniffimas & extraordinarias per noſtros prædeceſſores, aut noſmetipſos, vel ſucceſſores noſtros, anno Iubilæi, aut alio quovis tempore & Circiariæ Sanctæ, vel quocunque alio titulo, modo, & forma, Motu proprio, & Conſiſtorialiter, ſeu ad quorumcunque Principum, Regum, aut Imperatoris inſtantiam, eorumque contemplatione, & intuitu, cum quibuſvis ampliffimis in genere, vel in ſpecie derogatorijs clauſulis conceſſa, vel in poſterum concedenda, nec vigore aut prætextu facultatum, aut priuilegiorum Mare magnum, aut alias quomodolibet nuncupatorum, quibuſvis ordinibus, Congregationibus, aut perſonis regularibus, aut Epifcopis, per decreta Concilij Tridentini, aut officio ſacra Penitentiariæ Apoſtolicæ, vel minoribus, aut etiam Maiori, Penitentiarijs noſtris, & Roman. Pontif. pro tempore exiſtentis, vel aliâ quomodolibet pro tempore conceſſorum, Perſonæ, ſic ut præſertur, delinquentes tam ſcilicet Anuſtites, ſeu Abbates promoventes, quàm Clerici

Clerici malè insigniti seu ordinati a reatibus, & excessi-
bos præfatis absolui, præterquam in mortis articulo pos-
sint, aut debeant, nec cum ijs super irregularitate propter
præmissa contracta, etiam si crimen penitus occultum fue-
rit, quoais modo valeat dispensari.

Verum enim verò quia grauioribus morbis fortiora
sunt adhibenda remedia; & iuxta personarum, loco-
rum, ac temporum qualitates leges sunt immutandæ,
penæque aggrauandæ & emolliendæ; cum huiusmodi
peccatu in Satana suggerente, hominumque fragilitate
assentent; videatur iam ad culmen vitiorum ascendisse,
& in præcipiti esse: Ideo, vt homines saltem penæ
timore, propter honoris confusionem, a peccato deterrean-
tur, nouum huic veneno antidotum cogimur præpara-
re. Ac propterea volumus, vt qui absolutionem & di-
spensationem huiusmodi petent, semper, quamuis delictum
adhuc occultum extiterit, non per officium Sacræ
Pœnitentiariæ, sed a nobis & pro tempore existente Rom.
Pontifice in vtroque foro absolutionem petere tenean-
tur: alioquin ipsæ concessiones & absolutiones, etiam
cum clausula, quod præsentis Constitutionis teneor & alia
prædicta habeantur pro expressis, prorsus nullæ irritæ
& inualidæ existant, ac nemini penitus suffragen-
tur.

Ceterum si quis Antistes, vel Abbas, seruatis quidem
cunctis præmissis & ceteris omnibus, quæ in ipsius tonsu-
re & ordinum collatione obseruari debent, personas ha-
biles & idoneas, sed tamen recepta ab ijs, quibus tonsu-
ram, aut ordines conferet, pecunia, pretio, vel præmio si-
moniacè in futurum insigniuerit, vel promouerit: volumus,
vt præter alias censuras, & penas contra simoniacè
ordinantes & ordinatos a sacris Canonibus & Constitu-
tionibus Apostolicis alias inflictas & irrogatas, quibus
nequaquam derogare intendimus etiam omnia & singula
supradicta in sic promouentibus & promouis locum ha-
beant: Decernentes præsentis literas sub quibusuis con-
cessionibus, facultatibus, & gratijs, etiam in casibus qui-
buscunque Sedi Apostolicæ quomodolibet, etiam in Bul-
la Cœne Domini reseruatis, etiam sub nomine Iubilæi
plenarij, vel Cruciatæ sanctæ, absoluedi facultatem qui-
busuis personis generaliter, vel specialiter tribuentibus,
minimè comprehendendi; sed semper ab illis exceptas esse &
censeri: sicque in præmissis vniuersis & singulis per quo-
suisque Iudices, & Commissarios, etiam causarum Pala-
tij Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublatæ eis
& eorum cuiuslibet quauis aliter iudicandi & interpretan-
di facultate in quauis causa & instantia iudicari & defini-
ri debere, ac irritum & inane quicquid secus super his a
quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter, con-
tingerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus &
ordinationibus Apostolicis, ac in Concilijs etiam genera-
libus editis, ceterisque contrarijs quibuscunque. Vt autem
præsentis literæ omnibus innotescant, mādāmus illas ad
Valuas S. Ioannis Lateranen. & Principis Apostolorum
de Vrbe Basilicarum, & in acie Campi Floræ, affigi & pu-
blicari, & post quindecim dies qui in Vrbe sunt, qui verò
extra eam & citra Montes intra quatuor menses, qui de-
mum ultra Montes erunt intra octo menses a die publi-
cationis huiusmodi computant, perinde efficere & arcere
ac si eorum cuique personaliter intimatæ fuissent, ac ea-
rundem præsentium literarum exemplis, etiam impressis,
Notarij publici manu subscriptis & sigillo personæ in di-
gnitate Ecclesiastica constitutæ ob signatis, eandem fidem
in iudicio & extra illud abhiberi quæ ipsis præsentibus
adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo om-
nino hominum liceat hanc paginam nostri statuti, ordi-
nationis, declarationum, priuationis, reseruatum, inhi-
bitionis, voluntatum, decretorum & mandati infringere
vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc atten-
tare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac
Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit in-
cursum. Dat. Romæ, apud S. Petrum Anno incarnationis
Dominicæ Milleſimo quingentesimo octuagesimo octa-
uo, Nonis Ianuarij, Pœnitentiarij, Pontificatus Nostri Anno Quarto. Nos

animaduertentes in dictis literis nihil ferè, quo ad ea, quæ
in ordinu collatione seruanda sunt, disponi, ultra id quod
in sacris Canonibus, & in Concilij Tridentini decretis, ac
aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum no-
strorum Constitutionibus dispositum fuit, sed diuersas
penas, & censuras Ecclesiasticas contra Episcopos, & alios
Prelatos in ordinum collatione peccantes, & similiter co-
tra Clericos tam seculares, quam cuiusuis ordinis, institu-
ti, & militiæ regulares malè promotos constitui; absolu-
tionemque & dispensationem Sedi Apostolicæ reseruari,
& altàs sicut in præfatis literis continetur; Consideranteſ-
que tam promouentes, quam eos, qui ad dictos ordines
promouentur, sæpe censuris, & penis huiusmodi, ob illa-
rum multipliciter in eorum perniciem animarum varijs
modis illaqueari, nonnullos ex Prælatiſ, & Episcopis
in cõferendis huiusmodi ordinibus nimis scrupulosè pro-
cedere, multosque metu penarum, & censurarum præ-
fatarum ab ordinum collatione prorsus detereri, adeo vt
Clericorum, & Sacerdotum numerus propterea aliqui-
bus in locis valde imminutus sit, omnium in præmissis se-
curitati, ac animarum saluti, paterna charitate prospice-
re volentes: Motu proprio, & ex certa scientia nostris,
ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra per-
petuò valitura Constitutione, supradictas literas ad ter-
minos sacrorum Canonum, ac Constitutionis rec. me. Pij
Pape II. etiam prædecessoris nostri, quæ incipit, Cum ex
sacrorum ordinum sub dat. videlicet. Quintodecimo Kal-
len. Decembris, Pontificatus sui Anno Quarto, cuius te-
norem præsentibus pro expresso haberi volumus, & ad
dispositionem decretorum sacri Tridentini Concilij re-
stringimus, & reducimus, nec non censuras, & penas in
eisdem Sixti literis contra quoscunque, præterquam con-
tra Simoniacè ordinantes, & ordinatos, inflictas, quas vo-
lumus in suo robore permanere (alijs etiam penis &
censuris per eosdem Canones, ac Constitutionem Pij II.
Cõciliumq. Tridentinum iniunctis saluis & firmis reman-
entibus) moderamus & abolemus. Decernentes sic & non
aliter per quoscunque Iudices, & commissarios quauis au-
thoritate fungentes etiam eiusdem Romanæ Curie Car-
dinales, & causarum Palatij Apostolici Auditores, subla-
ta eis, & eorum cuiuslibet quauis aliter iudicandi, & inter-
pretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, & de-
finiri debere, irritum quoque & inane quicquid secus su-
per his a quoquam quauis auctoritate, scienter, vel igno-
rante contingerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac
quibusuis alijs Constitutionibus, & ordinationibus Apo-
stolicis, ceterisque contrarijs quibuscunque. Volumus
autem, vt præsentium transumptis, etiam impressis, ma-
nu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius
Prælati, vel personæ in dignitate Ecclesiastica consti-
tutæ ob signatis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra
illud habeatur, quæ eisdem præsentibus heberetur si forent
exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum
liceat hanc paginam nostræ restrictionis, moderationis re-
uocationis, abolitionis, decreti, & voluntatis infringere,
vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc atten-
tare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac
Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit in-
cursum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno In-
carnationis Dominicæ Milleſimo quingentesimo nona-
gesimo quinto, pridie Kalend. Martij Pontificatus Nostri
Anno Quinto.

L. Card. Produt.

M. Vostrius Barbianus.

A. de Alexijs.

Quia verò quæ in hac Bulla Sixti V. contenta ſunt, ſuperius expoſita, & maxima ex parte reuocata ſunt per hanc nouam Clementis VIII. Conſtitutionem, vt ex eiusdem tenore conſtat, ſolum in hoc loco annotare placuit hæc duo, quæ ſequuntur; Quorum

Primum eſt, Quod licet omnia, quæ in præſata Bulla Sixti V. de malè promouis Clericis, & Epifcopis in ordinibus conferendis delinquentibus continetur, excepto vno caſu ſcilicet, Simonie, tam in tonſuræ, aut ordinum collatione, quàm in eorundem receptione, commiſſa, ad terminos Sacrorum Canonum, ac Conſtitutionis Pij Papæ II. quæ incipit, Cum ex Sacrorum ordinum. & ad diſpoſitionem Decretorū Sacri Tridentini Concilij reducta ſint, qui tamen in penas præſate Bullæ Sixti V. antequam hæc Clementis VIII. Conſtitutio edita, & promulgata fuerat inciderint, a prædictis pœnis virtute huius poſterioris Clementis VIII. Conſtitutionis, non liberantur. ſed earum abſolutionem, & diſpenſationem a Summo Pontifice petere & obtinere tenentur, haud ſecus ac ſi Bulla hæc Clementis VIII. edita non fuiſſet. Quamuis enim cenſuras, & penas in eisdem Sixti literis contra ſic delinquentes inflictas moderetur, & aboleat in futurum, antea tamen incurſas neque tollit, neque earum abſolutionem, aut diſpenſationem moderatur, vt ex ipſius Bullæ verbis manifeſtum eſt.

Secundum eſt, Quod cenſuræ, & pœnæ omnes in præſatis Sixti V. literis contra quoscuq; Simoniacè ordinantes, & ordinatos inflictæ, nõ obſtante hac Clementis VIII. Conſtitutione, in ſuo robore permanent; vnde ſi quis Antifites, vel Abbas tonſuram, aut ordines conferat perſonis alioquin habilibus, & idoneis, recepta ab ijs, quibus tonſuram aut ordines conferret pecunia, precio, vel præmio Simoniacè, a collatione quorumcuq; ordinum atque

adeo ipſius tonſuræ, & ab executione omnium munerum Põrificium eo ipſo ſuſpenſus, & ab ingreſſu Eccleſiæ interdicitus eſt. Et ſi præta huiusmodi ſuſpenſione, & interdico in præmiſſis ſe temere ingerat, etiam a regimine, & adminiſtratione ſuæ Eccleſiæ, ſeu Monafterij, & a perceptione feuctuum menſe eiusdem, ac quorumcuq; beneficiorum obtentorum eo ipſo ſuſpenſus eſt, cuiſque interdici, aut ſuſpenſionis relaxationem, aut penarum, remiſſionem a ſolo Pontifice pro tempore exiſtente obtinere valet. Sic autem Simoniacè ſcienter ordinatos ab executione ordinum ſuſceptorum & ab omni ſpe aſcendendi ad alios ſuperiores perpetuo ſuſpenſus eſt, & ſi in eis miniſtrauerit, etiam ſi Minores tantum ſint, quod nouum eſt per hanc Sixti V. Bullam) ſunt irregulares, & a præſatis cenſuris abſolui, aut ab irregularitate propter præmiſſa contracta, etiam ſi crimen penitus occultum fuerit, ab alio quam a Papa diſpenſari nequit, immo nec Epifcopus virtute Concilij Tridentini, aut Prelatus Regularis vigore aut pretextu cuiuſcuq; priuilegij cum eo diſpenſare valet, vt ex dictæ Bullæ verbis manifeſte colligitur. Deinde ſic ordinati & irregulares effecti, ſi Clerici ſeculares ſint, quibuſcuq; beneficijs Eccleſiaſticis, & dignitatibus, & officijs obtentis; ſin verò Regula res ſint, actiua etiam & paſſiua voce ipſo facto priuati ſunt, & ad illa, ac alia ſimilia, vel diſſimilia in poſterum obtinenda in perpetuum inhabiles ſunt, ac dignitatum, officiorum & beneficiorum huiusmodi, ſic pro tempore vacantium diſpoſitio Sedis Apoſtolice perpetuo reſeruat. Quæ omnia ex verbis præſate Bullæ Sixti V. manifeſta ſunt. Quas autem penas alias ſic Simoniacè ordinati incurunt, latius lib. 7. cap. 12. no. 17. & ſeqq. oftendemus. Hæc interim de Bullæ vtiuſque intelligentia, & ſuſpenſionis materia, necnon de toto hoc libro dicta ſufficiant.

Finis Quarti Libri.

